

ENGRAVE

BAUSKAS PILSĒTAS UPJU AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS TEMATISKAIS PLĀNOJUMS

(2 sējumos)

**I SĒJUMS
PASKAIDROJUMA DAĻA**

NODEVUMA AUTORI

Kintija Cirse - plāna izstrādes vadītāja, telpiskās plānošanas speciāliste, ainavu arhitekte, speciālists sociāli – ekonomiskajā ģeogrāfijā, kultūrvēsturiskā mantojuma speciālists

Lolita Hercoga - ainavu arhitekte

Loreta Urtāne - zilo infrastruktūru funkcionalitātes, tai skaitā universālais dizains, ūdeņu apsaimniekošanas un vides izglītības speciālists

Jānis Šīre - ekosistēmu pakalpojumu kartēšanas un novērtēšanas speciālists, ainavu ekoloģijas speciālists

Toms Daniels Čakars - sugu un biotopu aizsardzības speciālists

Emīls Rubīns - ģeogrāfisko informācijas sistēmu (GIS) speciālists

Ingars Timofejevs - vides un ūdens kvalitātes speciālists

I SĒJUMA SATURS

IEVADS	9
1. ZEMES SEGUMA LIETOJUMA VEIDS.....	11
2. DABAS VĒRTĪBAS UN ĪPAŠI AIZSARGĀJAMO TERITORIJU RAKSTUROJUMS ZALĀS INFRASTRUKTŪRAS KONTEKSTĀ.....	14
2.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.....	14
2.2. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošana un attīstība	17
3. HIDROLOĢIJA UN ŪDENS RESURSU KVALITĀTE	19
3.1. Lielupes baseina upju hidroloģiskais raksturojums.....	19
3.2. Ūdens resursu kvalitāte.....	19
3.2.1. Upju ekoloģiskais stāvoklis.....	19
3.2.2. Peldvietu ūdeņu kvalitāte	22
3.2.3. Zivju resursi.....	23
3.2.4. Ar ūdeņiem saistīti rekreācijas resursi	24
3.3. Plūdu risks un pali	24
3.3.1. Pali.....	24
3.3.2. Plūdi	25
4. KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA IZVĒRTĒJUMS AINAVAS KONTEKSTĀ	27
5. AINAVAS ESTĒTISKAIS UN IDENTITĀTES NOVĒRTĒJUMS.....	30
6. EKOSISTĒMAS PAKALPOJUMU NODROŠINĀJUMA NOVĒRTĒJUMS.....	35
6.1. Ekosistēmu pakalpojumu novērtēšanai izmantotā metodoloģija.....	35
6.1.1. Ekosistēmas pakalpojumu (EP) dalījuma metodoloģija.....	35
6.1.2. Ekosistēmas pakalpojumu nodrošinājuma novērtējums	37
6.1.3. Zemes izmantošanas (ZI) dalījums	37
6.1.4. Attīstības teritoriju - ainavu telpu (AT1, AT2, AT3) dalījums	38
6.2. Ekosistēmu pakalpojumu raksturojums un novērtējums.....	38
6.2.1. Apgādes jeb nodrošinājuma ekosistēmu pakalpojumu raksturojums	38
6.2.2. Regulējošie un atbalsta ekosistēmu pakalpojumu raksturojums	39
6.2.3. Kultūras jeb nemateriālie ekosistēmu pakalpojumu raksturojums.....	39
7. SOCIĀLI - EKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS AINAVAS KONTEKSTĀ.....	41
8. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ANALĪZE SAISTĪBĀ AR AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS PĀRVALDĪBU	44
9. UPJU AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBAS SCENĀRIJL.....	51
9.1. Telpiskās attīstības risinājumi pilsētas mērogā	52
9.2. Telpiskās attīstības risinājumi apkaimju mērogā.....	64
9.3. Telpiskās attīstības risinājumi aktivitāšu punktu mērogā.....	70
9.4. Attīstības scenāriju novērtējums.....	76

10.	AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS VĪZIJA, KVALITĀTES UN AINAVAS KVALITĀTES MĒRĶU NOTEIKŠANA	77
10.1.	Upju ainavas un zaļās infrastruktūras vīzija	77
10.2.	Ainavas kvalitātes mērķu identificēšanai izmantotā metode	77
10.3.	Ainavas kvalitātes mērķu novērtējums	79
10.3.1.	Mūsas upes piekrastes un krastmalas ainavu telpa (AT1)	81
10.3.2.	Mūsas un Mēmeles upes sateces piekrastes un krastmalas ainavu telpa (AT2)	98
10.3.3.	Mēmeles upes piekrastes un krastmalas ainavu telpa (AT3)	112
11.	AINAVAS KVALITĀTES MĒRĶI UN REKOMENDĀCIJAS UPES AINAVAS ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBAI	129
12.	VADLĪNIJAS UPJU AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS PĀRVALDĪBAI UN APSAIMNIEKOŠANAI VIETĒJĀ MĒROGĀ	130
12.1.	Pašreizējā pārvaldība	130
12.2.	Pārvaldība ieviešot tematisko plānojumu	130
12.2.1.	AKM 1 - Ekosistēmas pakalpojumu integrēšana zaļās infrastruktūras telpiskajā struktūrā	131
12.2.2.	AKM 2 – Zilās infrastruktūras telpiskā struktūra un to dabiskā funkcionalitāte....	147
12.3.	Upju ainavas un zaļās infrastruktūras apsaimniekošana	161
12.3.1.	Zilās infrastruktūras	161
12.3.2.	Zaļā infrastruktūra	162
13.	UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA	169
14.	UPJU AINAVAS ZĪMOLA PRIEKŠLIKUMS	172
	KOPSAVILKUMS	175
	SUMMARY	180
	LITERATŪRAS SARAKSTS	185
	Publikācijas un iespaiddarbi	185
	Plānošanas dokumenti	186
	Elektroniskās informācijas avoti un datu bāzes	187
	Projektu materiāli	188
	Normatīvie akti	188

PLĀNOJUMĀ LIETOTIE TERMINU SKAIDROJUMI UN SAĪSINĀJUMI

Terminu skaidrojumi

Ainava - teritorija tādā nozīmē, kā to uztver cilvēki, un kas ir izveidojusies dabas un/vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā.

Ainavu konvencija - jauns politiskais instruments, lai veicinātu institucionālo un pētniecisko sadarbību dažādu jautājumu, kas saistīti ar ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu, risināšanu. Konvencijā ietvertie pasākumi attiecas uz visa veida ainavām - dabiskām, lauku, urbānām un pilsētu teritorijām, sauszemes un jūras teritorijām, iekšējiem ūdeņiem, kā arī uz ainavām, kuras var uzskatīt par izcilām, ikdienišķām vai degradētām.

Ainavu politikas pamatnostādnes - mērķtiecīga ainavu pārmaiņu vadības organizēšana, lai apzinātu Latvijas ainavu potenciālu un nodrošinātu tā ilgtspējīgu īstenošanu, atbilstoši sabiedrības vēlmēm.

Applūstošās teritorijas - teritorijas ar appludinājuma varbūtību vismaz reizi 10 gados (10% plūdu varbūtības teritorijas), kas noteiktas izmantojot inženiertehnisko aprēķinu metodi un precizētas pēc dabā konstatējamās regulāra applūduma pazīmēm, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai metodikai. Saskaņā ar Aizsargjoslu likumā (1997) norādīto definīciju - ūdensteces ielejas vai ūdenstilpes ieplakas daļa, kura palos vai plūdos pilnīgi vai daļēji applūst un kuras platums ūdensteces vai ūdenstilpes aizsardzības nolūkos tiek noteikts vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā atbilstoši likuma 7.panta sestajā daļā noteiktajai metodikai.

Citas koptās zaļumvietas - ir publiskas un privātas zaļumu platības ar ekoloģisku nozīmi. Atkarībā no attiecīgās teritorijas daļas īpatnībām to izmantošana ir saistīta ar dabas resursu izmantošanu, rekreāciju un vides aizsardzību. Koptu zaļumvietu teritorijās ietilpst dabas teritorijas, pļavas, pludmales un dabiskās krastmalas, sakņu dārzi, vizuāli un funkcionāli nepieciešamie aizsargstādījumi, sanitārās aizsargjoslas, vēja aizsargstādījumi, trokšņa aizsargstādījumi u.tml.

Dabas parka "Bauska" dabas lieguma zona – upju tuvumā esošo īpaši aizsargājamo pļavu, upju straujteču biotopu, putnu – griezes *Crex crex*, ormanīša *Porzana porzana* – un augu sugu dzīvotņu aizsardzība. Galvenais mērķis – sugu un biotopu aizsardzība, iespējama arī tūrisma infrastruktūras veidošana.

Dabas parka "Bauska" dabas parka zona – bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgu parku, aizsargājamo biotopu, putnu, bezmugurkaulnieku, sikspārņu un augu dzīvotņu, kā arī unikālu kultūras pieminekļu saglabāšana. Galvenais mērķis – kultūras pieminekļu, sugu un biotopu aizsardzība, tūrisms un rekreācija. Iespējama esošās apbūves uzturēšana, arī jauna būvniecība, bet ne blīva apbūve.

Ekoloģiskās un ķīmiskās kvalitātes rādītāji – ūdensobjekta hidroloģiskās, bioloģiskās, fizikālās un ķīmiskās īpašības, pēc kuru kvantitatīvajām vai kvalitatīvajām vērtībām var spriest par ūdeņu kvalitāti.

Ekoloģiskā kvalitāte – virszemes ūdeņu ekosistēmu struktūras un funkcionēšanas kvalitāte, kuru novērtē saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem kritērijiem.

Augsta virszemes ūdensobjekta ekoloģiskā kvalitāte (etalonstāvoklis) - bioloģisko, fizikāli ķīmisko un hidromorfoloģisko kritēriju vērtības atbilst antropogēnās darbības neskartiem vai

nenozīmīgi ietekmētiem attiecīgā tipa ūdeņiem un novērotie biotopi ir raksturīgi attiecīgā tipa ūdeņiem; ūdensobjektā netiek konstatētas sintētiskas (mākslīgas izcelsmes) vielas vai to koncentrācija ūdenī ir zemāka par laboratorijā nosakāmo (par mazāko nosakāmo koncentrāciju uzskata tādu koncentrāciju, ko var konstatēt ar etalonstāvokļa definēšanas laikā pieejamajiem tehnoloģiskajiem paņēmieniem); ūdensobjektā konstatēto dabiskas izcelsmes piesārņojošo vielu koncentrācija ūdenī atbilst antropogēnās darbības neskartiem attiecīgā tipa ūdeņiem raksturīgajam fona līmenim.

Labā virszemes ūdensobjekta ekoloģiskā kvalitāte – monitoringā iegūtās bioloģisko un fizikāli ķīmisko kritēriju vērtības tikai nedaudz atšķiras no vērtībām, kādas noteiktas augstas kvalitātes (etalonstāvokļa) virszemes ūdensobjektam.

Ekosistēmu pakalpojumi – ekosistēmas struktūras, funkcijas un pakalpojumi, bez kuriem cilvēks nevarētu iztikt un kas nodrošina sabiedrības labklājību. Ekosistēmu pakalpojumu pieeja apraksta ieguvumus, ko cilvēki iegūst no dabas resursiem (apgādes jeb nodrošinājuma, regulējošie un atbalsta, kultūras jeb nemateriālie pakalpojumi). Teorētiski iegūstamos ekosistēmas pakalpojumus praktiski iegūst, tikai tad, ja dabiskā ekosistēma ir labā kvalitātē un ir bioloģiski daudzveidīga.

Īpašas nozīmes zaļumvietas - ir sabiedrībai brīvi pieejamas teritorijas ar īpašu kultūrvēsturisko, ekoloģisko un estētisko nozīmi rekreācijas, tūrisma aktivitāšu vai kvalitatīvas dabas vides nodrošināšanai, kā arī vietas ar specifiskām funkcijām, kurām nepieciešama regulāra kopšana.

Krastmala – Publiski pieejama teritorija gar upēm, kas sākas no ūdens akvatorijas. Tā iekļauj piekrasti un tauvas joslu. Pēc labiekārtojuma līmeņa izdala – dabiskas piekrastes (ūdensmalas), labiekārtotas piekrastes (ūdensmalas), ko izmanto aktīvai atpūtai, un apbūvētās teritorijas.

Dabas parka “Bauska” neitrālā zona – apdzīvotas vietas, ciemati. Nav paredzēts ierobežot zemes īpašumu sadalīšanu. Apbūves blīvumu un citus jautājumus nosaka pašvaldību teritorijas plānojumi.

Pali - ūdens režīma fāze, kas konkrētos klimatiskos apstākļos katru gadu atkārtojas vienā un tajā pašā sezonā un raksturojas ar gadā vislielāko ūdenīgumu, ilgstošiem augstiem ūdens līmeņiem un palieņu applūšanu.

Plūdi – parasti ar ūdeni neklātas sauszemes īslaicīga applūšana ar ūdeni, tai skaitā vētras radīto jūras ūdens uzplūdu piekrastes teritorijās vai palu vai ilgstošu lietavu izraisītas straujas ūdens līmeņa celšanās dēļ (Ūdens apsaimniekošanas likums, 2002).

Piekraste - upei pieguloša sauszemes daļa, kas atrodas pie ūdenstilpes, ūdenstilpes daļa, kas atrodas krasta tuvumā, funkcionāli ir saistīta ar ūdeni. Piekrasti veido virsūdens augu augājs un mitru vietu sauszemes augi. Dzīvnieki piekrasti izmanto par migrācijas koridoru.

Tauvas josla - sauszemes josla gar dabīgo un mākslīgo virszemes ūdeņu krastu, kas paredzēta ar zveju vai kuģošanu saistītām darbībām, rekreācijas vajadzībām un nodrošina piekļūšanu ūdenim, neatkarīgi no zemes piederības. Tauvas josla ir noteikta, lai nodrošinātu iedzīvotāju vai dažādu valsts dienestu brīvu piekļūšanu ūdeņiem un pārvietošanos gar tiem. Lielums ir atkarīgs no ūdeņu tipa (iekšzemes ūdens vai jūra) un piederības (privāts vai publisks ūdens). To mēra no normālās ūdenslīnijas vai krasta nogāžu augšmalas. Dabiskās tauvas joslas platums un tajā atļautās darbības regulē Zvejniecības likums.

Tematiskais plānojums — teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā atbilstoši plānošanas līmenim risināti specifiski jautājumi, kas saistīti ar atsevišķu nozaru attīstību (piemēram, transporta infrastruktūra, veselības aprūpes iestāžu un izglītības iestāžu izvietojums) vai specifisku tematu (piemēram, inženiertīklu izvietojums, ainaviski vērtīgas teritorijas un riska teritorijas).

Universāls dizains – produktu vai vides dizains, kuru izmanto visi cilvēki visplašākajā mērā un bez nepieciešamības to īpaši pielāgot. Ar to tiek saprasta pieejamas, drošas un humānas vides veidošanu, kurā komfortabli jūtas ikviens cilvēks, neskatoties uz iespējamām uztveres vai veselības problēmām.

Upes baseins – zemes platība (teritorija), no kuras satek virszemes un pazemes ūdeņi, kas veido kādas upes vai ezera noteci. Noteces gaitā ūdeņi pa strautiem, upēm un ezeriem nonāk upes grīvā, grīvlīcī (estuārā) vai deltā un ietek jūrā. Ir dabā noteikta teritorija, kuras robeža ir ūdensšķirtne.

Upju baseina apgabals – ar likumdošanu noteikta sauszemes un jūras teritorija, ko veido vienas upes vai vairāku blakus esošu upju baseini, kā arī ar tiem saistītie pazemes ūdeņi un piekrastes ūdeņi, kas saskaņā ar “Ūdens apsaimniekošanas likumu” ir upju baseinu apsaimniekošanas pamatvienība.

Virszemes ūdensobjekts – nodalīts un nozīmīgs virszemes ūdens hidrogrāfiskā tīkla elements: ūdenstece (upe, strauts, kanāls vai to daļa), ūdenstilpe (ezers, dīķis, ūdenskrātuve vai to daļa), kā arī pārejas ūdeņi vai piekrastes ūdeņu posms. Ir mazākā ūdeņu apsaimniekošanas vienība, ko apzīmē ar kodu. Tā ietver konkrētu hidrogrāfiskā tīkla elementu (upi visā garumā vai tās posmu, ezeru) vai elementus (vairākas pēc dabiskajām īpašībām un piesārņojuma līmeņa līdzīgas upes) un tiem piegulošās sauszemes teritorijas.

Zilā infrastruktūra – pēc būtības ir tie zaļās infrastruktūras elementi, kas ir saistīti ar ūdeņi. Tie ir tekošie (upes, strauti), dabiskie (ezeri, vecupes) vai cilvēku veidotie (ūdenskrātuves, dīķi, to sistēmas) stāvošie ūdeņi, kā arī ar tiem funkcionāli saistītās ūdeņu piekrastes. Tiem ir nozīme ne tikai kā pārtikas (zveja, makšķerēšana) un rekreācijas resursam, bet arī palu regulēšanā, plūdu novēršanā u.c.

Zaļā infrastruktūra – urbanizētā vidē zaļo infrastruktūru veido dažādos telpiskos mērogos esoši dabiskie un daļēji dabiskie ainavas elementi – atsevišķi koki, to stādījumi, augļu dārzi, krūmi un dzīvžogi, dabiski zālāji un stādījumi, parki un meži.

Zaļā infrastruktūras stratēģija – jauna pieeja un politisks instruments, kā uzturot augstu dabas kapitāla vērtību, nodrošināt ekonomisko un sociālo labklājību. Eiropas Komisija to izstrādāja ar mērķi nodrošināt, lai zaļās infrastruktūras aizsardzība, atjaunošana, izveide un uzlabošana kļūtu par teritorijas plānošanas un teritorijas attīstības neatņemamu sastāvdaļu, ja vien tā piedāvā labāku alternatīvu.

Saīsinājumi

AKM – Ainavu kvalitātes mērķis

AP – Attīstības programma

APP – Ainavu politikas pamatnostādnes

AT – Attīstības teritorija

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde

DA plāns – Dabas aizsardzības plāns

EAK – Eiropas Ainavu konvencija

EP – Ekosistēmas pakalpojums

ES – Eiropas Savienība

IAS – Ilgtspējīgas attīstības stratēģija

ĪADT – Īpaši aizsargājamā dabas teritorija

LAS – Latvijas normālā augstuma sistēma

LVĢMC – Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

LVS – Latvijas valsts standarts

MK – Ministru kabinets

RVP – Reģionālā vides pārvalde

TIAN – Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi

TP – Teritorijas plānojums

TMP – Tematiskais plānojums

UBAA plāns – upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

ZI - Zemes izmantošana

IEVADS

Vairums pilsētu izvietošanu jau sākotnēji noteikuši ūdeņus kā vitāli svarīgu resursu izdzīvošanai. Cilvēka ikdienas dzīves iekārtošana līdzās ūdeņiem ir transformējusi dabisko vidi ciematos un pilsētās, kurās dzīvojam šodien. Mūsdienās pilsētu upēm ir strauji pieaugoša nozīme pilsētas ekoloģijas un zaļās infrastruktūras plānošanā (Rivers and lakes in European cities, 2016).

Kā rīks upju telpiskai un funkcionālai integrācijai kopējā pašvaldības teritorijas struktūrā, publisko ūdeņu un piekrastes teritoriju ilgtspējīgas attīstības stratēģijas plānošanai pielietojams upju tematiskais plānojums (Vadlīnijas iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldībai pašvaldībās, 2015).

Tematiskais plānojums izstrādāts atbilstoši Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) programmai “Latvijas - Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020. gadam (Interreg V-A Latvia - Lithuania 2014-2020)” projekta Nr. LLI-291, projekta nosaukums - Zaļās infrastruktūras pilnveidošana zemieņu upju ainavā (ENGRAVE) (“Enhancement of Green Infrastructure in the Landscape of Lowland Rivers” / ENGRAVE). Eiropas Savienība (ES) nav atbildīga par sniegto informāciju, ja tematiskajā plānojumā ietverts viedoklis.

Projekta “ENGRAVE” **galvenais mērķis** uzlabot upju veidoto zaļo infrastruktūru, iekļaujot ekosistēmas un ainavu konceptus plānošanā, kā arī demonstrējot zemieņu upju integrētās apsaimniekošanas pasākumu nozīmīgumu vietējā un reģionālā mērogā.

Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras tematiskā plānojuma izstrādes **mērķis** ir radīt plānošanas dokumentu (10 gadu periodam) Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras (estētisko, ekoloģisko un funkcionālo īpašību) attīstībai, dabas vērtību un kultūrvides saglabāšanai un vides pieejamības nodrošināšanai, ilustrējot skaidru vīziju upju resursa potenciāla attīstībai.

Galvenais **uzdevums** ir sagatavot efektīvu plānošanas dokumentu Bauskas pilsētas pašvaldībai, kurš paredz mērķtiecīgi, strukturēti, secīgi un pēctecīgi attīstīt Mūsas, Mēmeles, Lielupes upes un piekrastes teritorijas par ilgtspējīgu publisko ārtelpu.

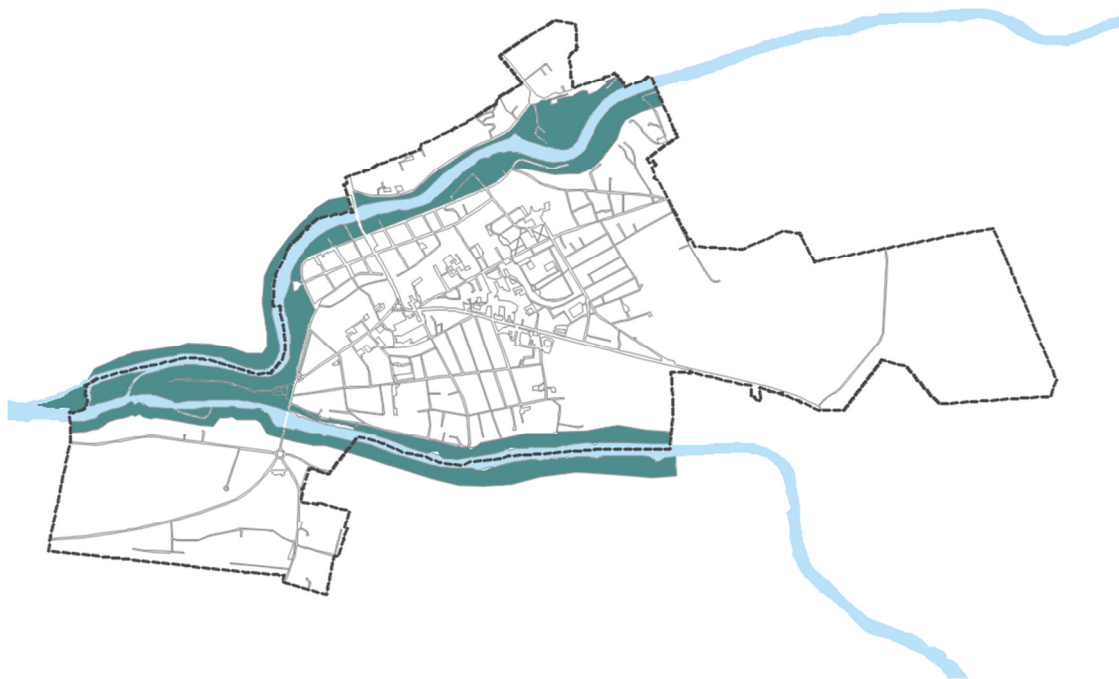
Tematiskā plānojuma mērķa sasniegšanai izvirzīti sekojoši uzdevumi:

- Sniegt esošās situācijas novērtējumu ainavas un zaļās infrastruktūras kontekstā (zemes seguma lietojuma veids, dabas vērtības un īpaši aizsargājamās teritorijas raksturojums, hidroloģija un ūdens resursu kvalitāte, kultūrvēsturiskā mantojuma izvērtējums ainavas kontekstā, novērtējums ainavas estētikai un identitātei, novērtējums ekosistēmas pakalpojumiem, sociāli – ekonomiskais raksturojums ainavas kontekstā, plānošanas dokumentu saistība ar ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldību).
- Noteikt ainavas un zaļās infrastruktūras vīziju un ainavu kvalitātes mērķus.
- Izstrādāt ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības scenāriju.
- Izstrādāt upju ainavas zīmola priekšlikumu.
- Izstrādāt priekšlikumus ainavas un zaļās infrastruktūras attīstībai.
- Izstrādāt vadlīnijas Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldībai un apsaimniekošanai vietējā mērogā.
- Izstrādāt uzraudzības un novērtēšanas kārtību.

Tematiskā plānojuma ietvaros plānojuma bāzi veido Bauskas pilsētas administratīvajā teritorijā ietilpstošās upes – Mūsa (3,2 km), Mēmele (3,8 km), Lielupes satece un tās piekrastes teritorijas, kas ir saskaņā ar Civillikuma 1.pielikumu. Lai arī administratīvā robeža vietām sakrīt ar upes robežu, un atsevišķās vietās robežojas upei pa vidu, tematiskā plānojuma ietvaros ir analizēta un plānota kopējā upes ainava, jo skatāms kā vienots veselums, neatkarīgi no piekrastes un krastmalu piederības, tāpēc tematiskā plānojuma ietvaros ir sniegti konceptuāli risinājumi Mūsas krastmalai Bērzkalnos un Mēmeles krastmalai Codes pagastā.

Orientējošā platība tematiskā plānojuma izstrādei ir 73 ha, kur ietilpst 40 ha sauszeme un 33 ha upe, skatīt 1.attēlu un grafiskās daļas AA - 1 lapu.

Saskaņā ar Likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 3.punktu pašvaldības autonomā funkcija ir noteikt kārtību, kādā izmantojami publiskā lietošanā esošie ūdeņi. Zemes pārvaldības likuma 15.panta otrā daļa noteic, ka vietējā pašvaldība ir valdītājs tās administratīvajā teritorijā esošajiem iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, kuru valdītājs nav valsts institūcija un kuri nav privātpersonu īpašumā.

1. attēls. Tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmā teritorija.

1. ZEMES SEGUMA LIETOJUMA VEIDS

Vispārīgais raksturojums

Bauskas pilsēta atrodas Viduslatvijas zemienes dienvidu daļā, kas pieder pie viendabīgākajiem Latvijas fiziski ģeogrāfiskiem rajoniem. Mūsas un Mēmeles upes izvietojas Lielupes upes baseinā. Teritoriju raksturo mazāks nokrišņu daudzums un augstākas gaisa temperatūras, salīdzinot ar pārējo Latvijas teritoriju. Klimatiskie apstākļi un augšņu sastāvs Lielupes upes baseinā ir piemēroti lauksaimniecībai. Bauskas novadā ir vienas no auglīgākajām augsnēm valstī un teritorijā raksturīgi vēsturiski veidojušies lapu koku meži, kuros aug oši, ozoli, baltalkšņi, bērzi, apses. Novada teritorijai raksturīgas ganības un lieli tīrumu masīvi, kuros audzē graudaugus, rapsi un citus kultūraugus.

Bauskas pilsētas kodols sākotnēji veidojies uz sauszemes strēles Mūsas un Mēmeles satecē un pakāpeniski attīstījies tā pašreizējā vietā Mēmeles upes kreisajā krastā. Pilsētas apbūve aizpilda teritoriju starp upēm un turpinās otrā pusē aiz krastmalām gan kā pilsētas teritorija, gan ciemati - Jauncode, Elektriķi, Janeikas, Mūsa un Bērzkalni. Vietām upes funkcionē kā teritoriju administratīvā robeža.

Pilsētas mērogā Mēmelei raksturīgs līkumains plūdums, gar vecpilsētu (kultūras pieminekļa un publiskas apbūves teritorija), dažādā intensitātē koptām zaļumvietām un īpašas nozīmes zaļumvietām līdz Lielupei. Pretī vecpilsētas apbūvei Mēmeles labajā krastmalā pamīšus izvietojas plašas ražošanas objektu un noliktavu teritorijas un koptas zaļumvietas, savukārt aiz kurām atrodas mazstāvu dzīvojamā apbūve un vairākstāvu dzīvojamā apbūve Bauskas pilsētā un Jauncodes ciematā. Mēmelei tuvākie nozīmīgākie publiska rakstura objekti ir Rātslaukums, Rātsnams un tūrisma informācijas centrs, izglītības iestādes, peldbaseins, ēdināšanas objekti, naktsmītnes, tirgus.

Mūsas upei Bauskas pilsētā raksturīgs samērā lineārs plūdums. Upes abās krastmalās izvietojas koptās zaļumvietas, citas koptās zaļumvietas un mazstāvu dzīvojamā apbūve. Mūsai tuvākie nozīmīgākie publiska rakstura objekti ir pilsētas stadions un mūzikas skola. Bauskas pilsētas kontekstā Mūsas upes labajā krastmalā izvietojas visplašākā zaļā teritorija.

Tematiskā plānojuma ietvaros perspektīvā attīstāmo teritoriju ietvarā ietilpst koptās zaļumvietas un īpašas nozīmes zaļumvietas, neizslēdzot arī teritorijas ar citu izmantošanas veidu un ņemot vērā to īpašumpiederību, skatīt grafisko daļu, AA - 2 lapu.

Ainavu ekoloģiskā izziņāšanā zemes seguma / zemes lietojuma veids ir pamata ietvars plānojuma veikšanai, kur zemes segums ir zemes virsmas bio – fizikālais segums, proti, faktiskais zemes virsmas materiāls, zemes lietojuma veids ir veids kā cilvēks izmanto konkrēto zemes virsmu (Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns, 2019).

Lai noteiktu ainavu ekoloģisko raksturojumu plānotās teritorijas robežās, TMP definēti galvenie zemes seguma lietojuma veidi, balstoties uz *Zemgales reģionālā ainavas un zaļās infrastruktūras plānā* sniegtiem kritērijiem, skatīt 1.tabulu.

1. tabula. Zemes seguma / lietojuma veids un to skaidrojums

Zemes segums / lietojuma veids	Skaidrojums
Antropo-ekosistēmas	
Upju struktūra ar pārtraukumiem	Lielāko daļu aizņem Lielupes, Mēmeles un Mūsas zaļās teritorijas. Teritorijām piekļaujas mazstāvu apbūve, kas raksturīga Mūsas dienvidu daļā un Mēmeles ziemeļu daļā
Rūpniecības un tirdzniecības būves, teritorijas.	Teritorijai nav raksturīga rūpniecības vai tirdzniecības apbūves platība. Mūsas kreisā krasta teritorijā atrodas ražošanas komplekss "Bauskas alus". Mēmeles kreisā krasta teritorijai pieguļ tekstilražošanas objekts "Klippan-Saule"
Infrastruktūra un ar to saistītās (palīg-) zemes	Mūsas upi šķērso viens gājēju tilts, kas savieno Bauskas pilsētas mazstāvu apbūves teritoriju ar Īslīces pagasta apdzīvoto vietu Bērzkalni. Mūsas upi šķērso Latvijas reģionālais autoceļš P103, kas savieno Bausku ar Dobeli. Mēmeles upi šķērso gājēju tilts upes ziemeļu daļā, savienojot Rīgas ielu ar Mēmeles ielu un Mēmeles upi šķērso Latvijas augstākas kategorijas autoceļš A7
Derīgo izrakteņu ieguves vietas	Bauskas novada teritorijā neatrodas valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes. Novadā atrodas smilts-grants, dolomīta, māla, kūdras un viena saldūdens kaļķiežu atradne. Tematiskā plānojuma teritorijā neatrodas derīgo izrakteņu ieguves vietas. Tuvākās derīgo izrakteņu atradnes ir dolomīta prognožu laukums Īslīces un Gailīšu pagasta teritorijā, Māla atradnes, kas pašreiz netiek izmantotas, Ceraukstes, Īslīces un Mežotnes pagastā un smilts-grants atradnes Vecsaules pagastā
Zaļās zonas	Mūsas un Mēmeles satecē (pussala) atrodas kopta zaļumvieta - Ķirbaksala ar atpūtas vietām un īpašas nozīmes zaļumvieta - Bauskas viduslaiku pils parks. Mēmeles upes labajā krastmalā pretī vecpilsētai atrodas koptās zaļumvietas un gājēju tilta apkārtnē atrodas kapsēta. Mēmeles upes kreisajā krastmalā dominē vecpilsētas apbūve, gājēju tilta tuvumā ir īpašas nozīmes zaļumvieta (labiekārtota peldvieta un atpūtas vieta), pie Dambja ielas izvietojas labiekārtots atpūtas laukums ar noeju pie ūdens. Mūsas upes labajā krastmalā ir koptas zaļumvietas un īpašas nozīmes zaļumvieta ar infrastruktūru rekreācijai, kreisajā krastmalā - citas koptās zaļumvietas. Pilsētas rietumu daļa izvietojas dabas parka "Bauska" teritorijā

Zemes segums / lietojuma veids	Skaidrojums
Kultūrvēsturiskas būves, teritorijas	Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs, Bauskas viduslaiku pils, Bauskas viduslaiku pilsdrupas ar parku, Sv. Gara luterāņu baznīca ar kapliču un žogu un Rātsnams
Sporta un atpūtas būves, laukumi	Mūsas upes kreisajā krastā atrodas Bauskas pilsētas stadions, Mēmeles upes krastos atrodas Sporta centrs "Mēmele", Bauskas peldbaseins
Dabiskās ekosistēmas	
Ūdenstece	Mūsa, Mēmele, Lielupe
Dabiskās pļavas	Ietver sekojušus dabisko pļavu biotopus: mēreni mitras pļavas, palieņu pļavas, sausi zālāji kaļķainās augsnēs
Augsne	Kaļķainas augsnes
Dabiski upju posmi	Ietver sekojušus tekošo ūdeņu biotopus: upju straujtecēs un dabiski upju posmi, akmeņu sakopojumi upēs
Ģeoloģija	Karbonātisku pamatiežu atsegumi

Tematiskā plānojuma izstrādes sākumposmā veikta upju krastmalu un piekrastu apsekošana ar kājām un automašīnu. Apsektas gājēju takas peldvietas, makšķerēšanas vietas, labiekārtotas atpūtas vietas, parks, Dambja ielas laukums un Mēmeles kreisā krastmala no vecpilsētas puses. Vērtētas piekļuves iespējas upēm un krastmalas infrastruktūrai. Apsekošanas laikā veiktas fotofiksācijas un novērtētas īpaši vērtīgās ainavu telpas, galvenās vērtības, ainavu struktūras raksturīgie elementi, publiski pieejamie skatu punkti un perspektīvas, ainaviskie ceļi, objekti ar kultūrvēsturisko vērtību un citu nozīmīgu informāciju. Detalizēti apzināta informācija par dažādu upes krastmalu raksturīgu infrastruktūras objektu izvietojumu - gājēju celiņi, informācijas stendi, atpūtas vietu labiekārtojums (solīņi, atkritumu urnas), peldvietu aprīkojums (laipas, ģērbtuves), autotransporta un gājēju tilti, kāpnes, pandusi, aktivitāšu laukumi (volejbols) un vides objekti.

Upju krastmalas iedalāmas pēc labiekārtošanas līmeņiem:

- dabiskas piekrastes (ūdensmalas);
- labiekārtotas piekrastes (ūdensmalas);
- apbūvētās teritorijas.

Bauskas pilsētā gar Mūsu un Mēmeli dominē dabiskas piekrastes un krastmalas, ko izmanto atpūtai, pārgājieniem, pastaigām ar mājdzīvnieku, pastaigām gar upēm un upju šķērsošanai, skriešanai, peldēšanai, makšķerēšanai. Labiekārtotās krastmalas iedzīvotāji izmanto piknikiem, peldēšanai, sporta spēlēm un bērnu rotaļām, ierīkotas laivu piestātnes. Vecpilsētas teritorijā aiz apbūves daļēji pieejamas ir dabiskas piekrastes un krastmalas, skatīt grafiskās daļas AA - 6 lapu.

2. DABAS VĒRTĪBAS UN ĪPAŠI AIZSARGĀJAMO TERITORIJU RAKSTUROJUMS ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS KONTEKSTĀ

Upes, to piekrastes un krastmalas ir būtiski Bauskas zaļās infrastruktūras elementi. Tiem ir nozīme ne tikai kā pārtikas (zveja, makšķerēšana) un rekreācijas resursam, bet arī kā dažādu procesu izpausmēm pilsētas (palu regulēšana, plūdu novēršana, mikroklimata uzlabošana u.c.) un plašākā mērogā (klimata veidošana, ūdeņu pašattīrīšanās, bioloģiskās daudzveidības uzturēšana u.c.). Pilsētai svarīgas arī tādas līnijveida un laukumu veida zaļās struktūras, kā ielu apstādījumi, zaļās salas, parki, skvēri un citas zaļās zonas. Pilsētas zaļajām struktūrām pieskaitāmi arī privātmāju dārzi, kas arī nodrošina sugu dzīvotnes un pārvietošanos, taču tās ir privātas, mazāk ietekmējamās un/vai prognozējamās struktūras. Ekoloģiskā savienojamība skatāma plašākā mērogā ārpus pilsētas robežām, apkārtējo dabas liegumu un mikroliegumu kontekstā, skatīt grafisko daļu, AA - 4 lapu.

Latvijā publiskie ūdeņi ir ar *Civillikumu* noteikta īpašuma forma, kas nodrošina, ka valsts iedzīvotājiem ir nodrošinātas ūdeņu izmantošanas tiesības (Urtāne, L. (red.) 2012). Saskaņā ar *Civillikuma* 1. pielikumu Bauskas pilsētas administratīvajā teritorijā ir šādu publisko upju posmi – Lielupe (~0,2 km), Mūsa (~3,7 km) un Mēmele (~4,2km) (Civillikums, 1992). Bauskā esošos publiskos ūdeņus ar Civillikumā noteiktajām tiesībām savām ikdienišķām vajadzībām (Civillikuma 1110. pants) drīkst izmantot ne tikai pilsētas un apkārtējo lauku teritoriju, bet arī pārējie valsts iedzīvotāji.

Zaļās infrastruktūras elementi, kas plašākā mērogā nodrošina bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu uzturēšanu ir arī Eiropas Savienības aizsargājamo dabas teritoriju tīklā apvienotās *Natura 2000* īpaši aizsargājamas dabas teritorijas: Bauskas pilsētā – dabas parks “Bauska” (892.9 ha), bet novadā – dabas liegums “Īslīce” (2 ha), dabas liegums “Paņemūnes meži” (800 ha), ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis “Kulšēnu avots” (20 ha). Tādi ir arī dabas pieminekļi – Jumpravas dolomīta atsegumi, Kulšēnu avots, Mežotnes “Vanadziņu” dendroloģiskie stādījumi, Pamūšas parks, Vecsaules parks, vairāki dižkoki, aizsargājamas alejas, kultūrvēsturiski stādījumi un 10 mikroliegumi Lielupes, Mūsas un Mēmeles upēs.

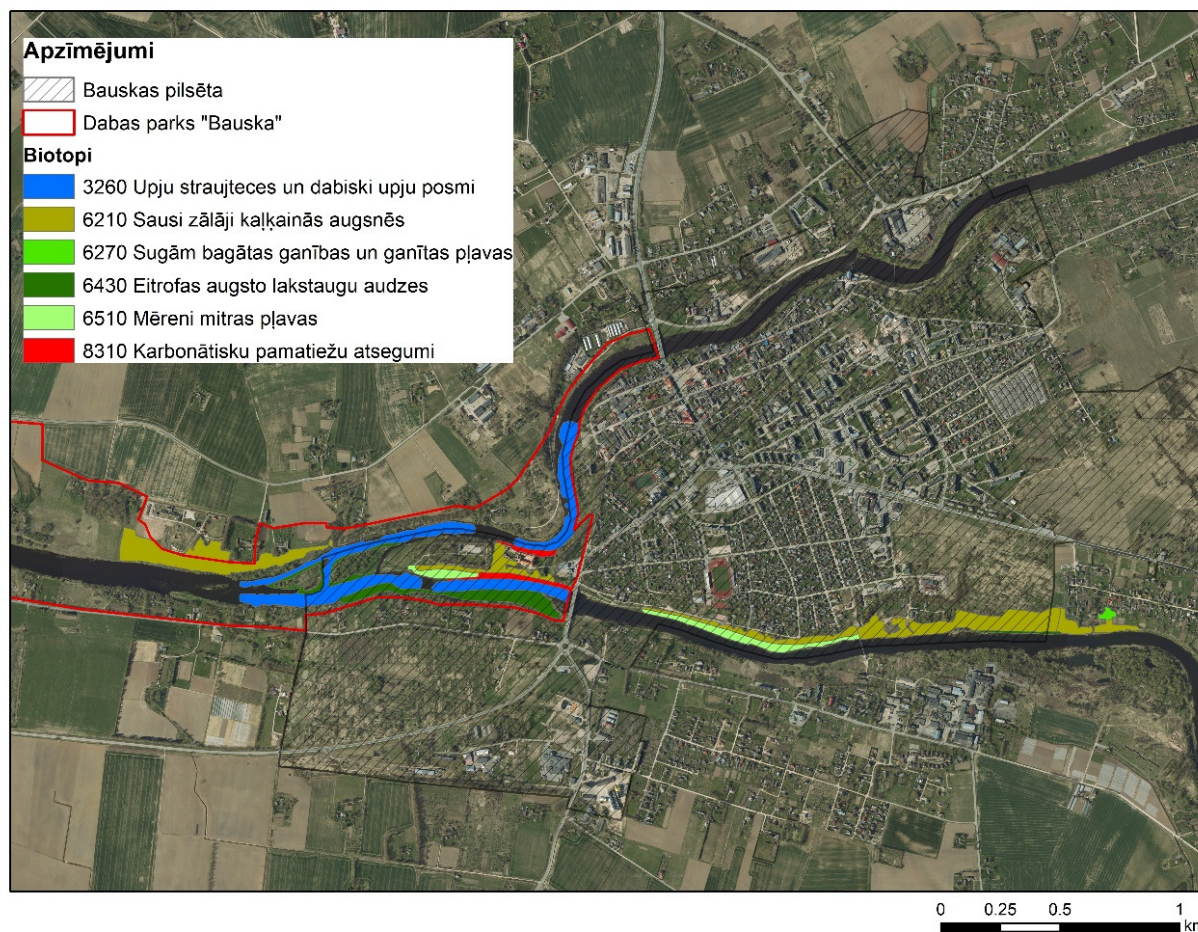
Nozīmīgākās dabas parka “Bauska” vērtības – Mūsas, Mēmeles un Lielupes upes posmi, upju ieleju ainavu daudzveidība, dolomīta atsegumi, īpaši aizsargājami biotopi, augu un dzīvnieku sugu daudzveidība, nēģu un zivju nārsta vietas u.c. ir apkopotas šī Tematiskā plānojuma grafiskajā daļā, skatīt AA – 3. lapu.

2.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Bauskas pilsētas un novada teritorijā atrodas dabas parks „Bauska” (turpmāk tekstā – dabas parks). Dabas parka platība ir 892,9 ha, ko veido palieņu pļavu platības abos Mūsas, Mēmeles un Lielupes krastos. Dabas parks ir dibināts 2004.gadā, lai apvienotu atsevišķus vērtīgus dabas pieminekļus (Bauskas dolomītu atsegumus, atsegumus pretī Mūsas un Mēmeles satekai, Jumpravas dolomītu atsegumus, Ziedoņu dolomīta atsegumus) un saglabātu neskartu Mēmeles, Mūsas un Lielupes upes posmu, kā arī Lielupes kultūrainavu. Bauskas dabas parks ir nozīmīgākā vieta ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma biotopa – 8210 *karbonātisku pamatiežu atsegumi* – saglabāšanā Latvijā, kas ir aizsargājams biotops arī Latvijā. Teritorijā atrodas arī nozīmīga upes nēģu un vimbu nārsta vieta un vairāki Latvijā īpaši aizsargājami biotopi (BEF, 2007). Dabas parks ir iekļauts Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) sarakstā. Dabas parkam izvirzītie ilgtermiņa (ideālie) aizsardzības mērķi ir aizsargāt dabas parka “Bauska” dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, saglabājot

tā ainavisko struktūru, kā arī biotopu un sugu daudzveidību, un veicināt teritorijas ilgtspējīgu attīstību, līdzsvarojot dabas aizsardzības, kultūrvēsturisko vērtību un sociālekonomiskās intereses.

Atbilstoši dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" pieejamajai informācijai, Mūsas un Mēmeles sateces teritorijā atrodas biotopi 3260 *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi*, 6210 *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs*, 6270 *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas*, 6430 *Eitrofas augsto lakstaugu audzes*, 6510 *Mēreni mitras pļavas*, 8210 *Karbonātisku pamatiežu atsegumi*, 35 punktveida sugu atradnes un 4 laukumveida sugu atradnes. Mūsas un Mēmeles krastos sastopamie zālāju biotopi pētāmajā teritorijā ir nozīmīga barošanās vieta vairākām aizsargājamām putnu sugām, upes tuvumā sastopamas arī vismaz septiņas sikspārņu sugas, skatīt 2.1.1. attēlu un grafiskās daļas AA-3 lapu.

2.1.1. attēls. Īpaši aizsargājamo biotopu izplatība Mūsas un Mēmeles satecē M 1:20 000 (Dabas datu pārvaldības sistēma Ozols).

Tematiskā plānojuma teritorijas **ūdeņos** ir konstatētas sekojošas dabas vērtības:

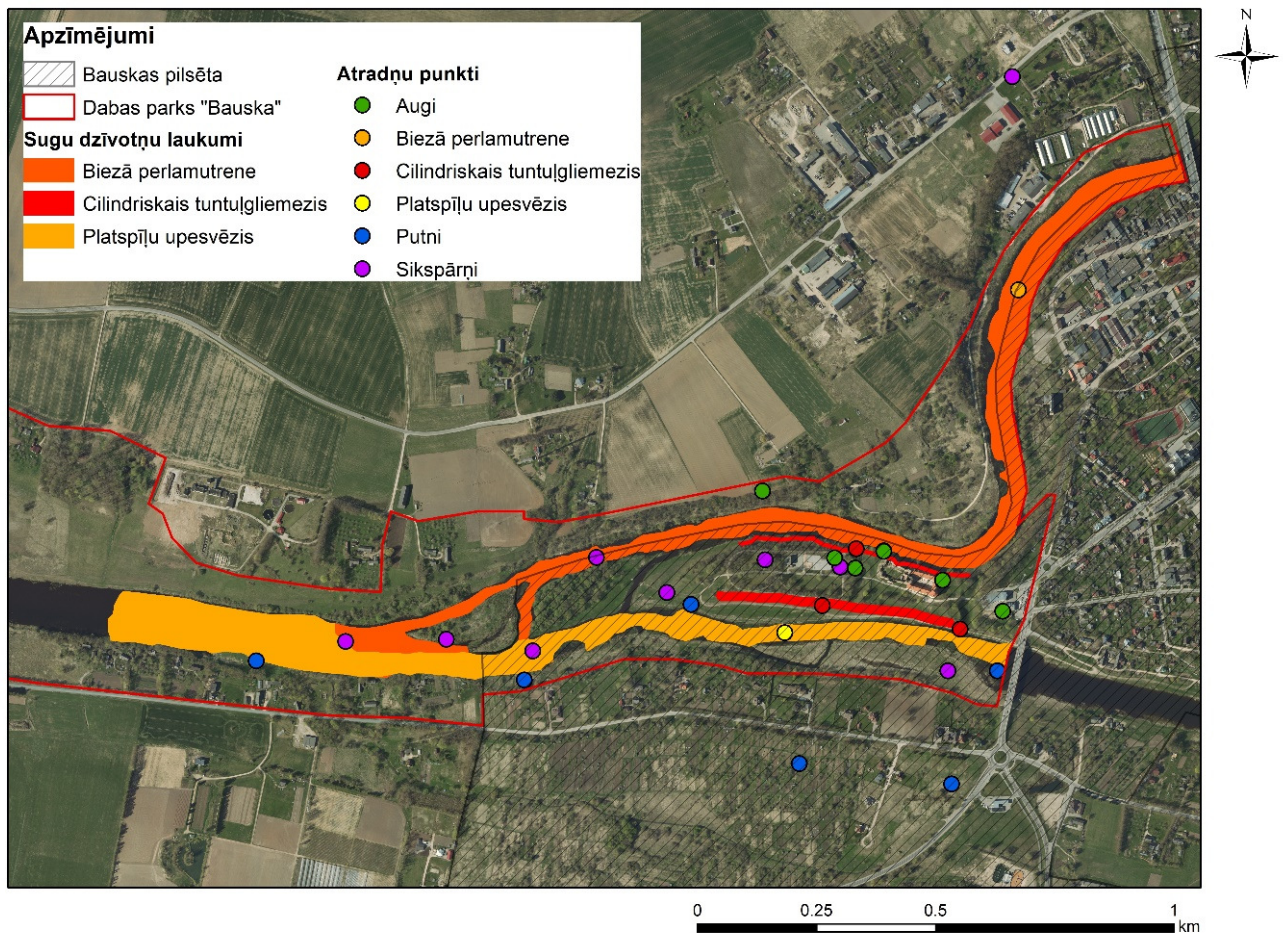
- viens upju straujteču posmu mikroliegums – “Akmeņu sakopojumi upēs un upes nēģis”;
- biezas perlamutrenes *Unio crassus* dzīvotnes un atradnes;
- platspīļu upesvēža *Astacus astacus* s dzīvotnes un atradnes;
- upju tuvumā sastopamas vismaz septiņas sikspārņu sugas – natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii*, ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilsoni*, dīķu naktssikspārnis *Myotis dasycneme*, ūdeņu naktssikspārnis *Myotis daubentoni*, rūsganais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula*, divkrāsainais sikspārnis *Vespertilio murinus* un pundursikspārnis *Pipistrellus pipistrellus*, kā arī vairāki desmiti aizsargājamo putnu sugu (Ozols, Bez.dat.), skatīt 2.1.2. attēlu.

Visas Latvijā un Eiropā sastopamās sikspārņu sugas ir aizsargājamas. Biezā perlamutrene ir iekļauta ES direktīvas 92/43/EEC (Padomes Direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību; 21.05.1992) II un IV pielikumā, Latvijas Sarkanās grāmatas 2. kategorijā (sarūkošās sugas), kā arī Latvijas aizsargājamo dzīvnieku sarakstā.

Platspīļu upesvēzis ir iekļauts ES direktīvas 92/43/EEC V pielikumā, Latvijas Sarkanās grāmatas 3.kategorijā (retās sugas), kā arī Bernes konvencijas (1979) III pielikumā. Upes nēģis *Lampetra fluviatilis* ir iekļauts ES direktīvas 92/43/EEC HD, II, V pielikumā, Bernes konvencijas (1979) III pielikumā, kā arī tā ir suga, kurai veidojami mikroliegumi, skatīt 2.1.2 attēlu un pielikumu Nr.21. un grafiskās daļas AA-3 lapu.

Tematiskā plānojuma teritorijas **sauszemes daļā** ir konstatētas sekojošas dabas vērtības:

- divi mikroliegumi ar karbonātisku pamatiežu atsegumiem – pussalas teritorijā Mūsas labajā un Mēmeles kreisajā krastā;
- cilindriskā tuntuļgliemeža *Truncatellina cylindrica* dzīvotnes un atradnes (nogāzes augšdaļā virs karbonātisko pamatiežu atsegumiem). Ir viena no retajām vietām Latvijā, kur tas sastopams;
- mūru sīkppardes *Asplenium ruta-muraria* dzīvotne un atradne. Suga ierakstīta Baltijas jūras reģiona Sarkanajā grāmatā un Latvijas Sarkanās grāmatas 1.kategorijā;
- trejzobu akmeņlauzītes *Saxifraga tridactylites* un maurloka *Allium schoenoprasum* dzīvotnes un atradnes.

2.1.2. attēls. Sugu dzīvotņu laukumi un atradnes dabas parka "Bauska" teritorijā. M 1:10 000 (Dabas datu pārvaldības sistēma Ozols).

2.2. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošana un attīstība

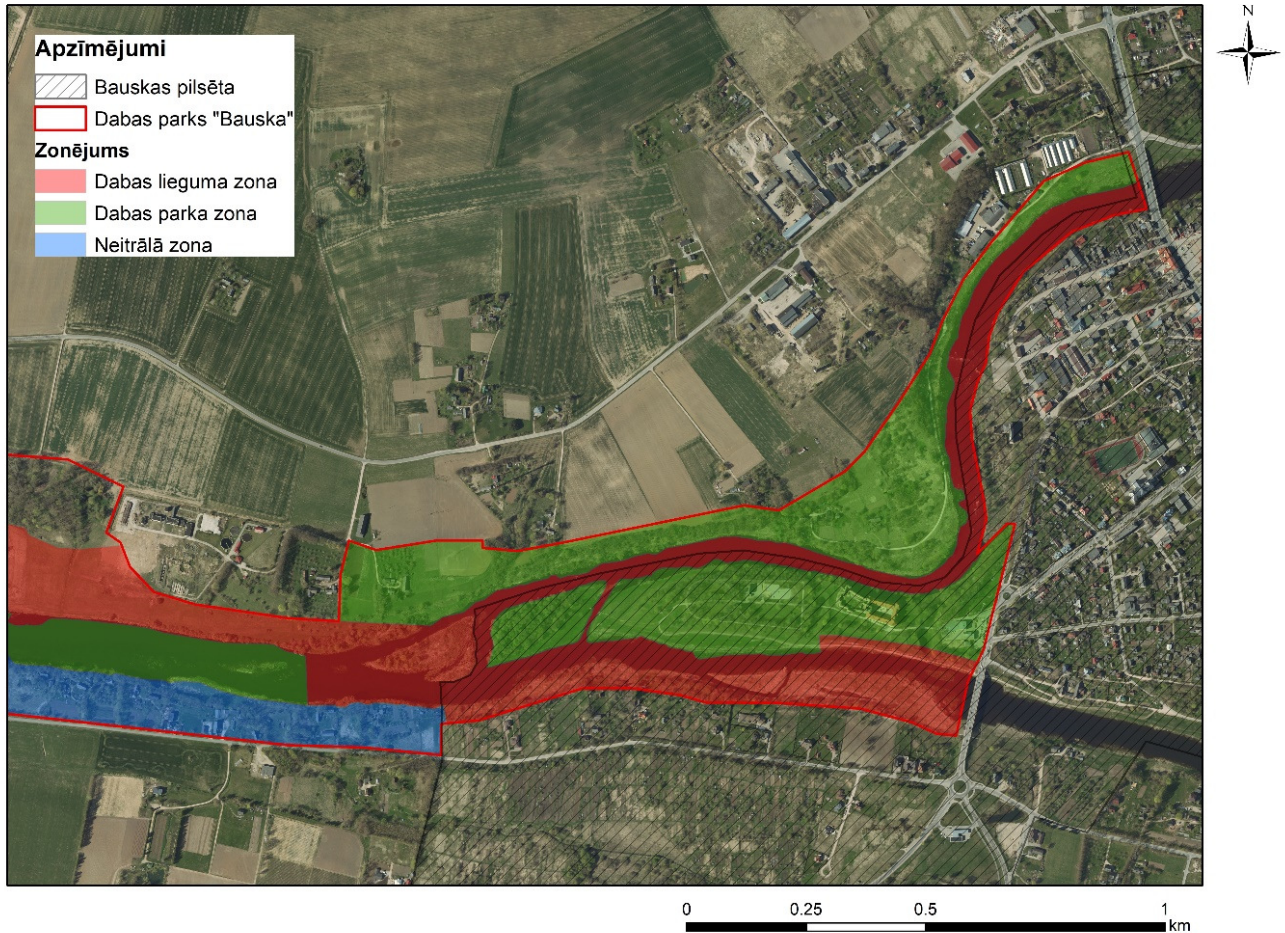
Lai saskaņotu dabas aizsardzības, rekreācijas un reģiona attīstības intereses, nodrošinot teritorijas vērtību saglabāšanu un izveidošanas mērķu sasniegšanu, dabas parkam “Bauska” ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns (Dabas parka “Bauska” dabas aizsardzības plāns 2007.–2019.gadam; 2007). Tas izstrādāts laika posmam no 2007.–2019.gadam un atbilstoši DAP informācijai, plāna darbības termiņš pagarināts līdz 31.12.2024. Plānā ir noteikti konkrēti tematiskā plānojuma teritorijā esošo ūdeņu un to krastmalu apsaimniekošanas pasākumi. Detalizētāka informācija ir sniegta šī tematiskā plānojuma 12. nodaļā.

Uz dabas parka teritorijas apsaimniekošanu un attīstību ir attiecināmi Ministru kabineta 2008. gada 6. oktobra noteikumi Nr.827 “Dabas parka “Bauska” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, kuros noteiktie ierobežojumi ir jāņem vērā plānojot konkrētu teritoriju izmantošanu. Atbilstoši minētajiem noteikumiem dabas parka teritorija ir sadalīta četrās funkcionālajās zonās, kurām atkarībā no aizsardzības mērķa ir noteiktas sekojošas pieļaujamās izmantošanas prasības:

- *Dabas lieguma zona* – izveidota upju tuvumā esošo īpaši aizsargājamo pļavu, upju straujteču biotopu, putnu – griezes *Crex crex*, ormanīša *Porzana porzana* – un augu sugu dzīvotņu aizsardzībai. Teritorijā ietilpst Mūsas un Mēmeles upes, Mūsas kreisā krasta palienes pļavas, sala lejpus Ķirbaksalai un zālājs Lielupes labajā krastā, skatīt 2.2.1. attēlu. Papildus normatīvi noteiktajiem darbības aizliegumiem (skat. MK noteikumu 12. un 13.punktu) šajā teritorijā bez DAP rakstiskas atļaujas aizliegts – organizēt brīvā dabā publiskus pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 60 cilvēku (14.1.punkts), kā arī ierīkot publiski pieejamus izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus (piemēram, takas, informācijas standus, skatu torņus, atpūtas vietas, telšu vietas, stāvlaukumus, tualetes, atkritumu tvertnes, laipas uz pāļiem) (14.5.punkts);
- *Dabas parka zona* – izveidota bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgu parku, aizsargājamo biotopu, putnu, bezmugurkaulnieku, sikspārņu un augu dzīvotņu, kā arī unikālu kultūras pieminekļu saglabāšanai. Teritorijā ietilpst Bauskas pils pussalas teritorija, Ķirbaksala, dabas parka daļa Mēmeles labajā krastā un Lielupe skatīt 2.2.1. attēlu. Tajā iespējama esošās apbūves uzturēšana, arī jauna būvniecība, bet ne blīva apbūve (zemes īpašumus nedrīkst sadalīt zemes vienībās, kas mazākas par 5 ha (17.6.punkts)). Papildus normatīvi noteiktajiem darbības aizliegumiem (skat. MK noteikumu 16. un 17.punktu) šajā teritorijā bez DAP rakstiskas atļaujas aizliegts – organizēt brīvā dabā publiskus pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 100 cilvēku, izņemot Bauskas pils apkārtni un Pilskalna parka teritoriju (18.1.punkts), kā arī ierīkot publiski pieejamus izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus (piemēram, takas, informācijas standus, skatu torņus, atpūtas vietas, telšu vietas, stāvlaukumus, tualetes, atkritumu tvertnes) (18.4.punkts);
- *Ainavu aizsardzības zona* – izveidota, lai aizsargātu un saglabātu teritorijai raksturīgo kultūrvidi, ainaviski nozīmīgas vietas un skatus, un ainavu tās daudzveidībā, kā arī nodrošinātu sabiedrības atpūtai un tūrismam piemērotas vides saglabāšanu un dabai saudzīgu ilgtspējīgu apsaimniekošanu (20.punkts). Teritorijā būvniecība pieļaujama atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam (22.punkts), bet bez DAP rakstiskas atļaujas aizliegts ierīkot publiski pieejamus izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus (piemēram, takas, informācijas standus, skatu torņus, telšu vietas, stāvlaukumus, tualetes, atkritumu

tvertnes) (21.3.punkts), būvēt jaunas un paplašināt esošas būves, kas traucēs vizuālajai saiknei ar ainavu un ieņems tām neatbilstošu dominējošu lomu (21.4.punkts), aizsegt skatus uz ainavai raksturīgajiem elementiem un vērtībām, būvējot jaunas būves (21.5.punkts), stādīt kokaugus, kas aizsegs skatus no skatu punktiem uz vēstures, kultūras un ainavas vērtībām (21.6.punkts);

- *Neitrālā zona* – izveidota, lai nodrošinātu teritorijas ilgtspējīgu attīstību un apsaimniekošanu. Teritorijā ietilpst ciematu apbūve Lielupes kreisajā krastā skatīt 2.2.1. attēlu. Nav paredzēts ierobežot zemes īpašumu sadalīšanu. Apbūves blīvumu un citus jautājumus nosaka pašvaldību teritorijas plānojumi.

2.2.1. attēls. Dabas parka "Bauska" funkcionālais zonējums. M 1:10 000
(Dabas datu pārvaldības sistēma Ozols).

Dabas aizsardzības pārvalde NAT-PROGRAMME projekta ietvaros 2017. gadā ir sagatavojuši "Natura 2000 teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programmu 2018.-2030.gadam", kurā noteiktas biotopu apsaimniekošanas prioritātes valsts mērogā, kā arī nepieciešamās rīcības katrā konkrētajā īpaši aizsargājamajā dabas teritorijā (Ikaunieca S., Pikšena I., Priede A. (red.), 2017). Apkopojums par nacionālajā programmā noteiktajām uz dabas parku "Bauska" attiecināmajām rīcībām ir dots šī Tematiskā plānojuma 13. nodaļā.

3. HIDROLOGIJA UN ŪDENS RESURSU KVALITĀTE

3.1. Lielupes baseina upju hidroloģiskais raksturojums

Lielupes upes baseins atrodas Latvijas centrālajā daļā un aizņem 8849 km² jeb 13,7 % no Latvijas teritorijas. Kopējā Lielupes baseina platība ir 17 600 km², no tās aptuveni puse ir Lietuvas teritorijā (Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam; 2015).

Lielupe ir lielākā Zemgales upe, caurteces ziņā otra lielākā Latvijas upe aiz Daugavas. Par Lielupes sākumu uzskata Mūsas un Mēmeles sateces vietu lejpus Bauskas pils, šeit vidējais upes ūdens līmenis ir 11 metri virs jūras līmeņa. No šīs vietas virzienā uz upes grīvu Lielupes kritums ir 5 – 10 cm/km. Upes dziļums augštecē daudzviet ir tikai apmēram 1m (Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam; 2015). Mazūdens periodā Lielupes notece ievērojami samazinās, turklāt upes aizauguma dēļ tiek traucēta dabiskā notece, kas rezultējas ar gultnes izmaiņu un krastu izskalošanos, tādējādi apdraudot krasta nogāzi, uz kuras atrodas Bauskas viduslaiku pils.

Mūsa ir viena no Lielupes satekupēm, kas sākas Lietuvas teritorijā. Latvijas teritorijā upe plūst 24 km garumā, no kuriem 6,6 km tā ir robežupe. Upe izveidojusi līdz 15m dziļu ieleju. Upes krasti kļūst stāvāki tuvāk Bauskai, veidojas pamatiežu - dolomītmergēļu un dolomītu atsegumi.

Kritums Latvijas teritorijā 5 m, vidēji 0,25 m/km. Raksturīgi samērā agri un strauji pali pavasaros, kā arī ievērojamas caurplūduma atšķirības starp vasaras minimālo un palu apjomu (Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam; 2015; Liepiņš, 2019). Bauskas pilsētas teritorijā ietilpst ~3,7 km garš upes posms.

Mēmele ir viena no Lielupes satekupēm, kas sākas Lietuvas teritorijā. Latvijas teritorijā upe plūst apmēram 40 km garumā, lejtecē tā 76 km ir Latvijas — Lietuvas robežupe. Vidusdaļā tek pa dziļu ieleju. Latvijas teritorijā kritums 60 m, augštecē vietām līdz 3,3 m/km (Liepiņš, 2019; Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam; 2015). Bauskas pilsētas teritorijā ietilpst ~ 4,2 km garš upes posms.

3.2. Ūdens resursu kvalitāte

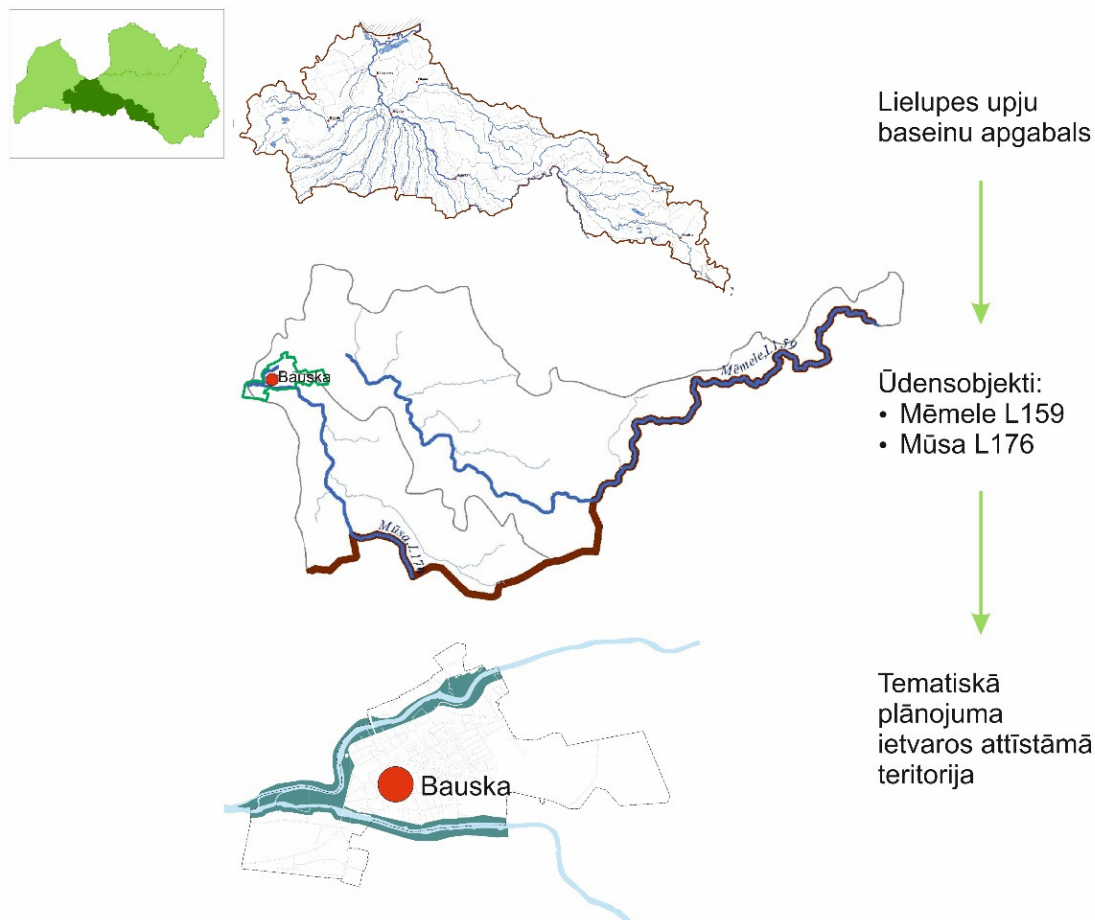
3.2.1. Upju ekoloģiskais stāvoklis

Izmantojot *Ūdens apsaimniekošanas likumā* (12.09.2002) noteikto procedūru Latvijas teritorija ir sadalīta ūdensobjektos, lai sasniegtu ar *Ūdens struktūrdirektīvu* (pilnais nosaukums – Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 23.oktobra direktīvas 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā) noteikto mērķi – visiem ES dalībvalstu virszemes ūdeņiem nodrošināt vismaz labu ekoloģisko kvalitāti.

Šī tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmā teritorija atrodas 2 Lielupes upju baseina apgabalā izdalītajos ūdensobjektos, skatīt 3.2.1.1.attēlu. Tie ir:

- Mūsa L176;
- Mēmele L159 (Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam; 2015).

Lejpus Tematiskā plānojuma teritorijas atrodas ūdensobjekts – Lielupe L143 (Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam; 2015).

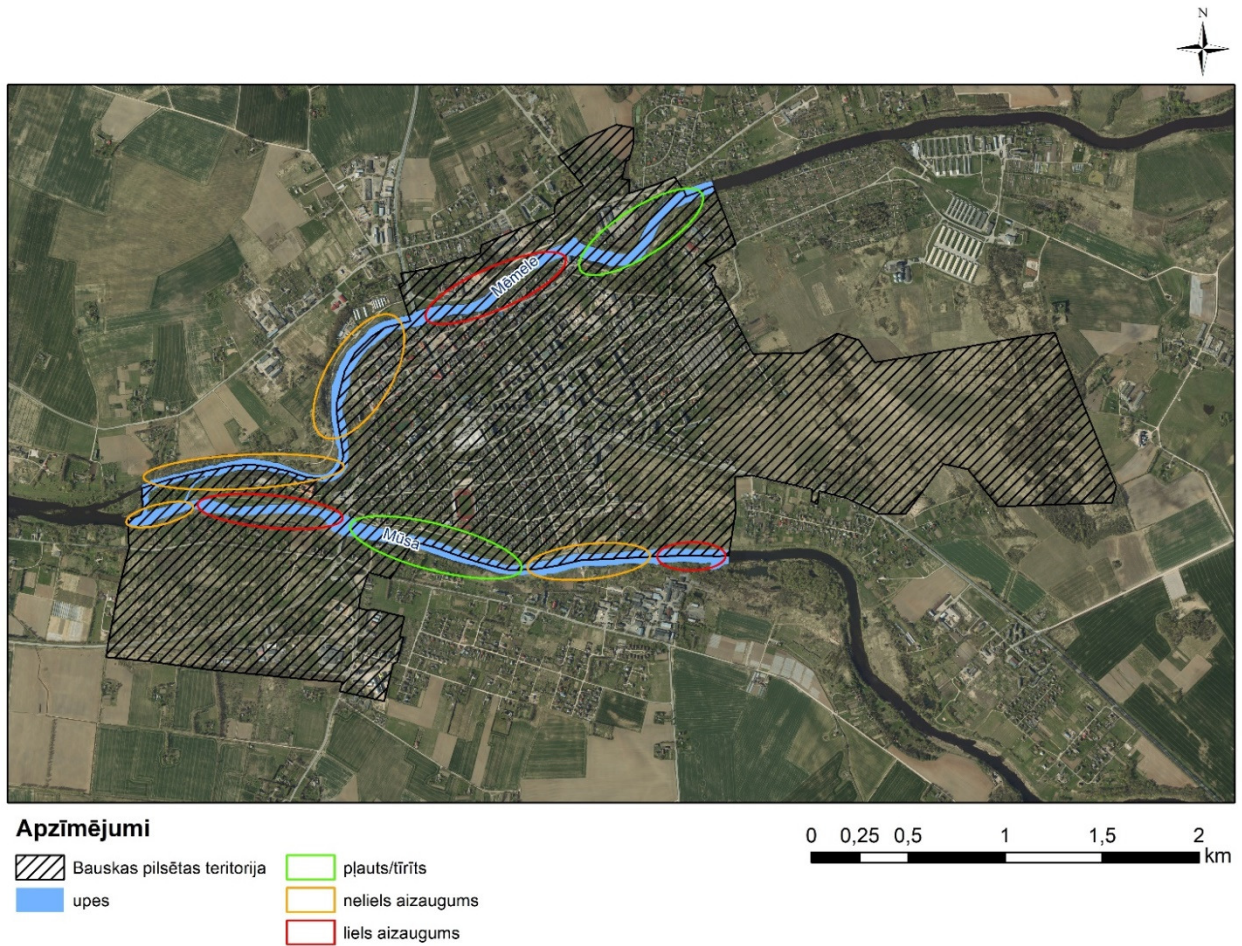

3.2.1.1. attēls. Upju baseinu apgabala un tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmās teritorijas plānošanas mērogi.

Saskaņā ar *Ūdeņu struktūrdirektīvas* ieviešanā izmantoto metodiku (Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam; 2015), ūdeņu ekoloģisko kvalitāti novērtē pēc bioloģiskajiem, fizikāli ķīmiskajiem un hidromorfoloģiskajiem kvalitātes elementiem, kuriem, atbilstoši novirzes pakāpei no dabiskajiem apstākļiem, ir izstrādāts dalījums piecās ekoloģiskās kvalitātes klasēs (augsta, laba, vidēja, slikta un ļoti slikta).

Pieejamie monitoringa dati liecina, ka Mūsas un Mēmeles ūdeņu ekoloģiskā kvalitāte 2018. gadā, atbilst vidējai ekoloģiskai kvalitātei, bet 2016. gadā kvalitāte ir bijusi slikta. Galvenie šādu ekoloģisko kvalitāti nosakošie parametri ir paaugstinātas slāpekļa savienojumu koncentrācijas un eitrofai videi raksturīgas makrofitu sabiedrības veģetācijas sezonā, par ko liecina augstais upju aizauguma stāvoklis.

Jaunākie par tematiskā plānojuma teritoriju iegūtie dati (10.10.2019. veiktais apsekojums projektā "Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā" jeb "Dabas skaitīšana") liecina, ka Mēmeles un Mūsas aizaugums ar makrofitiem ir ļoti augsts – kopējam projektīvajam segumam sasniedzot attiecīgi 90% un 100%, skatīt 3.2.1.2. attēlu

3.2.1.2. attēls. Upju esošā aizauguma novērtējums M 1:25 000

Apsekojuma laikā tika konstatētas, ka arī straujtecēm raksturīgās ūdensaugu sugas – parastā avotsūna *Fontinalis antipyretica* un spilvlapu ūdensgundega *Batrachium trichopyllum* – veido lielu projektīvo segumu, un tajās ir sastopamas lēni tekošām upēm raksturīgā suga – platlapu vilkvāļīte *Typha latifolia*, kā arī piesārņojuma indikatoraugi – mazais ūdensziņģis *Lemna minor*, zaļāļģes *Chlorophyta spp.* un *Cladophora spp.* Šāds upju stāvoklis liecina par sliktu upes funkcionalitāti un neatbilstošu ekoloģisko kvalitāti.

Pēc *Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā* (Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam; 2015) apkopotās informācijas nozīmīgas Mūsas un Mēmeles lejteces slodzes ir:

- punktteida un izkliedētais piesārņojums (biogēno vielu notece no lauksaimniecības zemēm, kūtsmēslu novietnēm), kā arī hidromorfoloģiskās slodzes (meliorācija), ko rada lauksaimniecība;
- punktteida piesārņojums (neatbilstoši attīrītu notekūdeņu novadīšana), ko rada komunālais sektors;
- izkliedētais piesārņojums (biogēno vielu notece dēļ kailcirtēm), kā arī hidromorfoloģiskās slodzes, ko rada mežsaimniecība.

Turklāt Lielupes upju baseinu apgabals ir pakļauts ievērojamiem pārrobežu piesārņojuma riskiem, jo Lietuvas teritorijā atrodas intensīvi izmantotas lauksaimniecības zemes, kā arī dažādi potenciālus piesārņojuma draudus radoši infrastruktūras objekti (Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.- 2021.gadam; 2015).

Atbilstoši normatīvajam regulējumam (MK noteikumi Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem"; 31.05.2011.) Lielupes un Mūsas posmi, kuri atrodas Bauskas pilsētas teritorijā ir noteikti kā riska ūdensobjekti, t.i. ūdensobjekti, kuriem pastāv risks nesasniegt noteikto vides kvalitātes mērķi.

Atbilstoši *Nitrātu direktīvas* (pilnais nosaukums – Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīvas 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu ar nitrātiem, kas cēlušies no lauksaimnieciskas darbības) prasībām un Latvijā normatīvi noteiktajai procedūrai (Ministru kabineta noteikumi Nr.834 “Prasības ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma”; 23.12.2014) Bauskas novada administratīvā teritorija ietilpst nitrātu jutīgā teritorijā.

Augstāk minētais, liecina, ka tematiskā plānojuma teritorijas attīstību un tās resursu izmantošanu ierobežo pašreizējās zilās infrastruktūras elementu klātbūtne.

Lai sekmētu piesārņojuma slodžu samazinājumu un sasniegtu vismaz labu virszemes ūdeņu kvalitāti Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā ir noteikti uz konkrētiem ūdensobjektiem attiecināti apsaimniekošanas pasākumi (Lielupes UBAA plāns; VIII pielikums). Tie attiecas uz salīdzinoši lielu teritoriju, skatīt 3.2.1.1. attēlu ar pārrobežu ietekmēm, un pēc būtības ir:

- 1.grupa: pasākumi piesārņojuma slodžu samazināšanai;
- 2.grupa: pasākumi piesārņojuma izraisītu seku likvidēšanai.

Ja 1.grupas pasākumi ir attiecināmi uz abiem ūdensobjektiem kopumā un to sekmes ir atkarīgas no starpvalstu sadarbības efektīvā ūdeņu apsaimniekošanas plānošanā un kopīgu pasākumu īstenošanā, tad 2.grupas pasākumi ir tieši attiecināmi uz tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmo teritoriju. Ieguldījumi piesārņojuma izraisītu seku likvidēšanā, rezultējas ar upju ekoloģiskās kvalitātes un funkcionalitātes uzlabošanu, tādējādi paaugstinot zilās infrastruktūras elementu kvalitāti un palielinot to izmantošanas potenciālu. Detalizētāka informācija par apsaimniekošanas pasākumiem ir sniegta šī Tematiskā plānojuma 13. nodaļā.

3.2.2. Peldvietu ūdeņu kvalitāte

Atbilstoši normatīvajam regulējumam (Ūdens apsaimniekošanas likums; 12.09.2002) peldvieta ir peldēšanai paredzēta peldvietu higiēnas prasībām atbilstoša vieta, kas atrodas pie iekšzemes ūdeņiem un kas ietver noteiktu labiekārtotu sauszemes daļu un peldvietas ūdens daļu, ko cilvēki izmanto atpūtai peldsezonas laikā. Atkarībā no peldvietu kvalitātes kontrolē ieguldītā finansējuma avota veida peldvietas iedala oficiālajās (iekārto un uztur apsaimniekotājs, kvalitātes kontroli apmaksā valsts) un neoficiālajās (iekārto un uztur apsaimniekotājs, kvalitātes kontroli apmaksā pašvaldība) peldvietās.

Peldvietu izveido saskaņā ar attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto (atļauto) izmantošanu, tās robežas nosaka pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā attiecīgā peldvieta

atrodas (Ministru kabineta noteikumi Nr. 692 "Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība"; 28.11.2017; 8.pants).

Tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmajā teritorijā ir 2 neoficiālas peldvietas – Mūsā un Mēmēlē (Veselības inspekcija, 2019). Pēc Veselības inspekcijas datiem Mūsas peldvietā peldēties neieteica 1 reizi 2017.gada un 2018.gada peldsezonas laikā. Savukārt, Mēmeles peldvietā peldēties neieteica 1 reizi 2018.gada peldsezonas laikā.

Veselības inspekcijas vērtējums "Peldēties nav ieteicams" ir jāuztver kā brīdinājums, ka peldvietas ūdens kvalitāte konkrētajā vietā neatbilst kādam no kvalitātes kritērijiem. Abās peldvietās un visos gadījumos ūdenī bija paaugstinātas mikrobioloģiskā parametra – zarnu enterokoki – vērtības. Zarnu enterokoki ir sastopami cilvēku un dzīvnieku ekskrementos un parasti norāda uz fekālā piesārņojuma klātbūtni. Tas nozīmē, ka attīstot tematiskā plānojuma teritoriju ir jāpievērš uzmanību peldvietu labiekārtojumam un konkrēti tualetu ierīkošanai.

3.2.3. Zivju resursi

Tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmajā teritorijā – nelielā (ap 15 km garā) Lielupes, Mēmeles un Mūsas posmā atrodas vienas no nozīmīgākajām un produktīvākajām ceļotājzivju – vimbu – nārsta un mazuļu uzturēšanās vietām Latvijā. Tās nodrošina vimbas zvejas un makšķerēšanas resursu atražošanu 30–60 t apjomā gadā. Teritorijai ir būtiska nozīme arī citu saimnieciski nozīmīgi zivju sugu atražošanā – teritorijā atrodas nozīmīgas upes nēģa nārsta un to kāpuru uzturēšanās un barošanās vietas (Dabas parka "Bauska" dabas aizsardzības plāns; 2007).

Zivju resursu izmantošana teritorijā notiek licencētās makšķerēšanas veidā (Saistošie noteikumi Nr.4 "Saistošie noteikumi par licencēto makšķerēšanu Bauskas novada administratīvajā teritorijā Lielupē, Mūsā un Mēmēlē"; 28.02.2019.) un rīkojot masu pasākumus. Vimbu makšķerēšana pavasara sezonā ir populārākais no makšķerēšanas veidiem šajā teritorijā. Sākot ar 2017.gadu aprīlī Bauskā norisinās ikgadējie "Vimbu svētki", kuru ietvaros notiek labas gribas makšķerēšanas sacensības, kā arī dažādas citas aktivitātes. Licencētās makšķerēšanas ilgums vimbām ir pusotru mēnesi – no 1.aprīļa līdz 16.maijam. Pārējā laikā teritorijas Mūsas un Mēmeles palienes tiek izmantotas kā atpūtas un makšķerēšanas vietas.

Attiecībā uz makšķerēšanu šobrīd neatrasināta ir:

- Autotransporta novietošana vimbu makšķerēšanas periodā;
- Pašvaldības un privātīpašuma izmantošana un piekļuve tauvas joslai.

Tā kā upju pārmēra aizaugums rada vimbu nārstam un mazuļu izturēšanās vajadzībām piemēroto platību samazināšanos, par vimbu licencēto makšķerēšanu iekasētā nauda tiek izmantota aizauguma ar ūdensaugiem samazināšanai. Iepriekšējos gados upju gultnes kopā tika iztīrītas aptuveni 16 ha platībā, kas atbilst aptuveni 4 km garam upju posmam. Lai optimizētu turpmāko ūdens resursu apsaimniekošanu, 2019. gadā ENGRAVE projekta ietvaros tika iegādāta ūdensaugu pļaušanai piemērota multifunkcionāla iekārta – amfībija Truxor 5045 –, kā arī apmācības un labāko darba metožu identificēšanas nolūkā, tika veikta ūdensaugu izpļaušana 3 Mūsas un Mēmeles posmos – 612 m garš Mēmeles posms Rīgas ielā 77B; 370 m garš Mūsas posms Ziedoņa ielā 2B, 2C un Elejas ielā, kā arī 1175 m garš Mūsas posms Pionieru ielā 35 un Krasta ielā 2 (Uzraudzības pakalpojuma veikšana upju aizaugumu tīrīšanas un upju gultnes atjaunošanas darbiem, 2019).

Lai uzturētu tematiskā plānojuma teritorijas zilās infrastruktūras elementu kvalitāti un izmantotu tās zivju resursu potenciālu, turpmāk ir nepieciešams veikt plānveidīgus pasākumus ūdeņu ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanai, skatīt 13. nodaļu, kā arī veikt uz teritorijas pārvaldību un infrastruktūras attīstību attiecināmus pasākumus, skatīt 12.nodaļu.

3.2.4. Ar ūdeņiem saistīti rekreācijas resursi

Visi tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmās teritorijas ūdeņi – Mūsa, Mēmele un Lielupes posms leļpus Mūsas un Mēmeles satekas – ir iekļauti populāros ūdenstūrisma maršrutos (Ceļvedis ūdenstūrisma; 2009).

Jaunākais par šiem zilās infrastruktūras elementiem izdots materiāls ir 2020. gada Balttour starptautiskās tūrisma izstādes – gadatirgus ietvaros (norise no 31.01 līdz 02.02) prezentētā Lielupes ūdenstūrisma karte “Iekustini Lielupi. Informācijas ceļvedis laivotājiem” (izstrādāta Leader sadarbības projektā “Lielupes atveseļošanas pasākumi – pakalpojumu un infrastruktūras izveide ūdens tūristiem”). Ceļvedī laivotājiem tiek piedāvāti 5 dažādām grūtības pakāpēm un laivošanas līdzeklim atbilstoši laivošanas maršruti.

TMP teritorijā esošās upes rekomendē izmantot mierīgiem ģimenes atpūtas braucieniem, minot, ka upes vasarās ir tik ļoti aizaugušas, ka rodas grūtības pārvietoties ar kanoe laivām. Tādēļ, lai izmantotu zilās infrastruktūras elementu rekreācijas potenciālu, attīstot tematiskā plānojuma teritoriju ir jādomā par **pasākumiem kā uzlabot ūdenstūristu pārvietošanos pa upi**. Ņemot vērā, ka pieejamie ceļveži iesaka apmeklēt arī Bauskā esošos tūrisma objektus, būtu jāpasver iespēja izveidot ūdenstūristiem piemērotu piestātņu izveidi.

3.3. Plūdu risks un pali

3.3.1. Pali

Lielupes upju baseinu apgabalam ir izteikts hidrogrāfiskais tīkls un salīdzinoši biezs mazo upju tīkls, no kurām lielākā daļa ir potamāla tipa upes ar strauves ātrumu līdz 0.5 –1.5 metri sekundē. Upju un ezeru hidroloģiskais režīms raksturojas ar augstiem pavasara paliem, vasaras-rudens lietūs plūdiem un vasaras un ziemas mazūdēns periodiem, kas bieži tiek pārtraukti ar atkušņiem (Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam; 2015).

Lielupes baseina plašas teritorijas bieži pārplūst, tas saistāms ar upes baseina ģeoloģisko uzbūvi un lēzenajiem krastiem. Tāpēc pavasara palu un lietūs uzplūdu periodos tas ir viens vairāk applūstošajiem upju baseiniem Latvijā. Ja pavasara procesā notiek strauja sniega kušana, ko papildina nokrišņi lietūs veidā plūdi ir praktiski neizbēgami. Vasarās upes bieži ir aizaugušas ar ūdensaugiem, kas būtiski samazina tās šķērsriezuma laukumu un caurplūdumu. Tāpat intensīvi un / vai ilgstoši lietusgāžu periodi praktiski vienmēr izraisīs plašus teritoriju applūdumus. Bieži ledus sastrēgumu rezultātā palu maksimumam ir vairāki celšanās un krišanās periodi, palu līmeņa celšanās dažādos posmos ir dažāda. Ledus iešana Lielupē saistīta ar ledus sastrēgumiem, pirmie parasti izveidojas pie Bauskas, bet tie parasti nav sevišķi bīstami.

Attiecībā uz tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmo teritoriju paliem, kam citkārt ir dabiska ūdens režīma fāzes raksturs, ir negatīva ietekme. Ne tikai vasaras–rudens lietavu periodos, bet pat mazūdēns periodā upes aizauguma dēļ tiek kavēta ūdens notece un ūdens masa Mūsā novirzās uz krastu, kurā atrodas Bauskas pils, tā pastiprinot krastu izskalošanos. Intensīvu lietavu gadījumos

izskalošanās intensitātē pastiprinās un veicina Bauskas krasta izskalošanos, kas ilglaicīgākā periodā var rezultēties ar krasta nobrukumu, skatīt 3.3.1.attēlu.

Minētajā TMP teritorijā ir nepieciešams paredzēt gultnes tīrīšanas pasākumus, nodrošinot upes labu funkcionēšanu visā tās gultnes platībā. Citās TMP teritorijas daļās palu fāzē ir jāņem vērā paredzot izmantot tam atbilstošu infrastruktūras elementus.

3.3.1.attēls. Mūsas upes posms, kurā kavētās ūdens noteces dēļ notiek krasta izskalošanās

3.3.2. Plūdi

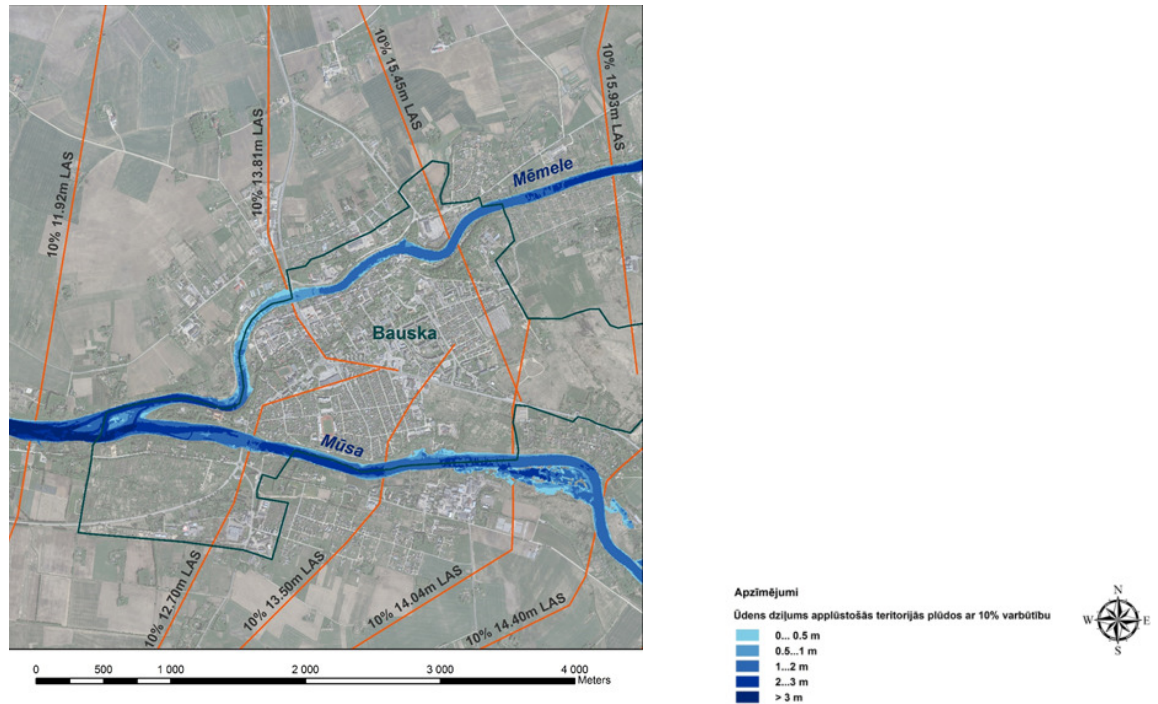
Atbilstoši *Plūdu Direktīvas* (2007/60/EK) prasībām attiecībā uz plūdu riska teritoriju noteikšanu, upes Bauskas pilsētas un Bauskas novada teritorijā ir noteiktas kā Pārējās plūdu riska teritorijas Lielupes upju baseina apgabalā (Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam; 2015).

Bauskas pilsētas teritorija ir pakļauta plūdu riskam, kas tiek saistīts ar pavasara paliem sniega kušanas un lietus dēļ. Mēmeles palu līmenis ar 10% pārsniegšanas varbūtību Bauskas pilsētas teritorijā ir no 12.35 m LAS līdz 15.72 m LAS. Mūsas palu līmenis ar 10% pārsniegšanas varbūtību Bauskas pilsētas teritorijā ir no 12.15 m LAS līdz 14.05 m LAS.

Abi ūdensobjekti (L159, L176), kuros atrodas TMP ietvaros attīstāmā teritorija, ir izdalīti par plūdu riska teritorijām (Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam, 2015; Zemgales reģionālais ainavu un zaļās infrastruktūras plāns, 2020.-2027. gadam). Lielākoties applūst Mūsas un Mēmeles lejtece, kā arī Mūsas augštece, skatīt 3.3.1.1. attēlu un pielikumu Nr.22.

Kaut arī Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plānā 2016.–2021.gadam nav identificēti speciāli Bauskas pilsētas teritorijai plānotu pretplūdu pasākumu, izstrādājot TMP tika analizēta arī vēsturiskā plūdu situācija, lai to ņemtu paredzot atbilstošu teritorijas attīstību. Lielākie līdz šim pieredzētie plūdi Bauskā ir notikuši:

- 1928. gadā. Mēmeles upē izveidojās baļķu sanesumus, kurš izpostīja Mēmeles tiltu un ebreju lūgšanu namu, skatīt 3.3.1.2.attēlu.
- 1996. gadā pavasara plūdu un ledus iešanas laikā marta sākumā strauji cēlās ūdens līmenis, sagraujot Mūsā esošo trošu tiltu, uz kura tobrīd atradās cilvēks, kurš gāja bojā;
- 1999. gada 6.martā lielu ledus sastrēgumu ietekmē cēlās ūdens līmenis un pie Ķirbaksalas veidojās 3–4 m augsti ledus krāvumi. Nākošajās dienās ledus krāvumi apvirzījās lejup pa Lielupi. Vienlaikus tika appludinātas lielas zemes, ceļi un arī dzīvojamās ēkas pie Ziedoņiem, Piedītēm, Cepļa un Mežotnes (Ābelnieks R., Urtāns A.).

3.3.1.1. attēls. Mūsas un Mēmeles palu līmenis ar 10% pārsniegšanas varbūtību Bauskas pilsētas teritorijā (LVGMC).

3.3.1.2.attēls. Plūdu radītie postījumi. Mēmele. 1928. gads (Avots: Zudusī Latvija)

4. KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA IZVĒRTĒJUMS AINAVAS KONTEKSTĀ

Līdz mūsdienām saglabājušos kultūrvēsturisko objektu stāsti sniedzas līdz pat 15. gadsimtam tālā pagātnē, kad sāka būvēt Bauskas pili kā Livonijas ordeņa robežcietoksni cīņām pret Lietuvu. Tolaik Bauska bija plašas apkārtnes administratīvais un tirdzniecības centrs. Līdzās Bauskas viduslaiku pilij izveidojās apmetne - Vairogmiests. Kurzemes un Zemgales hercogistes laikā pirmais hercogs Gothards Ketlers pavēlēja likvidēt Vairogmiesta apbūvi un vietu jaunam miestam ierādīja tagadējās vecpilsētas teritorijā. Ielu plānojums šeit ir saglabājies no 16. un 17. gadsimta mijas. Šajā laikā, 1609.gadā, Bauskai piešķirts pilsētas statuss. Industrializācijas laikā līdz ar pāreju no lauksaimniecības uz rūpniecību un ražošanu, 19. gadsimta otrajā pusē izveidojās daudzas modernas fabrikas - Lohdinga alus brūzis Mēmeles krastā un citi mazāki uzņēmumi. Mēmeles upe 20.gadsimtā izmantota baļķu pludināšanai uz kokzāgētavām Bauskā, Jelgavā un Rīgā, skatīt 4.1. un 4.2. attēlu.

4.1.attēls. Bauska, 18. gs.
(bauska.lv/lv/novads/vesture-un-simbolika/vesture)

4.2. attēls. Baļķu pludināšana, 20. gs.
(bauska.lv/lv/novads/vesture-un-simbolika/vesture)

Kultūrvēsturisko mantojumu definē kā būtisku ainavas vērtību un uzskata arī par ainavas sociālo un ekonomisko resursu, kas veido nozīmīgu ekosistēmas kultūras pakalpojumu daļu (Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns, 2019). Tematiskā plānojuma ietvaros apkopotī un raksturoti Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes kultūras pieminekļu sarakstā iekļautie objekti. Kultūras pieminekļi Bauskā pēc tipoloģijas iedalāmi trīs grupās:

- arheoloģija - Bauskas viduslaiku pils;
- arhitektūra - Bauskas viduslaiku pilsdrupas ar parku, Sv. Gara luterāņu baznīca ar kapliču un žogu, Dreņģeru iebraucamā seta, Rātsnams, Kinoteātris, Zirgu pasts, Dzīvojamā ēka ar veikalu;
- pilsētbūvniecība - Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs.

Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns kultūrvēsturisko mantojumu ainavas plānošanas kontekstā raksturo izmantojot 5 novērtējuma kritērijus:

- Nr.1 - valsts un vietējas nozīmes aizsardzības piemineklis - institūciju apzinātie un novērtētie pieminekļi;
- Nr.2 - nozīmīgs ainavas vizuālais elements - kultūrvēsturiski elementi, kas paaugstina ainavas vizuāli estētisko vērtību;
- Nr.3 - tūrisma resurss - daļa no tūrisma sektora (teritoriālās sasaistes);

- Nr.4 - vietas attīstības resurss - ir vietas sociāls un/vai ekonomisks potenciāls;
- Nr.5 - nozīmīga kultūrvēsturiskā mantojuma ainava - koncentrējušās / saglabājušās ainavas struktūra.

Balstoties uz Zemgales reģionālā ainavas un zaļās infrastruktūras plānā iestrādātiem kultūrvēsturiskā mantojuma novērtējuma kritērijiem, veikts kultūras pieminekļu novērtējums lokālā (Bauskas pilsētas) mērogā.

Valsts un vietējas nozīmes pieminekļi

Latvijā Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde īsteno valsts politiku un kontroli kultūras pieminekļu aizsardzībā, veic kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti un pieminekļu uzskaiti. Bauskā atrodas seši valsts nozīmes kultūras mantojuma sarakstā iekļauti pieminekļi (Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs, Bauskas viduslaiku pils, Bauskas viduslaiku pilsdrupas ar parku, Sv. Gara luterāņu baznīca ar kapliču un žogu, Dreņģeru iebraucamā sēta, rātsnams) un trīs vietējas nozīmes kultūras pieminekļi (kinoteātris, zirgu pasts, dzīvojamā ēka ar veikalu). Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde nosaka kultūras pieminekļu aizsargjoslas un aizsardzības prasības.

Nozīmīgi ainavas vizuālie elementi

Nozīmīgi ainavas vizuālie elementi paaugstina ainavas vizuāli estētisko vērtību un uz tiem attiecināmi atsevišķi jautājumi attiecībā uz teritorijas apsaimniekošanu. Lokālā mērogā nozīmīgi kultūrvēsturiski objekti, kam nepieciešama atbilstoša apsaimniekošana ir Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs, Bauskas viduslaiku pils, Bauskas viduslaiku pilsdrupas ar parku, Sv. Gara luterāņu baznīca ar kapliču un žogu un Rātsnams. Pārvietojoties pa pilsētas galvenajiem ceļiem, ļoti pamanāmi objekti ir kinoteātris un Sv. Georgija pareizticīgo baznīca, kas ir nozīmīgi veidojot priekšstatu par Bausku. Kinoteātrim ir potenciāls paaugstināt ainavas vizuālo kvalitāti līdzās valsts nozīmes ceļam A7.

Tūrisma resursi

Par tūrisma resursu uzskatāmi kultūras mantojuma objekti, ko Bauskas pilsēta definējusi par tūrisma objektiem, un objekti, kas piedāvā tūrisma pakalpojumus, piemēram, velosipēdu noma. Pašlaik tūrisma objekti piedāvā tādus tūrisma pakalpojumus, kā ēdināšana, funkcionē kā muzejs un nodrošina ekskursijas. Kultūras pieminekļi ir iekļauti vairākos vietējas un reģionālas nozīmes velomaršrutos.

Vietas attīstības resursi

Par vietas attīstības resursiem uzskatāms kultūrvēsturiskais matojums, kuram ir vietas sociāls un/vai ekonomisks potenciāls. Esoši vietas attīstības resursi ir astoņi no desmit kultūras pieminekļiem. Kā resursi ievērtēti objekti, kuros pašreiz norisinās publiska rakstura aktivitātes. Plānojot upes ainavas attīstību, netieša ietekme būs uz tuvējiem kultūras pieminekļiem - pieaugs apmeklētāju un interesentu skaits.

Nozīmīga kultūrvēsturiskā mantojuma ainava

Ar nozīmīgām kultūrvēsturiskā mantojuma ainavām saprotamas vairāk vai mazāk saglabājušās vēsturiskās ainavas struktūras. Bauskā tās ir Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs (apbūve, ielu tīklojums, atsevišķi dižkoki), Bauskas viduslaiku pils un pilsdrupas ar parku (saglabājusies parka struktūra, apstādījumi), Sv. Gara luterāņu baznīca ar kapliču un žogu un Rātsnams ar daļēji saglabājušos perimetrālo apbūvi un Rātslaukuma funkciju. Vairākiem kultūras pieminekļiem upe ir

ainavas sastāvdaļa, kas piešķir vietai papildus vērtību un perspektīvas funkcionālai attīstībai nākotnē.

Kultūrvēsturisko objektu novērtējuma apkopojumu lokālā mērogā, atbilstoši *Zemgales reģionālā ainavas un zaļās infrastruktūras plānam*, skatīt 4.1. tabulā.

4.1.tabula. Kultūras mantojuma lokālā mērogā novērtējuma apkopojums

Kultūras pieminekļi / Kultūrvēsturiskā mantojuma novērtējuma kritēriji	1.	2.	3.	4.	5.
Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs (valsts)	X	X	X	X	X
Bauskas viduslaiku pils (valsts)	X	X	X	X	X
Bauskas viduslaiku pilsdrupas ar parku (valsts)	X	X	X	X	X
Sv. Gara luterāņu baznīca ar kapliču un žogu (valsts)	X	X	X	X	X
Dreņģeru iebraucamā sēta (valsts)	X		X	X	
Rātsnams (valsts)	X	X	X	X	X
Kinoteātris (vietējas)	X	X			
Zirgu pasts (vietējas)	X				
Dzīvojamā ēka ar veikalu (vietējas)	X			X	

Kultūrvēsturiskā mantojuma objekti izvietojas, galvenokārt, Mēmeles upes tuvumā, Bauskas viduslaiku pils un pilsdrupas ar parku izvietojas starp Mūsu un Mēmeli. Tā kā upes (t.sk. kultūrvēsturiskais mantojums) savstarpēji viena no otras atrodas 15-20 min kājāmgājiena attālumā, teritorijā ir potenciāls dažādu tematiku un garuma maršrutu veidošanai, lai pilsētas viesiem radītu priekšstatu par pilsētu un tās vērtībām un iedzīvotājam nodrošinātu dažādas brīvā laika pavadīšanas iespējas ārtelpā. Kultūras pieminekļu izvietojumu skatīt grafiskās daļas AA - 5 lapā.

Zemgales reģionālā ainavas un zaļās infrastruktūras plānā iekļautie kritēriji kultūrvēsturiskā mantojuma novērtēšanai un raksturošanai daļēji attiecināmi arī uz upēm. Upes pilsētas mērogā raksturojamas kā nozīmīgs ainavas elements, kas ir neatņemama pilsētas identitātes sastāvdaļa. Tās izmantojamas kā tūrisma un vietas attīstības resursi. Ar ūdenstūrisma saistīto resursu raksturojumu skatīt 3.2.4. apakšnodaļā. Skatam uz Bauskas vecpilsētu no Mēmeles ielas Mēmeles upe ir raksturojama kā daļa no kultūrvēsturiskā mantojuma ainavas.

5. AINAVAS ESTĒTISKAIS UN IDENTITĀTES NOVĒRTĒJUMS

Atbilstoši Zemgales plānošanas reģiona ainavu tipoloģijai šī tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmā teritorija atbilst urbanizētas ainavas tipa pilsētas un piepilsētu ainavas apakštipam (Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns, 2019), kurā galvenie zaļās infrastruktūras elementi ir ūdenstece, dabiskās (dabas parka “Bauska” teritorija), pus-dabiskā (regulāri pļautā upei piegulošā zona), ekstensīvi apsaimniekotā krastmalas zona, kā arī parki, kapi, mazdārziņu teritorijas koku stādījumi (ap pils kompleksu), atsevišķi dižkoki u.c.

Pilsētas struktūru var iedalīt morfoloģiski un funkcionāli atšķirīgās ainavu telpās. Ņemot vērā ainavas specifiku konkrētās teritorijas ainavu telpas var būt – nacionāla, reģionāla un lokāla mēroga (Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns, 2019) vai nacionāla, pilsētas, apkaimes un ikdienas mēroga ainavu telpas (Rīgas ainavu veidošanas mērķu noteikšana, 2013).

Tematiskā plānojuma teritorijas galvenās zaļās struktūras ir Mūsa, Mēmele un Lielupe, kā arī kultūrvēsturiskais objekts ir Bauskas viduslaiku pils, kas ir atpazīstams Latvijas mērogā un reizē ir klātesošs vietējiem iedzīvotājiem viņu ikdienas gaitās. TMP ietvaros attīstāmās teritorijas ainavu telpas tiek iedalītas:

- nacionālas nozīmes ainavu telpās;
- reģionālas nozīmes ainavu telpās;
- lokālas (pilsētas) nozīmes ainavu telpās, ko raksturo apkaimes un ikdienas nozīmes ainavas.

Nacionālas nozīmes ainavu telpu vērtības ir atzītas starptautiskā un nacionālā mērogā. Tās ir saistītas ar kultūras vai dabas mantojumu un ir svarīgas un atpazīstamas plašai sabiedrības daļai.

Par nacionālas nozīmes ainavu telpu upju kontekstā uzskatāma *Natura 2000* teritorija dabas parks “Bauska”, kura aizsardzības un izmantošanas kārtību nosaka MK noteikumi Nr.827 “Dabas parka “Bauska” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Ainavu ekspertu padome (iekļauti pārstāvji no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības, Zemkopības un Kultūras ministrijas, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas, Dabas aizsardzības pārvaldes, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Latvijas Universitātes, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Lielo pilsētu apvienības, Reģionālo attīstības centru apvienības, Latvijas Arhitektu savienības un Latvijas Ainavu arhitektūras biedrības), izvērtējot 243 izvirzītos priekšlikumus, ir pieņēmusi lēmumu elektroniskajā Latvijas ainavu dārgumu krātuvē iekļaut 50 ainavas, starp kurām ir arī “Mūsas un Mēmeles sateka un Bauskas pils”, kura atrodas TMP teritorijā (Latvijas ainavu dārgumi, 2017).

Neskatoties uz tik augstu tematiskā plānojuma teritorijas novērtējumu, ir jāatzīmē, ka ainavas estētisko kvalitāti samazina Mēmeles upes zemā kvalitāte, par ko liecina lielais aizaugums ar ūdensaugiem. Lielā upes aizauguma dēļ jau ilgstošā laika posmā ir kavētas ūdens notece. Kā sekas tam ir pastiprināta krasta erozija, kas Bauskas viduslaiku pils atrašanās vietā rada nogrūvuma draudus, tā apdraudot kultūrvēsturisko objektu.

Reģionālas nozīmes ainavu telpas saistītas ar reģionālas nozīmes ainavu vērtībām (izdalītas reģionāla mēroga attīstības dokumentos), ir nozīmīgas attiecīgā novada mērogā. Par reģionālas nozīmes ainavu telpām uzskatāmas upju Mūsas un Mēmeles satece un Lielupe, kas kā estētiskās iedvesmas objekti atspoguļojas novada simbolā – ģerbonī. Par Bauskas novada vērtībām uzskatāma

Bauskas vecpilsēta (ar 17.-19. gadsimta pilsētībūvniecībai raksturīgo mazstāvu apbūvi ar divslīpņu jumtiem un dārziem), Bauskas viduslaiku pils, Bauskas viduslaiku pilsdrupas un parks.

Lokālas (pilsētas) nozīmes ainavu telpām pieder vietējiem iedzīvotājiem nozīmīgas ainavu telpas, kur norisinās nozīmīgas publiska rakstura aktivitātes.

Apkaimes nozīmes ainavu telpām piederīgi objekti, kas raksturīgi konkrētai pilsētas apkaimei, piemēram, Mūsas apkaimei (zaļā josla gar Mūsas upes labo krastu, pilsētas stadions), Mēmeles apkaimei (Mēmeles promenāde, atpūtas vieta Dambja ielas laukumā), centra daļai (Bauskas novada dome, tirgus), Bauskas viduslaiku pils apkaimei (Bauskas viduslaiku pils, Bauskas viduslaiku pilsdrupas un parks) u.tml.

Ikdienas nozīmes ainavas var būt gan iepriekš minētās ainavas, gan atsevišķas pilsētas struktūras, kas aptver iedzīvotāju ikdienas gaitas, piemēram ielas ainava, tilti pār upēm, atpūtas un tirdzniecības vietas u.tml. Ikdienas nozīmes ainavu telpās svarīgas ir detaļas, kas piešķir ainavu telpai estētiskās un funkcionālās īpašības.

Attiecībā uz tematiskā plānojuma teritorijas ūdeņu ainavu svarīgs ainavas kvalitātes kritērijs ir upju stāvoklis. Ar ūdensaugiem aizaugusi upe, kurā virsūdens augājs (niedres), stāvot upes krastā, liedz saskatīt pašu upi, vai arī ar peldlapu ūdensaugiem pāraugušas ūdens virsmas dēļ nav saskatāms ūdens plūdums, nav uzskatāma par estētisku ainavu, skatīt 5.1 un 5.3 attēlu.

Par augstvērtīgu ainavu ir uzskatāma labi funkcionējoša upe, kuras:

- krastu apaugums ir mozaīkveida ar optimālu izgaismojuma un noņojuma proporciju;
- gultnes apaugums ir mozaīkveida, tajā ir pārstāvētas visas ūdensaugu grupas, kopējais aizaugums nav lielāks par 30%;
- gultnes veids un struktūra ir dabiskai upei atbilstoša, tajā nenotiek pastiprināta sedimentu uzkrāšanās un/vai krastu erozija, skatīt 5.2. un 5.4 attēlus.

5.1.attēls. Ar ūdensaugiem aizaudzis Mūsas upes posms

5.2.attēls. Paaugstināta ainavas kvalitāte Mūsas upes posmam

5.3.attēls. Ar ūdensaugiem aizaudzis Mēmeles upes posms

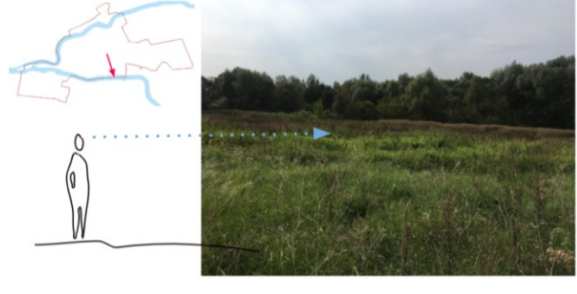
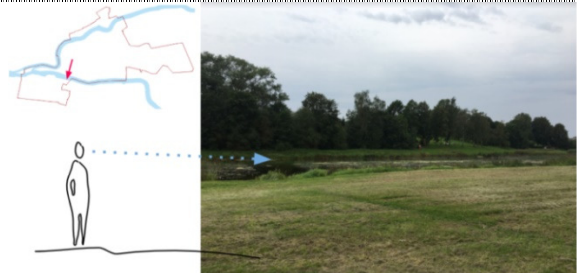
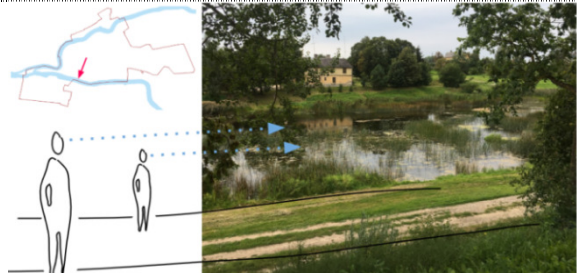
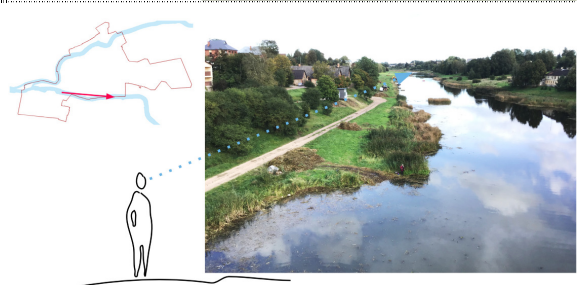
5.4.attēls. Paaugstināta ainavas kvalitāte Mēmeles upes posmam (ENGRAVE proj. foto)

Bauskas pilsētas upju ainavas estētiskais un identitātes novērtējums sniegts lokālā mērogā, raksturojot attīstāmās teritorijas ainavtelpiskās īpašības un funkcionalitātes - upes ielejas plašums, ūdens daudzums, apbūve, apstādījumi, krastu pieejamība gan no sauszemes, gan ūdens.

Mūsas upei izdalāmās identitātes iezīmes:

- teritorija, kur upes klātbūtne vasaras otrajā pusē ir tikai nojaušama, nav redzams ūdens virsma. Par upes esamību liecina dažāda mitruma pļavu augāja robežjosla ar ūdeņu piekrastēm raksturīgo niedru, ežgalvīšu un vilkvālīšu veidoto virsūdens augāju. Vizuāli zaļā zona sniedzas līdz pretējās krastmalas esošajam apaugumam;
- atvērta ainava ar plašu krastmalas joslu, ūdens virsma saskatāma, atspoguļojot apkārtni un debesis. Ir nolasāmas reljefa formas abās upes krastmalās. Ir skaidras piekļuves vietas ūdenim;
- vieta, kur iespējams atrasties augstākā līmenī un skatīties uz upi no augšas. Tāpat teritorijā saglabājas iespēja atrasties pirmajā līmenī, kur reljefa atšķirība nodrošina *aizmugures* sajūtu, skatīt 5.1. tabulu.

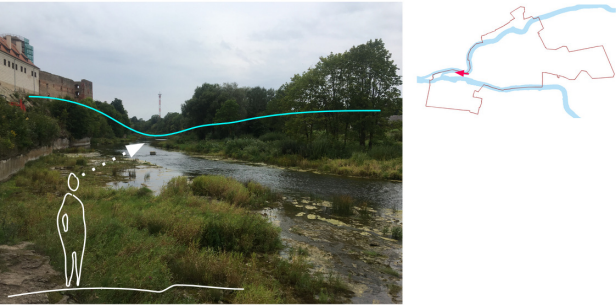
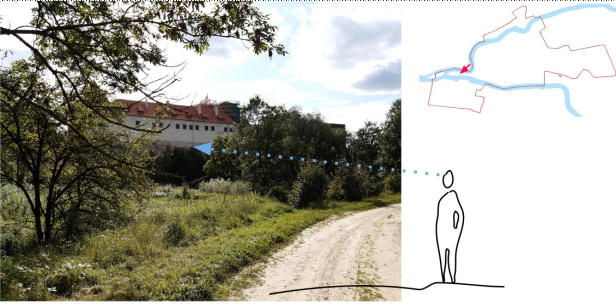
5.1. tabula. Mūsas upes piekrastes un krastmalas estētika un identitāte

Upes ainava	Raksturojums
	<ul style="list-style-type: none"> • atvērta un plaša ar līdzenu upes krastmalu un tāliem, atvērtiem skatiem uz apkārtni; • dabiskums, biotops – palieņu pļavas (6430), mēreni mitras pļavas (6510); • sezonāli mainīga – ūdens spogulis ir/nav saskatāms; • fiziski daļēji pieejama.
	<ul style="list-style-type: none"> • atvērta un plaša ar līdzenu upes krastmalu un tāliem, atvērtiem skatiem uz apkārtni; • lineāra – raksturīgas upei paralēlas struktūras, piem., takas, iela, apstādījumi; • fiziski pieejama.
	<ul style="list-style-type: none"> • atvērta, gleznaina – ainaviski skati uz ūdeni un apkārtnes atspulgiem tajā; • dinamiska – iespēja vērot upes ainavu no dažādiem līmeņiem (pirmais līmenis, otrais līmenis); • fiziski pieejama.
	<ul style="list-style-type: none"> • tāli skati no autotransporta un gājēju tiltiem pār Mūsas upi un krastmalu; • upes un tilti kā robežšķirtne iebraucot Bauskas pilsētā un izbraucot no tās.

Mūsas un Mēmeles satece (pussala) izdalāmās identitātes iezīmes:

- atvērta ainava ar tiešu kultūrvēsturisko objektu klātbūtni;
- izteiktas reljefa atšķirības, īpaši Bauskas viduslaiku pils apkārtnē;
- dažādi apstādījumu tipi – apzināti veidoti stādījumi, kas prasa speciālu apsaimniekošanu (Bauskas viduslaiku pils parks); apzināti ikdienišķi kopti stādījumi (privātmāju pagalmi Mūsas kreisajā krastā), dabiski attīstījušies apstādījumi (Ķirbaksala, Mēmeles upes labā krastmala);
- atvērta ainava ar ierobežotu piekļuvi upēm, skatīt 5.2. tabulu.

5.2. tabula. Mūsas un Mēmeles sateces (pussala) piekrastes un krastmalas estētika un identitāte

Upes ainava	Raksturojums
	<ul style="list-style-type: none"> • dinamiska ar izteiktu reljefu, kas vietām pazūd aiz dabiskas koku joslas vai apstādījumiem; • plūdlīnijas formas – skatāms upes plūdums; • klusa ārtelpa, kur nav jaušama pilsētas klātbūtne; • fiziski daļēji pieejama.
	<ul style="list-style-type: none"> • kultūrvēsturiska klātbūtne – Bauskas viduslaiku pils izvietojums līdzās upei, kas apskatāma no dažādiem <i>nepopulāriem</i> skatu punktiem; • dinamiska ar izteiktu reljefu upju krastmalās; • fiziski daļēji pieejama.
	<ul style="list-style-type: none"> • kultūrvēsturiska klātbūtne – Bauskas viduslaiku pils izvietojums līdzās upei, kas apskatāma no dažādiem <i>nepopulāriem</i> skatu punktiem; • dinamiska ar izteiktu reljefu upju krastmalās; • fiziski daļēji pieejama; • klusa lineāra ārtelpa, kur nav jaušama pilsētas klātbūtne.

Mēmeles upei izdalāmās identitātes iezīmes:

- upes krastmalas līdzās vecpilsētai ir slēgti līdz daļēji pieejami, pārvietojoties pa Rīgas ielu ūdens nav redzams, upes tuvums nav jūtams, izņemot atsevišķus piekļuves punktus;
- daļēji atvērta ainava, pārvietojoties gar koku aleju līdzās Mēmeles upes krastmalai;
- atvērta ainavtelpa ar plašu krastmalas joslu, izteiktas un saskatāmas reljefa formas abās upes krastmalās;
- atvērta ainava, kurai raksturīgi plaši, ainaviski skati uz Mēmeles upi, skatīt 5.3. tabulu.

5.3.tabula. Mēmeles upes identitāte piekrastes un krastmalas estētika un identitāte

Upes ainava	Raksturojums
	<ul style="list-style-type: none"> • slēgta līdz daļēji pieejama – upes ainava ir daļēji vai nav saskatāma vispār; • kultūrvēsturiska – vecpilsētas izvietojums līdzās upei; • fiziski slēgta līdz daļēji pieejama.
	<ul style="list-style-type: none"> • daļēji atvērta, gleznaina - ainaviski skati uz upju līkumaino plūdumu; • lineāra – raksturīgas upei paralēlas struktūras, piem., ietves, iela, apstādījumi; • klusa lineāra ārtelpa, kur nav jaušama pilsētas klātbūtne; • fiziski daļēji pieejam.
	<ul style="list-style-type: none"> • atvērta, gleznaina - ainaviski skati uz upju līkumaino plūdumu; • dinamiska – iespēja vērot upes ainavu no dažādiem līmeņiem; • klusa lineāra ārtelpa, kur nav jaušama pilsētas klātbūtne; • fiziski daļēji pieejama.
	<ul style="list-style-type: none"> • tāli skati no autotransporta un gājēju tiltiem pāri Mēmeles upi un krastmalu; • upes un tilti kā robežšķirtne iebraucot Bauskas pilsētā un izbraucot no tās.

Tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmai teritorijai ir gan nacionāla, gan reģionāla ainavu nozīmība un cita līmeņa plānošanas dokumentos tā ietilpst gan nacionālas, gan reģionālas nozīmes ainavu telpās, “Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras tematiskā plānojuma” vajadzībām ainavu telpu noteikšanai tika izmantota teritoriālā pieeja. Apzinot dažādu plānošanas līmeņu ainavu telpu izdalīšanas metodes, TMP ietvaros ainavu telpas izdalītas atbilstoši lokāla līmeņa mērogam, kur izvirzītie mērķi un uzdevumi ir saskaņā ar augstāk stāvošiem plānošanas līmeņa dokumentiem.

Izmantojot teritoriālā dalījuma principu TMP ietvaros Bauskas pilsētas upju teritorijas iedalītas trīs ainavu telpās:

- Mūsas upes piekraste un krastmala (AT1);
- Mūsas un Mēmeles upes sateces piekraste un krastmala (AT2);
- Mēmeles upes piekraste un krastmala (AT3).

Izdalīto ainavu telpu ainavtelpiskās īpašības un funkcionalitāte ir raksturota šī TMP 10. nodaļā.

6. EKOSISTĒMAS PAKALPOJUMU NODROŠINĀJUMA NOVĒRTĒJUMS

Ekosistēmu pakalpojumi ir dabas nodrošinātie materiālie un nemateriālie labumi, kas uztur dzīvo organismu, tai skaitā cilvēku dzīvei nepieciešamos apstākļus un rada nepieciešamos resursus, ievērojot nosacījumu, ka tos sniedzošās ekosistēmas ir labā kvalitātē. Piemēram, ekosistēmu pakalpojumi ietver pārtikas produktu, ūdens un skābekļa nodrošināšanu, plūdu regulēšanas funkciju, augsnes erozijas un slimību uzliesmojumu mazināšanas funkciju, kā arī nemateriālās vērtības, piemēram, atpūtas nodrošināšanu dabas teritorijās (Ekosistēmu pakalpojumi, 2015).

TMP teritorijā ekosistēmu pakalpojumus, atkarībā no to lieluma, stāvokļa un funkcionalitātes rādītājiem, sniedz visi zaļās un zilās infrastruktūras elementi.

Atbilstoši ekosistēmu pakalpojumu iedalījumam upes nodrošina daudzveidīgus visiem pakalpojumu veidiem piederošus ekosistēmu pakalpojumus – apgādes pakalpojumi: rada cilvēkiem nepieciešamos resursus – ūdeni, pārtiku, koksni u.c., regulējošie un atbalsta pakalpojumi: klimata regulēšanu, ūdeņu pašattīrīšanās, plūdu regulēšana, augsnes veidošana, tai skaitā dzīvo organismu eksistencei nepieciešamā vide un apstākļi, kultūras jeb nemateriālie pakalpojumi: dabas tūrisms un vides izglītības resurss, tai skaitā arī estētiskais un ainaviskais baudījums (Urtāne, L. (red.) 2012).

Arī TMP teritorijā esošie zilās infrastruktūras elementi nodrošina visus augstāk minētos ūdeņu ekosistēmu pakalpojumus. Taču teorētiski iespējama nodrošinājums ar tiem ne vienmēr tiek sasniegts upju nepietiekamas ekoloģiskās kvalitātes dēļ.

6.1. Ekosistēmu pakalpojumu novērtēšanai izmantotā metodoloģija

6.1.1. Ekosistēmas pakalpojumu (EP) dalījuma metodoloģija

Ekosistēmu pakalpojumu klasificēšanai un dalīšanai attiecīgās grupās praksē tiek izmantotas dažādas pieejas. Šī TMP teritorijas sniegtos ekosistēmu pakalpojumu novērtējumam tika izmantota ENGRAVE (pilns projekta nosaukums – “Zaļās infrastruktūras pilnveidošana zemieņu upju ainavā”) un “LIFE Ekosistēmu pakalpojumi” (pilns projekta nosaukums – „Ekosistēmu un to sniegto pakalpojumu novērtējuma pieejas pielietojums dabas daudzveidības aizsardzībā un pārvaldībā”) projektā izstrādātās metodikas (Methodology for Regional and Local Landscape and Green Infrastructure Planning in Lowland Areas, 2018; Piekrastes ekosistēmas pakalpojumu kartēšanas un novērtēšanas metodika, 2016), zaļās un zilās infrastruktūras elementu sniegtos pakalpojumus iedalot sekojošās grupās:

- apgādes jeb nodrošinājuma pakalpojumi – EP₁ līdz EP₄;
- regulējošie un atbalsta pakalpojumi – EP₅ līdz EP₉;
- kultūras jeb nemateriālie pakalpojumi – EP₁₀ līdz EP₁₂.

Apgādes jeb nodrošinājuma pakalpojumi

Sniedz nepieciešamo cilvēka dzīvošanai, sniedz tiešu ieguvumu. Apgādes jeb nodrošinājuma pakalpojumiem nosakāma tieša tirgus vērtība, skatīt 6.1.1.1. tabulu.

6.1.1.1.tabula. Apgādes jeb nodrošinājuma pakalpojumi

Ekosistēmas pakalpojums	Apraksts
Pārtika (EP ₁)	Ekosistēmu nodrošinājums pārtikas ieguvei, audzēšanai.
Izejvielas (EP ₂)	Ekosistēmu nodrošinājums dažādiem celtniecības materiāliem, degvielai, koksnei, biodegvielai u.c.
Saldūdens (EP ₃)	Ekosistēmām ir būtiska nozīme pasaules hidroloģiskajā ciklā, tie nodrošina arī vielu un enerģijas transportu un veic ūdeņu pašattīrīšanos (ūdenī esošā piesārņojuma samazināšana).
Ārstniecības resursi (EP ₄)	Ekosistēmas un bioloģiskā daudzveidība nodrošina daudzus augus, ko izmanto farmācijas nozarē medikamentu izgatavošanai.

Regulējošie un atbalsta

Pakalpojumi ietver priekšnosacījumus ekosistēmu funkcionēšanai un ir svarīgi cilvēces labklājībai (klimata regulācija, piesārņojuma samazināšana, aizsardzība pret eroziju, skābekļa ražošana, augsnes veidošanās, ūdens aprīte, barības vielu aprīte u.c.), skatīt 6.1.1.2. tabulu.

6.1.1.2.tabula. Regulējošie un atbalsta pakalpojumi

Ekosistēmas pakalpojums	Apraksts
Klimats un gaisa kvalitāte (EP ₅)	Kokiem un augiem ir svarīga loma gaisa kvalitātes regulēšanā, neitralizējot cilvēku radīto piesārņojumu atmosfērā.
Katastrofu novēršana (EP ₆)	Ekosistēmas un dzīvie organismi aizsargā no plūdu, vētru, zemes nogrūvumu u.c. draudiem.
Erozijas novēršana un augsnes auglības saglabāšana (EP ₇)	Augsnes segums būtiski novērš iespējamo augsnes erozijas procesu. Augsnes auglība ir svarīga augu augšanai, lai tos varētu apgādāt ar vajadzīgajām barības vielām.
Dzīvotnes sugām (EP ₈)	Dzīvotnes jeb biotopi nodrošina visu, kas augam vai dzīvniekam nepieciešams izdzīvošanai – barības resursi, dzīves un nārsta vieta.
Ģenētiskās daudzveidības uzturēšana (EP ₉)	Ģenētiskā daudzveidība ir gēnu un sugu populāciju dažādība. Tā atšķir dažādas sugas un šķirnes vienu no otras, tādējādi nodrošinot pamatu vietējām sugām un šķirnēm.

Kultūras jeb nemateriālie

Pakalpojumi nodrošina cilvēku garīgo pilnveidošanos, izglītošanos, estētisko baudījumu un rekreācijas iespējas, skatīt 6.1.1.3. tabulu.

6.1.1.3.tabula. Kultūras jeb nemateriālie pakalpojumi

Ekosistēmas pakalpojums	Apraksts
Atpūta, garīgās un fiziskās veselības veicināšana (EP ₁₀)	Zaļajām zonām ir būtiska loma cilvēku garīgās un fiziskās veselības saglabāšanā.
Tūrisms (EP ₁₁)	Daudzveidīgiem dabas resursiem un labā kvalitātē esošām ekosistēmām ir nozīmīga loma tūrismā. Tos var izmantot arī par izglītības resursiem.
Estētiskā iedvesma (EP ₁₂)	Daudzveidīgi dabas resursi (raksturo liela bioloģiskā daudzveidība) un augstvērtīgas ainavas (raksturo laba ekosistēmu funkcionalitāte) ir iedvesmas avots mākslā, kultūrā un zinātnē.

6.1.2. Ekosistēmas pakalpojumu nodrošinājuma novērtējums

Tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmās teritorijas ekosistēmu pakalpojumu nodrošinājuma novērtēšanai tika izmantota ENGRAVE projektā izstrādātā metodika (Methodology for Regional and Local Landscape and Green Infrastructure Planning in Lowland Areas, 2018), izmantojot *Bauskas teritorijas plānojuma 2012.-2023. gadam* zemes seguma veidu un lietošanas veida karti (Bauskas teritorijas plānojums 2012.-2023. gadam).

Ekosistēmu pakalpojumu nodrošinājums vērtējamam tika izmantota 5 punktu skala, pēc kuras sniegtais pakalpojums tiek vērtēts sekojoši:

- 0-nav piemērojams,
- 1-ļoti zems,
- 2-zems,
- 3-vidējs,
- 4-augsts,
- 5-ļoti augsts.

Vērtējumam nepieciešamā informācija tika iegūta vērtējot zilo infrastruktūru funkcionalitāti, zaļo ainavu sasniedzamību, kā arī balstoties uz teorētiski noteiktiem pieņēmumiem, uz konkrēto teritoriju attiecināmiem literatūras datiem vai tiešiem lauka mērījumiem. Gadījumos, kas ekosistēmas funkcionalitāte ir traucēta un ekosistēmas kvalitāte ir vērtējama kā funkcijām neatbilstoša, esošais vērtējums ir zemāks par teorētiski iespējamo. Esošo vērtējumu ir iespējams palielināt, ja tiek veikti atbilstoši apsaimniekošanas pasākumi.

6.1.3. Zemes izmantošanas (ZI) dalījums

TMP ietvaros attīstāmās teritorijas novērtējuma nolūkā tika pielietotas sekojošs teritorijas zemes izmantošanas dalījums:

- upes – **ZI₁**;
- īpašas nozīmes zaļumvietas – **ZI₂**;
- īpašas nozīmes zaļumvietas (kapsētas) – **ZI₃**
- citas koptās zaļumvietas – **ZI₄**;

- mazstāvu dzīvojamā apbūve – **ZI₅**;
- vairākstāvu dzīvojamā apbūve – **ZI₆**;
- publiskā apbūve – **ZI₇**;
- ražošanas objekti un noliktavas – **ZI₈**;
- tehniskā apbūve – **ZI₉**.

6.1.4. Attīstības teritoriju - ainavu telpu (AT1, AT2, AT3) dalījums

Ainavu telpas (teritorijas) tiek izdalītas balstoties uz īpašo un unikālo katrā ainavu telpā, kuras ir identificētas un kartētas piešķirot tām unikālus nosaukums. Ainavu telpas tiek aprakstītas atbilstoši ainavu rakstura profilam, skatīt 10. nodaļu.

TMP ietvaros Bauskas pilsētas upju teritorijas iedalītas trīs ainavu telpās:

- Mūsas upes piekraste un krastmala (AT1);
- Mūsas un Mēmeles upes sateces piekraste un krastmala (AT2);
- Mēmeles upes piekraste un krastmala (AT3).

6.2. Ekosistēmu pakalpojumu raksturojums un novērtējums

6.2.1. Apgādes jeb nodrošinājuma ekosistēmu pakalpojumu raksturojums

Pārtika (EP₁) pilsētas mērogā galvenokārt tiek nodrošināta no privātā sektora pašu patēriņam (privātmāju dārzi, apstādījumi). Visplašāk šo ekosistēmas pakalpojumu nodrošina mazstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₅), taču tā apjoms nav nosakāms un ir atkarīgs no katras mājsaimniecības vajadzībām un interesēm audzēt un iegūt pārtiku. Vairākstāvu dzīvojamai apbūvei (ZI₆) raksturīgs zems pārtikas nodrošinājums no teritorijām, kurām ir zemes platība pārtikas audzēšanai un ieguvei. Upes (ZI₁) ir ne tikai pārtikas ieguves (zivis) resurss vietējiem makšķerniekiem un atbraucējiem, bet arī ūdeņu apsaimniekošanai izmantots finanšu avots. Par makšķerēšanas licencēm iegūtā nauda tiek izmantota upju aizauguma mazināšanai (ekoloģiskās kvalitātes uzlabošana). No licencēm iegūto un valsts pamatbudžetā ieskaitīja līdzekļus salīdzinājums rāda, ka ieņēmumi no pusotra mēneša laikā (aprīlis līdz maija pirmā puse) no Bauskā (praktiski atbilst TMP teritorijai) praktizētās vimbu makšķerēšanas ir lielāki nekā ieņēmumi no gada laikā realizētās rūpnieciskā zvejas Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas ūdeņos (Bauskas mednieku un makšķernieku biedrības dati). Taču palielinātais aizaugums visas TMP teritorijas ūdeņos samazina vimbām un upes nēģiem piemērotu dzīves vietu platības, tā samazinot arī pārtikas nodrošinājuma vērtību.

Izejvielas (EP₂) dažādiem celtniecības materiāliem, degvielai, koksnei, biodegvielai u.c. netiek nodrošināta.

Saldūdens (EP₃) aprītei ir nozīme ne tikai kopējā hidroloģiskajā ciklā. Tā nodrošina vielu un enerģijas transportu, kas TMP teritorijas ūdeņos ir kavēts pārmēru aizauguma dēļ. Ūdens aprītes un attīrīšanas nozīmīgākie nodrošinātāji ir upes (AT1), īpašas nozīmes zaļumvietas (ZI₁), citas koptās zaļumvietas (ZI₄), un mazstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₅). Ūdens pašattīrīšanās (ūdenī esošā piesārņojuma samazināšana) notiek tikai upēs (ZI₁, AT1).

Ārstniecības resursi (EP₄) rūpnieciskam patēriņam netiek iegūti. Atsevišķi ārstniecības resursi (ārstniecības augi, minerāli u.c.) var tikt iegūti privātai izmantošanai no citām koptām zaļumvietām (AT1₄), piemēram, parku teritorijas, pļavas upes piekrastē u.tml., un individuāli audzēti mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās privātos dārzos (ZI₅).

6.2.2. Regulējošie un atbalsta ekosistēmu pakalpojumu raksturojums

Klimats un gaisa kvalitāte (EP₅) ir tiešā mērā saistīts ar apstādījumiem, dabas teritorijām, kas neitralizē cilvēku radīto piesārņojumu atmosfērā. Ekosistēmas pakalpojumu nodrošina pilsētas zilās un zaļās struktūras - upes (ZI₁), zaļumvietas (ZI₂, ZI₃, ZI₄), mazstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₆).

Katastrofu novēršana (EP₆) ir saistīta ar dabas teritorijām, kas aizsargā vidi no plūdu, vētru, zemes nogrūvumu u.c. draudiem. Tam piemērotas ir dabas teritorijas - upes (ZI₁), zaļumvietas (ZI₂, ZI₃, ZI₄), mazstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamā apbūve, ja tai līdzās atrodas zaļā teritorija (ZI₆). Attiecībā uz plūdu riska samazināšanu, Mūsas upes pārmēra aizaugums ar ūdensaugiem kavē ūdens noteci, tādejādi nevis mazinot, bet pastiprinot plūdu radītās ietekmes sniega kušanas un intensīvu lietaļu periodos.

Erozijas novēršana un augsnes auglības saglabāšana (EP₇) vislielākā mērā iespējama zaļumvietās (ZI₂, ZI₃, ZI₄), mazstāvu dzīvojamā apbūvē (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamā apbūvē (ZI₆). Līdzīgi kā plūdu risku novēršanas gadījumā Mūsas upes pārmēra aizaugums ar ūdensaugiem kavē ūdens noteci un veicina krasta eroziju, tā radot krasta nogrūvuma risku Bauskas pils tuvumā.

Dzīvotņu sugām (EP₈) piemērotākās teritorijas, kas spēj nodrošināt visu izdzīvošanai nepieciešamo augiem un dzīvniekiem, ir upes (ZI₁), zaļumvietās (ZI₂, ZI₃, ZI₄) un zaļajās zonās mazstāvu dzīvojamās apbūves (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamās apbūves (ZI₆) teritorijās. Mūsas upes pārmēru aizauguma dēļ, samazinās straujteču sugām piemērotu dzīvotņu platības, skābekli mīlošo sugu aizstāšana ar lēniem ūdeņiem raksturīgajām sugām, samazina upes bioloģisko daudzveidību un upes pašattīrīšanās kapacitāti.

Ģenētiskās daudzveidības uzturēšanas (EP₉) pamatā ir teritorijas, kas spēj nodrošināt gēnu un sugu populāciju dažādību. Tam piemērotākās vietas ir upes (ZI₁), zaļumvietas (ZI₂, ZI₃, ZI₄) un zaļās zonas mazstāvu dzīvojamās apbūves (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamās apbūves (ZI₆) teritorijās. Līdzīgi kā dzīvotņu sugām (EP₈) piemērotu teritoriju gadījumā upju aizaugums samazina arī šī ekosistēma pakalpojuma potenciālu.

6.2.3. Kultūras jeb nemateriālie ekosistēmu pakalpojumu raksturojums

Atpūtu, garīgās un fiziskās veselības veicināšanu (EP₁₀) nodrošina gan publiskā, gan privātā ārtelpa. Piemērotākās teritorijas atpūtai, garīgās un fiziskās veselības veicināšanai ir upes (ZI₁), īpašas nozīmes zaļumvietas (ZI₂) (parki, alejas, baznīcu dārzi, labiekārtotas vietas sportam un atpūtai), citas koptās zaļumvietas (ZI₃), kā arī mazstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₅) un vairākstāvu dzīvojamās apbūves (ZI₆) teritorijās. Atpūtas iespējas ir atkarīgas ne tikai no vides kvalitātes, tās labiekārtojuma, pieejamības un drošības līmeņa, bet arī no ārtelpas izmantošanas iespēju daudzveidības (aktīva atpūta, klusā atpūta, dabas vērošana un izziņa utt).

Tūrisma (EP₁₁) objekti ir upes (ZI₁), īpašas nozīmes zaļumvietas (ZI₂, ZI₃) un publiskā apbūve (ZI₅) ar kultūrvēsturiskām būvēm un ēkām, kas nodrošina tūrisma pakalpojumus. Ekosistēmas sniegtā pakalpojuma lielums ir atkarīgs no teritorijas labiekārtojuma un ekosistēmas kvalitātes.

Estētiskā iedvesma (EP₁₂) rodama dabas un kultūrvides objektos. Publiska rakstura objekti, kas var rosināt sabiedrības radošo garu ir upes (ZI₁), īpašas nozīmes zaļumvietas (ZI₂) un citas koptās zaļumvietas (ZI₃). Pakalpojuma vērtību ietekmē ainavas kvalitāte. Mazākai sabiedrības daļai estētiskā iedvesma var būt rodama sakoptā privātmājas dārzā vai labiekārtots atpūtas laukums

daudzstāvu dzīvojamās mājas tuvumā (mazstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₁) un vairākstāvu dzīvojamā apbūve (ZI₂)).

Kopsavilkums ar tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmās teritorijas ekosistēmas pakalpojumu novērtējumu ir dots 6.2.3.1. tabulā.

6.2.3.1. tabula. Bauskas ekosistēmas pakalpojumu nodrošinājuma novērtējuma kopsavilkums

Zemes izmantošana (ZI) / Ekosistēmu pakalpojums	Apgādes jeb nodrošinājuma				Regulējošie un atbalsta				Kultūras jeb nemateriālie			
	EP ₁	EP ₂	EP ₃	EP ₄	EP ₅	EP ₆	EP ₇	EP ₈	EP ₉	EP ₁₀	EP ₁₁	EP ₁₂
ZI ₁ upes	4	0	3	0	5	3	0	3	3	4	3	4
ZI ₂ īpašas nozīmes zaļumvietas	0	0	0	0	5	3	3	4	4	4	4	4
ZI ₃ īpašas nozīmes zaļumvietas (kapsētas)	0	0	0	0	5	4	4	4	4	3	3	1
ZI ₄ citas koptās zaļumvietas	0	0	0	1	5	3	4	4	4	4	4	4
ZI ₅ mazstāvu dzīvojamā apbūve	4	0	0	0	4	4	4	4	2	4	0	4
ZI ₆ vairākstāvu dzīvojamā apbūve	2	0	0	0	3	3	3	3	2	3	0	3
ZI ₇ publiskā apbūve	0	0	0	0	2	2	3	3	3	3	4	1
ZI ₈ ražošanas objekti un noliktavas	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0
ZI ₉ tehniskā apbūve	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

Piezīmes: Tabulā iekrāsotie ekosistēmu pakalpojumi ir tie, kurus var palielināt realizējot ar ainavu kvalitātes mērķiem noteiktos uzdevumus, skatīt 10. nodaļu

Ekosistēmu pakalpojumu vērtības ir iespējams palielināt, realizējot gan esošo dabas resursu kvalitātes uzlabošanas, gan teritorijas labiekārtošanas pasākumus. Tematiskā plānojuma ietvaros, strādājot pie upju un to krastmalu ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības un veicot teritorijas labiekārtošanas pasākumus, ar ātrāku efektu ir iespējams palielināt kultūras un nemateriālo pakalpojumu vērtības. Savukārt, ieguldījums dabas resursu kvalitātes uzlabošanas pasākumos palielinās apgādes un regulējošo pakalpojumu vērtības, tiem būs ilglaicīgāks efekts un tieši nodrošinās teritorijas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, skatīt grafiskās daļas AA - 7 lapu.

7. SOCIĀLI - EKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS AINAVAS KONTEKSTĀ

Atbilstoši *Zemgales reģionālās ainavas un zaļās infrastruktūras plānam 2020.-2027. gadam* ainavas sociāli-ekonomiskie aspekti ir cieši saistīti ar teritorijas dabas apstākļiem, kur atsevišķs ainavu veidojošs faktors izriet no teritorijas potenciāla, kā arī ietekmē to. Sociāli-ekonomiskos aspektus, kas būtu nozīmīgi ainavas plānošanā un ainavas kvalitātes mērķu identificēšanā, apskata šādos griezumos:

- teritorija un apdzīvojums;
- nodarbošanās;
- saimnieciskā darbība;
- ceļi un ar tiem saistītās transporta plūsmas, savienojumi;
- tūrisms un rekreācija.

Teritorija un apdzīvojums

Bauskas pilsētas pirmsākumi sniedzas 10 000 gadu tālā pagātnē, kad pirmie iedzīvotāji veidoja apmetnes tiešā udeņu tuvumā. Pilsētas pirmās aprises ieskicētas ar Bauskas viduslaiku pils būvniecību 15.gadsimtā un miesta izbūvi (tagadējā vecpilsēta) 16.gadsimtā. Mūsdienās pilsēta attīstījusies arī Mēmeles labajā krastā un sniedzas līdz Mūsas kreisajam krastam, veidojot pilsētu 6,14 km² platībā.

Bauskas novadā ir 9 administratīvās teritorijas - Bauskas pilsēta (novada administratīvais centrs) un 8 pagasti. Bauskas novads robežojas ar Iecavas, Vecumnieku, Jelgavas, Rundāles un Ozolnieku novadiem un ir viegli sasniedzams no Rīgas, Kurzemes un Latgales reģiona un Lietuvas. Līdzās Bauskas pilsētas robežai izveidojušies ciemi - Jauncodes, Elektriķi, Mūsa, Janeikas un Bērzkalni, kas attīstījušies no kolektīvo saimniecību un padomju saimniecību centriem. Mēmeles upe funkcionē kā administratīvā robeža starp Bausku un Jauncodi, Elektriķiem, Mūsas upe starp Bausku un Bērzkalniem. Atbilstoši Bauskas novada pašvaldības datiem, 2019. gadā Bauskas novadā ir 24 370 iedzīvotāji, pilsētā - 8829 iedzīvotāji. Iedzīvotāju skaits novadā un pilsētā kopš 1990. gada samazinās migrācijas un pazeminātas dzimstības dēļ. Demogrāfiskā slodze pēdējos gados ir samazinājusies dēļ sarūkošā dzimušo bērnu skaita, gan ar darbspējas vecuma iedzīvotāju īpatsvara palielināšanos, kas saistīta ar likumdošanā noteiktām pensijas vecuma izmaiņām (Bauskas teritorijas plānojums 2012.-2023. gadam).

Teritorijas apdzīvojums ir nozīmīgs ainavas kultūras elements. Apdzīvojuma formas (ciems, viensēta, pilsēta) ir tās, kas jau vēsturiski ir noteikušas ainavas izmantošanu, pēc tām var spriest par ainavas kultūrvēsturisko mantojumu un vēsturi kopumā. Ar apdzīvojumu tiešā veidā ir saistīts arī ainavas sociālais resurss, proti, tās iedzīvotāji – skaits, izvietojums, stipru kopienu esamība vai neesamība, dažādas iedzīvotāju aktivitātes. Šī ainavas dimensija ir svarīga ainavas vērtību apzināšanas un iesaistes plānošanā (īpaši, ainavas kvalitātes mērķu identificēšanā) kontekstā un tādējādi ir būtisks ainavas kvalitātes pozitīvās spirāles elements (Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns, 2019).

Nodarbošanās

Pēc Nodarbinātības valsts aģentūras datiem 2018. gadā 3.ceturksnī iedzīvotāju skaits darbspējas vecumā bija 14426 iedzīvotāji. 2019.gadā Bauskā bezdarba līmenis bija 4,4%, kas ir zemāks par Zemgales reģiona vidējo rādītāju 5,8%. Bauskas novada nozīmīgākā nozare ir lauksaimniecība.

Lauksaimniecības zeme aizņem 80,4% novada teritorijas, 13% aizņem mežu teritorijas. Nozīmīgākie lauksaimniecības produkcijas virzieni ir augkopība: graudkopība, kartupeļi, dārzeņkopība. Novadā atrodas derīgo izrakteņu atradnes - smilts, grants, dolomīta, māla, kūdras un saldūdens kaļķieža atradne. Darbības jomas ar lielāko darba ņēmēju skaitu % no visiem darba ņēmējiem ir tirdzniecība (19,6%), lauksaimniecība (18,2%), izglītība (17%) un apstrādes rūpniecība (9,5%). Lielākie uzņēmumi Bauskas novadā ir SIA “LRS Mūsa”, SIA “Korn”, SIA “Kvēle”, SIA “PS Līdums”, SIA “Bauskas alus”, SIA “Vides serviss”, SIA “Bērzkalni”, SIA “Juvi”, SIA “Kronis”, SIA “Tipo print” u.c. Lielākās zemnieku saimniecības ir SIA “Līdums”, SIA “Uzvara-lauks”, SIA “Lielmežotne”, Z/S “Eriņi”, SIA “Mālnieki”, SIA “Ceraukstīte”, Z/S “Priešmales”, Z/S “Mežmārtiņi” u.c. (Bauskas teritorijas plānojums 2012.-2023. gadam).

Saimnieciskā darbība

Zemgales reģiona ekonomikas profils aptver četrus būtiskākos specializācijas virzienus - bioekonomika, lauksaimniecība un tās produktu pārstrāde, dabas resursu (mežu un derīgo izrakteņu) apsaimniekošana, apstrādes rūpniecība kā pilsētu specializācija, tūrisms un amatniecība kā reģiona identitātes zīmols. Upju ainavām pārsvarā raksturīga lauksaimniecības zemju apstrādāšana, kas veicina teritorijai raksturīgo atvērto un plašo skatu saglabāšanu (Bauskas teritorijas plānojums 2012.-2023. gadam).

Atbilstoši *Bauskas pilsētas teritorijas plānojumam 2012. – 2023.gadam* sniegtai informācijai, Bauskas novadā no 1991.gada līdz 2011.gadam bijuši reģistrēti 2908 uzņēmumi, no kuriem aktīvi 1925 uzņēmumi (66,2%). No reģistrētajiem uzņēmumiem visvairāk reģistrētas ir zemnieku saimniecības, sabiedrības ar ierobežotu atbildību un individuālie uzņēmumi. Novadā visbiežāk reģistrētā darbības forma ir mikrouzņēmumi (90%) (Bauskas teritorijas plānojums 2012.-2023. gadam).

Bauskas novadam raksturīga ir lauku ainava, kas ir identificējamas dažādās lauksaimniecības formās, un ir rezultāts dažādām sociāli-ekonomiskām darbībām, piemēram, lieli augļu dārzi, plašie masivizētie lauki, polderi, ražotnes – ainavas-enkurobjekti, mozaīkveida ainavas un viensētu puduri, mežvidu viensētas. Šo dažādo sociāli-ekonomisko aktivitāšu izpausmes daudzveido ainavu, piešķir tām to identitāti, ietekmē vizuālo kvalitāti, paaugstina vai mazina atsevišķas ekosistēmu pakalpojumu vērtības (Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns, 2019).

Ceļi un ar tiem saistītās transporta plūsmas, savienojumi

Bauskas pilsētas novietojums un ceļu tīklu infrastruktūra veicina pieejamību uz apdzīvotām vietām un galvaspilsētu. Pilsētu, t.sk. Mēmeles upi, šķērso valsts galvenais autoceļš A7 *Rīga-Bauska-Lietuvas robeža (Grenctāle)* un trīs reģionālie autoceļi - P103 *Dobele-Bauska*, P87 *Aizkraukle-Bauska*, P88 *Bauska-Linde*. Pēc AS “Latvijas Valsts ceļi” 2009.gada datiem ceļu tīkla vidējais blīvums ir 1,079km uz 1km² (Bauskas teritorijas plānojums 2012.-2023. gadam).

Esošā ceļu infrastruktūra nodrošina Mūsas un Mēmeles šķērsošanu pāri 2 tiltiem autotransportam un pāri 2 vanšu tiltiem kājāmgājējiem un velosipēdistiem. Galvenajai pilsētu šķērsojošai artērijai autoceļam A7 raksturīga intensīva vieglo un kravas transporta satiksme, kas Mēmeles upes krastos un vecpilsētā rada papildu trokšņus un gaisa piesārņojumu (Bauskas teritorijas plānojums 2012.-2023. gadam).

Kā vērtība atzīmējama Bauskas vecpilsētas daļā saglabājies 16.-17. gadsimta ceļu plānojums. Ārpus pilsētas turpinās ceļu sasaiste ar upes ainavām, kā piemērs minams ceļš Jauncode - Mežotne ar raksturīgām ainaviskām skatu līnijām uz Lielupi.

Ceļi nodrošina vietu pieejamību dažādām cilvēka ikdienas darbībām (sākot no pieejamības dzīvesvietai, darba vietai, veikalam, tūrisma objektam līdz pļavai jāņuzāļu lasīšanai, mežam sēņošanai, upei, peldvietām). Ainavu zinātnē pieejamība tiek uzskatīta par vienu no galvenajiem ainavu pārmaiņu virzītājspēkiem, proti, labas pieejamības (t.sk., vietu savienojumu) rezultātā ainavas ir dinamiskākas, multifunkcionālākas, kamēr vietām ar sliktu pieejamību ir tendence kļūt funkcionāli vienveidīgākām. Pieejamības kontekstā var runāt par ceļu formām (līkumoti, taisni), ceļu kvalitāti, blīvumu un ceļu segumiem. Ceļi nodrošina ainavas vizuālo pieejamību, ietverot ainavas vizuālo pieredzi pārvietojoties vai apstājoties noteiktās skatu vietās. Tādēļ ceļi ir būtisks ainavas vērtības aspekts, kuru var raksturot saistībā ar dažādiem skatiem, kas paveras skatītājam no ceļa, specifiskiem ainavas enkurobjektiem vai paša ceļa ainaviskās vērtības (vēsturisks, alejas, koku rindas u.tml.) (Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns, 2019).

Tūrisms un rekreācija

Tūrisma koordināciju Bauskas pilsētā veic Bauskas tūrisma informācijas centrs. Apskates objekti Bauskā ir Bauskas vecpilsēta, Bauskas rātsnams, Bauskas Novadpētniecības un mākslas muzejs, Bauskas viduslaiku pils, Mākslas salons "Meistars Gothards", Bauskas Sv.Gara baznīca, Bauskas katoļu baznīca, Pētera I akmens, dabas parks "Bauska", piemineklis Latvijas Brīvības cīņās kritušajiem un piemiņas vieta politiski represētajiem baušķeniekiem (1940-1991), Viļa Plūdoņa piemineklis, Sinagogas dārzs, Bauskas Sv.Georgija pareizticīgo baznīca, Rīgas Motormuzeja Bauskas filiāle, kalēju darbnīca "U&A". Pilsēta piedāvā tādas aktīvās atpūtas iespējas kā makšķerēšana un laivošana, velotūrisms – riteņu noma. Pilsētā atrodas piecas naktsmītnes un divpadsmit ēdināšanas iestādes. Cauri pilsētai iet divi velomaršruti: 1) divu dienu maršruts "Bagātā Zemgale" no Bauskas līdz Skaistkalnei gar Mēmeles upi Zemgales un tās iedzīvotāju iepazīšanai, apmeklējot vairākus apskates objektus; 2) vienas dienas maršruts "Bauskas apkārtnes pilis", apmeklējot Bauskas, Mežotnes un Rundāles pilis.

Bauskas pilsēta ik gadu organizē plašus publiskus pasākumus, kas pulcē plašu skaitu iedzīvotāju un pilsētas viesu, piemēram, Bauskas viduslaiku pils parkā 2019. gadā festivālu "TASTE" apmeklēja 10 000 cilvēku, Bauskas Kantrī mūzikas festivāls pulcēja 12 000 apmeklētāju. Pils parka estrādē noticis LR2 un LNT svētku dižkoncerts "Līgojam Bauskā!" un citi svētku koncerti, brīvdabas izrādes un zaļumballes. Pie stadiona Mūsas krastmalā plaši apmeklēti svētki ir Vimbu svētki (pie stadiona Mūsas krastmalā) un Lieldienu svinēšana. Vecpilsētā ik gadu notiek Pagalmu svētki un putras godēšana. Mēmeles upi pie gājēju tilta izmanto ūdens velosipēdu sacensībām "Mēmeles regate". Bauska atpazīstama ar IV Kurzemes-Zemgales hercogu Ketleru laika mūzikas un mākslas festivālu "Vivat Curlandia!", Bauskas novada svētkiem un festivālu "Zobens un lemess" (Bauskas teritorijas plānojums 2012.-2023. gadam).

Tūrisma un rekreācijai ir daudzveidīgas formas, kas ir viena no mūsdienu nozīmīgām sabiedrības sociāli-ekonomiskām aktivitātēm, kas, līdzīgi kā viss iepriekšminētais, un ir tieši saistīts ar ainavas potenciālu. Īpaša nozīme ir ainavas kultūrvēsturiskajam un dabas resursam, kas nodrošina tūrisma un rekreācijas iespējas. Lokāla mēroga tūrisma un rekreācijas objekti – galamērķi – ir svarīgs ainavas kvalitātes indikators, kas ir arī nosacījums multifunkcionālas ainavas veidošanā, apkārtnes ainavas sakopšanā (Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns, 2019).

8. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ANALĪZE SAISTĪBĀ AR AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS PĀRVALDĪBU

Ainavu tematisko plānu izstrāde ir viens no soļiem Latvijas nacionālās ainavu politikas veidošanai un tās integrēšanai visu līmeņu teritoriālās attīstības plānošanā. Ainavu politikas pamatā ir starptautisks dokuments - vienošanās Eiropas Ainavu konvencija (EAK), ko Latvijas Saeima ratificēja 2007. gadā, un no tā izrietoši Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā izstrādātās *Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.-2019. gadam* (AAP).

Eiropas Ainavu konvencija

Galvenās idejas, ko satur EAK un kuras ir plaši izdiskutētas pēdējās desmitgades Eiropas ainavu pētnieku un profesionāļu vidū ir šādas:

- ainavas ir visur, ne tikai īpašās vai skaistās vietās;
- ainavu daudzveidība ir vērtība pati par sevi;
- ainava nav ekskluzīvs zinātnieku un profesionāļu darbības lauciņš, bet ikkatra atbildība;
- EAK rosina arvien lielāku sadarbības līdzdalību ainavu jautājumu risināšanā;
- EAK iezīmē subsidiaritātes principu, pieprasot jautājumus saistībā ar ainavām risināt pēc iespējas tuvākā sasaistē ar sabiedrību, kuru tā ietekmē.

Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.-2019. gadam

APP izdala trīs līmeņus - nacionālais un reģionālais līmenis, kas regulē un nodrošina nacionālās nozīmes ainavu un / vai atsevišķu to elementu (dabas vai kultūrvēsturisko pieminekļu) aizsardzību un saglabāšanu normatīvo aktu, vadlīniju un ieteikumu formā, un vietējais līmenis, kurā tiek gan īstenotas praktiskās ainavu pārmaiņu un kvalitāšu uzlabošanas aktivitātes, gan dažādu teritorijas plānojumu (tostarp tematisko plānu) formā nodrošināts tiesiskais ietvars ainavu pārmaiņu vadībai, ko veic galvenās iesaistītās puses - valsts, pašvaldības institūcijas, privātās un publiskās organizācijas, sabiedrības indivīdi.

Latvijas plānošanas likumdošanā ainavu novērtēšanu un vispārīgu plāna izstrādi var veikt tematiskā plānojuma ietvaros. Ainavu tematisko plānu izstrāde ir viens no soļiem Latvijas nacionālās ainavu politikas veidošanai un tās integrēšanai visu līmeņu teritoriālās attīstības plānošanā.

Tematiskais plānojums ir hierarhiski pakārtots *Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2015.-2030. gadam* (IAS), un kopā ar *Bauskas novada attīstības programma līdz 2020. gadam* veido Bauskas attīstības plānošanas dokumentu sistēmu. Bauskas attīstības plānošanas dokumentiem jābūt ciešā savstarpējā sasaistē ar tematisko plānojumu, nodrošinot Bauskas pilsētas teritorijas attīstības plānošanu tā, lai varētu paaugstināt dzīves kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantotu teritoriju un resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku. Plānošanas dokumentu apraksts sniedz ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldības analīzi, kur katram no attīstības plānošanas dokumentiem tiek analizēta ainavas un zaļā infrastruktūras pārvaldība.

Reģionāla līmeņa plānošanas dokumenta saistība ar ainavu un zaļās infrastruktūras pārvaldību

Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015. - 2030. gadam, telpiskās attīstības perspektīvā, nosaka vēlamo telpisko struktūru novadā šādās plānošanas dimensijās: daba, kultūrvēsturiskās telpas un ainaviskās telpas.

Ainava

Vīzija - reģions ar Zemgalei raksturīgo kultūrvidi un ainavu, kur saglabāts līdzsvars starp cilvēku un vidi. Vadlīnijās nosaka sekmēt dabas ainavu saglabāšanu, atjaunošanu un rekultivāciju, saglabāt bioloģisko daudzveidību, veicināt ainavu ilgtspējīgu izmantošanu tūrisma attīstībā, veicināt informācijas pieejamību par dabas ainavu un kultūrvēsturisko mantojuma vērtību, saglabāšanas iespējām; nepieļaut ainavu daudzveidību un estētiskās kvalitātes samazināšanos ainaviski nozīmīgajās teritorijās. Vadlīnijās definēts, ka:

- “Zemgales pamatu veido nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas un lauku teritorijas ar mozaīkveida ainavas struktūru”.
- Ainaviski vērtīgās teritorijas kā viens no reģiona nākotnes attīstības potenciāliem ir “Dabas un kultūrvēsturiskās, ainaviski vērtīgās teritorijas, to saglabātība un pieejamība nākotnē būs viens no galvenajiem dzīves vides augstas kvalitātes rādītājiem, kas sekmēs izvēli - dzīvot vai ciemoties Zemgalē”.
- IAS noteikts, ka Rundāles - Bauskas telpa ir reģionālas nozīmes dabas, kultūrvēsturiska un ainaviska teritorija.

Konkrētas vadlīnijas un/vai kvalitātes mērķi izdalīto ainavu telpu attīstībai IAS nav dotas. Izdalītajās telpās uzskaitīti nozīmīgākie kultūrvēsturiskie un dabas objekti, kas var kalpot par pamatu ainavu un zaļās infrastruktūras plāna izstrādei. IAS ainavu kontekstā uzsvars likts uz dabas ainavām ĪADT, kultūrvēsturiski nozīmīgajām ainavām un to elementiem.

Zaļā infrastruktūra

- IAS noteikta nepieciešamība Zemgales plānošanas reģionā paplašināt dabas teritoriju telpisko struktūru un uzlabot to funkcionalitāti.
- IAS norādīta apkopota informācija par esošajām dabas teritorijām - lielākie mežu masīvi, upju ielejas. Papildus izdalīta Lielupes un Daugavas ieleju zaļās infrastruktūras telpa, taču konkrētāki mērķi tās attīstībai nav sniegti.
- IAS norādīts, ka Zemgalē nepieciešams veidot zaļos koridorus starp dabas teritorijām.
- Atsevišķi izdalītas dabas teritorijas plānošanas aktualitāte reģiona austrumu un rietumu daļā. Rietumu daļa raksturota kā teritorijas ar lielāku lauksaimnieciskās darbības spiedienu uz dabas teritorijām ar vājāko dabas teritoriju sasaisti, tādēļ šai Zemgales rietumu daļai kā prioritāte noteikta nepieciešamība veidot zaļos koridorus. Savukārt austrumu daļa raksturota kā teritorija ar plašākā dabas teritorijām, kur galvenā aktualitāte ir dabas teritoriju funkcionalitātes uzlabošana un platību saglabāšana.
- Atsevišķi IAS uzsver mežu nozīmi pie reģiona apdzīvotajām vietām ar augstāko apdzīvojuma blīvumu (mežu nozīme dzīves vides kvalitātes nodrošināšanā iedzīvotājiem, mežu nozīme gaisa kvalitātes u.c. fizisko vides aspektu uzlabošanā), nepieciešamība tos saglabāt, piemērot rekreācijas vajadzībām, īpaši pie reģiona lielākajām apdzīvotākajām vietām.

Vietēja līmeņa plānošanas dokumenta saistība ar ainavu un zaļās infrastruktūras pārvaldību
Bauskas novada attīstības programma līdz 2020. gadam apraksta aizsargājamās un ainaviski nozīmīgās teritorijas, norādot, ka Bauskā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās teritorijas, nozīmīgākais no tām ir dabas parks “Bauska”, kā arī vairāki dabas pieminekļi un dabas liegumi.

Ainava

- AP apraksta, ka dabas parkā “Bauska” atrodas vērtīgi dabas pieminekļi, un norāda, ka jā saglabā neskarta Mēmeles, Mūsas un Lielupes upes posmi, kā arī Lielupes kultūrainava.
- AP detalizēti uzskaita dabas parka “Bauska” aizsargājamo sugu un biotopu daudzveidību, kā arī nedaudz apraksta Dabas aizsardzības plānu 2007.- 2019.gadam.
- Dabas aizsardzības plānā izvirzīti divi ilgtermiņa mērķi: 1. Aizsargāt dabas parka “Bauska” dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, saglabājot tās ainavisko struktūru, kā arī biotopu un sugu daudzveidību. 2. Veicināt teritorijas ilgtspējīgu attīstību, līdzsvarojot dabas aizsardzības, kultūrvēsturisko vērtību un sociālekonomiskas intereses.
- AP apraksta dabas resursu novērtējumu, uzverot, ka lielāko dabas resursu apjomu veido lauksaimniecības zemju teritorijas, smērā mazu īpatsvaru sastāda mežainums, kā arī vispārīgi apraksta valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes.
- Programma, kā vienu no dabas resursu uzlabošanas iespējām norāda dabas tūrisma attīstību Bauskā, ko sniedz upes, galvenokārt Lielupe, Mūsa un Mēmele, kā arī īpašas aizsargājamās teritorijas un nozīmīgākais no tām ir dabas parks “Bauska”.
- AP norādītas tūrisma vērtības, kategorizējot tās dabas vērtību, arhitektūras vērtību, kultūrvēsturisko vērtību un pasākumu grupās un akcentē tūrisma resursu attīstības nozīmīgumu.
- AP definē uzņēmējdarbības veicinošos un bremzējošos faktorus, norādot pieejamos resursus, kurus nepieciešams attīstīt, kā dabas resursi, aprakstot vispārīgi un nesniedzot attīstības procesus.

Bauskas novada teritorijas plānojums 2012. - 2023. gadam apraksta kopumā īpaši aizsargājamās dabas un kultūras objektu teritorijas kā arī raksturīgās Bauskas novada ainavas.

Ainava

- TP kopumā apraksta īpaši aizsargājamās dabas un kultūras objektu teritorijas, norādot to mērķus un uzdevumus, kā arī norāda konkrētus īpaši aizsargājamās dabas un kultūras objektus Bauskas pilsētā.
- TP norāda, ka dabas parks “Bauska”, kas ir *Natura 2000* īpaši aizsargājama teritorija, paredz saglabāt neskartu Mēmeles, Mūsas un Lielupes upes posmu, kā arī Lielupes kultūrainavu.
- TP apraksta EAK ainavas definīciju un atbilstoši ainavzemju un ainavapvidu raksturojošajiem principam apraksta Bauskas novada ainavas.
- TP apraksta Latvijas ainavas atbilstoši Latvijas ainavu kartei, kur Bauskas pilsēta norādīta kā urbanizēta ainava un Lielupes, Mūsas un Mēmeles ielejas kā upju ainavas.
- TP norāda, ka būtiska nozīme novada ainavā ir upēm – Mūsai, Mēmelei un Lielupei, kuru krastos veidojas skaista dabas ainava.
- TP norāda vērtīgos skatu punktus uz dabas parku “Bauska”, kā arī norāda, ka vislabāk izbaudīt ainavu ir braucot pa Lielupi. TP norāda Lielupes ainavas daudzveidību, mazāk apraksta Mēmeles un Mūsas upes ainavas.

- TP norāda, ka perspektīvā Lielupes labajā krastā ieteicams izveidot gājēju taku, kas šķērsotu visu parka teritoriju, no esošajām takām un zemes ceļiem gar upi. Pastaigām piemērota Bauskas viduslaiku pils apkārtnē un Ķirbaksala.
- Ainavu degradējošie objekti Bauskas viduslaiku pils apkārtnē ir pamestas ēkas, drupas, gaisa elektrolīniju pārvadi. TP rekomendē degradējošo objektu novākšanu un koku rindu stādīšanu, lai aizsegtu apbūvi un vidi degradējošos objektus, kā arī Bauskas viduslaiku pils pamatnes stiprinājuma vietas estētiskajai noformēšanai. Industriālās teritorijas, kā Lejas dzirnavu kompleksa teritorija (Padomju laikos etiķa un konfekšu rūpnīca).
- Plaši un tāli skati uz pilsētu un upēm paveras no Bauskas viduslaiku pils torņa un no Bauskas viduslaiku pils teritorijas. Ainava uz vecpilsētu paveras, iebraucot no Rīgas puses uz pārvietojoties pa Mēmeles ielu, kā arī no Mēmeles augšējās terases.
- TP apraksta Mūsas un Mēmeles upes ainavas plašus un atvērtus skatus, kurus nepieciešams saglabāt. Ielejās novērojama palienu un virspalu terašu pļavu aizaugšana. Unikāla ir Mēmeles upes ainava ar straujteses posmiem un stāvkrastiem. Plānojums perspektīvā rekomendē atklāt gleznainus skatus, kas paveras gar upju ielejām, vai pie atraktīviem un ainaviskiem elementiem, aizsargājot no aizaugšanas vai apbūves. Jānodrošina upju krastu pieejamība un pārvietošanās iespējas gar tiem. Jāatbrīvojas no degradējošiem elementiem, piemēram, pusnojauktas ēkas no Padomju laikiem, nelegālas atkritumu izgāztuves.

Zaļā infrastruktūra

- Lielupes upes ieleja kā nozīmīgs reljefa struktūras pamatelements – upes koridors, veicot vizuālas un ekoloģiskas funkcijas.
- Viensētas un tās ieskaujošie koku puduri, kas ir kā akcenti dabas parkos.
- Mūsa un Mēmele kā kultūrainava ar raksturīgu lauksaimniecības zemju apstrādāšanas veidu, veidojot piegulošo zemju raksturīgo ainavu.
- TIAN nosaka saglabāt un aizsargāt Rietumzemgales āru līdzenuma un Zemgales vidienes āru viļņaines apvidum raksturīgās lauku zemju ainavas ar dabas un kultūrvēsturiskajiem elementiem kā Pašvaldības teritorijas identitātes atspoguļotāju.
- TIAN nosaka ievērot normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānos noteiktās vispārējās vides un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības prasības, attiecīgi konkrēto teritoriju izmantošanai un aizsardzībai, aizliegta jebkura saimnieciskā darbība, kas samazina ainavas kultūrvēsturisko, ekoloģisko un vizuālo vērtību.
- TIAN nosaka, ka saglabājamās un pilnveidojamās ainaviskās vērtības - novēršot upju ielejas atklāto nogāžu un virspalu terašu aizaugšanu ar krūmiem un saglabājot būtiskos ainavas elementus, kā arī ielejas ainavisko un kultūrvēsturisko vienotību.
- TIAN nosaka saglabāt īpaši aizsargājamus biotopus, īpaši aizsargājamo augu, bezmugurkaulnieku un sugu dzīvotnes un saglabāt bioloģiskai daudzveidībai nozīmīgus parkus, kultūrvēsturisko ainavu, kā arī unikālus kultūras pieminekļus un ģeomorfoloģiskos un ģeoloģiskos dabas pieminekļus.
- TIAN nosaka veicināt teritorijas ilgtspējīgu attīstību, līdzsvarojot dabas aizsardzības, kultūrvēsturisko vērtību un sociālekonomiskās intereses.
- TIAN nosaka veikt upju apsaimniekošanu, monitorējot esošo ūdens kvalitāti un tā kvalitāti ietekmējošos riskus.

- TIAN nosaka Bauskas vecpilsētas 17.-19.gs. pilsētībūvniecības ainavas telpā - unikālās 17.-19. gadsimta pilsētībūvnieciskās ainavas saglabāšanu, aizsardzību un attīstību, atjaunot tai raksturīgo jumtu ainavu ar dakstiņu, lubu, skaidu jumtiem.
- TIAN nosaka, ka nepieciešama Mēmeles upes krasta kopšana un tīrīšana gar Rīgas ielu; ieteicama ainavas projektēšana Mēmeles un Mūsas upes krastos pretī Bauskas pilij, skatu līniju atseġšana uz Bauskas pili no dabas takas gar Brīvības bulvāri.
- TIAN nosaka, ka īpašas nozīmes zaļumvietas ir sabiedrībai brīvi pieejamas teritorijas ar īpašu kultūrvēsturisko, ekoloģisko un estētisko nozīmi rekreācijas, tūrisma aktivitāšu vai kvalitatīvas dabas vides nodrošināšanai, kā arī vietas ar specifiskām funkcijām, kurām nepieciešama regulāra kopšana.
- TIAN nosaka, ka citas koptās zaļumvietas ir publiskas un privātas zaļumu platības ar ekoloģisku nozīmi. Atkarībā no attiecīgās teritorijas daļas īpatnībām to izmantošana ir saistīta ar dabas resursu izmantošanu, rekreāciju un vides aizsardzību. Koptu zaļumvietu teritorijās ietilpst dabas teritorijas, pļavas, pludmales un dabiskās krastmalas, sakņu dārzi, vizuāli un funkcionāli nepieciešamie aizsargstādījumi, sanitārās aizsargjoslas, vēja aizsargstādījumi, trokšņa aizsargstādījumi u.tml.

Reģionāla līmeņa un vietēja līmeņa plānošanas dokumentu ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldījuma salīdzinājums

Kopumā ainavu kontekstā lielāka uzmanība Zemgales plānošanas reģiona IAS un Bauskas AP pievērsta esošās situācijas raksturojumam, mazāka nākotnes attīstības pamatnosacījumiem. Lielākais uzsvars likts uz ainavām īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, Zemgales ūdeņiem, kultūrvēsturiski nozīmīgajām ainavām un elementiem. Minēts, ka viens no Zemgalei raksturīgākajiem elementiem ir lauksaimniecības un dabas ainavu mozaīka, kas nākotnē saglabājama.

Zaļā infrastruktūra IAS galvenokārt pieminēta iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes uzlabošanas kontekstā, īpaši uzsverot mežu nozīmi, kā arī upju ielejas. IAS definē, ka īstenojama plānošanas periodā - zaļo koridoru veidošana. Ainavas Bauskas novada IAS nav minētas (tikai netiešā veidā, novada telpiskajā struktūrā izdalot upes telpu, mežu un lauku telpas, ĪADT telpu (tuvāk dokumentā telpas netiek raksturotas). Zaļās infrastruktūras jautājumi netiešā veidā skarti tikai raksturojot novadā pieejamos dabas resursus un nosakot, ka tie ir jāsaglabā. Konkrēti novada ainavu attīstības virzieni/kvalitātes mērķi nav definēti.

AP neapraksta zaļās infrastruktūras attīstības aspektu integrēšanu vietēja līmeņa plānošanas dokumentos, tikai vispārīgi liekot noprast, ka Mūsas, Mēmeles un Lielupes upe veido zaļās infrastruktūras koridoru. AP minēta nepieciešamība saglabāt dabas parka "Bauska" dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, ainavisko struktūru, atjaunot kultūrvēsturiskās vērtības, minot Bauskas pili. Paredzēts rehabilitēt Mēmeles ielejas ainava pie Bauskas viduslaiku pils, plānots izveidot Mēmeles ainavas apskates takas.

IAS ainavām un zaļajai infrastruktūrai pievērsta minimāla uzmanība. Tomēr AP ir iekļauti pasākumi, kas tiešā vai netiešā veidā ietekmē novada ainavu un zaļās infrastruktūras attīstību. Plānošanas dokumentos uzsvars likts uz Bauskas pilsētu. IAS un AP prioritātes ainavu kontekstā ir atbilstošas.

Saistošo dokumentu izvērtējums

Dabas aizsardzības plāns dabas parkam "Bauska", 2007. – 2019.gadam (darbības termiņš pagarināts līdz 31.12.2024.).

Dabas aizsardzības plānam (turpmāk tekstā – DA plāns), kuru paraksta nozares ministrijas (VARAM) ministrs attiecībā uz teritorijas plānošanu ir tikai ieteikuma raksturs. Izstrādājot teritorijas plānošanas dokumentus – TP, AP, tas ir ņemts vērā. Līdz ar Ministru kabineta 2008. gada 6. oktobra noteikumu Nr.827 "Dabas parka "Bauska" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" pieņemšanu dabas parka daļījums funkcionālajās zonās un tajās noteikti aprobežojumi attiecībā uz teritorijas plānošanu kļūst saistoši. Visā dabas parka teritorijā ir noteikti sekojoši darbības ierobežojumi:

- Aizliegts (1) ierīkot jaunus atkritumu poligonus un izgāztuves, kā arī piesārņot vidi ar atkritumiem, uzglabāt atkritumus tiem neparedzētās vietās un dedzināt atkritumus (7.1.punkts); (2) dedzināt sauso zāli un niedres (7.2.punkts); (3) pārvietoties ar ūdens motocikliem (7.3.punkts); (4) 10 metru platā joslā gar Mūsu, Mēmeli un Lielupi dabas parka teritorijā aizliegta pļavu uzaršana, kultivēšana vai citāda iznīcināšana un pārveidošana, izņemot platības, kas jau ir apstrādātas atbilstoši labas lauksaimniecības prakses nosacījumiem, un platības ar ierīkotu zālienu (7.4.punkts); (5) novadīt ūdenstilpēs un ūdenstecēs neattīrītus ražošanas un sadzīves notekūdeņus (7.5.punkts); (6) mainīt dabiskās zemes un zemūdens reljefa formas; (7) uzstādīt vēja elektrostacijas (7.7.punkts); (8) aizsegt skatus uz raksturīgajiem ainavas elementiem un vērtībām, kas noteiktas šo noteikumu 1.pielikumā (ainaviski nozīmīgi skati, skatu punkti), būvējot jaunas būves, izņemot būvniecību neitrālajā zonā (7.8.punkts); (9) stādīt kokaugus (izņemot meža atjaunošanu), kas aizsegs skatu no skatu punktiem uz vēstures, kultūras un ainavas vērtībām, kas noteiktas šo noteikumu 1.pielikumā (ainaviski nozīmīgi skati, skatu punkti), izņemot kokaugu stādīšanu neitrālajā zonā (7.9.punkts);
- Bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas aizliegts: (1) veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu (8.1.punkts); (2) veikt arheoloģiskos izpēti darbus (8.2.punkts); (3) izsniegt zemes dzīļu izmantošanas atļauju (licenci) (8.3.punkts);
- Zemes īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem un lietotājiem aizliegts savā īpašumā vai lietojumā ierobežot apmeklētāju pārvietošanos pa gājēju takām un veloceliņiem, kas norādīti šo noteikumu 1.pielikumā un paredzēti parka apskatei (9.punkts);

Darbības aprobežojumi 4 izdalītajās funkcionālajās zonās ir doti šī TMP 2.2.nodaļā – Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošana un attīstība.

Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam (Lielupes UBAA plāns)

Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānu 2016.-2021.gadam (turpmā tekstā – Lielupes UBAA) līdzīgi kā DA plānu, paraksta nozares ministrijas (VARAM) ministrs. Tāpēc attiecībā uz teritorijas plānošanu tam ir tikai ieteikuma raksturs. Tomēr tajā noteiktie uz konkrēto teritoriju attiecināmie pasākumi, ir pamats ES fondu līdzekļu piesaistei. Lielupes UBAAAP dotais piesārņojuma slodžu vērtējums praksē tiek izmantots, lai plānotu teritorijas resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Savukārt, tajā nedefinētos apsaimniekošanas pasākumus, var izmantot nosakot teritorijas attīstības un pārvaldības prioritātes. Attiecībā uz TMP ietvaros attīstāmo teritoriju vērā

ņemami būtu sekojoši visas Mūsas un Mēmeles ūdensobjektam noteiktie papildus apsaimniekošanas pasākumi:

- Nodrošināt kontroli notekūdeņu apsaimniekošanai decentralizētajās kanalizācijas sistēmās, vienoties par veicamajiem uzlabojumiem, ja konstatēta tāda nepieciešamība – A2.3 pasākums; attiecināts uz ūdensobjektu Mūsa L179);
- Ievērot 2 m platu veģetācijas buferjoslu ūdensteču krastos – A4.1 pasākums; attiecināts uz ūdensobjektu Mēmele L159, Mūsa L179).

Natura 2000 teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programma 2018.–2030. gadam (Natura 2000 programma)

Natura 2000 programma, ir nozares plānošanas dokuments. Tajā noteiktās prioritātes var tikt izmantotas piesaistot Vides aizsardzības fonda līdzekļus. Savukārt, tajā nodefinētās apsaimniekošanas un aizsardzības prioritātes, var izmantot nosakot teritorijas attīstības un pārvaldības prioritātes. Attiecībā uz TMP ietvaros attīstāmo teritoriju vērā ņemams būtu sekojošais:

- Straujteču biotopu atjaunošana un saglabāšana;
- Karbonātisko pamatiežu atsegumu un tiem raksturīgo reto, aizsargājamo augu sugu atradņu saglabāšana labā stāvoklī;
- Dabisko zālāju biotopu atjaunošana maksimālajā iespējamā platībā un uzturēšana labvēlīgā aizsardzības stāvoklī, nodrošinot arī atbilstošas dzīvotnes griezi. Nacionālā mērogā prioritāri atjaunojams ir biotops – 6510: *Mēreni mitras pļavas*.

9. UPJU AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBAS SCENĀRIJI

Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras tematiskā plānojuma ietvaros zaļās infrastruktūras attīstība tiek plānota salīdzinoši nelielā teritorijas daļā. Lai optimizētu turpmāko teritorijas attīstību, tika izstrādāti trīs scenāriji, paredzot zaļās infrastruktūras attīstības plānot **pilsētas, apkaimes un aktivitāšu centru** mērogā. Tos izstrādājot tika izmantoti 10.nodaļā aprakstītie ainavu kvalitāti raksturojošie indikatori.

Katrs no attīstības scenāriju mērogiem apzina, apraksta un sniedz vispārīgus priekšlikumus upju ainavas un zaļās infrastruktūras plānošanai. Atbilstoši izvirzītajiem scenāriju mērogiem, zaļā infrastruktūra ir ciešā sasaistē ar ainavu, kas atbilstoši attīstības vīzijai stratēģiski plāno dabiskas un *pus-dabiskas* teritorijas, kas nodrošina plašu ekosistēmas pakalpojumu klāstu.

Ainavas plānošanas instrumenti pilsētas scenārija mērogā, plāno attīstības priekšlikumus gan Bauskas pilsētas administratīvās teritorijas robežās, gan ārpus pilsētas robežām, ietverot visaptverošu plānošanas tīklojuma mērogu. Plānojot pilsētas mēroga scenāriju iespējams aptveroši paredzēt pilsētas zaļās infrastruktūras attīstību sasaistē ar pilsētībūvniecisko raksturu, funkcijām, pakalpojumiem, un noteikt ieguvumus un vērtības.

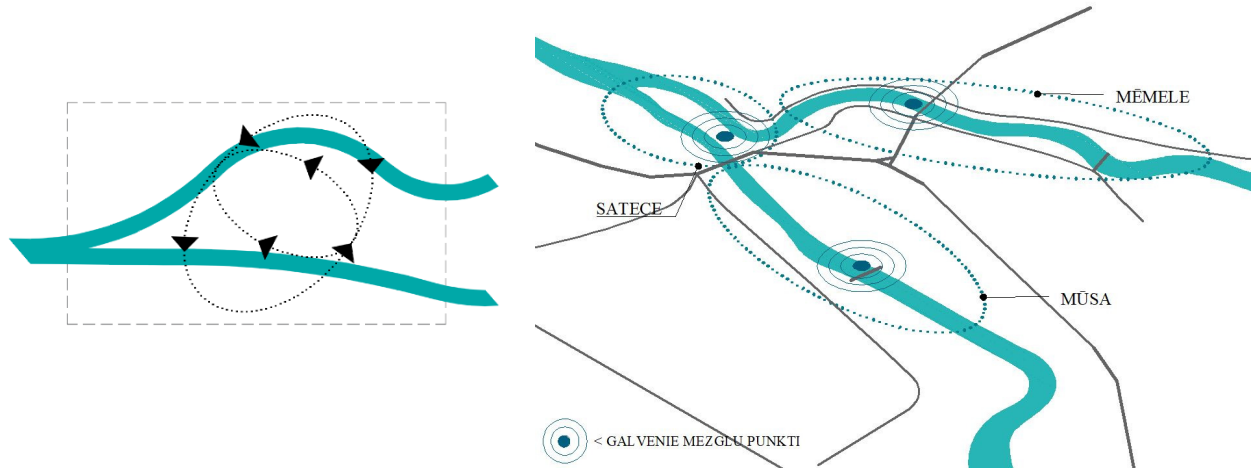
Ainavas plānošanas instrumenti apkaimju scenārija mērogā, plāno attīstības priekšlikumus pilsētas un upju krastmalas *impulsīvākajos punktos*. Apkaimju galvenie *impulsīvākie punkti* jeb *mezglu punkti* ir stratēģiski svarīgi gan pilsētas mērogā, gan ārpus pilsētas mēroga. Esošie pilsētas apkaimju *mezglu punkti*, plānoti kā galvenie Mūsas, Mēmeles un Mūsas un Mēmeles sateces (pussala) *mezglu punkti*, kas savstarpējā mijiedarbībā veicinās pastiprinātu saikni starp ekosistēmu un sabiedrības ieguvumu. Esošie un plānotie elementi un procesi nodrošinās dažādas funkcijas, kas veidos pamatu jaunu pakalpojumu klāstam.

Ainavas plānošanas instrumenti aktivitāšu centra scenārija mērogā, plāno attīstības priekšlikumus Mūsas, Mēmeles un Mūsas un Mēmeles sateces (pussala) krastmalām Bauskas pilsētas administratīvajās robežās. Sniegtie priekšlikumi sniedz Bauskas pilsētai efektīvu plānojumu, kas ir tālredzīgs instruments plānveida attīstībai detalizētākā mērogā. Zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumi aktivitāšu centra mērogā paredz vairot dabas kapitālu, ekonomisko un sociālo labklājību, kā arī atjauno savstarpējo saikni starp esošajām dabiskajām teritorijām un uzlabot pilsētas vides vispārējo ekoloģisko kvalitāti. Upju ainavas un zaļās infrastruktūras priekšlikumi paredz saglabāt un attīstīt esošās ekosistēmas, lai tās varētu turpināt sniegt vērtīgus pakalpojumus sabiedrībai.

Katrs no izstrādātajiem scenārijiem definē vīziju un apraksta telpiskos attīstības risinājumus ainavas estētikai, funkcionālajai savienojamībai, rekreācijas infrastruktūras attīstībai, upes un piekrastes funkcionalitātei. Vīzija plāno ilgtermiņa attīstību konkrētajam scenārijam. Ainavas estētika raksturo ainavu skatu līnijas, skatu ainavas, reprezentatīvas ainavas, pievilcīgus ainavu elementus, vizuālos piesārņojumus un degradējošos objektus. Funkcionalitāte raksturo un sniedz attīstības priekšlikumus fiziskajai savienojamībai, sasaistei un pieejamībai no pilsētas ielām un upes krastmalām. Rekreācijas infrastruktūra plāno rekreācijas daudzveidības attīstību un rekreācijas tūrisma infrastruktūras attīstību.

9.1. Telpiskās attīstības risinājumi pilsētas mērogā

Vīzija – tematiskā plānojuma teritorijas upju ainavas un zaļās infrastruktūras elementi ir integrēti un sasaistē ar citām pilsētas zaļajām infrastruktūrām veido vienotu telpisko struktūru, skatīt 9.1.1.attēlu.

9.1.1. attēls. Ainavas un zaļās infrastruktūras telpiskās attīstības risinājumi pilsētas mērogā.

Ainavas estētika

Ainavas uztvere var būt atšķirīga dažādām interešu grupām, piemēram, vietējiem iedzīvotājiem, tūristiem, apmeklētājiem, profesionālo grupu pārstāvjiem, kur vienā un tajā pašā ainavā var redzēt atšķirīgus elementus, līdz ar to ainavas vērtēšana ir subjektīva.

Mūsas, Mēmeles un sateces upju ainava ir jutīga ainava, un pilsētas mērogā reprezentatīvā kvalitāte tiek noteikta pēc ainavu skatu kvalitātes, ainavas saskatāmības un ainavas pieejamības. Galvenokārt, reprezentatīvie ainavas skati pilsētas mērogā veidojas no nacionālas un reģionālas nozīmes ainavu telpām, kas ir saistītas ar kultūras vai dabas mantojumu un ir svarīgas un atpazīstamas plašai sabiedrības daļai (nacionālas nozīmes ainavu telpa - *Natura 2000* teritorija dabas parks “Bauska”, reģionālas nozīmes ainavu telpa - upju Mūsas un Mēmeles satece un Lielupe, Bauskas vecpilsēta (ar 17.-19. gadsimta pilsētībūvniecībai raksturīgo mazstāvu apbūvi ar divslīpņu jumtiem un dārziem), Bauskas viduslaiku pils, Bauskas viduslaiku pilsdrupas un parks).

Vizuāli reprezentatīvākās ainavas ar izciliem skatu punktiem un virzieniem pilsētas mērogā ir no gājēju tilta pāri Mēmeles un Mūsas upei, transportlīdzekļu tilta pāri Mēmeles upei (labā krastmala), Dambja ielas laukums, Bauskas viduslaiku pils, Bauskas viduslaiku pils parks pie pirmās pārejas uz Ķirbaksalu, Ķirbaksalas rietumu daļa un transportlīdzekļu tilts pāri Mūsas upei (labā krastmala). Apzinātie skatu punkti ir pilsētas reprezentējošie skati. Skati definējami, kā panorāmas skati ar augstvērtīgām skatu ainavām, pievilcīgiem ainavu elementiem, plašām un tālām skatu līnijām. Atsevišķi skatu punkti reprezentējas gan no gājēju skatu punkta, gan no transportlīdzekļu skatu punkta, skatīt 9.1.2. attēlu un grafiskās daļas AA-8 lapu.

9.1.2. attēls. Vizuāli reprezentatīvās ainavas ar izciliem skatu punktiem un virzieniem pilsētas mērogā.

Funkcionālā savienojamība

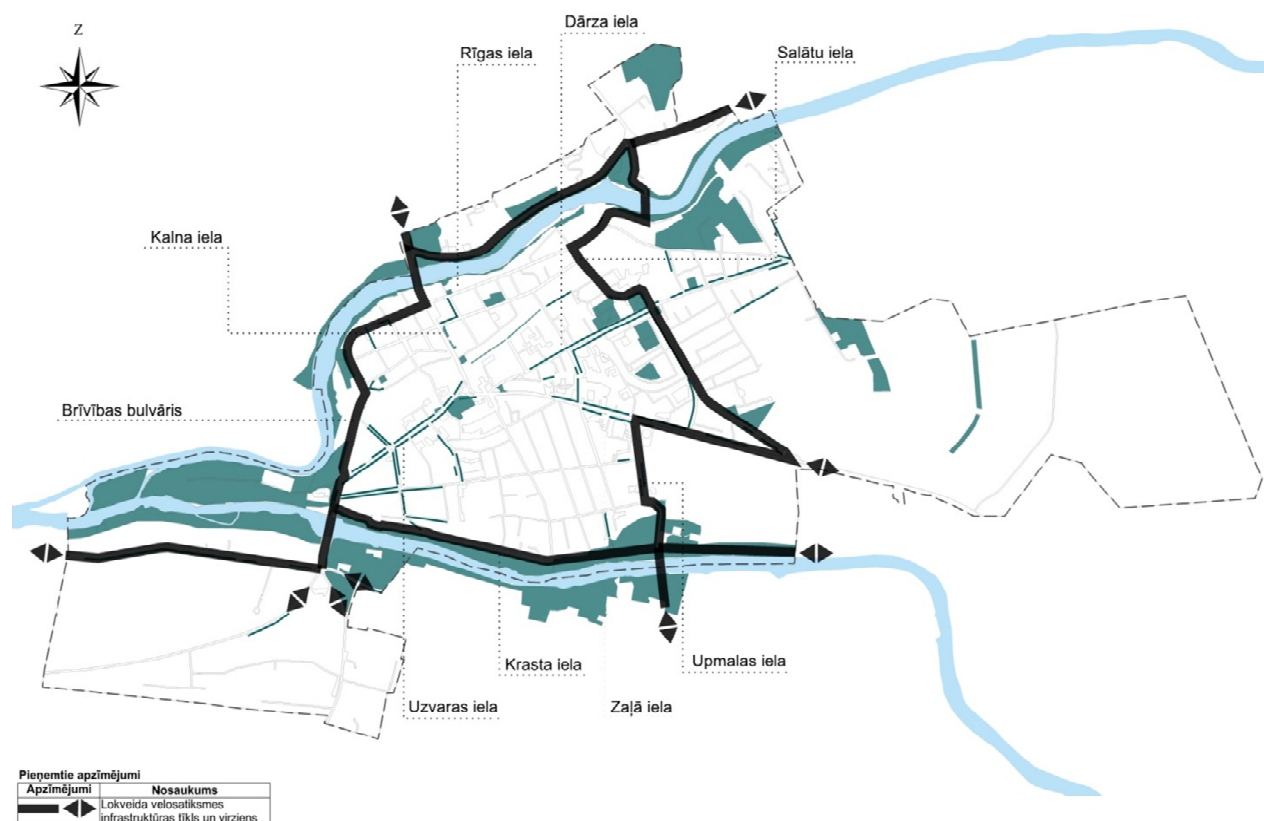
Funkcionālās savienojamības un pieejamības galvenais attīstības instruments ir velosatiksmes infrastruktūras attīstība pilsētas mērogā un pilsētas sasaiste ārpus pilsētas administratīvajām robežām. Pilsētas mērogā veidojams savstarpējs esošu maršrutu savienojums, plānojot vienotu, pilsētu aptverošu velosatiksmes infrastruktūras kustības loku. Tematiskā plāna ietvaros nedefinēta perspektīvā funkcionālā savienojamība, sasaiste un pieejamība upēm pilsētas mērogā. Funkcionālo savienojamību plānot starp Mūsas, Mūsas un Mēmeles sateces un Mēmeles krastmalu teritorijām un ārpus pilsētas administratīvajām robežām, kas ietvertu kopēju lokveida kustību.

Velosatiksmes infrastruktūras attīstību plānot efektīvu, ilgtspējīgu un uz veselīgu dzīvesveidu orientētu transporta sistēmu, ievērojot drošību, velomaršruta nepārtrauktību, tiešumu, pievilcīgumu un komfortu. Pilsētas mēroga lokveida velomaršrutu funkcionalitāti plānot braukšanai ar velosipēdu, kas paredzēts pa dažādas nozīmes ceļiem, ielām, ietvēm, velosipēdu ceļiem, parkiem, takām u. tml., ievērojot: esošo un plānoto satiksmes infrastruktūru (vienvirziena ielas, mierīgas satiksmes intensitātes ielas, kultūrvēsturiskas ielas u.c.), esošo un plānoto zaļo infrastruktūru (apzaļumotas ielas, parki, skvēri, zaļās zonas, koku alejas u.c.), kultūrvēsturiski un sabiedriska tipa nozīmes objekti (tirgus, Bauskas viduslaiku pils, peldbaseins, kultūras nams u.c.).

Lokveida funkcionālo savienojamību pilsētas mērogā plānot pa Krasta ielu, Upmalas ielu, Zaļo ielu, Mazo Salātu ielu, Salātu ielu, Rīgas ielu, gājēju tiltu pār Mēmeles upei, Mēmeles ielu, transportlīdzekļu tiltu pāri Mēmeles upei, Rīgas ielu, Brīvības bulvāri. Ielas, kas paredz lokveida velosatiksmes infrastruktūras savienojamību ar blakus esošajām teritorijām - Ziedoņa iela

(Rundāles novads, Saulaine), Krasta ielas turpinājums gar Mūsas upi (Bauskas novads, Mūsa, Ceraukste), P87 (Bauskas novads, Vecsaule).

Atbilstoši velosatiksmes infrastruktūras priekšlikumam, lokveida savienojums pilsētas mērogā būtu 7,6 km, pilsētas mēroga lokveida savienojums ar blakus esošajām teritorijām - 3 km, kopā ar esošo velosatiksmes infrastruktūru - 12 km, skatīt 9.1.3. attēlu un grafiskās daļas AA-8 lapu.

9.1.3. attēls. Velosatiksmes infrastruktūras lokveida funkcionālā savienojamība, sasaiste un pieejamība pilsētas mērogā.

Pilsētas administratīvo robežu ietvaros plānot gājēju un velosipēdistu ceļu, kas ir atdalīts ceļš vai ceļa daļa, kas paredzēts gājējiem un braukšanai ar velosipēdu un apzīmēts ar noteiktām ceļa zīmēm. Ja esošā velosatiksmes infrastruktūra nenodrošina atdalītus velosipēdistu un gājēju ceļus, izskatīt iespēju veidot velojoslas - josla uz brauktuves, kas paredzēta braukšanai ar velosipēdu un no cita transportlīdzekļu satiksmes atdalīta, atbilstoši LVS.

Ārpus pilsētas administratīvajām robežām plānot kopīgu gājēju un velosipēdu ceļu, kas ir atdalīts ceļš vai ceļa daļa un paredzēta jauktai gājēju un velosipēdu satiksmei. Kopīgs gājēju un velosipēdistu ceļš ārpus pilsētas administratīvajām robežām nodrošinātu ekonomiski izdevīgāku attīstību, lai pēc iespējas efektīvāk un kvalitatīvāk nodrošinātu pilsētas un blakus esošo apdzīvoto vietu savienojamību.

Piedāvātais velosatiksmes infrastruktūras maršruts pilsētas mērogā palīdzētu rast kompromisus starp dažādām interesēm, jo tā ir cieši saistīta ar pārējo transporta veidu un pilsētas vai citas apdzīvotas vietas attīstību kopumā. Pirms velosatiksmes infrastruktūras tīkla atsevišķu posmu un to

savienojamību projektēšanas darbu uzsākšanas ieteicams izstrādāt konkrētās teritorijas kopējo plānoto velosatiksmes infrastruktūras tīkla koncepciju. Velosatiksmes infrastruktūras attīstībai jānodrošina velosipēdistiem radīta infrastruktūra un to apkalpojošās būves.

Upes un piekrastes dabiskā funkcionalitāte

Upes ir lineāras struktūras, kuru kvalitāti nosaka to sateces baseinā realizētās darbības (Urtāns A.V. (red.), 2017). Tā kā to sateces baseina platība reti kad iekļaujas vienā administratīvā teritorijā, to kvalitātes nodrošināšanai vairums gadījumos ir nepieciešama vairāku pašvaldību vai pat starpvalstu sadarbība, kā tas ir Mūsas un Mēmeles gadījumā.

Lai uzlabotu upju ekoloģisko kvalitāti un nodrošinātu to dabisko funkcionalitāti, tādejādi paaugstinot to izmantošanas potenciālu, līdz teorētiski iespējamajam līmenim (skat. 6.2.1. tab.) ir nepieciešams ieplānot un realizēt konkrētus upju apsaimniekošanas pasākumus, kuru mērķis ir (1) samazināt piesārņojuma slodzes un/vai (2) likvidēt piesārņojuma vai hidromorfoloģisku pārveidojumu radītās sekas (Urtāne, L. (red.), 2012.).

Ja 1.grupas pasākumi ir attiecināmi uz plašām teritorijām un būtu iekļaujami augstāka līmeņa plānošanas dokumentos, tad 2.grupas pasākumi ir tieši attiecināmi uz tematiskā plānojuma ietvaros attīstāmo teritoriju. Attiecībā uz zilās infrastruktūras elementu kvalitātes uzlabošanu visu aprakstīto scenāriju teritorijas ir uzskatāmas par nelielām. Tāpēc konkrētajās ainavu telpās realizējamās rīcības dažādu attīstības scenāriju gadījumā neatšķirsies. Detalizētāks nepieciešamo pasākumu apraksts ir dots šī TMP 10.3.1–10.3.3.nodaļā.

Rekreācijas infrastruktūra

Rekreācijas iespējas raksturo rekreācijas tūrisma infrastruktūras daudzveidība, rekreācijas infrastruktūras daudzveidība un rekreācijas pieejamības koridori. Rekreācijas tūrisma infrastruktūras daudzveidību raksturo - dabas tūrisms, sporta tūrisms, ūdenstūrisms, kultūras tūrisms un makšķerēšana. Rekreācijas infrastruktūras daudzveidību raksturo - parki, skvēri, bērnu rotaļu laukumi, dzīvojamo ēku iekškvartāli, sporta laukumi, sabiedrisko un publisko ēku laukumi. Rekreācijas pieejamības koridori raksturo - uzlabotu rekreācijas teritoriju pieejamību, kas pielāgota rekreācijas vajadzībām.

Rekreācijas vietu daudzveidības attīstība

Parki - plānojot esošo parku pārbūvi vai projektēto parku izbūvi jāveic parka dendroloģiskā izpēte, kultūrmantojuma izpēte, funkcionālā izpēte, ietverot un analizējot gājēju kustības virzienus, esošo zonējumu, vertikālo plānojumu, apgaismojumu, apaugumu u.c. Plānojot parka pamataprīkojuma elementu infrastruktūru ievērot kopējās pilsētas dizaina vadlīnijas, skatīt 9.1.1. tabulu.

9.1.1.tabula. Parku plānošanas minimālās prasības

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
Pieejamības infrastruktūra	Betona bruģakmens, asfalta segums, bļietēts minerālmateriālu maisījuma segums. Īslaicīgas autonovietnes gar ielu malām, autostāvlaukumu izbūve - 50 stāvvietas.
Labiekārtojuma infrastruktūra	Parka soli - 14 gb., atkritumu urnas - 5 gb., velostatīvi - 20 gb. (ar iespēju abās pusēs novietot velosipēdu), stacionāras publiskās

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
	tualetes ar inženierkomunikācijām - 2 gb., ūdens ņemšanas vietas - 2 gb., piknika galdi ar soliņiem - 3 gb., atkritumu konteineru nojumes (paredzēt atkritumu šķīrošanas konteinerus), apgaismojuma balsti gar galvenajiem tranzīceļiem un aktivitāšu vietām, bērnu rotaļu laukumi, āra vingrošanas, trenāžieru laukumi, sporta laukumi (aktivitātēm lietot segumu atbilstoši funkcionalitātei - smilts, mulčas segums, gumijas plāksņu segums, liets segums).
Informācijas infrastruktūra	Plānot parka norādes zīmes (galvenajos parka ieejas/izejas mezglos), informācijas standus (parka plāns, aktīvās un pasīvās atpūtas vietas, atļauto un aizliegto parka izmantošanu, informācija par dažāda veida biotopu un sugu daudzveidību parkā un informāciju, kur tas sastopams ārpus parka teritorijas), tematiskās informācijas plāksnes (pie aktivitātēm), rekreatīvo vietu informācijas plāksnes (pie aktivitātēm).
Inženierkomunikāciju infrastruktūra	Lietus ūdens kanalizācija, sadzīves kanalizācija, ūdensapgāde, apgaismojums, elektroapgāde, elektronisko sakaru tīkli (videonovērošana, bezvadu internets).
Apstādījumu infrastruktūra	75% no kopējās teritorijas. Zāliens 35%, koku stādījumi 60%, dekoratīvie stādījumi 45%. Koku vainagu projekcijas 50%.
Būvobjektu infrastruktūra	Stacionāras un mobila tipa būves - paviljoni, kafejnīcas, saimniecības mezgļi, inventāra punkti (ievērot kopējo arhitektonisko estētikas kvalitāti).

Skvēri - plānot atbilstoši pilsētībūvnieciskajai situācijai un paredzētajai funkcijai. Skvērus plānot unikālus, piešķirot jaunu funkcionālo izmantošanu un identitāti. Nav pieļaujama zemas kvalitātes vides objektu, pieminekļu, skulptūru izvietošana. Paredzot vides objektus teritorijā, jāplāno tā kopējā tēla estētiskā kvalitāte un saskaņotība ar pārējo pilsētas daļu. Labiekārtojuma un būvobjektu infrastruktūras attīstība veidojama vienotā stilā, pieskaņojot esošajai videi (arhitektūra, kultūrvēsturiskais mantojums u.tml.). Teritorijai veikt esošo funkcionālo izmantošanu (gājēju kustības virzieni, esošais zonējums, vertikālais plānojums, inženierkomunikācijas, apaugumu u.c.). Maksimāli jāparedz esošā apauguma saglabāšanu izvērtējot plānoto funkcionalitāti, kompozicionālo risinājumu. Teritorijas stādījumi jāplāno saskaņā ar esošo apaugumu. Autostāvvietu pieejamība jāparedz vismaz 500 m no rekreācijas teritorijas. Skvēra uzraudzības un apsaimniekošanas gaitā velostatīvu piepildījums ir vismaz 85%, jāparedz velostatīvu papildinājums, skatīt 9.1.2. tabulu.

9.1.2. tabula. Skvēru plānošanas minimālās prasības

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
Pieejamības infrastruktūra	Betona bruģakmens segums, asfalta segums.
Labiekārtojuma infrastruktūra	Atpūtas soli ar un/vai bez atzveltnes - 4 gb., atkritumu urnas - 2 gb., velostatīvi - 5 gb. (ar iespēju abās pusēs novietot velosipēdu), atkritumu konteineru nojumes (paredzēt atkritumu šķirošanas konteinerus), apgaismojumu nodrošināt visā teritorijā. Atkarībā no teritorijas lieluma plānot aktīvās un pasīvās atpūtas iespējas ((bērnu rotaļu laukumi, āra vingrošanas, trenāžieru laukumi (aktivitātēm lietot segumu atbilstoši funkcionalitātei - smilts, mulčas segums, gumijas plākšņu segums, liets segums)).
Informācijas infrastruktūra	Tematiskās un rekreatīvās informācijas plāksnes, skaidrojot un norādot aktivitātes ar informāciju un simbolu veidā.
Inženierkomunikāciju infrastruktūra	Lietus ūdens kanalizācija (slēgta un vaļēja tipa), apgaismojumu, elektroapgāde, elektronisko sakaru tīkli (videonovērošana, bezvadu internets). Sadzīves kanalizāciju un ūdensapgādi plānot atkarībā no plānotajiem būvobjektiem.
Apstādījumu infrastruktūra	75% no kopējās teritorijas, paredzot zālienu, kokus, krūmus, ziemcietes, zāļveida ziemcietes, sīpolpuķes.
Būvobjektu infrastruktūra	Stacionāras un mobila tipa būves, vides objekti u.c. atkarībā no teritorijas funkcionalitātes.

Dzīvojamo ēku iekškvartāli - plānot kvalitatīvu iekškvartālu ārtelpu nodrošinot funkcionāli un kompozicionāli sakārtotu dzīvojamo telpu, kas apmierinātu dažāda veida sociālās funkcijas - dzīvojamo ēku iedzīvotājus, iekškvartālu apmeklētājus u.c. Paredzēt iekškvartālu atbrīvošanu no dažāda veida palīgbūvēm un zemas kvalitātes labiekārtojuma elementiem. Plānot iekškvartālu horizontālo un vertikālo zonēšanu, nodrošinot dažāda veida funkcionālo izmantošanu - saimniecības zona, aktīvās un pasīvās zonas (bērnu rotaļu laukumi, āra vingrošanas elementi, atpūtas soli, piknika galdi u.c.). Iekškvartālu ielu un ceļu tīklojumu, laukumus un apstādījumus plānot kā vienotu sistēmu. Estētiskās kvalitātes celšanai plānot zaļo apstādījumu masīvus, sasaistot tos ar atpūtas, rotaļu laukumiem, autostāvvietām, kas nodrošinātu augstu komforta sajūtu ikvienam iedzīvotājam vai apmeklētājam, skatīt 9.1.3. tabulu.

9.1.3. tabula. Dzīvojamo ēku iekškvartālu minimālās prasības

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
Pieejamības infrastruktūra	Betona bruģis, asfalts, aktivitātēm lietot segumu atbilstoši funkcionalitātei - smilts, mulčas segums, gumijas plākšņu segums, liets segums. Nodrošināt automašīnu novietošanu stāvvietās, plānojot 40 m ² /1 vai 1,5 automašīnu.
Labiekārtojuma	Atpūtas soli ar un/vai bez atzveltnes - 6 gb., atkritumu urnas - 3

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
infrastruktūra	gb., velostafīvi - 5 gb. (ar iespēju abās pusēs novietot velosipēdu). Atsevišķi izbūvējamu velonovietni paredzēt, ja nav paredzēta atsevišķa koplietošanas telpa velosipēdiem vai bērnu ratiņu novietošanai), slēgta tipa atkritumu konteineru nojumes (paredzēt atkritumu šķirošanas konteinerus), apgaismojumu nodrošināt visā teritorijā. Atkarībā no iekškvartāla platības, plānot aktīvās un pasīvās atpūtas iespējas - bērnu rotaļu laukumi, āra vingrošanas, trenāžieru laukumi.
Informācijas infrastruktūra	Tematiskās un rekreatīvās informācijas plāksnes, skaidrojot un norādot aktivitātes ar informāciju un simbolu veidā.
Inženierkomunikāciju infrastruktūra	Lietus ūdens kanalizācija (slēgta un vaļēja tipa), apgaismojumu, elektroapgāde, elektronisko sakaru tīkli (videonovērošana, bezvadu internets). Sadzīves kanalizāciju un ūdensapgādi plānot atkarībā no plānotajiem būvobjektiem.
Apstādījumu infrastruktūra	35% no kopējās teritorijas, paredzot zālienu un norobežojošus zonu stādījumus - kokus, krūmus, ziemcietes, zāļveida ziemcietes, sīpolpuķes.

Bērnu rotaļu laukumi - plānot kvalitatīvus bērnu rotaļu laukumus, kas funkcionāli un kompozicionāli sakārtotu ārtelpu, un apmierinātu dažāda vecuma grupas (1-3 gadiem, 2 - 6 gadiem, 6-12 gadiem, 12-16 gadiem). Laukumos plānot fiziskus, izglītojošus un interaktīvus vides elementus, bērnu rotaļu elementus. Plānot laukumus nodrošinot vertikālā plānojuma dažādību (nogāzes, pauguri u.tml.). Rotaļu laukumiem nodrošināt tā izmantošanu visās sezonās. Estētiskās kvalitātes celšanai plānot norobežojošus stādījumus, sasaistot tos ar rotaļu laukumiem un atpūtas laukumiem, kas nodrošinātu augstu komforta sajūtu ikvienam apmeklētājam. Dzīvžogus var plānot norobežojošu elementu (piemēram, žogs) vietā, lai nodrošinātu drošības sajūtu un kontrolētu pārvietošanos. Brīvais krišanas augstums nedrīkst pārsniegt 3,00 m, katram iekārtu krišanas augstumam noteikt attiecīgo mīksto un amortizējošo segumu. Laukumiem neizmantojot cietu pārklājumu. Ņemt vērā patērētāju tiesību aizsardzības centra izstrādātās vadlīnijas bērnu spēļu laukumu valdītājiem / apsaimniekotājiem par drošuma prasībām bērnu rotaļu laukumiem publiskai lietošanai, LVS EN 1177, LVS EN 1176.

Rotaļu iekārtām jānodrošina patstāvīga uzraudzības un apsaimniekošanas kārtība. Iekārtas jāapseko divas reizes gadā, pirms pavasara sezonas un pēc vasaras sezonas. Rotaļu iekārtām, kurām paredzēti segumi, piemēram, smilts, minerālmateriālu maisījums jānodrošina ikgadēja atjaunošana. Izvairīties uzstādīt rotaļu iekārtas zālienā, skatīt 9.1.4. tabulu.

9.1.4. tabula. Bērnu rotaļu laukumu minimālās prasības

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
Pieejamības infrastruktūra	Gājēju celiņi - betona bruģis, asfalts, minerālmateriālu segums. Bērnu rotaļu laukumi- smilts, mulčas segums, gumijas plākšņu segums, liets vienlaidu segums.
Labiekārtojuma infrastruktūra	Atpūtas soli ar atzveltni - 4 gb., atkritumu urnas - 2 gb., velostatīvi - 5 gb. (ar iespēju abās pusēs novietot velosipēdu, ūdens ņemšanas vieta - 1 gb, norobežoti rotaļu laukumi ar žogu vai apstādījumiem. 1-3 gadi - lēzeni pakāpieni, tīkli, batuti, pandusi, rampas, slidkalniņi, šūpoles ar speciāli aprīkotu sēdekļi, smilšu kastes, atsperu šūpoles Kāpelējošie elementi līdz 80 cm. 2 - 6 gadiem, - rotaļu elementi ar dažāda veida tematiku, piemēram, skola, mājdzīvnieki, kosmos u.tml., abstrakti rotaļu elementu dizaini ar dažāda veida attīstošajām funkcijām - prāta, ķermeņa - rokas, kājas u.t.t. 6-12 gadiem - rotējošas, balansa, interaktīvas ierīces. Sajūtu takas. 12-16 gadiem - rotējošas, balansa, interaktīvas, vingrošanas elementi.
Informācijas infrastruktūra	Tematiskās informācijas plāksnes, skaidrojot un norādot informāciju par rotaļu elementu izmantošanu. Uz rekreatīvajām plāksnēm norādīt simbolus, piemēram, šūpoles, atpūtas vietas u.tml.
Inženierkomunikāciju infrastruktūra	Ūdensapgāde (dzeramais ūdens) - ūdens ņemšanas vietai, elektroapgāde, apgaismojums.
Apstādījumu infrastruktūra	35% no kopējās teritorijas, paredzot zālienu un norobežojošus zonu stādījumus - kokus, krūmus, ziemcietes, zāļveida ziemcietes, sīpolpuķes. Bērnu rotaļu laukumiem apstādījumus paredzēt 40% no kopējās teritorijas platības. Apstādījumu struktūru veidot no lapu un skuju kokiem, krūmiem. Izvairīties no indīgiem, ērkšķainiem, krāšņi ziedošiem augiem un vasaras puķēm, kas piesaista kukaiņus un rada putekšņus.

Sporta laukumi - plānot dažāda veida funkcijas sporta laukumus, piemēram, āra vingrošanas laukums, āra trenāžieru laukums, senioru laukums, dažāda veida skeitborda laukumi, atkarībā no plānotās funkcijas un atrašanās vietas pilsētībūvnieciskajā telpā. Plānojot sporta laukumus dažāda veida sporta laukums, piemēram, basketbola laukums, volejbola laukums, tenisa laukums u. tml. nodrošināt atbilstību katra sporta veida standartu regulām, un atkarībā no teritorijas lieluma izvēlēties sporta veidu prasības (minimālās prasības, prasības, lai varētu organizēt dažāda veida vietējās vai starptautiskās sacensības). Ja sporta laukumus vieta ir ierobežota paredzēt multifunkcionālus laukumus, apvienojot, piemēram, basketbola, volejbola, tenisa, badmintona laukumus vienā multifunkcionālā laukumā, ziemas sezonā laukumu organizējot par slidošanas, hokeja laukumu. Paredzēt vandāldrošus labiekārtojuma elementus, skatīt 9.1.5. tabulu.

9.1.5. tabula. Sporta laukumu minimālās prasības

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
Pieejamības infrastruktūra	Gājēju celiņi - betona bruģis, asfalta segums. Sporta laukumi - ūdenscaurlaidīgs vienlaidus liets gumijas segums, marķēts ar attiecīga sporta veida standartu regulām.
Labiekārtojuma infrastruktūra	Atpūtas soli ar un vai bez atzveltnes - 4 gb., atkritumu urnas - 2 gb., velostatīvi - 10 gb. (ar iespēju abās pusēs novietot velosipēdu, ūdens ņemšanas vieta - 1 gb., atkritumu konteineru nojumes (paredzēt atkritumu šķirošanas konteinerus).
Informācijas infrastruktūra	Tematiskās informācijas plāksnes, skaidrojot un norādot informāciju par sporta elementu izmantošanu. Uz rekreatīvajām plāksnēm norādīt simbolus, piemēram, basketbola laukums, volejbola laukums, āra trenāžieri u.tml.
Inženierkomunikāciju infrastruktūra	Ūdensapgāde (dzeramais ūdens) - ūdens ņemšanas vietai, elektroapgāde, apgaismojums, elektronisko sakaru tīkli (videonovērošana).
Apstādījumu infrastruktūra	25% no kopējās teritorijas, paredzot zālienu un norobežojošus stādījumus - kokus, krūmus, ziemcietes. Neveidot blīvus stādījumus, kas atrodas tiešā tuvumā sporta laukumiem ar ūdenscaurlaidīgu gumijas segumu, lai neveidotos pārliedz liels zaļās masas apsaimniekošanas laukums un laukumu neizmantošana.

Sabiedrisko un publisko ēku laukumi - plānot 20% no brīvās teritorijas priekšlaukuma veidošanai. Laukumiem paredzēt automašīnu stāvlaukumus vai stāvvietas īslaicīgai automašīnu novietošanai, velostatīvus, pasīvās atpūtas zonu un apstādījumus. Apstādījumiem paredzot 40% no priekšlaukuma kopējas teritorijas platības, kur pārējo publisko ārtelpu labiekārtot ar gājēju ietvēm un laukumiem. Nav pieļaujama zemas kvalitātes vides objektu, pieminekļu, skulptūru izvietošana. Paredzot vides objektus teritorijā, jāplāno tā kopējā tēla estētiskā kvalitāte un saskaņotība ar pārējo pilsētas daļu. Paredzētajiem publiskās ārtelpas elementu risinājumiem jābūt izturīgiem pret intensīvu izmantošanu un jārespektē blakus esošais pilsētībūvnieciskais raksturs. Elementiem jābūt viegli pārvaldāmiem un apsaimniekotiem jebkurā sezonā, skatīt 9.1.6. tabulu.

9.1.6. tabula. Sabiedrisko un publisko ēku laukumu minimālās prasības

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
Pieejamības infrastruktūra	Gājēju celiņi - betona bruģis, granīta bruģakmens. Automašīnu īslaicīgās stāvvietas jāparedz no sabiedriskās vai publiskās ēkas funkcijas.
Labiekārtojuma infrastruktūra	Atpūtas soli ar un vai bez atzveltnes - 4 gb., atkritumu urnas - 2 gb., velostatīvi - 10 gb. (ar iespēju abās pusēs novietot velosipēdu,

Pamataprīkojuma infrastruktūras nosaukums	Funkcionalitāte, nosacījumi
	karogu masti, atkritumu konteineru nojume (paredzēt atkritumu šķirošanas konteinerus), puķu kastes - 5 gb. (ja nav iespējams veidot dobes).
Informācijas infrastruktūra	Tematiskās informācijas plāksnes, skaidrojot un norādot informāciju par pilsētu, teritoriju vai cita veida informāciju, kas atbilst konkrētajam sabiedriskajam vai publiskajam laukumam.
Inženierkomunikāciju infrastruktūra	Elektroapgāde, apgaismojums, elektronisko sakaru tīkli (videonovērošana pēc nepieciešamības).
Apstādījumu infrastruktūra	40% no kopējās teritorijas, paredzot zālienu un norobežojošu zonu stādījumus - kokus, krūmus, ziemcietes, zāļveida ziemcietes, sīpolpuķes.

Zaļie rekreācijas koridori - plānot pasīvās atpūtas vietas un apstādījumus ielu ārtelpā (sarkano līniju robežās). Ielu telpu zaļajos koridoros paredzēt attīstību trīs tipos:

1.tips - īslaicīgas atpūtas vietas ielu malā uz cietā seguma, paredzot atpūtas soliņu bez atzveltnes un vismaz vienu koku noēnojumam.

2.tips - īslaicīgas atpūtas vietas ielu malā uz cietā seguma, paredzot atpūtas soliņu ar vai bez atzveltnes, tālāk novietotu atkritumu urnu, laukumu īslaicīgai velosipēdu, bērnu ratiņu, invalīdu ratiņu novietošanai, dekoratīvo apstādījumu grupas un vismaz vienu koku noēnojumam.

3.tips - mazs atpūtas laukums ielas malā uz cietā seguma, paredzot atpūtas soliņu ar atzveltni, atkritumu urnu, velostatīvus, informācijas stendu, norādes zīmes, dekoratīvo apstādījumu grupas un vismaz divus līdz trīs kokus noēnojumam.

Plānot zaļo koridoru atpūtas ārtelpas ne vairāk kā pēc 250 m. Plānojot gājēju ietves paredzēt vienlīmeņa attīstību, kur kādas nobrauktuves pieslēguma plānošana nodrošina nepārtrauktu ietves funkciju. Zaļo rekreācijas koridoru izveide nedrīkst kavēt upes piekrastei dabisko – dzīvnieku migrācijas koridoru pastāvēšanu. Plānojot zaļās un zilās infrastruktūras mezglu punktus, rūpīgi analizēt esošo situāciju un piesardzīgi plānot attīstību, skatīt 9.1.4. attēlu un grafiskās daļas AA-8 lapu.

9.1.4. attēls. Zaļo rekreācijas koridoru tīklojums pilsētas mērogā.

Rekreācijas tūrisma infrastruktūras attīstība

Tūrisma infrastruktūras attīstību plānot respektējot dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, saglabājot tā ainavisko struktūru, kā arī biotopu un sugu daudzveidību, un veicināt teritorijas ilgtspējīgu attīstību, līdzsvarojot dabas aizsardzības, kultūrvēsturisko vērtību un sociālekonomiskās intereses. Tūrisma attīstību plānot veidojot vienotu sasaisti starp Mūsu, Mēmeli un Mūsas un Mēmeles sateci (pussalu). Pilsētas mērogā rekreācijas tūrisma infrastruktūras daudzveidību plānot nodrošinot dabas tūrisma, sporta tūrisma, kultūrvēsturiskā mantojuma tūrisma un ūdens tūrisma attīstību.

Dabas tūrisms – vienots tūrisma maršruts, kas savieno dabas parku “Bauska” ar Mūsas un Mēmeles palieņu pļavām. Dabas tūrisma Mūsas upē plānot upes labajā krastmalā, iekļaujot īpaši aizsargājamus biotopus un respektējot to dabiskumu un antropogēnās slodzes samazināšanu. Mēmeles upes dabas tūrisma attīstību plānot upes labajā krastmalā, posmā no transportlīdzekļu tilta pāri Mēmeles upei līdz fiziskas personas esošajam privātpašumam (“Kaudzītes”, Codes pagasts) un upes kreisajā krastmalā savienojot dabas parku “Bauska” līdz transportlīdzekļu tiltam pāri Mēmeles ielai.

Sporta tūrisms – vienotu sporta tūrisma maršrutu plānot sasaistē ar velosatiksmes infrastruktūras attīstību un plānotajiem aktīvās atpūtas objektiem. Sporta tūrisma attīstības daudzveidībai plānot attīstību pilsētas mērogā sasaistot Bauskas pilsētas stadionu ar Krasta ielu, Upmalas ielu, Zaļo ielu, Zaļās ielas 27 potenciālo zaļās teritorijas attīstību (plānotā parka teritorija), Salātu ielu, Mēmeles ielu, Rīgas ielu, esošo Dambja ielas 2 teritoriju, Bauskas valsts ģimnāziju.

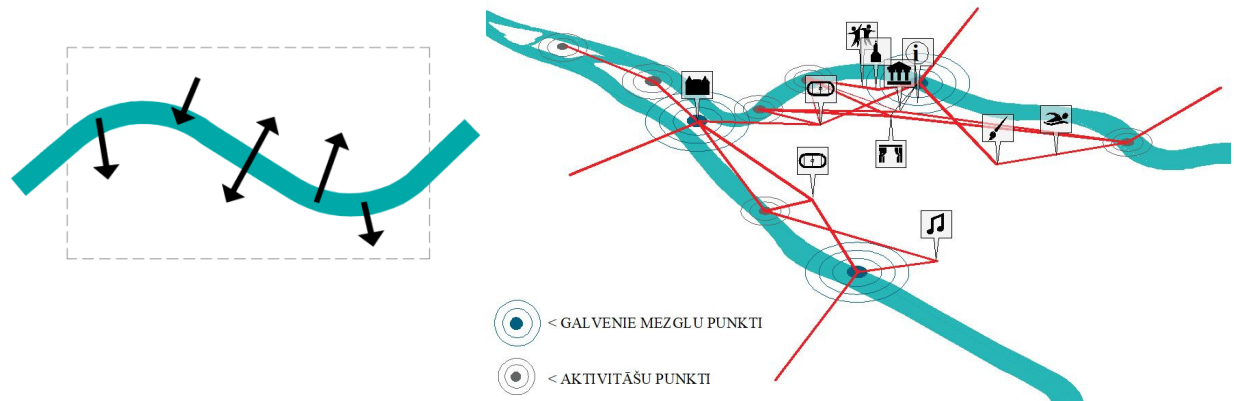
Kultūrvēsturiskais tūrisms – kultūras tūrisma maršruts pilsētas mērogā ir daudzveidīgs un labi attīstīts. Plānot pie esošajiem kultūras tūrisma maršrutiem, iekļaujot vizuāli reprezentatīvāko ainavu vietu attīstību ar izciliem skatu punktiem. Attīstāmos skatu punktus plānot no gājēju tilta pāri

Mēmeles un Mūsas upei, no transportlīdzekļu tilta pāri Mēmeles upei labajā krastmalā, Dambja ielas laukuma, Bauskas viduslaiku pils, Bauskas viduslaiku pils teritorija pie pirmās pārejas uz Ķirbaksalu, Ķirbaksalas rietumu daļa un transportlīdzekļu tilts pāri Mūsas upei (kreisā krastmala).

Ūdenstūrisms - ir aktīvā tūrisma veids, kur galvenais pārvietošanās līdzeklis ir dažāda veida bezmotoru laivas. Ūdenstūrisma ceļojumu norisi plānot ļoti atšķirīgu gan pēc pārvietošanās stila, laivas tipa, mērķa u.c. parametriem. Ūdenstūrisma iespējams plānot kā vienas vai vairāku dienu garus ceļojumus. Ievērot, ka pēc organizācijas un tehniskajiem parametriem ļoti atšķirsies pavasara (palu) un vasaras (mazūdens periods) braucieni pa upēm. Upju nobraucienos (lineāri maršruti), vienmēr ir jādomā par loģistiku (kā nokļūt līdz kādam no pieturas punktiem, vai kādā veidā turpināt ceļu no maršruta galapunkta). Braucienus plānot dažāda lieluma grupās, gidu pavadībā vai individuāli. Laivu braucienus kombinē ar citiem aktīvā tūrisma veidiem, bet plānot organizētu darbību, lai ar smagā un liela gabarīta inventāra transportu vai tā atstāšanu kādā no pieturas vietām tiktu nodrošināta uzraudzība un vides apstākļu ievērība.

9.2. Telpiskās attīstības risinājumi apkaimju mērogā

Vīzija - tematiskā plānojuma teritorijas upju ainavas un zaļās infrastruktūras elementi ir sasaistīti ar galvenajiem pilsētas mezglu punktiem (vecpilsēta, stadions, pils), nodrošinot daudzfunkcionālu ekosistēmu pakalpojumu izmantošanu un kultūras pakalpojumu integrēšanu zaļās infrastruktūras telpiskajā struktūrā, skatīt 9.2.1. attēlu.

9.2.1. attēls. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības scenārijs apkaimju mērogā.

Ainavas estētika

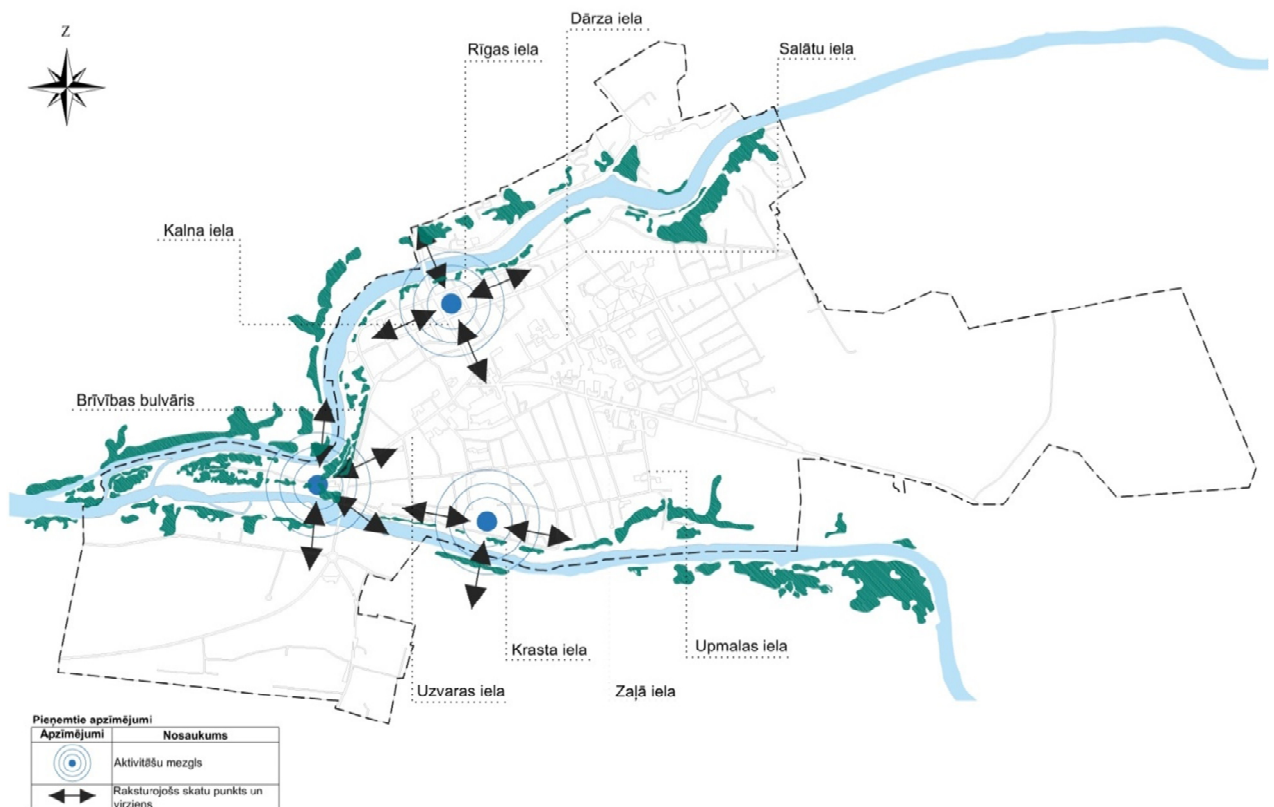
Mūsas upes apkaimes galvenais aktivitātes punkts ir Bauskas pilsētas stadions, lineārā aktivitāte - Krasta iela, Mūsas un Mēmeles apkaimes (pussala) aktivitātes punkts ir Bauskas viduslaiku pils, lineārā aktivitāte - galvenā pils taka, Mēmeles upes apkaimes galvenais aktivitātes punkts ir Bauskas rātslaukums un rātsnams - lineārā aktivitāte - Rīgas iela. Aktivitāšu punkti ir *izolēti* no apkārtējās upes ainavas un neveido ekoloģisko un vizuālo sasaisti ar apkārtējo ainavu, ierobežojot pieejamību cilvēkiem. Apkaimes punktiem ar apkārtējo upes ainavu konstatētas estētiskās un ekoloģiskās problemātikas - kompakti organizēta Bauskas viduslaiku pils un tās teritorija, Bauskas rātslaukuma un rātsnama iekšējā struktūra, bet netiek veidota vizuālā sasaiste ar apkārtējo upes ainavu. Estētiski pievilcīgas ir Bauskas viduslaiku pils, Bauskas rātslaukuma un rātsnama iekšējā telpa, bet neveidojas ekoloģiskā sasaiste ar apkārtējo upes ainavu. Bauskas pilsētas stadiona teritorijai trūkst estētiskais izteiksmīgums, bet ir nodrošināta tieša un tuva ekoloģiskā kvalitāte ar Mūsas upes krastmalu. Ainavas estētika apkaimes mērogā tiek vērtētā skatu virzienā no apkaimes uz upi un no upes uz apkaimi, lai sniegtu iespēju dažādiem upes piekrastes un krastmalas lietotājiem.

Estētiskās un ekoloģiskās sasaistes nepieciešamas, lai dažādotu ainavu funkcijas un resursu savstarpējo saskaņošanu, sabalansēšanu un saglabāšanu. Mūsas upes aktivitāšu punkta vizuāli estētisko un ekoloģisko sasaisti ar upi plānot pa Krasta ielu un Mūsas upes krastmalu, kur galvenie skatu punkti un virzieni vērsti uz un no Bauskas pilsētas stadiona teritorijas. No Mūsas upes krastmalas svarīgi plānot pievilcīgus saktu virzienus no abām Mūsas upes krastmalām, kur labā krastmala akcentē Bauskas pilsētas stadiona teritoriju kā aktīvu pilsētas ārtelpu, kā arī veidot funkcionālo un vizuālo pieejamību Mūsas labās krastmalas dabiskajām teritorijām (pilsētas administratīvās robežas sākumposms). Mūsas kreisās krastmalas vizuālo piesārņojumu veido esošās mazdārziņu teritorijas un nekontrolēts apaugums ar rūpnieciskajām teritorijām (pilsētas

administratīvās robežas sākumposms). Veidojot vizuāli patīkamas, tālas un plašas skatu līnijas uz Mūsas kreiso krastmalu, plānot krastmalai apauguma samazināšanu. Apaugumu veidot kontrolētu un lielās grupās, plānot esošo mazdārziņu likvidāciju.

Mūsas un Mēmeles apkaimes (pussala) aktivitātes punkta vizuāli estētisko un ekoloģisko sasaisti ar upi plānot organizējot lokveida kustību pa pussalu, iekļaujot Ķirbaksalu, Mūsas un Mēmeles sateces pussalu, kur galvenie skatu punkti un virzieni vērsti no un uz Bauskas viduslaiku pili, pa dabas parku “Bauska”, Uzvaras ielu, Krasta ielu, transportlīdzekļu tiltu pāri Mūsas upei, esošo grants ceļu (Mēmeles labā krastmala), Mūsas upes kreisā krastmala. No Mūsas upes krastmalas plānot funkcionālo un vizuālo sasaisti posmā aiz transportlīdzekļu tilta pāri Mūsas upei. Saktu virzienus vērst uz upes labo krastmalu - Bauskas viduslaiku pils un tās teritoriju, kreisās krastmalas ainavu kontrolēt ar ierobežojošiem pasākumiem apauguma veidošanai. Mēmeles upes krastmalas galvenos funkcionālos un vizuālos skatu virzienus plānot uz Bauskas viduslaiku pili un dolomīta atsegumiem. Plānot Mēmeles kreisās krastmalas kontrolētu apaugumu pie Lejas dzirnavu kompleksa teritorijas (Padomju laikos etiķa un konfekšu rūpnīca).

Mēmeles upes aktivitāšu punkta vizuāli estētisko un ekoloģisko sasaisti ar upi plānot pa Rīgas ielu un Kalna ielu, kur galvenie skatu punkti un virzieni vērsti uz un no Bauskas rātslaukuma un rātsnama. Mēmeles upes krastmalas galvenos skatu virzienus plānot uz Mēmeles ielas promenādi un vecpilsētas ainavu, skatīt 9.2.2. attēlu un grafiskās daļas AA-9 lapu.

9.2.2. attēls. Estētiski ekoloģiskā sasaiste ar skatu punktiem un virzieniem apkaimju mērogā.

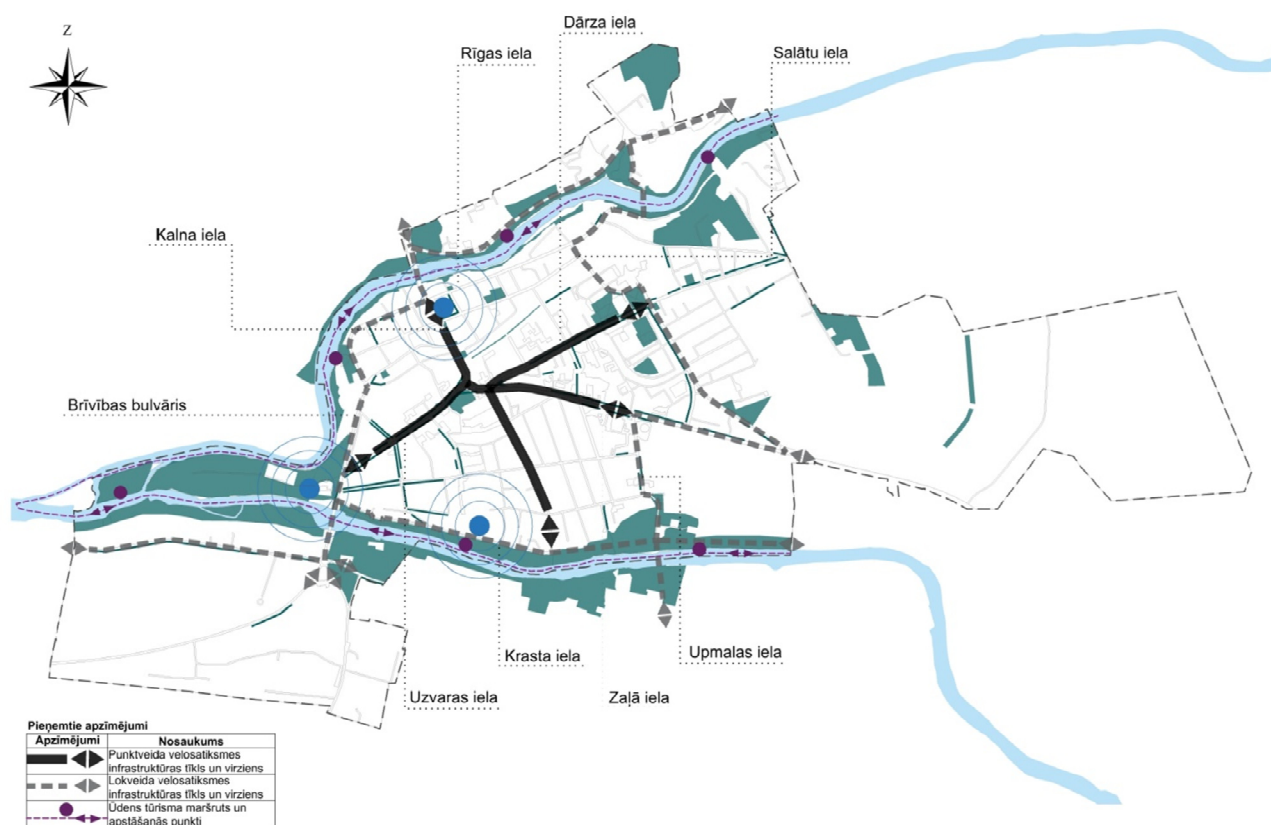
Funkcionālā savienojamība

Funkcionālās savienojamības un sasaistes galvenais attīstības instruments ir velosatiksmes infrastruktūras un ūdens tūrisma attīstība apkaimju mērogā. Savstarpējo apkaimju sasaisti plānot paredzot punktveida velosatiksmes infrastruktūras attīstību, kas efektīvi un ilgtspējīgi veicinās Mēmeles, Mūsas un Mēmeles sateces (pussala) un Mūsas apkaimju veselīga dzīvesveida orientētu transporta attīstību. Ūdens tūrisma plānot pa Mūsas un Mēmeles upēm, kur paredzēt labiekārtotas tuvākās apstāšanās vietas pie galvenajiem apkaimju mezglu punktiem – Mēmeles upes kreisā krastmala pie esošās peldvietas, Mēmeles upes labā krastmala pie Mēmeles ielas promenādes, Dambja ielas laukums, Ķirbaksala (Mūsas labā krastmala), Bauskas pilsētas stadions (Mūsas labā krastmala) Mūsas upes labā krastmala pie Upmalas ielas.

Punktveida velosatiksmes infrastruktūras attīstību plānot pa Kalna ielu, Uzvaras ielu, Pionieru ielu, Zaļo ielu un Dārza ielu, kas ir tiešā tuvumā ar plānotajiem apkaimju aktivitāšu punktiem - Bauskas rātslaukums un rātsnams, Bauskas viduslaiku pils un Bauskas pilsētas stadions. Nodrošinot punktveida velosatiksmes infrastruktūras attīstību un ūdens tūrisma, papildus tiks veicināta infrastruktūras attīstība aktivitāšu mezglu punktos. Nodrošinot aktivitāšu mezglu punktu attīstību, tiks attīstīta daudzfunkcionāla Mēmeles, Mūsas un Lielupes upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstība un mijiedarbība ar apkārtējām funkcijām.

Punktveida velosatiksmes infrastruktūras attīstībai nepieciešams paaugstināt sabiedrības informētības līmeni par pārvietošanos ar velosipēdu ikdienā, atpūtā, preču pārvadāšanā u.tml. Lai paaugstinātu sabiedrības izglītību, informētības līmeni un veidotu paradumu maiņu, nepieciešamas plānot organizētas rīcības un aktivitātes dažādām vecuma grupām. Lai novērtētu velosatiksmes infrastruktūras attīstību, jāplāno rezultatīvie rādītāji, kas ietvertu procentuālo velosipēdistu īpatsvaru, kas brauc vismaz vienu reizi dienā, no kopējiem pilsētas iedzīvotājiem, velomaršruta kopgarumu un reģistrēto velosipēdu skaitu.

Atbilstoši velosatiksmes infrastruktūras priekšlikumam, punktveida velosatiksmes infrastruktūras attīstības kopgarums būtu 3,3 km, kur Kalna ielai 400 m, Uzvaras iela 630 m, Pionieru iela 750 m, Zaļā iela 750 m, Dārza iela 770 m, skatīt 9.2.3. attēlu, skatīt 9.2.3. attēlu.

9.2.3. attēls. Punktveida velosatiksmes infrastruktūras un ūdens tūrisma funkcionālā savienojamība, sasaiste un pieejamība apkaimju mērogā.

Upes un piekrastes dabiskā funkcionalitāte

Apkaimju mēroga attīstības scenārija mērogs attiecībā uz zilās infrastruktūras elementu kvalitātes uzlabošanu ir uzskatāms par nelielu. Tāpēc konkrētajās ainavu telpās realizējamās rīcības dažādu attīstības scenāriju gadījumā neatšķirsies. Detalizētāks nepieciešamo pasākumu apraksts ir dots šī TMP 10.3.1–10.3.3.nodaļā.

Rekreācijas infrastruktūra

Rekreācijas attīstību plānot mijiedarbībā ar zaļajiem rekreācijas koridoriem, kas būtu kā estētiskā un ekoloģiskā sasaiste ar plānotajām rekreācijas teritorijām apkaimju mērogā.

Rekreācijas vietu daudzveidības attīstība

Kalna ielas zaļā rekreācijas koridora attīstības aktivitātes teritoriju plānot Strautnieku un Kalna ielas kvartālā, paredzot, piemēram, radošā pagalma attīstību. Radošo kvartālu iespējams attīstīt, kā pagalmu, kur uzsvāru likt uz dažādu nacionalitāšu atspoguļošanu, kas sabiedrību iepazīstinātu, mācītu, saglabātu un attīstītu. Nacionalitāšu pagalmus plānot labiekārtot ar attiecīgās tautības raksturīgākajām iezīmēm – uzstādot dažāda veida maketus un skulptūras, kas raisītu attiecīgās tautības piederību un pilsētas daudznacionālo atspoguļošanu. Pagalmu galvenās aktivitātes saistīt ar attiecīgo tautību deju un dziesmu vakariem, romanču vakariem, restorāniem, bāriem, kafejnīcām, kur tiktu piedāvāti tradicionālie ēdieni un dzērieni - gastronomiskā tūrisma attīstība, spēļu vakari, dienas centrs ar speciālistiem, kas māca attiecīgo valodu, tradīcijas, filmu vakari, jaunas biedrības, kas popularizē savu nacionalitāti. Ēku telpas plānot atvēlēt hoteliņiem, birojiem, attiecīgās nacionalitātes muzejiem, dienas atpūtas centriem, biedrībām u. tml.. Radošie pagalmi veicinātu

pilsētas iedzīvotāju, apmeklētāju un tūristu aktivizēšanu un integrēšanu, iekšpagalmu labiekārtošanu, sniedzot sociālo atbalstu, kalpotu kultūrvēsturisku vērtību komunikēšanai un popularizēšanai, un veidotu lietotāju vietizjūtu un nostiprinātu identitātes sajūtu.

Kalna, Uzvaras, Pionieru, Zaļā un Dārza ielas zaļā rekreācijas koridora attīstības aktivitātes teritoriju plānot esošajā zaļajā teritorijā pie tirdzniecības veikalu autostāvlaukuma. Teritoriju attīstīt kā aktīvās atpūtas skvēru, respektējot kādreizējā dīķa klātesamību. Pionieru ielas zaļā rekreācijas koridora attīstības aktivitātes teritoriju plānot starp Pionieru ielu un gājēju tiltu pāri Mūsas upei. Teritoriju plānot kā atvērtu, ainavisku Mūsas upes teritoriju. Zaļās ielas zaļā rekreācijas koridora attīstības aktivitātes teritoriju plānot pie Zaļās un Mazās Salātu ielas krustojuma. Teritoriju plānot kā pilsētas parku, kas reprezentētu iebraucamos *vārtus* no pilsētas austrumu puses, un veicinātu pilsētas austrumu daļas rekreācijas attīstību. Dārza ielas zaļā rekreācijas koridora attīstības aktivitātes teritoriju plānot Korfa dārzā un Dārza, Salātu un Vītolu iekškvartālā. Korfa dārzs veido vienu no galvenajām pilsētas zaļajām struktūrām ar mierīgās atpūtas funkciju, skatīt 9.2.4. attēlu un grafiskās daļas AA-9 lapu.

Rekreācijas tūrisma infrastruktūras attīstība

Tūrisma infrastruktūras daudzveidības attīstību plānot, kā punktveida tīklojumu, kas sasaucas ar plānotajiem rekreācijas infrastruktūras objektiem. Galvenie punktveida savienojošie tūrisma infrastruktūras koridori ir Uzvaras iela, Pionieru iela, Zaļā iela, Dārza iela, Kalna iela.

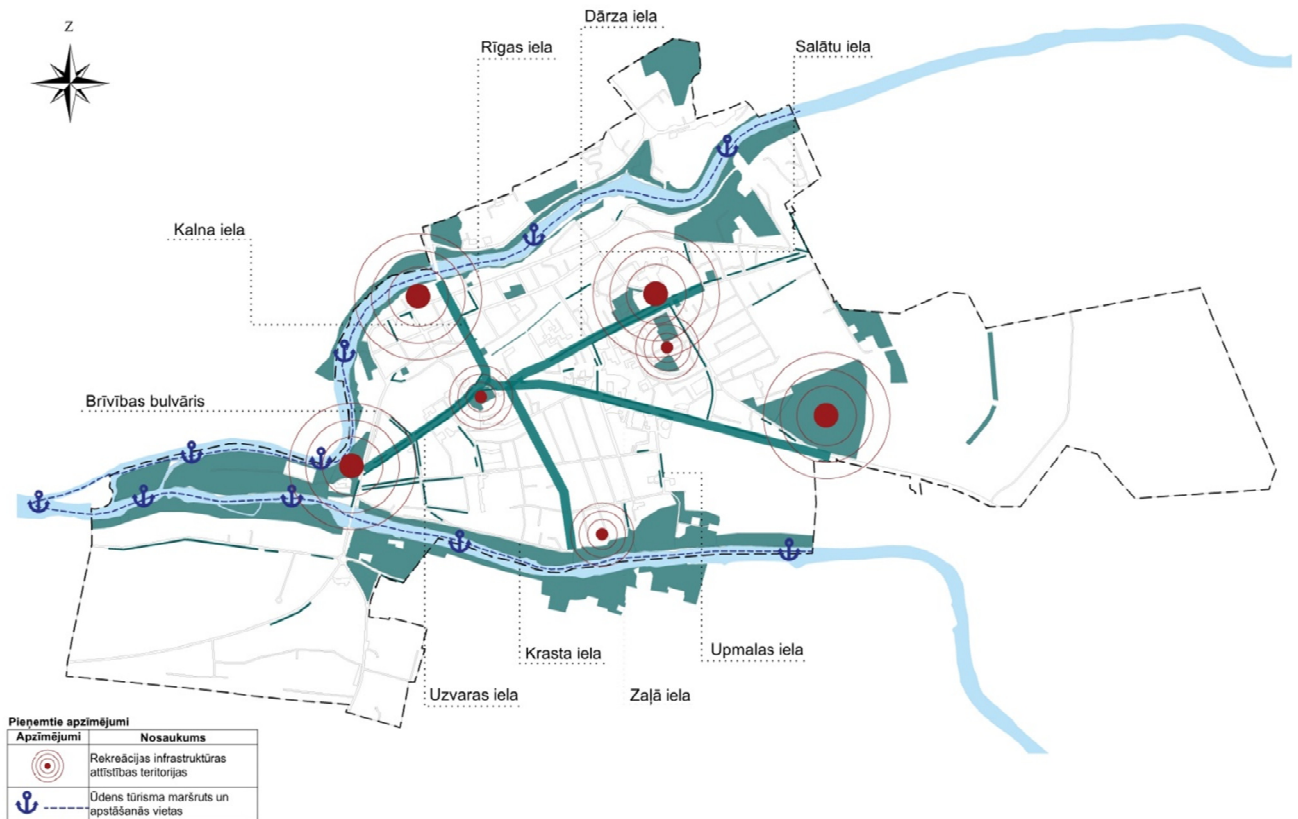
Dabas tūrisms – plānot attīstību caur esošo infrastruktūru - dabas parks “Bauska”, kur savienojošais koridors – Uzvaras iela. Mēmeles upes labā krastmala posmā no transportlīdzekļu tilta pāri Mēmeles upei līdz fiziskas personas esošajam privātīpašumam (“Kaudzītes”, Codes pagasts) un Mēmeles upes kreisā krastmala no transportlīdzekļu tilta pāri Mēmeles upei līdz dabas parkam “Bauska”, tā savienojošais tūrisma koridors Kalna iela.

Sporta tūrisms – plānot attīstību caur esošo infrastruktūru - Bauskas pilsētas stadions, kur savienojošais koridors – Pionieru iela. Bauskas valsts ģimnāzija – Uzvaras iela. Mēmeles ielas promenāde, tā savienojošais koridors – Kalna iela.

Kultūrvēsturiskais tūrisms – plānot attīstību caur esošo infrastruktūru - Bauskas viduslaiku pils un parks, kur savienojošais koridors – Uzvaras iela, Rīgas iela un tās kultūrvēsturiskā apbūve, Bauskas rātsnams un rātslaukums, tā savienojošais koridors – Kalna iela.

Ūdenstūrisms – plānot pa Mūsas un Mēmeles upēm, organizējot tūrisma maršrutus ar apstāšanās vietām krastmalā (skatīt atbilstoši apkaimju mēroga funkcionālajai savienojamībai) un apstāšanās vietām uz upēm. Ūdenstūrisma plānot kā rekreatīvu aktivitāti, kur galvenās aktivitātes vērstas uz dabas vērošanu un izglītošanu no pievilcīgākajām skatu vietām no upes uz pilsētu. Ūdenstūrisma transportlīdzekļus plānot aprīkot tematiski – izzinošas norādes, teksti uz laivām, dabiski taisīti transportlīdzekļi, audio ieraksti u.t.t. Ūdenstūrisma plānot apvienot ar dabas tūrisma, kur upju krastmalas galvenās aktivitātes vērstas uz dabu kā izzīņas avotu. Iespējams ūdens tūrisma apvienot ar sporta un kultūrvēsturisko tūrisma, paredzot atbilstošas tematiskās aktivitātes un pieturas vietas atbilstoši aktivitāšu atrašanās vietām. Mēmeles un Mūsas upēs plānotas apstāšanās vietas uz upes, ņemot vērā augstvērtīgākās ainavu teritorijas, kurām ir ainavu skatu kvalitāte, ainavas saskatāmība, ainavas pieejamība un bioloģiskās daudzveidības kvalitāte (sugas, biotopi). Mēmeles upes augstvērtīgākās ainavu teritorijas ir pie esošās peldvietas, pretī Lodiņa alus brūzim, pie esošā Dambja ielas laukuma, pretī Bauskas viduslaiku pilij (karbonātisko pamatiežu atsegumi, stāvkrasts),

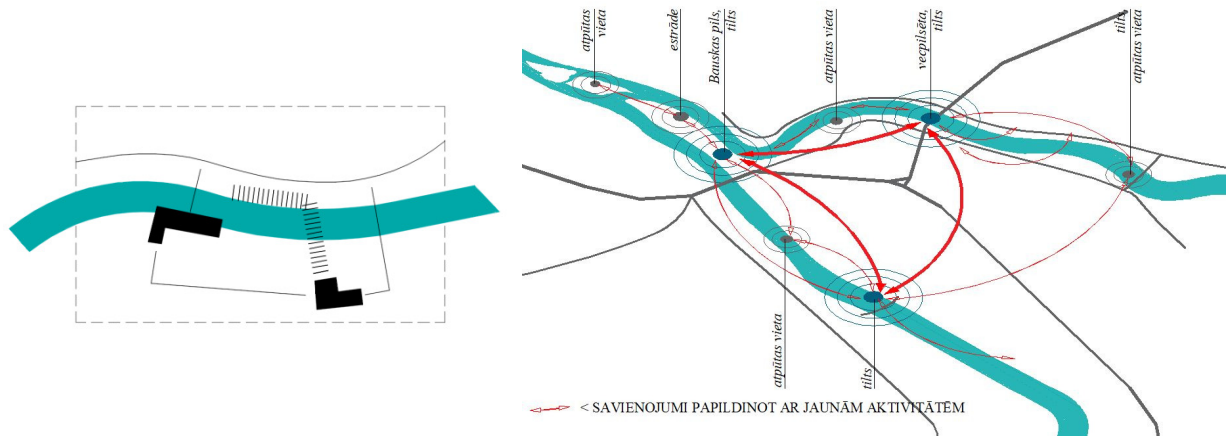
pie Ķirbaksalas, pie salas aiz Ķirbaksalas. Mūsas upes augstvērtīgākās ainavu teritorijas ir pie Ķirbaksalas, pretī Bauskas pilij (dolomīta atsegumi), pretī Bauskas pilsētas stadionam, pie Bauskas teritorijas administratīvās robežas, skatīt 9.2.4. attēlu un grafiskās daļas AA-9 lapu.

9.2.4. attēls. Rekreācijas infrastruktūras attīstība apkaimju mērogā.

9.3. Telpiskās attīstības risinājumi aktivitāšu punktu mērogā

Vīzija - tematiskā plānojuma teritorijas upju ainavas un zaļās infrastruktūras elementi ir sasaistīti ar galvenajiem teritorijas aktivitāšu punktiem, nodrošinot daudzfunkcionālu ekosistēmu pakalpojumu izmantošanu, skatīt 9.3.1. attēlu.

9.3.1. attēls. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības scenārijs aktivitāšu punktu mērogā.

Ainavas estētika

Mūsa upe, Mēmeles upe, Mūsa un Mēmeles satece (pussala) ir vizuāli un estētiski augstvērtīga ainava ar ekoloģiski un estētiski nozīmīgu ainavu telpu, kur rodot kopējo mijiedarbību var panākt ilgtspējīgu ainavas plānošanu. Upju ainavas estētiskās un ekoloģiskās izpratne laika gaitā ir mainījusies, kur transformācijas procesā noteicošā loma ir cilvēka uztverei, saimnieciskajai darbībai un vajadzībām. Vizuāli augstvērtīgu ainavu teritoriju noteikšana ir aktuāla teritoriju apsaimniekošanā, plānošanā un ainavu monitoringā.

Upju ainava ir jutīga ainava, kur plānojot jāpievērš uzmanība ainavu skatu kvalitātei, ainavas saskatāmībai un ainavas pieejamībai. Analizējot jutīgas ainavas estētisko kvalitāti rekomendējams ņemt vērā šādus kritērijus - mērogs, atklātums, daudzveidība, harmonija, kustība, faktūra, krāsa, unikalitāte, komforts, izteiksmīgums un skata kvalitāte. Atbilstoši norādītajiem kritērijiem veikts ainavas estētiskais novērtējums aktivitāšu punktu mērogā.

Mūsa upes labajā un kreisajā krastmalā (posms no pilsētas administratīvās robežas līdz transportlīdzekļu tiltam pāri Mūsa upei) augstvērtīgu ainavu skatu punkti klasificējami kā:

- Izcili skatu punkti un virzieni - esošais vingrošanas laukums pretī Pilskalna ielai 26, Upmalas ielas galā, kreisajā krastmalā pretī Upmalas ielai, kreisajā krastmalā pretī Skolas un Krasta ielai.
- Perspektīvi vērtīgi skatu punkti un virzieni - transportlīdzekļu un gājēju tilts pāri Mūsa upei, kreisajā krastmalā pretī Sporta ielai.

Mūsa un Mēmeles upes labajā un kreisajā krastmalā (posms no transportlīdzekļu tilta pāri Mūsa upei līdz Dambja ielas laukumam) augstvērtīgu ainavu skatu punkti klasificējami kā:

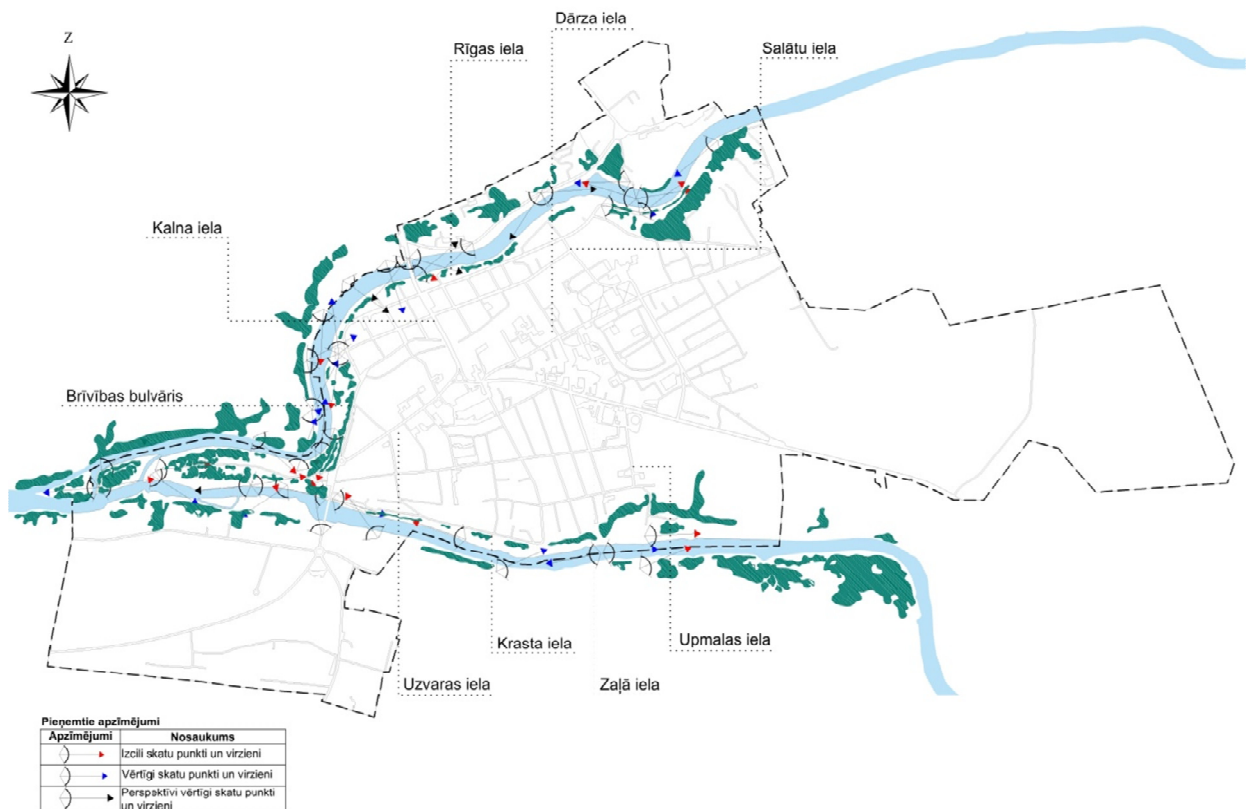
- Izcili skatu punkti un virzieni - esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labā krastmalā upes līkumā), esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labā krastmalā pie pēdējās upes pieejas punkta), Ķirbaksalas rietumu daļa, Bauskas viduslaiku pils teritorijas rietumu daļa, pie

Mēmeles un Mūsas pirmā savienošā grāvja, Bauskas viduslaiku pils teritorijas dienvidu puses vidusdaļas, transportlīdzekļu tilta pāri Mūsas upei no upes kreisās krastmalas, zem transportlīdzekļu tiltam pāri Mūsas upei, dabas parka “Bauska” izbūvētajām takām.

- Vērtīgi skatu punkti un virzieni - Bauskas viduslaiku pils teritorijas dienvidu puses vidusdaļas.
- Perspektīvi vērtīgi skatu punkti un virzieni - esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labā krastmalā upes līkumā), Bauskas viduslaiku pils teritorija uz Mēmeles, Lielupes un Mūsas upēm.

Mēmeles upes labajā un kreisajā krastmalā (posms no Dambja ielas laukuma līdz pilsētas administratīvajai robežai) augstvērtīgu ainavu skatu punkti klasificējami kā:

- Izcili skatu punkti un virzieni - gājēju tilts pāri Mēmeles upei, Rīgas ielā izejā pie gājēju tilta pāri Mēmeles upei (upes kreisā krastmalā), posmā no Mēmeles ielas 3 līdz transportlīdzekļu tiltam pāri Mēmelei, esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labā krastmalā), Plūdoņa ielas esošais atpūtas laukums.
- Vērtīgi skatu punkti un virzieni - Mēmeles ielā 5, transportlīdzekļu tilts pāri Mēmeles upei (upes labā un kreisā krastmalā), esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labā krastmalā), Plūdoņa ielas esošais atpūtas laukums.
- Perspektīvi vērtīgi skatu punkti un virzieni - Rīgas ielā pie tekstilizstrādājumu ražotāja SIA “Klippan - Saule”, pilsētas administratīvā robeža (upes kreisā krastmalā), piebraucamais ceļš pie gājēju tilta pāri Mēmeles upei (upes labā krastmalā), esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labā krastmalā), esošais grants servitūta ceļš (Mēmeles upes labā krastmalā pretī Plūdoņa ielas atpūtas laukumam), skatīt 9.3.2. attēlu un grafiskās daļas AA-10 lapu.

9.3.2. attēls. Ainavas ar izciliem skatu punktiem un virzieniem aktivitāšu punktu mērogā.

Funkcionālā savienojamība

Pilsētas mēroga un apkaimju mēroga plānotā funkcionālā savienojamība plānveidīgi nodrošinās attīstību aktivitāšu punktu mērogā, kur plānotā lokveida un punktveida velosatiksmes infrastruktūra aktivitāšu punktu mērogā veicinās funkcionālu un plānveida attīstību.

Mūsas upes krastmalas galveno aktivitātes punktu plānot Bauskas pilsētas stadiona teritorijā. Bauskas pilsētas stadions ir nozīmīgs infrastruktūras objekts pilsētas mērogā, kas atrodas tuvu Mūsas upes krastmalas zonai. Mūsas upes krastmalas attīstību plānot kopā ar Bauskas pilsētas stadiona attīstību, nodrošinot ērtu funkcionālo savienojamību, sasaisti un pieejamību.

Mūsas un Mēmeles sateces (pussala) galvenais aktivitātes punkts esošajā un plānotajā situācijā ir Bauskas viduslaiku pils. Attīstības scenāriji nosaka gan lokveida, gan punktveida velosatiksmes infrastruktūras funkcionālo savienojamības attīstību. Aktivitātes punktam plānot lokveida pieejamības attīstību Bauskas viduslaiku pils pussalā, un plānot autotransporta plūsmas organizētu pārvietošanos pussalā, veicinot samazinātu vai pat aizliegtu iebraukšanu pa Bauskas viduslaiku pils centrālo ceļu.

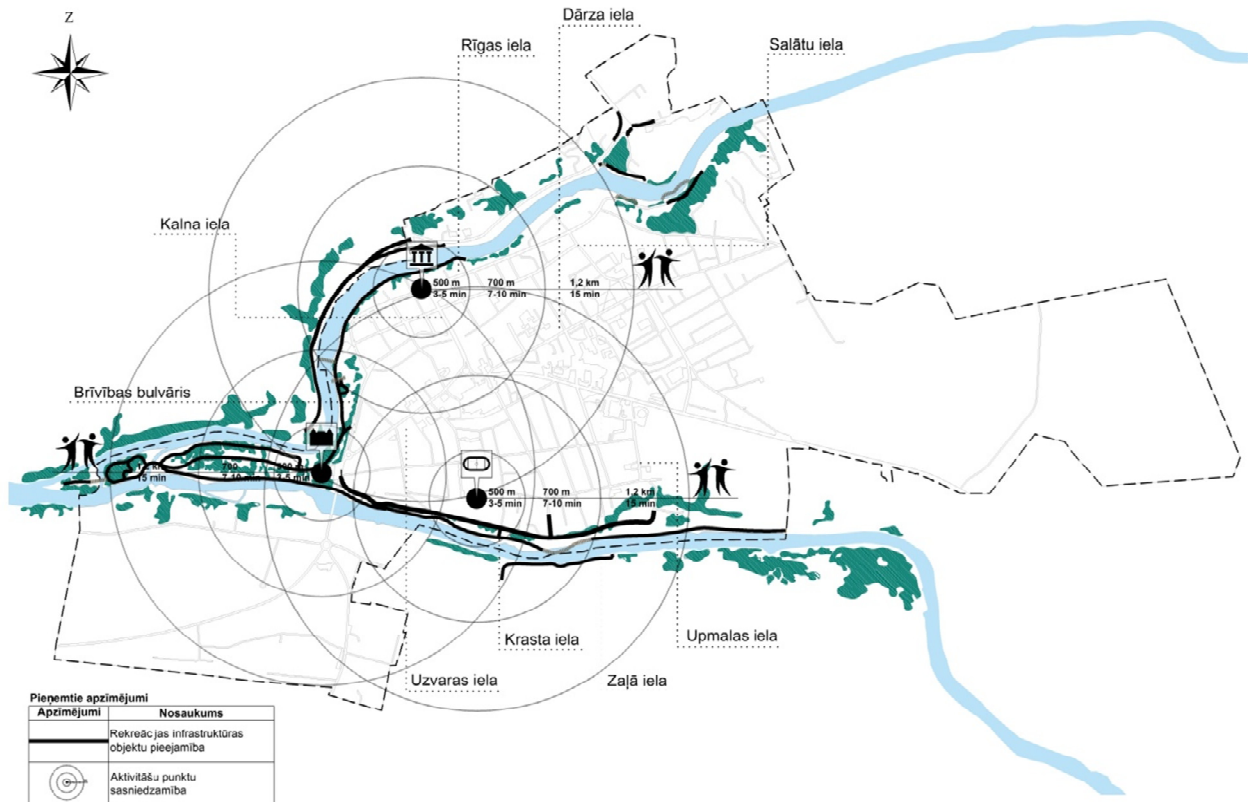
Mēmeles krastmalas galvenais aktivitātes punkts esošajā un plānotajā situācijā ir Rīgas iela. Ielai ir zemas intensitātes satiksme, un izvērtējot esošās un plānotās infrastruktūras attīstību, plānot ielai mainīt funkciju, paredzot to par gājēju ielu visas ielas garumā vai kādā no posmiem. Rīgas ielas attīstību plānot par gājēju ielu iespējams dažādos veidos, paredzot: gājēju ielu visas ielas garumā, gājēju ielu atsevišķos posmos, piemēram, no Rīgas un Plūdoņa ielas krustojuma līdz Rīgas un Kalna ielai, gājēju iela konkrētās nedēļas dienās, piemēram, piektdienās vai sestdienās, autotransporta kustība vienā virzienā, paredzot plašāku brīvtempu gājējiem.

Kājāmgājēji no Mūsas labās krastmalas, Mūsas un Mēmeles sateces (pussala) un Mēmeles kreisās krastmalas aktivitāšu punktiem, 15 minūšu laikā var mērot 1,2 km, un sasniegt vienu no aktivitātes punktiem. Visērtāk mērojamais attālums ir starp Mūsas labo krastmalu un Mūsas un Mēmeles sateci (pussala). Teritorija, kas sasniedzama vienādā attālumā no visiem aktivitāšu punktiem ir Bauskas valsts ģimnāzija. Ieteicams šo teritoriju plānot publiski pieejamu ar dažāda veida rekreācijas objektiem. Teritorija varētu kalpot par *centru* upju zaļās infrastruktūras attīstībai. No aktivitāšu punktiem apgrūtināti ir sasniegt tālākos teritorijas aktivitāšu punkts, kur jāmēro vairāk kā 1,2 km un ilgāk nekā 15 minūtes.

No Mūsas labās krastmalas aktivitātes punkta 500 m attālumā un 3-5 minūšu laikā plānot sasniegt rekreācijas infrastruktūru līdz Skolas un Sporta ielai, 700 m attālumā un 7-10 minūšu laikā līdz autotransporta tiltam un gājēju tiltam pāri Mūsai, 1,2 km attālumā un 15 minūšu laikā Bauskas viduslaiku pils teritoriju un Upmalas ielu.

No Mūsas un Mēmeles sateces (pussala) punkta 500 m attālumā un 3-5 minūšu laikā plānot sasniegt rekreācijas infrastruktūras objektus, kas ir ap Bauskas pili, 700 m attālumā un 7-10 minūšu laikā Bauskas viduslaiku pils estrādes laukumu, dabas parku "Bauska" un rekreācijas objektus Mūsas labajā krastmalā līdz Skolas ielai, Mēmeles kreisajā krastmalā līdz Dambja un Rūpniecības ielai, 1,2 km attālumā un 15 minūšu laikā Ķirbaksalu, Mūsas labās krastmalas plānotos rekreācijas objektus līdz Bauskas pilsētas stadionam, Mēmeles labās krastmalas rekreācijas objektus līdz Rīgas un Kalna ielas krustojumam.

No Mēmeles kreisās krastmalas aktivitātes punkta 500 m attālumā un 3-5 minūšu laikā plānot sasniegt rekreācijas infrastruktūru Rīgas ielas garumā līdz Baznīcas un Pasta ielai, 700 m attālumā un 7-10 minūšu laikā līdz dabas parkam "Bauska", Mēmeles ielai, Bauskas pilsētas pamatskolai, 1,2 km attālumā un 15 minūšu laikā līdz gājēju tiltam pāri Mēmelei, Bauskas pilij un Bauskas pilsētas stadionam, skatīt 9.3.3. attēlu un grafiskās daļas AA-10 lapu.

9.3.3. attēls. Funkcionālā savienojamība, sasaiste un pieejamība aktivitāšu punktu mērogā.

Upes un piekrastes dabiskā funkcionalitāte

Aktivitāšu punktu mēroga attīstības scenārija mērogs attiecībā uz zilās infrastruktūras elementu kvalitātes uzlabošanu ir uzskatāms par nelielu. Tāpēc konkrētajās ainavu telpās realizējamās rīcības dažādu attīstības scenāriju gadījumā neatšķirsies. Detalizētāks nepieciešamo pasākumu apraksts ir dots šī TMP 10.3.1–10.3.3.nodaļā.

Rekreācijas infrastruktūra

Rekreācijas vietu daudzveidības attīstība

Mūsas krastmalas rekreācijas infrastruktūras aktivitātes galvenais punkts ir Bauskas pilsētas stadions. Stadiona kompleksam paredzēta vērīnīga rekonstrukcija, kas nodrošinās aktīvo sporta funkciju izmantošanu. Plānotais sporta komplekss apmierinās dažāda veida sporta aktivitātes, līdz ar to veicinās jaunas identitātes veidošanos apkaimē. Plānot sporta kompleksa paplašināšanu, attīstot ielas, kā videi draudzīgus risinājumus, piemēram, veloceliņi vai citas sporta inovācijas, kas raksturotu konkrētā aktivitātes punkta identitāti. Mūsas krastmalas galvenās attīstāmās rekreatīvās vietas plānot pretī Skolas un Krasta ielas krustojumam, pretī Pionieru ielai, pretī Upmalas ielai. Mūsas labo krastmalu plānot kā dabas tūrismu, sporta tūrismu un ūdens tūrismu. Dabas tūrismu

veidot kā izziņu avotu, kas māca, norāda un paskaidro Mūsas upes piekrastes un krastmalas ainavisko un bioloģisko daudzveidību. Sporta tūrismu organizēt pie Bauskas pilsētas stadiona, to akumulējot ar krastmalas rekreatīvo vietu pretī Pionieru ielai. Ūdenstūrismu apvienot ar sporta tūrismu un dabas tūrismu, veidojot pēc iespējas daudzveidīgāku rekreācijas infrastruktūras attīstību.

Mūsas un Mēmeles sateces (pussala) rekreācijas infrastruktūras galvenais aktivitātes punkts ir Bauskas viduslaiku pils, kas esošajā situācijā nodrošina daudzveidīgu kultūrvēsturiskā mantojuma atpazīstamību un attīstību. Esošais būvapjoms, kas atrodas galvenajos Bauskas viduslaiku pils iebrauktuves *vārtos*, esošajā vidē ir neiederīgs, ieteicams plānot jaunu veidolu būvapjomam, kas reprezentētu Bauskas viduslaiku pili, vai plānot esošā būvapjoma demontāžu, nodrošinot brīvu un pieejamu skatu uz Bauskas viduslaiku pili. Pussalas krastmalas galvenās attīstāmās rekreatīvās vietas plānot Mūsas upes labajā krastmalā pretī Bauskas pilij, Ķirbaksalā, Mēmeles upes kreisajā krastmalā un pie Dambja ielas laukuma. Pussalas krastmalas plānot kā dabas tūrismu, kultūrvēsturisko tūrismu un ūdens tūrismu. Dabas tūrismu veidot kā izziņu avotu, kas mācītu aizsargāt, saudzēt, rūpēties, iepazīties ar ainavisko un bioloģisko daudzveidību. Plānot dabas tūrismam specifiskus labiekārtojuma elementus (stendi, informatīvās plāksnes, norādes zīmes u.c.). Uzrādāmajai informācijai jābūt zinātniski pamatotai un to var apvienot ar informāciju, kas māca trenēt atmiņu, elpot u.t.t. Interaktīvi labiekārtojuma elementi veicinātu laikmetīgu un pamācošu informācijas norādīšanu, lai būtu interesanti gan lasīt, uzzināt, gan trenēt izlasīto informāciju. Dabas tūrismu iespējams apvienot ar ūdens tūrismu un kultūrvēsturisko tūrismu, veidojot vienotu dabas izziņāšanas tematiku.

Mēmeles krastmalas rekreācijas infrastruktūras aktivitātes galvenais punkts ir Rīgas iela. Mūsdienu straujajā pilsētvides attīstībā iela ir zaudējusi ielas dzīvīgumu, nesteidzīgās pastaigas un funkcionālās vajadzības. Galvenokārt tas ir izskaidrojams ar to, ka tirdzniecības un pakalpojuma piedāvājums, ko sniedz gājēju iela neapmierina pilsētas iedzīvotājus, tūristus un apmeklētājus, kas vēlētos uzkavēties un par savu tūrisma mērķi izvēlēties Rīgas ielu. Piedāvājums, ko sniedz iela nav atbilstošs mūsdienu vajadzībām. Rīgas iela pārsvarā sniedz vienveidīgus pakalpojumus, iedzīvotāji ielu izmanto, kā gājēju tranzīta ceļu un autotransporta ceļu. Ielai nav sava sākuma mērķa - vieta, kur uzsākt vai nobeigt pastaigu un baudīt Bauskas vecpilsētas raksturīgo arhitektūru visas ielas garumā. Rīgas ielu plānot attīstīt kā gājēju ielu, kas saistās ar mākslu, radošumu un bohēmisku dzīvesveidu. Rīgas gājēju ielai jāatdzīvina 19.gadsimta šarms, paredzot apbūves pirmā stāva telpas komerciāla pakalpojuma sniegšanai, piedāvājot dažāda veida kafejnīcas ar āra terasēm, bārus, restorānus, galerijas, amatniecības veikaliņus, suvenīru veikaliņus, maizes ceptuvi, biroju telpas, dažādu biedrību telpas, mākslas un mūzikas telpas radošu speciālistu cilvēkiem. Piedāvāt dažāda veida tematiskos pārgājienus, kā piemēram, sestdienas rītu pastaigas, vēsturiskās atmiņu pastaigas, šauro iekšpagalmu mākslas galerijas. Radošo iekšpagalmu izveide uz Rīgas gājēju ielas attīstītu radošās industrijas, kas balstītos uz visāda veida jauno festivālu un ar mākslu saistītu pasākumu organizēšanu. Radošās industrijas attīstību veicināt ar dažāda veida gan lielākiem, gan mazākiem simfoniskā orķestra koncertiem, dažāda žanra teātra izrādes koncertiem, deju koncertiem u.c.. Laika posmos, kad nenotiek uzvedumi, paredzēt dažāda veida zīmīgus mākslas kolekciju ekspozīcijas, radīt jaunu pasākumu programmas, kā piemēram, grāmatu festivāls, publiskās mākslas pasākumi u.tml. Veidot jaunu Rīgas ielas kultūras centru, kurā regulāri nodrošinātu brīvdabas mūzikas koncertus, mākslas izstādes, pasākumus ģimenēm un bērniem, izglītojošus seminārus un citus pasākumus. Kvartāla pirmā stāva telpās plānot vīna veikaliņus, kafejnīcas, vietējo zemnieku un amatnieku veikaliņus, mākslas galerijas un dizaina salonus. Komerctelpas plānot priekš dažāda

veida radošajām aktivitātēm un radošo nozaru profesionāļu darbiem. Uz Rīgas gājēju ielas kādā no teritorijām plānot *mediatēku* jeb iedzīvotāju izglītošanas centra izveidošanu. Mūsdienīga *mediatēka*, kas ietver mūsdienu mediju kopienas, kalpo par vidutāju iedzīvotāju un institūciju dialogā, pilda aktivitāšu punkta attīstību. *Mediatēka* sniedz sociālu atbalstu, nodrošina iedzīvotāju aktivizēšanu un integrēšanu un kalpo kultūrvēsturisku vērtību komunicēšanai un popularizēšanai, tādējādi veidojot iedzīvotāju vietizjūtu un nostiprina vietas identitāti. Izmantojot visas mūsdienu informācijas tehnoloģijas, tā var koncentrēties uz īpašām aktivitāšu punkta vajadzībām un iedzīvotāju interesēm, kā piemēram, kolekcionēt, katalogizēt un komunicēt kolekciju saistībā ar aktivitāšu punkta materiālajām un nemateriālajām kultūras vērtībām. Mediatēkas viens no darba uzdevumiem varētu būt arī kā iedzīvotāju, interesentu grupu, nevalstisko organizāciju tikšanās vieta, kā arī kalpotu, kā jauns aktivitātes punkta dzinulis.

Pussalas krastmalas galvenās attīstāmās rekreatīvās vietas plānot Mēmeles upes labajā krastmalā pretī Katoļu ielai, Mēmeles upes kreisajā krastmalā pie Strautnieku ielas, Mēmeles ielas promenādē un Mēmeles kreisajā krastmalā pie esošās peldvietas. Krastmalu plānot kā dabas tūrismu, kultūrvēsturisko tūrismu, sporta tūrismu un ūdens tūrismu. Dabas tūrismu veidot kā izziņu avotu, kas mācītu aizsargāt, saudzēt, rūpēties, iepazīties ar ainavisko un bioloģisko daudzveidību. Dabas tūrismu un sporta tūrismu plānot Mēmeles kreisajā krastmalā, kultūrvēsturisko tūrismu Mēmeles labajā krastmalā. Ūdens tūrismu apvienot ar pārējām rekreācijas tūrisma grupām, veidojot vienotu tematisko aktivitāti.

Rekreācijas tūrisma infrastruktūras attīstība

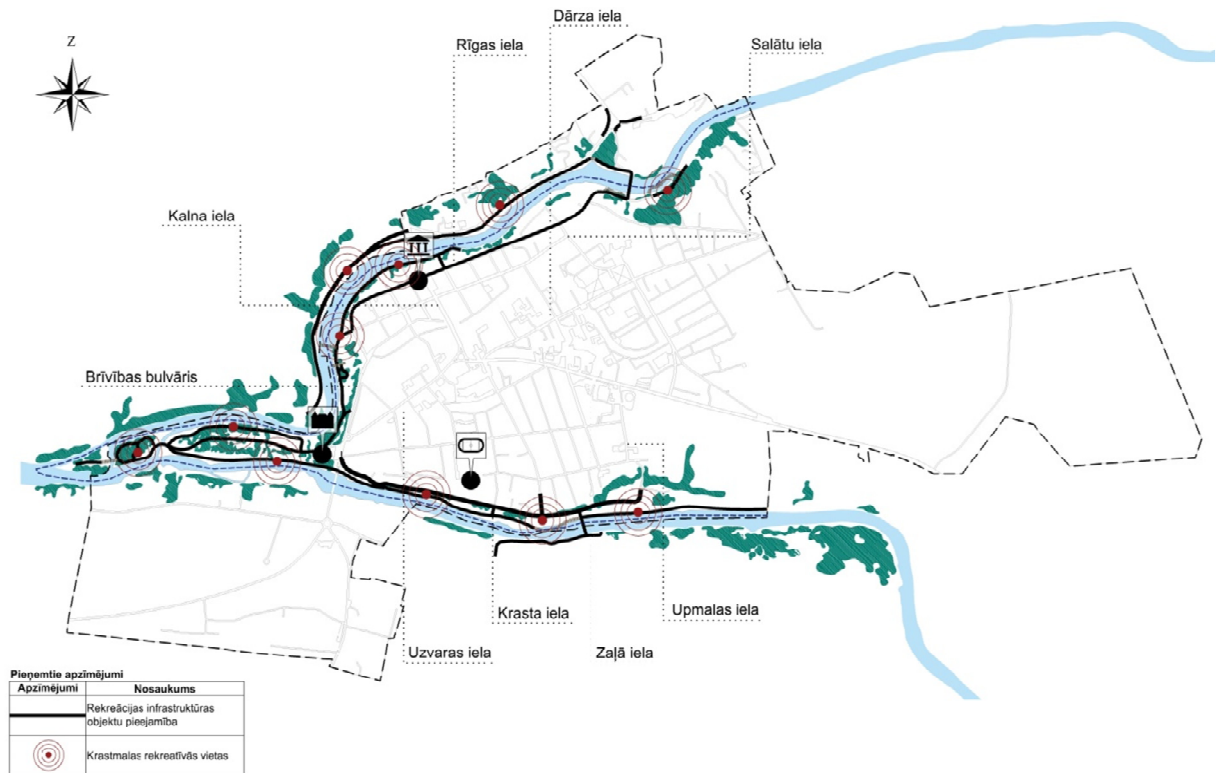
Rekreācijas tūrisma infrastruktūras daudzveidības attīstību plānot saglabājot bioloģisko un kultūrvēsturisko daudzveidību. Daudzveidīgu rekreācijas tūrisma infrastruktūras attīstību plānot trīs grupās, kas apvieno aktivitāšu punkta mēroga rekreatīvās vietas :

Dabas tūrisms – plānot Mūsas labajā krastmalā – upju straujteses un dabisko upju posmu biotopi un sausie zālāju biotopi pie pilsētas administratīvās robežas. Sateces krastmala - dabas parks “Bauska”, Ķirbaksala, teritorija aiz Ķirbaksalas, Karbonātisko iežu atsegumi un Mēmeles labā krastmala.

Sporta tūrisms – plānot Mūsas upes krastmalā - Krasta ielas velosatiksmes infrastruktūras attīstība, iekļaujot Bauskas pilsētas stadiona sporta kompleksa attīstību un Mēmeles upes labā krastmala posmā no transportlīdzekļu tilta pāri Mēmeles upei līdz fiziskas personas esošajam privātīpašumam (“Kaudzītes”, Codes pagasts) un Mēmeles ielas promenāde.

Kultūrvēsturiskais tūrisms – plānot Mūsas un Mēmeles sateces (pussala) krastmalas, iekļaujot Bauskas viduslaiku pili un parku, Ķirbaksalu, teritoriju aiz Ķirbaksalas, Rīgas ielu, Mēmeles upes kreiso krastmalu un savienojošās ielas (Strautnieku iela, gājēju tilts pāri Mēmeles upei, Pasta iela) ar Rīgas ielu.

Ūdenstūrisms – plānot pa Mūsas un Mēmeles upēm, organizējot tūrisma maršrutus ar apstāšanās vietām krastmalā (skatīt atbilstoši apkaimju mēroga funkcionālajai savienojamībai). Ūdenstūrisma tematiskās aktivitātes apvienot ar pārējām rekreācijas tūrisma grupām. Ūdenstūrisma aktivitāšu punktu mērogā plānot apvienojot informāciju, kuru iespējams atspoguļot caur upes skatu punktiem uz krastmalām, skatīt 9.3.4. attēlu un grafiskās daļas AA-10 lapu.

9.3.4. attēls. Rekreācijas infrastruktūras attīstība aktivitāšu punktu mērogā.

9.4. Attīstības scenāriju novērtējums

Scenāriju izstrāde vietējās pašvaldības līmenī, novērtē dažāda mēroga plānveida attīstību ainavas estētiskā, funkcionālajā savienojamībā, rekreācijas infrastruktūras attīstībā, upes un piekrastes funkcionalitātes attīstībā. Izstrādātie scenāriji pilsētas mērogā, apkaimju mērogā un aktivitāšu punktu mērogā apzina, apraksta un sniedz vispārīgus priekšlikumus upju ainavas un zaļās infrastruktūras plānošanai un atvieglo lēmumu pieņemšanu par teritorijas nākotnes attīstību.

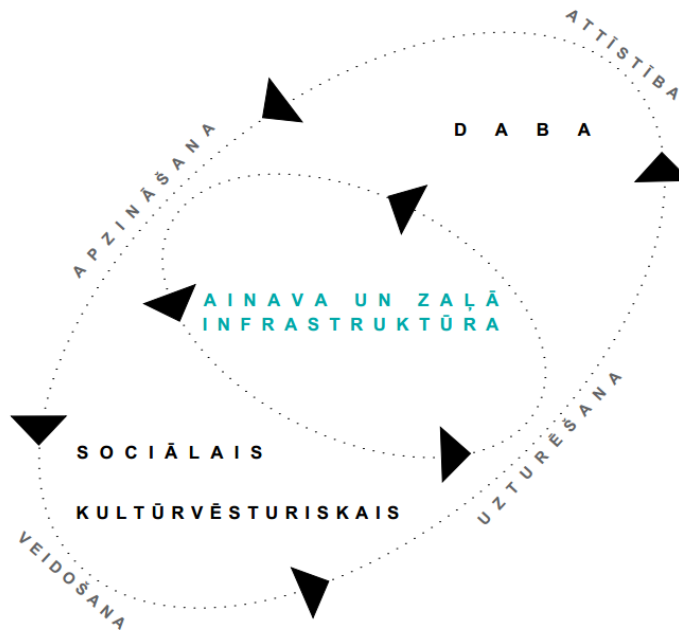
Scenāriji telpiskajos sadalījumos plāno kopējo pilsētas attīstības potenciālu, kur scenāriju plānveida attīstība ir svarīga, bet neaizliedz attīstīties kādam no scenārijiem neatkarīgi. Scenāriju attīstība plānota tā, lai tie spētu nodrošināt attīstību dažādos mērogos, kas ļauj pašvaldībai pieņemt lēmumu par kādu no pilsētas mērogu attīstību. Pašvaldībai attīstot kādu no mērogiem jāskata pilsēta kopumā, lai veidotos vienmērīgi attīstītas teritorijas pilsētas kontekstā.

Katrs no izstrādātajiem scenārijiem veido attīstības priekšlikumu bāzi Mūsas, Mēmeles, Mūsas un Mēmeles satecei (pussala) Bauskas pilsētas administratīvajās robežās. Attīstības priekšlikumu bāze plāno sasniedzamus rezultātus (10 gadu periodam), kas nodrošina tematiskā plānojuma mērķa sasniegšanu, radot Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras (estētisko, ekoloģisko un funkcionālo īpašību) attīstību, dabas vērtību un kultūrvides saglabāšanu un vides pieejamības nodrošināšanu, ilustrējot skaidru vīziju upju resursa potenciāla attīstībai.

10. AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS VĪZIJA, KVALITĀTES UN AINAVAS KVALITĀTES MĒRĶU NOTEIKŠANA

10.1. Upju ainavas un zaļās infrastruktūras vīzija

Bauskas upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības vīzija – teritorija ar pilsētai raksturīgo kultūrvidi un ainavu, kur veidojot **dabas, sociālo un kultūrvēsturisko** infrastruktūras tīklojumu ir saglabāts līdzsvars starp cilvēku un vidi, attīstību un veidošanu, skatīt 10.1.1. attēlu.

10.1.1. attēls. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības vīzija.

10.2. Ainavas kvalitātes mērķu identificēšanai izmantotā metode

ENGRAVE projektā izstrādātajās *Lokālo ainavu plānošanas vadlīnijās*, kas ir *Zemgales reģionālās ainavas un zaļās infrastruktūras plāna 2020. – 2027. gadam* nodaļa, lokālo ainavu plānošanā, ainavas kvalitātes mērķi tiek raksturoti kā nozīmīga ainavas politikas pamatnostādņu daļa, kas ir saistāma ar ainavas pārmaiņu izpratni un tālākām rīcībām ainavas kvalitātes nodrošināšanā. Ainavu politikas pamatnostādnēs ainavas kvalitātes mērķi tiek definēti kā kompetentu publisko iestāžu formulētas sabiedrības vēlmes attiecībā uz viņu apkārtnes ainavas raksturiezīmēm (jeb ainavas kvalitātēm). Atbilstoši *Ainavu politikas pamatnostādņēm*, “lai noteiktu ainavu kvalitātes mērķi, sadarbībā ar sabiedrību, ņemot vērā pētījumus, ir jāveic vispusīga konkrētās ainavas un vietas attīstības tendenču analīze”. Ainavu kvalitātes mērķu identificēšanai nav strikti noteiktas pieejas: drīzāk runa ir par veidiem, kādos ainavas kvalitātes (jeb raksturiezīmes) ir kontekstualizējamas kā dzīves vides kvalitātes (*Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns, 2019*).

Tematiskā plānojuma ietvaros Bauskas ainavas kvalitātes mērķi tiek formulēti apzinot ainavas attīstības tendences, izvērtējot ietekmes uz ainavām un ainavu ietekmi uz dzīves kvalitāti, kā arī sabiedrības vēlmes attiecībā uz apkārtējo ainavu kvalitātēm jeb raksturiezīmēm.

Ainavas kvalitātes mērķu noteikšanā tika iesaistīti Bauskas pilsētas iedzīvotāji un viesi. Teritoriju apsekošanas laikā uzrunāti uz vietas sastaptie cilvēki un Pagalmu svētku ietvaros (07.09.2019.) kopīgā aktivitātē iesaistīti svētku apmeklētāji, lai noskaidrotu sabiedrības skatījumu uz upju

izmantošanu, apsaimniekošanu un iespējamiem turpmākiem attīstības scenārijiem. Iedzīvotāji norādījuši uz plašu upju krastmalu izmantošanas potenciālu un izskanējušās idejas ņemtas vērā un integrētas tematiskā plānojuma priekšlikumos, skatīt 10.2.1. attēlu.

10.2.1. attēls. Vides izzinoša aktivitāte kopā ar Bauskas pilsētas iedzīvotājiem un viesiem (Bauskas novada pašvaldības un autoru fotofiksācija)

Bauskas ainavas un zaļās infrastruktūras kvalitāte vērtēta pēc 4 kvalitātes parametriem:

- ainavas estētika;
- upes un tās piekrastes dabiskā funkcionalitāte;
- ainavas multifunkcionalitāte;
- rekreācijas iespējas.

10.2.1. tabula. Ainavas kvalitātes un to indikatori

Ainavu kvalitātes	Indikatori
Ainavas estētika	<ul style="list-style-type: none"> • atvērta ainava un skatu līnijas • skatu ainavas; • pievilcīgi ainavu elementi; • vizuālais piesārņojums; • degradējošie elementi.
Upes un piekrastes dabiskā funkcionalitāte	<ul style="list-style-type: none"> • upes un piekrastes nepārtrauktība; • netraucēta ūdens notece ārpus palu periodiem; • upes tipam atbilstoša gultnes struktūra; • upes un piekrastes tipam atbilstošs sugu sastāvs; • upes un piekrastes tipam atbilstoši biotopi.
Ainavas multifunkcionalitāte	<ul style="list-style-type: none"> • fiziskā savienojamība, sasaiste un pieejamība, tai skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām; • vizuālā savienojamība, sasaiste un pieejamība.
Rekreācijas iespējas	<ul style="list-style-type: none"> • tūrisma objektu izvietojums un blīvums; • rekreācijas infrastruktūras daudzveidība; • daba kā vides izglītības resurss.

Ainavu kvalitātes raksturošanai tika izvēlēti konkrēti indikatori, kurus ainavas telpas ietvaros var novērtēt kvalitatīvi un iespēju robežās arī kvantitatīvi, skatīt 10.2.1. tabulu. Identificētais ainavu kvalitātes mērķu novērtējums ir dots 10.3. apakšnodaļā.

10.3. Ainavas kvalitātes mērķu novērtējums

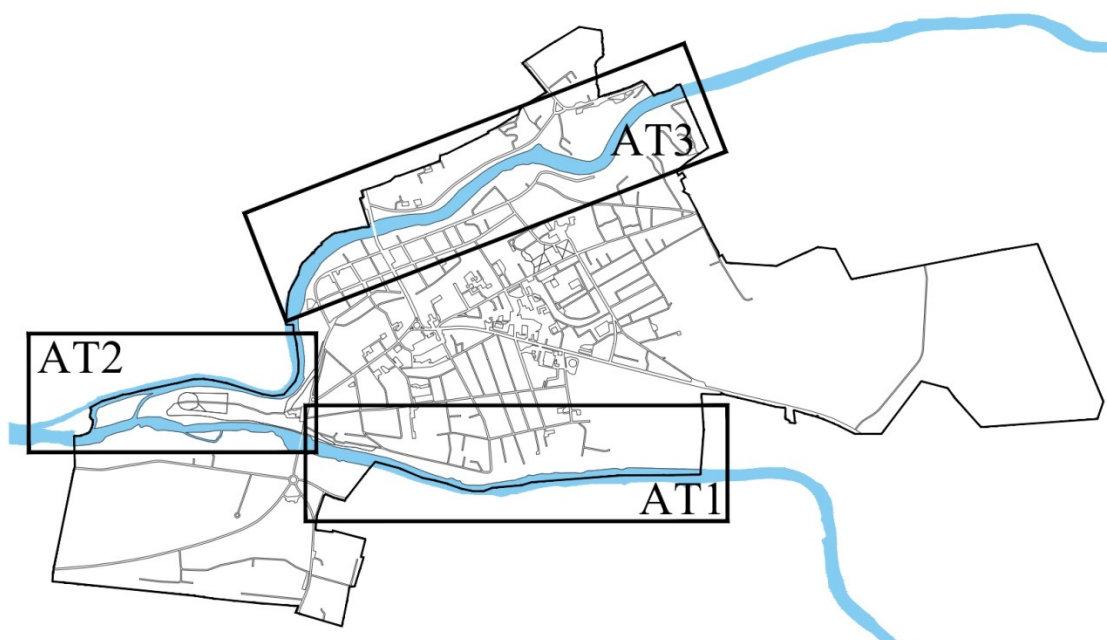
Ainavu plānošana lokālā mērogā balstās uz ainavas plānojuma vienību – ainavu telpām, tās izdalot, raksturojot un novērtējot. Ainavu telpu izdalīšana plānošanas procesā palīdz apzināt un plānot saskaņotību ainavas telpas ietvaros, veidojot savstarpējās saiknes starp dažādiem ainavas elementiem, plānojot ne tikai uz atsevišķiem objektiem, bet attiecināt uz visu ainavas telpu kopumā. Ainavas telpa ir pēc struktūras, funkcijām, vizuālā veidola, vēsturiskās attīstības gaitas līdzīga teritoriālā vienība. Iezīmējot un izdalot ainavu telpas iespējams aprakstīt lokālo ainavu raksturu un daudzveidību, kas ļauj pieņemt lokāliem ainavas apstākļiem atbilstošus lēmumus saistībā ar teritorijas pārvaldību, plānošanu un veidošanu (Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns, 2019).

Ainavas telpas (teritorijas) tiek izdalītas balstoties uz īpašo un unikālo katrā ainavas telpā. Tās ir neatkārtojamas un nekur citviet nav sastopamas. Šīs ainavu telpas (ainavu tipu ietvaros) var identificēt un kartēt piešķirot tām unikālus nosaukums. Ainavu telpas tiek aprakstītas izveidojot ainavu rakstura profilu. Ainavu telpas profilu var veidot no šādiem aspektiem: novietojums, robežas, sociālo funkciju raksturs, vēsturiskās ainavas veidošanās, mūsdienu pārmaiņu procesi, ainavas vērtības, nozīmīgie elementi, problemātiskas teritorijas, riski, īpašumtiesības (lielākās ieinteresētās puses), rekomendācijas tālākai ainavas izpētei, raksturīgas ainavas fotogrāfijas (Zemgales reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns, 2019).

Tematiskā plānojuma ietvaros Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras teritorijas iedalītas trīs ainavu telpās:

- Mūsas upes piekraste un krastmala (AT1);
- Mūsas un Mēmeles upes sateces piekraste un krastmala (AT2);
- Mēmeles upes piekraste un krastmala (AT3).

Ainavu telpu iedalījumu skatīt 10.3.1. attēlā

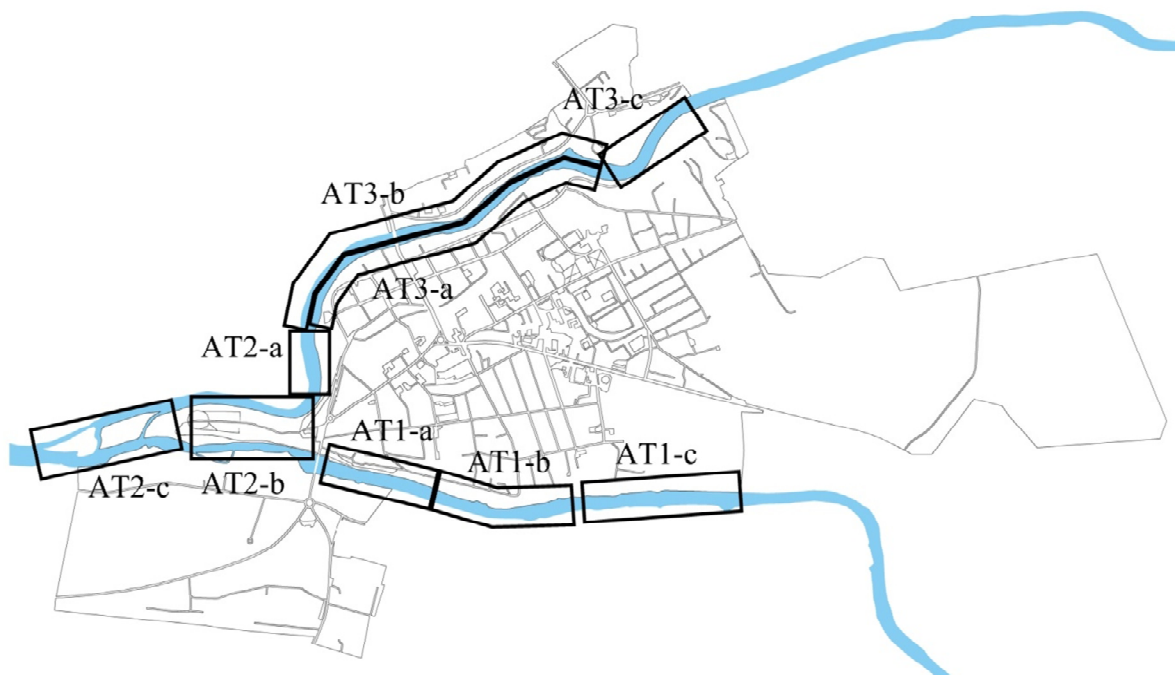
10.3.1. attēls. Upju ainavas un zaļās infrastruktūras iedalījums ainavu telpās.

Ainavu telpas iezīmē un iedala balstoties uz ainavu rakstura profila, kuru veido novietojums, robežas, ainavas vērtības, nozīmīgie elementi un vēsturiskās ainavas veidošanās elementi/objekti. Katrai ainavu telpai izdalīti trīs savstarpēji saistīti ainavu telpu posmi. Ainavu telpu posmus vienu no otras atšķir funkcionālais, tematiskais plānojums un nosaukums, kas, atbilstoši plānojumam, tematiski sasaistāms ar dažādiem ūdens īpašību priekšstatiem. Funkcionālais raksturojums piešķirt konkrētai teritorijai attīstības funkciju, tematiskais nosaukums piešķir funkcionālajiem risinājumiem aktivitātes īpašības, skatīt 10.3.1. tabulu un grafiskās daļas AA-11, AA-12, AA-13 lapas.

10.3.1. tabula. Iedalījums ainavu telpās

Ainavu telpa	Ainavu telpu posms	Funkcija	Tematiskais nosaukums
AT1 Mūsas upes piekraste un krastmala. Ainavu telpas raksturu un noskaņu nosaka plašā Mūsas upes ielejas uzbūve - plaša teritorija, pārskatāma, sasniedzama.	AT1-a	Svētki	Atvars
	AT1-b	Veselība	Veldze
	AT1-c	Atpūta dabā	Viļņi
AT2 Mūsas un Mēmeles upju sateces piekraste un krastmala. Ainavu telpas raksturu un noskaņu nosaka Bauskas viduslaiku pils un pils parks, dabas parks "Bauska".	AT2-a	Bauskas viduslaiku pils priekšplāns	Krāces
	AT2-b	Bauskas viduslaiku pils un parks	15.-16.gs. atspulgs
	AT2-c	Salas	Saulriets
AT3 Mēmeles upes piekraste un krastmala Ainavu telpas raksturu un noskaņu veido Vecpilsētas apbūve Mēmeles kreisajā krastā.	AT3-a	Vecpilsēta	16.-17.gs. atspulgs
	AT3-b	Mēmeles promenāde	Plūdums
	AT3-c	Mēmeles loks	Saullēkts

Atbilstoši upju ainavas un zaļās infrastruktūras iedalījumam ainavu telpās, sniegti telpiskās attīstības priekšlikumi izdalīto ainavu telpu posmiem, kas plāno zaļās infrastruktūras telpiskās struktūras attīstību. Ainavu telpas posmus skatīt 10.3.2. attēlā.

10.3.2. attēls. Ainavu telpu AT1 posmi (AT1-a, AT1-b, AT1-c), AT2 posmi (AT2-a, AT2-b, AT2-c), AT3 posmi (AT3-a, AT3-b, AT3-c)

10.3.1. Mūsas upes piekrastes un krastmalas ainavu telpa (AT1)

Ainavu telpas rakstura profils

AT1 ainavu telpa aptver Mūsas upi un upes krastmalu gar Bauskas pilsētas dienvidu robežu. Upes garums ainavu telpas robežās ir apmēram 2,20 km. Mūsas upes labajā krastmalā izvietojas īpašas nozīmes zaļumvietas, citas koptās zaļumvietas un līdzās tām dominē mazstāvu dzīvojamā apbūve. Bauskas pilsētas administratīvā robeža sakrīt ar upi. Mūsas upes kreisā krastmala ir apdzīvota vieta Bērzkalnu teritorijā. Kreisajā krastmalā izvietojas citas koptās zaļumvietas, mazstāvu dzīvojamā apbūve, ražošanas objekti un noliktavas.

Ainavu telpai raksturīga plaša zaļā josla abās krastmalās, kas ir kājām izstaigājama pa esošiem grants seguma ceļiem vai iestaigātiem celiņiem esošā zemsedzē. Vasaras otrajā pusē upei raksturīgs blīvs apaugums, kas traucē uztvert ūdens spoguļi. Teritorijas austrumu daļā atrodas biotopi - upju straujtes un dabiski upju posmi, sausi zālāji kaļķainās augsnēs.

Ainavu telpas tematika veidota, balstoties uz vietas raksturu, vērtībām un atpūtnieku esošajām aktivitātēm, kas saistītas ar esošo upes un krastmalas izmantošanu. Pilsētas kontekstā, teritorija ir salīdzinoši ērti un ātri sasniedzama atpūtai pie dabas.

Ainavu telpā AT1 izdalīti sekojoši ainavu telpu posmi:

- AT1-a - no transportlīdzekļu tilta pāri Mūsas upei līdz Bauskas pilsētas stadionam;
- AT1-b - no Bauskas pilsētas stadiona līdz gājēju tiltam pāri Mūsas upei;
- AT1-c - no gājēju tilta pāri Mūsas upei līdz pilsētas administratīvajai robežai.

Ar ainavu telpas AT1 risinājumiem ir jāpalielina zilās infrastruktūras sniegtos (1) apgādes jeb nodrošinājuma, (2) regulējošos un atbalsta, (3) kultūras jeb nemateriālos, kā arī zaļās infrastruktūras sniegtos kultūras jeb nemateriālos pakalpojumus, skatīt 10.3.1.1. tabulu. Ar plānotajām rīcībām tiks veikta ainavas multifunkcionalitātes palielināšana, ko panāk ar kultūras pakalpojumu integrēšanu zaļās un zilās infrastruktūras telpiskajās struktūrās.

10.3.1.1. tabula. Kopsavilkums par ekosistēmas pakalpojumu palielinājumu, ieviešot AT1 paredzētos risinājumus

Zemes izmantošana (ZI) / Ekosistēmu pakalpojums	Apgādes jeb nodrošinājuma				Regulējošie un atbalsta				Kultūras jeb nemateriālie			
	EP ₁	EP ₂	EP ₃	EP ₄	EP ₅	EP ₆	EP ₇	EP ₈	EP ₉	EP ₁₀	EP ₁₁	EP ₁₂
ZI ₁ upes	5	0	5	0	5	5	0	5	5	5	5	5
ZI ₂ īpašas nozīmes zaļumvietas	0	0	0	0	5	5	5	5	5	5	5	5
ZI ₃ īpašas nozīmes zaļumvietas (kapsētas)	0	0	0	0	5	4	4	4	4	3	3	1
ZI ₄ citas koptās zaļumvietas	0	0	0	1	5	3	4	4	4	5	4	5
ZI ₅ mazstāvu dzīvojamā apbūve	4	0	0	0	4	4	4	4	4	5	0	4
ZI ₆ vairākstāvu dzīvojamā apbūve	2	0	0	0	3	3	3	3	2	3	0	3
ZI ₇ publiskā apbūve	0	0	0	0	2	2	3	3	4	5	5	3
ZI ₈ ražošanas objekti un noliktavas	0	0	0	0	1	1	1	1	1	3	0	4
ZI ₉ tehniskā apbūve	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

Piezīmes: Iekrāsoti ir tie ekosistēmu pakalpojumi, kurus līdz šādai vērtībai var palielināt realizējot ar ainavu kvalitātes mērķiem noteiktos uzdevumus.

Ainavas estētika

AT1-a ainavu telpas posms Mūsas upes kreisajā krastmalā ir ar tuvām skatu līnijām, jo esošais apaugums (krūmu grupas) aizsedz skatus uz upes piekrasti, labo krastmalu un daļu no krastmalas. Galvenā dominante un skatu līnijas šķērslis ir gājēju tilts pāri Mūsas upei. Mūsas upes kreisā krastmala nav praktiski pieejamas, jo atrodas ražošanas objektu, tehniskās apbūves teritorijās. Degradējošie piesārņojumi ir esošā rūpniecības teritorija, un rada gan vizuālo, gan skaņas piesārņojumu, nav patīkami uzturēties nevienā no ainavu telpas posma krastmalām. AT1-b un AT1-c ainavu telpas posma kreisā krastmala definējama kā atvērta ainava, ar tālām un plašām skatu līnijām. Ainava uztverama no diviem līmeņiem, kas piešķir ainavas daudzveidīgumu un augstvērtīgumu. Tāpēc no otrā līmeņa būtu jāparedz skatu atsegšana uz krastmalu un piekrasti, lai daudzveidotu estētisko kvalitāti. Gājēju tilts un transportlīdzekļu tilts pāri Mūsas upei iekļaujas kopējā ainavā un vizuāli sasaista Mūsas upes abas krastmalas, nodrošinot labu krastmalu pieejamību, tilti ir iederīgi un iekļaujas kopējā ainavā papildinot to ar elementiem. Ainavu telpas kreisās krastmalas esošās mazdārziņu teritorijas ir kā vizuāls piesārņojums, kas samazina kopējo

upes ainavas kvalitātes estētiku. Augstvērtīgas skatu ainavas paveras no gājēju tilta, transportlīdzekļu tilta un otrā stāva līmeņa (Krasta iela). Augstvērtīgas skatu ainavas vizuālo vērtību nosaka ainavas kvalitāte, saskatāmība un pieejamība, kā arī veidojošie ainavas elementi – Bauskas viduslaiku pils, palienes pļavas, plata krastmalas zona, vītoli stādījumu rinda. Esošās situācijas vērtējums ir apkopots 10.3.1.2. un 10.3.1.3. tabulā. Lai sasniegtu 10.3.1.1. tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir jārealizē 12.2.1. nodaļā aprakstītās rīcības.

10.3.1.2. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējums – AT1

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējums
Atvērta ainava un skatu līnijas	<ul style="list-style-type: none"> • nozīmīgas atvērtas dabas ainavas un skatu līnijas.
Skatu ainavas	<ul style="list-style-type: none"> • neapzinātas nozīmīgas skatu vietas un perspektīvas dabas ainavām.
Pievilcīgi ainavu elementi	<ul style="list-style-type: none"> • Krasta ielas vītoli aleja; • Gājēju un transportlīdzekļu tilts pāri Mūsas upei.
Vizuālais piesārņojums	<ul style="list-style-type: none"> • esošie labiekārtojuma elementi; • gājēju tilta labās krastmalas maisveida betona panduss un kāpnes; • skaņas piesārņojums no ražošanas objektiem; • labās krastmalas nekontrolēts krastmalas apaugums; • upju ielejas atklāto nogāžu un virspalu terašu aizaugšana ar krūmiem.
Degradējošie elementi	<ul style="list-style-type: none"> • labās krastmalas ražošanas objekti; • kreisās krastmalas mazdārziņu teritorijas; • atsevišķu privāto teritoriju nesakoptība.

10.3.1.3. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums – AT1

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Atvērta ainava un skatu līnijas	
Skatu ainavas	
Pievilcīgi ainavu elementi	
Vizuālais piesārņojums	
Degradējošie elementi	

Piezīmes:

Ainavas kvalitāšu indikatora vērtējums	Vērtības nav	Ļoti zema vērtība	Zema vērtība	Vidēja vērtība	Augsta vērtība	Ļoti augsta vērtība

Upes un piekrastes dabiskā funkcionalitāte

Ekosistēmas funkcionalitāti raksturo spēja pildīt dabiskās ekosistēmas funkcijas. Upēm tā ir – netraucēta ūdens notece, upes raksturam atbilstoši dzīves un barošanās apstākļi tajās sastopamajiem organismiem, kā arī upes augšteces un lejteces posmu saistība, lai varētu notikt netraucēta zivju un bezmugurkaulnieku migrācija. Savukārt, piekrastei tā ir – spēja akumulēt palu noteces ūdeņus, radīt apstākļus optimālai piekrastes veģetācijas attīstībai, kā arī nodrošināt migrācijas koridora funkciju sauszemi apdzīvojošajiem organismiem (Urtāns A.V. (red.), 2017.).

Upes funkcionalitāti integrēti raksturo tās ekoloģiskā kvalitāte, kuru vērtē pēc piesārņojuma slodzēm un hidromoloģiskajiem pārveidojumiem. AT1 teritorijas upju ekoloģiskā kvalitāte ir vērtējama kā vidēja. Tajās ilgstošas palielinātas augu barības vielu noteces dēļ upēs ir akumulējušies lieli biogēno elementu (N, P savienojumi) krājumi, kas veicina pastiprinātu ūdensaugu attīstību. Pārmēra aizauguma dēļ ir kavēta ūdens notece, samazinās vimbām un nēģiem piemērotas nārsta un mazuļu dzīves vietas, izzūd sugas u.c., skatīt 10.3.1.4. un 10.3.1.5 tabulas.

Zemes lietojums AT1 attīstības teritorijā ir tuvu optimālajam – upju krastmalas teritorijas lielākajā to daļā veido krūmiem neapaugušas kopta zālāja teritorijas, kuras spēj akumulēt palu ūdeņus un kalpot par migrācijas koridoru sauszemes dzīvniekiem. Esošās situācijas vērtējums ir apkopots 10.3.1.4. un 10.3.1.5. tabulā. Lai sasniegtu 10.3.1.1.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir jārealizē 12.2.2.nodaļā aprakstītās rīcības.

10.3.1.4. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējums – AT1

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējums
Upes nepārtrauktība	Nav kavēta
Piekrastes nepārtrauktība	Nav kavēta
Netraucēta ūdens notece ārpus palu periodiem	Noteci apgrūtina pārmēra aizaugums
Upes tipam atbilstoša gultnes struktūra	Aizaugums veicina: <ul style="list-style-type: none"> • sedimentu uzkrāšanos; • gultnes paplašināšanos.
Upes tipam atbilstošs ūdeņu sugu sastāvs	<ul style="list-style-type: none"> • izzūd straujtecēm raksturīgās divvāku gliemenes <i>Unio spp.</i>, • izzūd citas reofilo bezmugurkaulnieku sugas; • samazinās iegremdēto un peldlapu augu sugas.
Upes tipam atbilstošs piekrastes ūdensaugu sastāvs	<ul style="list-style-type: none"> • samazinās no ūdensaugiem brīvas piekrastes; • piekrastē ir vienlaidus virsūdens augu josla.
Upes un piekrastes tipam atbilstoši biotopi	<ul style="list-style-type: none"> • samazinās vimbām un nēģiem piemērotas nārsta un mazuļu dzīves vietas; • samazinās ar iegremdētajiem un peldlapu augiem aizņemtās platības; • izzūd akmeņainie upju biotopi.

10.3.1.5. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums – AT1

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Upes nepārtrauktība	
Piekrastes nepārtrauktība	
Netraucēta ūdens notece ārpus palu periodiem	
Upes tipam atbilstoša gultnes struktūra	
Upes tipam atbilstošs ūdeņu sugu sastāvs	
Upes tipam atbilstošs piekrastes ūdensaugu sastāvs	
Upes un piekrastes tipam atbilstoši biotopi	

Piezīmes:

Ainavas kvalitāšu indikatora vērtējums	Vērtības nav	Ļoti zema vērtība	Zema vērtība	Vidēja vērtība	Augsta vērtība	Ļoti augsta vērtība

Ainavas multifunkcionalitāte

Multifunkcionāla ainava veidojas, ja tajā esošie tūrisma un rekreācijas objekti (tūristu un iedzīvotāju galamērķi ir labi pieejami sasniedzamības ziņā (atbilstoša ceļu infrastruktūra) un fiziskas piekļuves ziņā (pieejamība vecākiem ar bērnu ratiem, invalīdi ratiņkrēslos u.c.). Esošās situācijas vērtējums ir apkopots 10.3.1.6. un 10.3.1.7. tabulā. Lai sasniegtu 10.3.1.6.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir jārealizē 12.2.1.nodaļā aprakstītās rīcības.

10.3.1.6. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējums – AT1

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējums
Fiziskā savienojamība, sasaiste un pieejamība, tai skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	<ul style="list-style-type: none"> nav nodrošināta vides pieejamība krastmalai no pilsētas ielām (izņemot gājēju tiltu); nav nodrošināta krastmalas ērta, droša, estētiska un plānveidīga ceļu (gājēju takas, ietves, piebraucamie ceļi) infrastruktūras sasaiste un pieejamība.
Vizuālā savienojamība, sasaiste un pieejamība	<ul style="list-style-type: none"> vizuālā robežšķirtne un sasaiste (gājēju tilts, transportlīdzekļu tilts); teritorijā nav risināta vizuālā sasaiste.

10.3.1.7. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums – AT1

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Fiziskā savienojamība, sasaiste un pieejamība, tai skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.	
Vizuālā savienojamība, sasaiste un pieejamība	

Piezīmes:

Ainavas kvalitāšu indikatora vērtējums	Vērtības nav	Ļoti zema vērtība	Zema vērtība	Vidēja vērtība	Augsta vērtība	Ļoti augsta vērtība
---	-----------------	----------------------	-----------------	-------------------	-------------------	---------------------------

Ainavas multifunkcionalitāte attīstīta paredzot universāla dizaina principus, kas ir produkts vai vides dizains, kuru izmanto visi cilvēki visplašākajā mērā un bez nepieciešamības to īpaši pielāgot, kas ir pieejams, drošs un humāns vides veidošanas risinājums, kurā komfortabli jūtas ikviens cilvēks, neskatoties uz iespējamām uztveres vai veselības problēmām (The Center for Universal Design). Universāla dizaina risinājuma principus plānot AT1-a un AT-b posmā.

Lai sasniegtu 10.3.1.1.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir praksē jārealizē otrā stāva līmenī savienojamību ar Brīvības bulvāri, Pilskalna ielu, Skolas ielu, Krasta ielu, Lauku ielu, Pionieru ielu un Upmalas ielu. Sasniedzamība tiks nodrošināta paredzot to no cietā seguma. Pieejamība no Upmalas ielas līdz Bauskas pilsētas robežai paredzot pieejamības ceļus pa esošo zemesdzi, regulāri plānot seguma atjaunošanas un pļaušanas darbus attiecīgi tematisko ainavu telpu posmu funkcionālajiem un tematiskajiem risinājumiem.

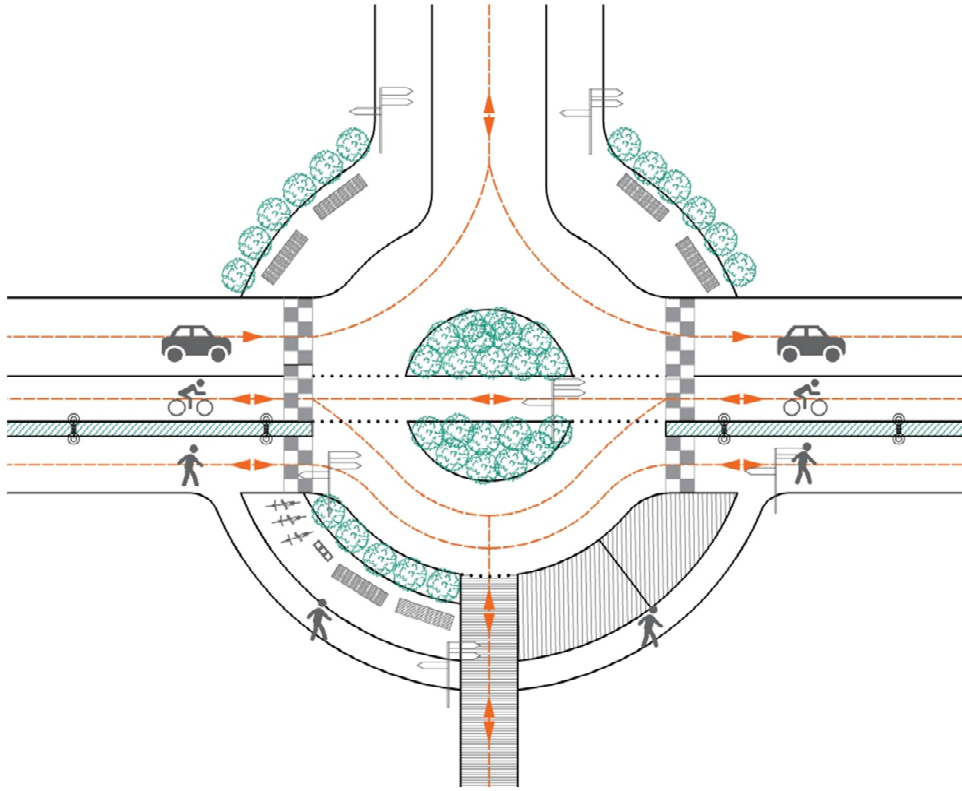
Fizisku piekļuvi infrastruktūras objektiem nodrošinās, paredzot universālā dizaina principu ievērošanu. Tas nozīmē, veidojot produktu vai vides dizainu, kuru var izmantot visi cilvēki visplašākajā mērā un bez nepieciešamības to īpaši pielāgot, kas ir pieejams, drošs un humāns vides veidošanas risinājums, kurā komfortabli jūtas ikviens cilvēks, neskatoties uz iespējamām uztveres vai veselības problēmām (Guidelines for Use of the Principles of Universal Design, 1999; Beķere I., 2009). Universāla dizaina risinājuma principus plānot AT1-a un AT-b posmā.

Ņemot vērā esošos pieejas ceļus, kas ir kā pirmā pieejamības robežšķirtne krastmalai, un kurās ir iespējams veikt labiekārtošanas darbus, pamatojoties uz izstrādātajiem scenārijiem, izstrādāti ceļu un krastmalas saduras vietu tipveida risinājumi. Galvenās ainavu telpas saduras vietas veidojamas Krasta ielas krustojumā ar Skolas ielu, Pionieru ielu un Upmalas ielu, kas nodrošinās ainavas telpai pieejamu attālumu no pilsētas puses līdz krastmalai. Saduras vietu tipveida risinājumi paredz veidot vienotu krastmalas kopējo kompozicionālo risinājumu, un plānveidīgi strukturēt nepieciešamās infrastruktūras un labiekārtojuma elementu funkcionāli ērtu lietojumu, kā arī estētiski pievilcīgu un atpazīstamu vietas tēlu.

Otrā stāva līmenī savienojamība ar Brīvības bulvāri, Pilskalna ielu, Skolas ielu, Krasta ielu, Lauku ielu, Pionieru ielu un Upmalas ielu. Pieejamība nodrošināta paredzot to no cietā seguma. Pieejamība no Upmalas ielas līdz Bauskas pilsētas robežai paredzot pieejamības ceļus pa esošo zemesdzi, regulāri plānot seguma atjaunošanas un pļaušanas darbus attiecīgi tematisko ainavu telpu posmu funkcionālajiem un tematiskajiem risinājumiem.

Krastmalas saduras vietu ainavtelpiskās kompozīcijas priekšlikumus nepieciešams risināt ar stacionāru labiekārtojuma elementu izvietojumu, centrisku kompozīciju, izvietojot uz esošā ceļa ass. Atkarībā no saduras vietas plānotās noslogotības un nozīmes krastmalas attīstībā, risināt labiekārtojuma aprīkojuma grupas. Aprīkojuma grupai jāietver atbilstoši elementi, kas ir nozīmīgi krastmalas lietojumam visos gadalaikos.

Krastmalas saduras vietu izbūvē paredzēt: soliņus ar atzveltni, dalīta tipa atkritumu urnas, velonovietnes, apgaismojumu, ūdens pumpja novietojumu, komercobjektu un sanitāro objektu novietni, norādes, informācijas standus un dekoratīvos stādījumus, veloceliņa vizuālos un fiziskos ātruma ierobežojumus, skatīt 10.3.1.1. attēlu, 10.3.1.1.-10.3.1.3. nodaļas un pielikumu Nr.20.

10.3.1.1. attēls. Saduras vietu pamataprīkojuma kompozicionālais priekšlikums

Rekreācijas iespējas

Rekreācijas daudzveidība veidojas plānojot labiekārtojuma priekšlikumus, norādot uz vajadzībām un elementiem, kas jāiekļauj ainavu telpas rekreācijas attīstībā, lai nodrošinātu kvalitatīvu un drošu vides izmantošanu. Esošās situācijas vērtējums ir apkopots 10.3.1.8. un 10.3.1.9. tabulā. Lai sasniegtu 10.3.1.8.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir jārealizē 12.2.1.nodaļā aprakstītās rīcības.

10.3.1.8. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējums – AT1

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējums
Tūrisma objektu izvietojums un blīvums	<ul style="list-style-type: none"> • ūdenstūrisms (sezonāls); • teritorijā nav speciālas šim mērķim izmantojamas infrastruktūras.
Rekreācijas infrastruktūras daudzveidība	<ul style="list-style-type: none"> • fiziski un morāli novecojuši vingrošanas elementi, atkritumu urnas, soliņi; • apmierinošā stāvoklī piknika galdi un volejbola laukums; • mazvērtīga rekreācijas infrastruktūra.
Daba kā vides izglītības resurss	<ul style="list-style-type: none"> • tiek izmantota tikai „Vimbu svētku” laikā; • teritorijā nav speciālas šim mērķim izmantojamas infrastruktūras.

10.3.1.9. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums – AT1

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Tūrisma objektu izvietojums un blīvums	
Rekreācijas infrastruktūras daudzveidība	
Daba kā vides izglītības resurss	

Piezīmes:

Ainavas kvalitāšu indikatora vērtējums	Vērtības nav	Ļoti zema vērtība	Zema vērtība	Vidēja vērtība	Augsta vērtība	Ļoti augsta vērtība
--	--------------	-------------------	--------------	----------------	----------------	---------------------

Rekreācijas vietas plānot visā Mūsas upes labajā krastmalā un kreisās krastmalas AT1-a ainavu telpas posmā. Rekreācijas tūrisma ainavu telpā plānot kā *zaļo* tūrisma, kur viens no zaļā un arī aktīvā tūrisma galvenajiem resursiem ir dabas teritorijas un tās vērtības - ainavu, aizsargājamas dabas teritorijas, augu sugas, dzīvnieki un citas sugas. Tūrisma plānot ilgtspējīgu, kas saglabātu dabas vērtības nākamajiem tūristiem un arī paaudzēm. Atbilstoši esošajam ainavu rakstura profilam, paredzēt rekreācijas tūrisma, kas saistīts ir ar dabas, sporta un ūdens tūrisma. Dabas tūrisma forma var tikt īstenojama kā pārgājieni – īsi vai gari, vienas dienas vai vairāku dienu, pārgājēju maršruti, kas var būt apļveida, lineāri, radiāli (vairāki maršruti no viena punkta), pārgājieni var notikt šķēršļotā apvidū ar orientēšanās elementiem vai „sekot” līdz kādai ģeogrāfiskai „līnijai”, piemēram, upes malai, ceļam, pārgājieni var notikt individuāli (vienatnē), grupās vai gidu pavadībā, pārgājienus kombinēt ar citiem aktīvā tūrisma un atpūtas veidiem –laivu braucieniem, velobraucieniem, zirgu izjādēm, slēpņošanu (geocaching) u.c.; Sporta tūrisma forma var tikt īstenojama kā velobraucieni, nūjošana, skrituļošana u.t.t. piemērojot dažādus elementus, kas atrodas infrastruktūras tuvumā. Kā galveno sporta tūrisma infrastruktūru attīstīt Krasta ielu un sportisko bāzes punktu – Bauskas pilsētas stadions ar krastmalā plānotajiem labiekārtojuma elementiem. Ūdenstūrisma plānot atbilstoši ainavu telpas tematikai, tā piemērojama kā dabas izzināšana, ietverot dažāda lieluma grupu vai individuālus izbraucienus. Paredzēt pārveidošanos ar kanoe laivām, piepūšamajām laivām, mazizmēra plošiem, kajakiem u.c. Organizētai rekreācijas tūrisma attīstībai jānodrošina informācijas infrastruktūras daudzveidība, paredzot dažāda veida norādes zīmes, informācijas standus, plānus un citus informējošus un izglītojošus elementus. Dabas resursu multifunkcionalitāti palielina ar atbilstošas infrastruktūras izveidi. AT1-a un AT1-c posmos izglītojošās aktivitātes plānot attīstot labiekārtojuma un informācijas infrastruktūras elementus (informācijas stendi, norādes plāksnes, vides elementi u.c.) norādot informāciju par bioloģisko daudzveidību ainavu telpā, skatīt 10.3.1.1.-10.3.1.3. nodaļas.

10.3.1.1. AT1 attīstības priekšlikumi AT1-a posmā*Ainavu telpas posma funkcionālais un tematiskais plānojums*

Ainavu telpu posma telpiskās robežas ir no Brīvības bulvāra tilta līdz esošā Bauskas pilsētas stadiona sporta kompleksa zonai. Ainavu telpu posma tematika balstīta uz aktīvām, izzinošām, aizraujošām nodarbēm, kas saistītas ar dažādu svētku svinēšanu un aktīvo sportu. Ņemot vērā ainavu telpu posma dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 10.3.1.1.1. tabulu un grafiskās daļas AA-11 lapu.

10.3.1.1.1. tabula. AT1 - a ainavu telpas posma tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Svētku zona - Atvars	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Ēdināšana Makšķerēšana, tai skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām
Fiziskās aktivitātes	Skriešana, pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem Skrituļošana, skeitošana, braukšana ar velosipēdu, nūjošana, orientēšanās Laivošana
Kultūras pasākumi	Tematiskie vakari (<i>brīvdabas kino, foto vakari, muzikālie koncerti, kulinārijas vakari - zivs cepšana, gaļas grillēšana, piena svētki</i>). Mazie festivāli (<i>roks, džezs, blūzs, kantrī, tautas mūzika, radošās darbnīcas, gaismas svētki</i>).

Ņemot vērā plānoto un atļauto teritorijas izmantošanu, esošo infrastruktūru, dabas resursus, TMP ietvaros teritorija perspektīvā attīstāma kā upes svētku zona, kas sevi simbolizētu kā atvars. Atvara simboliskā nozīme liecina par tematiskās zonas virpuļveida rotāciju, kas nodrošina teritorijai nepārtrauktu pulsāciju un izmantošanu jebkurā diennakts laikā. Teritorijas attīstības pamatā saglabāta esošā gājēju kustība pa Mūsas upes pirmā stāva līmeni - upes krastmala, un otrā stāva līmeni - Krasta iela. Ainavu telpu posmu nākotnē iespējams nepārtraukti papildināt ar aktīvās atpūtas publiskās ārtelpas elementiem un objektiem. TMP ietvaros ainavu telpu posmā plānot sekojošu būvobjektu projektu izstrādi un/vai realizāciju:

- Tirdzniecības / izklaides paviljons (būvobjekts Nr.F1-1).
- Esošās Krasta ielas rekonstrukcija un izbūve par promenādi no Brīvības bulvāra nobrauktuves līdz Upmalas ielai. Krasta ielas promenādi un projektēto stāvlaukumu rekonstruēt un izbūvēt atbilstoši LVC standartiem, ieteicamos promenādes šķērsgriezumu risinājumu skatīt grafiskajā daļā, AA-14, AA-15. Paredzēt izbūvēt elektroapgādes, ūdens un kanalizācijas apgādes tīklus.
- Upes informācijas infrastruktūras realizāciju, kur paredzēts virziena norāžu un informācijas stendu izvietojums, atbilstoši infrastruktūras dizaina vadlīnijām.

Plānotās infrastruktūras raksturojums***A - Pieejamības infrastruktūra***

Cietā seguma ietves un laukumus (A1-1) paredzēt Krasta ielas rekonstrukcijas un izbūves attīstību otrā stāva līmenī, sekmējot upes promenādes attīstību no cietā seguma. Rekonstrukcija un izbūve paredzēta pieslēdzoties Brīvības bulvāra esošajai nobrauktuvei līdz Upmalas ielai (ietverot AT1-b, un AT1-c ainavu telpu posmus). Irdenā seguma celiņus un laukumus (A1-2) paredzēt izbūvēt upes

pirmā stāva līmenī - krastmalā, savienojot blakus esošos ainavu telpu posmus un veicinot antropogēnās slodzes samazināšanu, nodrošinot organizētu gājēju kustību. Atbilstoši pieļaujamajam pārvietošanās slīpumam, irdenā seguma celiņus ieteicams izbūvēt noejas/uzejas uz un no pirmā un otrā stāva līmeņa. Betona kāpnes (A1-6) paredzēt pie plānoto autostāvvietu zonas, lai nodrošinātu kopējās infrastruktūras vietas attīstību, kā arī veidotu vienotu kopējo kompozicionālo risinājumu. Cietā seguma velosipēdu ceļu (A2-1) paredzēt izbūvēt kā kopēju Krasta ielas rekonstrukcijas un izbūves attīstību otrā stāva līmenī. Iespēju robežās veloceliņiem nodrošināt divvirzienu kustību. Velosipēdistu celiņu izbūvēt atbilstoši LVS prasībām. Velosipēdistu celiņu iespēju robežās plānot zila krāsā, kas sasauktos un atspoguļotos blakus esošās zilās infrastruktūras vizuālajā tēlā. Cietā seguma stāvlaukumu (A3-2) paredzēt Skolas un Krasta ielas krustojuma noejā, sekmējot autostāvlaukuma izbūvi vismaz 50 automašīnām. Stāvlaukumā iespēju robežās paredzēt vairākus bruģētus laukumus, kur būtu iespējams uzstādīt stacionāras vai mobilas būves, platformas, atkritumu konteinerus, nomas punktus, publiskās tualetes un citus objektus. Sezonālas lietošanas peldošo platformu (A4-1) uzstādīšanu paredzēt atbilstoši svētku norises grafikam, kas kalpotu kā rekreatīvs elements dažādu pasākumu organizēšanai. Platformas atkarībā no plānotās funkcijas būtu iespējams izmantot gan kā vietu, kur rīkot un vērot pasākumus, nodrošinot peldošās skatuves funkciju. Platformas izvietot atbilstoši ainavu telpu posmu plānotajai funkcijai. Platformas iespējams arī izmantot, kā skatu un atpūtas vietas. Nodrošināt sezonālo lietošanas platformu ērtu un drošu apsaimniekošanu. Paredzēt platformu novietošanas vietas nesezonas apstākļos, iespēju robežās iespējams uzglabāt nomas punktus. Platformu izveidei izmantot universālā dizaina principus, tā nodrošinot, ka jaunizveidotā infrastruktūra būs izmantojama un pieejamība piekrastei būs nodrošināta arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (cilvēkiem ratiņkrēslos), universālā dizaina izmantošanas piemērus skatīt 14.pielikums; A6-1.

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B1-1), atkritumu urnas (B1-3) un velonovietni (B1-6) paredzēt Krasta ielas otrā stāva līmenī, kombinējot ar cietā seguma gājēju ietvi, paredzot ritmiski novietotas atpūtas vietas. Atpūtas vietu paplašinājumos paredzēt izvietot soliņus ar atzveltnēm, atkritumu urnas un velostatīvi. Upes krastmalā iespēju robežās paredzēt uzstādīt soliņus ar atzveltnēm un atkritumu urnām. Neparedzēt blīvu soliņu novietošanu. Soliņus novietot aiz paredzētā irdenā seguma taciņas (tuvāk nogāzei) vai arī kombinēt ar taciņu, paredzot atpūtas laukumus, kā otrā stāva līmenī. Soliņus bez atzveltnes paredzēt izvietot pie tualetēm un stāvlaukumos, nodrošinot īslaicīgu uzturēšanos. Velostatīvus upes krastmalā paredzēt pēc nepieciešamības. Papildus atkritumu urnas paredzēt plānotajās piknika vietās. Atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) paredzēt gan otrā stāva, gan pirmā stāva līmenī. Atkritumu urnas kombinēt kopā ar sadzīves atkritumu urnām, kas izvietojas atpūtas laukumos. Atkritumu konteinerus slēgta tipa nojumēs (B1-5) paredzēt izbūvēt stāvlaukuma zonā. Stacionāras publiskās tualetes (vidējas un lielas ietilpības) (B3-3) iespēju robežās izvietot starp AT1-a un AT1-b ainavu telpu posmiem, paredzot ūdens un sadzīves kanalizācijas un apgaismojuma pieslēgumu. Tualetes izvietot kopā ar gājēju celiņu, lai veidotu vienotu infrastruktūras attīstību. Ūdens ņemšanas vietas, dzeramās ūdens strūklas (B3-4) paredzēt otrā stāva līmenī, nodrošinot dzeramā ūdens pieslēgumu, iespēju robežās paredzēt arī pirmā stāva līmenī - upes krastmalā.

C - Informācijas infrastruktūra

Lielās norādes zīmi (riteņbraucējiem, automašīnu vadītājiem) (C1-1) ar norādi uz upes krastmalu un tās infrastruktūras objektiem un citiem nozīmīgiem objektiem, ieteicams izvietot pie

Brīvības bulvāra nobrauktuves uz un no centra puses. Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādi uz upi un citiem nozīmīgiem objektiem upes krastmalā (piemēram, tualetes, esošais stadions un citi nozīmīgi esošie un plānotie objekti), ieteicams izvietot Brīvības bulvāra nobrauktuvē, Skolas un Krasta ielas krustojumā, esošā stadiona kompleksa zonā un pirmā stāva līmenī zem tilta. Mazās norādes zīmes plānot izvietot ietvju, taciņu krustojumos, esošo un plānoto telpisko šķēršļu krustojumos (tilts, gājēju tilts) un konkrētā attālumā, lai norādītu objektus, kurus vēlams būtu apmeklēt. Uz mazajām norādes zīmēm iespējams norādīt attālumu līdz kādam objektam, piemēram, attālums līdz tualetēm, kafejnīcai un citiem nozīmīgiem objektiem. Mazajos informācijas standos (C2-2) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību un citu svarīgu un nozīmīgu informāciju. Stendus paredzēts novietot ainavu telpu posmu ietvaros, tādējādi veidojot netiešas ainavu telpu posmu telpiskās robežšķirtnes. Interaktīvajā informācijas stendā (C2-3) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību, pilsētas mērogā nozīmīgiem objektiem, velomaršrutiem un citiem nozīmīgiem objektiem, pilsētas attīstību u.t.t. Interaktīvā informācijas stenda informāciju nepārtraukti nepieciešams aktualizēt, stendu izvietot stāvlaukuma kompleksā. Plānojot norādes un stendus, ņemot vērā teritorijas lokālo un reģionālo raksturu, izvērtēt nepieciešamību informāciju sniegt arī redzes invalīdiem (Braila rakstā).

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) paredzēt gar plānoto promenādi otrā stāva līmenī, nodrošinot elektroapgādes pieslēgumu. Gaismas bojas (D2-2) paredzēt upes daļā, kombinējot tās ar sezonāla lietošanas peldošajām platformām. Gaismas bojas paredzētas vairāk kā atraktīvs elements, piešķirot ainavu telpu posmam funkciju - svētki, kā arī nodrošinot vizuāli pievilcīgu skatu no otrā stāva promenādes un blakus esošā tilta.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Koku (E1-1) stādījumus paredzēt otrā stāva līmenī, radot vītoli alejas sajūtu. Krūmus (E1-2) paredzēt stādīt nogāzēs, lai nodrošinātu nogāžu papildus stiprināšanu, apstādījumus pie stāvlaukuma, apstādījumus otrā stāva līmenī gar plānoto veloceliņu, kā arī papildināt esošos nogāžu stādījumus pie Brīvības bulvāra nobrauktuves. Apstādījumiem, kurus paredzēts veidot nogāzēs, piešķirt ģeometrisku formu kompozīciju, piemēram, vilnis, tādējādi radot vizuāli un estētiski pievilcīgu nogāzi, kas ir vērojama dažādos līmeņos un no dažādām pilsētas vietām, piemēram, tilts un otrpus Mūsas upes krastmalai. Daudzgadīgus lakstaugus un sīpolpuķes (E1-3) paredzēt kombinēt kopā ar krūmu grupu stādījumiem. Paredzot stādīt tos lielos laukumos vai veidojot *miksu*, atkarībā no kopējā apstādījumu kompozicionālā risinājuma. Vasaras puķes toveros (E2-2) paredzēt izvietot teritorijās, kur nav iespējams stādīt zemsedzē, piemēram, plašos cietā seguma laukumos. Puķu toverus paredzēt izvietot stāvlaukumā. Puķu plostus (E3-1) kombinēt kopā ar sezonālas lietošanas peldošajām platformām.

F - Būvobjektu infrastruktūra

Tirdzniecības / Izklaides paviljons (stacionārs) (F1-1) izvietot pirmā stāva līmenī svētku zonā. Paviljonam nodrošināt pilsētas ūdens un sadzīves kanalizācijas un elektroapgādes pieslēgumus. Iespējams risināt kompleksi ar inventāra nomas punktiem. Atkarībā no ainavu telpas posmu funkcionalitātes, risināt kompleksi ar tūrisma apkalpes punktiem. Tirdzniecības / Izklaides paviljonā plānot, piemēram, kafejnīcas, tējas namiņa, kafijas punkta, bāra, suvenīru veikala,

eko-pārtikas, amatniecības veikaliņa u.c. funkcionālo attīstību. Pārvietojami tirdzniecības ratiņi (F1-6) pārvietojami pa upes krastmalu un otrā stāva līmenī, izmantojami sezonāli.

10.3.1.2. AT1 attīstības priekšlikumi AT1-b posmā

Ainavu telpu posma funkcionālais un tematiskais plānojums

Ainavu telpu posma telpiskās robežas ir no esošā Bauskas pilsētas stadiona sporta kompleksa zonas līdz esošajam gājēju tiltam pāri Mūsas upei. Ainavu telpu posma funkcionalitāti un tematiku nosaka mierīgās un aktīvās atpūtas aktivitātes, kur paredzēta ģimeņu atpūtas tematika, kas ietver bērnu rotaļas, nelielu grupu spēles un nodarbības, fiziskās aktivitātes un relaksāciju upes krastmalā. Esošajā teritorijā nepieciešams demontēt esošo infrastruktūru un paredzēt jaunas infrastruktūras attīstību, veidojot laikmetīgus, jaunus un plašus rotaļu un sporta aktivitāšu piedāvājumu klāstu krastmalā un upes baseinā. Ņemot vērā ainavu telpu posma dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 10.3.1.2.1. tabulu un grafiskās daļas AA-11 lapu.

10.3.1.2.1. tabula. AT1 - b ainavu telpas posma tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Veselības zona - Veldze	
Individuālās aktivitātes	Laivošana, tai skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām Sauļošanās Peldēšanās Makšķerēšana, tai skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām
Fiziskās sporta aktivitātes	Skriešana, pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem Skrituļošana, skeitošana, braukšana ar velosipēdu, nūjošana, orientēšanās Zorbings, supošana u.c.
Bērnu rotaļu zona	3-6 gadu vecumu grupas rotaļu atrakcijas 7-12 gadu vecumu grupas rotaļu atrakcijas
Āra vingrošanas aktivitātes	Ielu vingrošana Āra trenažieri
Izklaidejošās aktivitātes	Galda spēles (dambrete, šahs, galda teniss u.c.)

Ņemot vērā plānoto un atļauto teritorijas izmantošanu, esošo infrastruktūru, dabas resursus, TMP ietvaros teritorija perspektīvā attīstāma kā upes veselības zona, kas sevi simbolizētu kā veldze. Veldzes simboliskā nozīme liecina par tematiskās zonas ūdens baseina aktīvo un pasīvo izmantošanu. Teritorijas attīstības pamatā saglabāta esošā gājēju kustība pa Mūsas upes pirmā stāva līmeni - upes krastmala, un otrā stāva līmeni - Krasta iela. Ainavu telpu posma nākotnē iespējams nepārtraukti papildināt ar aktīvās un pasīvās atpūtas publiskās ārtelpas elementiem un objektiem. TMP ietvaros ainavu telpu posmā plānot sekojošu būvobjektu projektu izstrādi un/vai realizāciju:

- Esošās Krasta ielas rekonstrukcija un izbūve par promenādi no Brīvības bulvāra nobrauktuves līdz Upmalas ielai. Ieteicamo promenādes šķērsriezumu risinājumu skatīt grafiskās daļas AA-14, AA-15 lapās. Paredzēt izbūvēt elektroapgādes, ūdens un kanalizācijas apgādes tīklus.

- Bērnu rotaļu un āra vingrošanas elementu izbūve, attiecīgi nodrošinot minimālo infrastruktūras izbūvi (soliņi, atkritumu urnas, informācijas plāksnes u.c.).
- Sporta laukumu izbūve, attiecīgi nodrošinot minimālo infrastruktūras izbūvi (soliņi, atkritumu urnas, informācijas plāksnes u.c.).
- Vides objektu izbūve, atbilstoši infrastruktūras dizaina vadlīnijām.
- Stacionāra nomas punkta izbūvi, atbilstoši infrastruktūras dizaina vadlīnijām.
- Upes skvēra izbūve, atbilstoši kopējiem kompozicionālajiem risinājumiem, piešķirot jaunu, izglītojošu, atraktīvu funkciju.
- Upes informācijas infrastruktūras realizāciju, kur paredzēts virziena norāžu un informācijas stendu izvietojums, atbilstoši infrastruktūras dizaina vadlīnijām.

Iepriekš uzskaitītajiem būvobjektiem, nodrošināt ainavu telpu posma tematikas ērtu un drošu funkcionēšanu, kā arī krastmalas sasniedzamības un pieejamības risinājumus, atbilstoši kopējai ainavu telpas attīstībai un atpazīstamībai.

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Cietā seguma laukumu (A1-1) paredzēt izbūvēt kā pieslēgumu promenādes daļai, pretī paredzētajam multifunkcionālajam sporta laukumam. Izbūvētajam laukumam paredzēt plašu vietu plānotajiem objektiem, iespēju robežās nodrošināt cietā seguma laukumu skatu platformas izveidošanai ar margām. Irdenā seguma celiņus un laukumus (A1-2) paredzēt izbūvēt upes pirmā stāva līmenī - krastmalā, savienojot blakus esošos ainavu telpu posmus un veicinot antropogēnās slodzes samazināšanu, nodrošinot organizētu gājēju kustību. Atbilstoši pieļaujamajam pārvietošanās slīpumam, irdenā seguma celiņus ieteicams izbūvēt noejas/uzejas uz un no pirmā un otrā stāva līmeņa. Irdenā seguma celiņus ar pārdomātu kompozicionālo risinājumu paredzēt upes skvēra zonā. Irdenā seguma celiņus paredzēt Mūsas upes kreisajā krastmalā, nodrošinot upes pieejamību no abām krastmalas pusēm. Koka seguma moduļveida laipas un platformas (sezonālas, pārvietojamas) (A1-5) plānot izvietot gan upes daļā, gan upes piekrastē, lai veidotu interesantu un patīkamu pastaigu, kā arī nodrošinot pieeju upes baseinam. Upes baseinā iespējams paredzēt plašākas platformas un novietot atpūtas soliņus. Platformu izveidei izmantot universālā dizaina principus, tā nodrošinot, ka jaunizveidotā infrastruktūra būs izmantojama un pieejama piekrastei būs nodrošināta arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (cilvēkiem ratiņkrēslos), universālā dizaina izmantošanas piemērus skatīt 14.pielikums; A6-1.

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B1-1), atkritumu urnas (B1-3) un velonovietnes (B1-6) paredzēt Krasta ielas otrā stāva līmenī, kombinējot ar cietā seguma gājēju ietvi, paredzot ritmiski novietotas atpūtas vietas. Atpūtas vietu paplašinājumos paredzēt izvietot soliņus ar atzveltnēm, atkritumu urnas un velostatīvus. Upes krastmalā iespēju robežās paredzēt uzstādīt soliņus ar atzveltnēm un atkritumu urnām. Neparedzēt blīvu soliņu novietošanu. Atpūtas laukumus paredzēt kopā ar gājēju taciņām, novietojot uz tiem soliņus un atkritumu urnas, izvērtēt nepieciešamību pēc velostatīviem. Soliņus bez atzveltnes paredzēt izvietot pie tualetēm vai citiem objektiem, kur nepieciešams nodrošināt īslaicīgu uzturēšanos. Soliņus, atkritumu urnas un velostatīvus paredzēt āra vingrošanas laukumos, bērnu rotaļu laukumos, upes skvēra teritorijā u.c. Atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) paredzēt gan otrā stāva, gan pirmā stāva līmenī. Atkritumu urnas kombinēt kopā ar sadzīves atkritumu urnām, kas izvietojas atpūtas laukumos. Atkritumu konteinerus slēgta

tipa nojumēs (B1-5) paredzēt izbūvēt cietā seguma laukumā pretī multifunkcionālajam sporta laukumam. Pludmales *mēbeles* (sauļošanās sofas, zviļņi, saulesargi) (B2-1) paredzēts uzstādīt brīvi stāvošas, atbilstoši krastmalas ainavtelpiskajai kompozīcijai. Pludmales *mēbeles* paredzētas sezonāla tipa, līdz ar to nepieciešams nodrošināt to uzglabāšanu. Izvērtēt nomas punkta ietilpību un paredzēt uzglabāšanu nomas punktā. Ģērbtuves (B2-2) paredzēts uzstādīt brīvi stāvošas, atbilstoši krastmalas ainavtelpiskajai kompozīcijai. Publiskās tualetes (mobilas) (B3-1) izvietot pirmā stāva līmenī - upes krastmalā, kā arī izvērtēt iespēju tās izvietot uz cietā seguma laukuma. Tualetes paredzētas sezonāla tipa - izsmelamas. Tualetu skaitu paredzēt atkarībā no situācijas. Tualetes izvietot kompleksi ar citiem labiekārtojuma elementiem. Ūdens ņemšanas vietas, dzeramās ūdens strūklas (B3-4) paredzēt otrā stāva līmenī, kombinējot ar cietā seguma laukumu, kas plānots pretī multifunkcionālajam sporta laukumam. Nodrošinot dzeramā ūdens pieslēgumu, iespēju robežās paredzēt arī pirmā stāva līmenī - upes krastmalā. Mākslas objektus, instalācijas (pārvietojamas) (B5-1) paredzēt atbilstoši upes skvēra kopējam attīstības vēstījumam, piemēram, izzinošs labirints, mākslas darbi, kas saistīti ar ūdens pasauli, ūdens pasaules dzīvnieki, plenēri, glezniecības stundas u.t.t. Upes skvēra tematika ikgadēji var tikt mainīta. Vietzīme (B5-5) paredzēt izvietot Pionieru un Krasta promenādes krustojumā. Informējošs vides elements apvienots ar informācijas stendu, paredzot digitāli uztveramu informāciju par pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību un citu svarīgu un nozīmīgu informāciju.

C - Informācijas infrastruktūra

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādi uz upi un citiem nozīmīgiem objektiem upes krastmalā (piemēram, tualetes, esošais stadions un citi nozīmīgi esošie un plānotie objekti), ieteicams izvietot pie plānotā multifunkcionālā sporta kompleksa, Pionieru un Krasta promenādes krustojumā un pirmā un otrā stāva līmenī pie gājēju tilta pāri Mūsas upei. Tematiskās informācijas plāksnes (C3-1) plānot ievietot pie bērnu rotaļu laukumiem, āra vingrošanas elementiem, āra trenāžieriem un visiem publiskās labiekārtošanas elementiem, kurus paredzēts izmantot, nodrošinot izzinošu, pamācošu informāciju. Rekreatīvo vietu informācijas plāksnes (C3-2) plānot izvietot pie potenciālajām peldēšanās vietām, sauļošanās vietām, atļautajām laivu piestāšanas vietām, pludmales *mēbeļu* izvietošanas zonām u.c. Plānojot norādes un stendus, ņemot vērā teritorijas lokālo un reģionālo raksturu, izvērtēt nepieciešamību informāciju sniegt arī redzes invalīdiem (Braila rakstā).

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) paredzēt cietā seguma laukumā pretī plānotajam multifunkcionālajam sporta laukumam.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Kokus (E1-1) paredzēt plānotajā upes skvēra teritorijā, nepieciešamības gadījumā saglabāt vai izcirst esošos apstādījumus. Skvērā paredzēt krūmus (E1-2) un daudzgadīgas lakstaugu nu sīpolpuķu dobes (E1-3). Krūmus (E1-2) paredzēt stādīt nogāzēs, lai nodrošinātu nogāžu papildus stiprināšanu, apstādījumus pie cietā seguma laukuma, apstādījumus otrā stāva līmenī gar plānoto veloceliņu esošās apbūves pusē, lai nodalītu telpas. Apstādījumus, kurus paredzēts veidot nogāzēs piešķirt ģeometrisku formu kompozīciju, piemēram, vilnis, tādejādi radot vizuāli un estētiski pievilcīgu nogāzi, kas ir vērojama dažādos līmeņos un no dažādām pilsētas vietām, piemēram, Mūsas kreisā krastmala. Daudzgadīgus lakstaugus un sīpolpuķes (E1-3) paredzēt kombinēt kopā ar krūmu grupu stādījumiem. Paredzot stādīt tos lielos laukumos vai veidojot *miksu*, atkarībā no

kopējā apstādījumu kompozicionālā risinājuma. Vasaras puķes toveros (E2-2) paredzēt izvietot teritorijās, kur nav iespējams stādīt zemsedzē, piemēram, plašos cietā seguma laukumos. Puķu toverus paredzēt izvietot stāvlaukumā.

F - Būvobjektu infrastruktūra

Nomas punktu (F1-3) izvietot cietā seguma laukumā pretī plānotajam multifunkcionālajam sporta laukumam. Nomas punktam nodrošināt inženiertehnisko aprīkojumu. Bērnu rotaļu un jauniešu aktivitāšu laukumi un ierīces (2-16 gadu vecumu grupām) (F2-2) paredzēti izvietot sasaistot to ar otrā līmeņa promenādi. Sporta laukumus (F2-3) plānot esošā sporta laukuma kompleksa daļā, paredzot to kā multifunkcionālo sporta laukumu (basketbola laukums, tenisa laukums, florbola laukums u.c.), ziemas sezonā iespējams paredzēt āra slidotavu. Piepūšamās ūdens atrakcijas (F2-4) plānot upes baseina daļā, nodrošinot netraucētu laivošanu un peldēšanu. Interaktīvās spēles un prāta spēles (F2-5) plānot kopā ar bērnu rotaļu un jauniešu laukumiem un sporta laukumiem.

10.3.1.3. AT1 attīstības priekšlikumi AT1-c posmā

Ainavu telpu posma funkcionālais un tematiskais plānojums

Ainavu telpu posma telpiskās robežas ir no esošā gājēju tilta pāri Mūsas upei līdz Bauskas pilsētas administratīvajai robežai. Ainavu telpu posma funkcionalitāti un tematiku nosaka mierīgās aktivitātes, kur paredzēta pilsētas iedzīvotāju un viesu ģimeņu atpūtas tematika, kas ietver aktivitātes bērniem (bez vietas infrastruktūras), aktivitātes pieaugušajiem (bez vietas infrastruktūras), rotaļas ar mājdzīvniekiem, laivu piestātnes vieta un telšu vieta, fiziskās aktivitātes un relaksācija upes krastmalā. Ņemot vērā ainavu telpu posma dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 10.3.1.3.1. tabulu un grafiskās daļas AA-11 lapu.

10.3.1.3.1. tabula. AT1 - c ainavu telpas posma tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Dabas zona - Atpūta dabā - Viļņi	
Individuālās aktivitātes	Laivošana Sauļošanās Peldēšanās Makšķerēšana Nakšņošana dabā (teltis) Piknikošana Dabas vērošana
Fiziskās sporta un tematiskās aktivitātes	Skriešana, pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem Orientēšanās dabā

Ņemot vērā plānoto un atļauto teritorijas izmantošanu, esošo infrastruktūru, dabas resursus, TMP ietvaros teritorija perspektīvā attīstāma kā dabas zona, kas sevi simbolizētu kā atpūtniekus. Atpūtnieku simboliskā nozīme liecina par tematiskās zonas ūdens baseina un krastmalas aktīvo un pasīvo izmantošanu. Teritorijas attīstības pamatā saglabāta esošā gājēju kustība pa Mūsas upes krastmalas zonu. Ainavu telpu posmus nākotnē iespējams nepārtraukti papildināt ar dažāda veida

tematiskajām aktivitātēm, kas balstās uz dabas atpūtu. TMP ietvaros ainavu telpu posmā plānot sekojošu būvobjektu projektu izstrādi un/vai realizāciju:

- Vietzīmes (Pilsētas vārti) izbūvi noteiktās Bauskas pilsētas administratīvajā robežā.
- Upes informācijas infrastruktūras realizāciju, kur paredzēts virziena norāžu un informācijas stendu izvietojums, atbilstoši infrastruktūras dizaina vadlīnijām.

Iepriekš uzskaitītajiem būvobjektiem, nodrošināt ainavu telpu posma tematikas ērtu un drošu funkcionēšanu, kā arī krastmalas sasniedzamības un pieejamības risinājumus, atbilstoši kopējai ainavu telpas attīstībai un atpazīstamībai.

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Esošos zemsedzes celiņus un laukumus (A1-3) plānot upes krastmalā, iestaigāto kustību trajektorijās. Takas nepieciešams regulāri pļaut, lai veidotu trajektoriju. Taku pļaušanu veikt, tikai tad, kad nav novietotas moduļveida laipas. Koka seguma moduļveida laipas un platformas (sezonālas, pārvietojamas) (A1-5) plānot izvietot upes krastmalā, iestaigāto kustību trajektoriju robežās. Koka platformas plānot izejā pie Upmalas ielas un pa vidu starp Upmalas ielas izejas vietu un Bauskas pilsētas administratīvo robežu. Koka platformu paredzēts izvietot pie Upmalas ielas pagrieziena, kur sezonāli paredzēt dažāda veida labiekārtojuma elementu novietošanu, piemēram, publiskās tualetes (mobilas), soliņus un citus elementus atkarībā no sezonālās nepieciešamības.

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Soliņus bez atzveltnēm (B1-1), atkritumu urnas (B1-3) un atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) plānot kopā ar moduļveida laipām un platformām, paredzot sezonālu izmantošanu. Soliņus bez atzveltnēm plānot novietot pa vienam vai grupās plānotajās telšu un ugunscura vietās. Labiekārtojuma elementus paredzēt no masīvkoka elementiem, kas iekļautos esošajā ainavā un vidē. Atkritumu konteinerus slēgta tipa nojumēs (B1-5) plānot pie Upmalas ielas pagrieziena mezglā. Atkritumu konteinerus plānot uz cietā seguma. Atkritumu nojume paredzēta stacionāra. Atkritumu nojumei nodrošināt ērtu un drošu apsaimniekošanu. Publiskās tualetes (mobilas) (B3-1) izvietot Upmalas ielas pagrieziena mezglā uz moduļveida platformas. Tualetes paredzētas sezonāla tipa - izsmeļamas. Tualetu skaitu paredzēt atkarībā no noslogojuma. Tualetes izvietot kompleksi ar citiem labiekārtojuma elementiem. Piknika galdus ar soliem (B6-1) un ugunscura vietas (B6-2) plānot ugunscura zonā, paredzot atbilstošu labiekārtojumu, pieejamību un apsaimniekošanu.

C - Informācijas infrastruktūra

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādi uz upi un citiem nozīmīgiem objektiem upes krastmalā (piemēram, tualetes, skatu tornis un citi nozīmīgi esošie un plānotie objekti), plānot izvietot krastmalā zem gājēju tilta pāri Mūsas upei, Upmalas ielas promenādes pieslēguma mezglā un pie telšu un ugunscura vietām. Tematiskās informācijas plāksnes (C3-1) plānot izvietot pie paredzētā skatu torņa, nodrošinot izzinošu, informējošu un pamācošu informāciju. Rekreatīvo vietu informācijas plāksnes (C3-2) izvietot pie plānotajām aktivitātēm, piemēram, telšu vieta, laivu piestātne, ugunscura vieta un laukumiem, kas domātas sporta un izklaidējošām aktivitātēm.

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālais apgaismojums ainavu telpas posma ietvaros netiek paredzēts.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Kokus (E1-1) un krūmus (E1-2) plānot kā papildinošus elementus esošajam apaugumam kā arī veidot atsevišķas koku un krūmu grupas, nodrošinot upes krastmalas apaugumu zonu funkcionālu un estētiski kvalitatīvu. Norobežojošu stādījumu grupas plānot pie privātīpašumu teritorijām.

F - Būvobjektu infrastruktūra

Vietzīmi (Pilsētas vārti) (F2-6) plānot izvietot pie Bauskas pilsētas administratīvās robežas, lai nodrošinātu vieglu uztveri par pilsētas fiziski - telpisko robežu. Upes skatu torni (F2-7) plānot netālu no telšu vietas, pēc iespējas tuvāk pilsētas teritorijai, lai nodrošinātu ērtu sasniedzamību tornim.

10.3.2. Mūsas un Mēmeles upes sateces piekrastes un krastmalas ainavu telpa (AT2)***Ainavu telpas rakstura profils***

AT2 ainavu telpa atrodas Bauskas pilsētas rietumu daļā Mūsas un Mēmeles satecē (pussala). Upju garums ainavu telpas ietvaros ir apmēram 3,00 km. Teritorijā izvietojas īpašas nozīmes zaļumvietas un publiskas apbūves teritorija. Teritorijā atrodas Bauskas viduslaiku pils, ar kuru saistāma Bauskas pilsētas izveidošanās, un divas salas starp Mūsu un Mēmeli. Ķirbaksala iekļauta dabas parka "Bauska" teritorijā, blakus esošajai salai, kas atrodas juridiskas personas īpašumā, nav definēts nosaukums, kā arī netiek iekļauta dabas parka "Bauska" teritorijā. TMP ietvaros plānot salai piešķirt nosaukumu, jo tieši uz šīs salas vērojama īstā Mūsas un Mēmeles satekas vieta. TMP ietvaros salu plānots nosaukt par Mūsasu. Vārda nozīme atspoguļo salas piederību pilsētai, tās iedzīvotājiem un veido vienotu kopību. Mūsala definē mūs kā pilsētas iedzīvotājus, apmeklētājus, tūristus, visus, piešķir vietas nozīmi - mūsu sala, mūsu satikšanās vieta, mūsu sākums.

Ainavu telpai raksturīga plaša zaļā teritorija un izteikts reljefs Bauskas viduslaiku pils apkārtnē. Vietas tematika saistīta ar kultūrvides respektēšanu, dabas aizsardzību, vides izglītību, brīvdabas pasākumiem un ūdenstūrismu.

Ainavu telpā AT2 iedalīti sekojoši ainavu telpas posmi:

- AT2-a ap esošās publiskās apbūves teritoriju tuvumā Kalēju un Rūpniecības ielas krustojumam;
- AT2-b aptver teritoriju pie Bauskas viduslaiku pils un pils parka;
- AT2-c aptver salas starp Mūsu un Mēmeli.

Ar ainavu telpas AT2 risinājumiem ir jāpalielina zilās infrastruktūras sniegtos (1) apgādes jeb nodrošinājuma, (2) regulējošos un atbalsta, (3) kultūras jeb nemateriālos, kā arī zaļās infrastruktūras sniegtos kultūras jeb nemateriālos pakalpojumus, skatīt 10.3.2.1. tabulu. Ar plānotajām rīcībām tiks veikta ainavas multifunkcionalitātes palielināšana, ko panāk ar kultūras pakalpojumu integrēšanu zaļās un zilās infrastruktūras telpiskajās struktūrās.

10.3.2.1. tabula. Kopsavilkums par ekosistēmas pakalpojumu palielinājumu, ieviešot AT2 paredzētos risinājumus

Zemes izmantošana (ZI) / Ekosistēmu pakalpojums	Apgādes jeb nodrošinājuma				Regulējošie un atbalsta				Kultūras jeb nemateriālie			
	EP ₁	EP ₂	EP ₃	EP ₄	EP ₅	EP ₆	EP ₇	EP ₈	EP ₉	EP ₁₀	EP ₁₁	EP ₁₂
ZI ₁ upes	5	0	5	0	5	5	0	5	5	5	5	5
ZI ₂ īpašas nozīmes zaļumvietas	0	0	0	0	5	5	5	5	5	5	5	5
ZI ₃ īpašas nozīmes zaļumvietas (kapsētas)	0	0	0	0	5	4	4	4	4	3	3	1
ZI ₄ citas koptās zaļumvietas	0	0	0	1	5	5	5	5	5	5	5	5
ZI ₅ mazstāvu dzīvojamā apbūve	4	0	0	0	4	4	4	4	5	5	0	4
ZI ₆ vairākstāvu	2	0	0	0	3	3	3	3	2	3	0	3

Zemes izmantošana (ZI) / Ekosistēmu pakalpojums	Apgādes jeb nodrošinājuma				Regulejošie un atbalsta				Kultūras jeb nemateriālie			
dzīvojamā apbūve												
ZI ₇ publiskā apbūve	0	0	0	0	2	2	3	3	5	5	5	5
ZI ₈ ražošanas objekti un noliktavas	0	0	0	0	1	1	1	1	4	5	5	5
ZI ₉ tehniskā apbūve	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

Piezīmes: Iekrāsoti ir tie ekosistēmu pakalpojumi, kurus līdz šādai vērtībai var palielināt realizējot ar ainavu kvalitātes mērķiem noteiktos uzdevumus.

Ainavas estētika

AT2-a ainavu telpas posms Mūsas upes kreisajā krastmalā ir ar tālām un plašām skatu līnijām, gan no pirmā stāva līmeņa, gan no otrā stāva līmeņa. Posms identificējams kā augstvērtīga skatu ainava, jo galvenie skati vērsti uz teritorijas dominanti – Bauskas viduslaiku pili. Vērtīgi ainavas elementi ir karbonātiskie dolomīta atsegumi un upes bioloģiskās daudzveidības īpatsvars. Ainavas telpas posma elementi ainavā funkcionē kā reprezentatīvs objekts un orientieris. Mēmeles upes kreisā krastmala ir ar tuvām un šaurām skatu līnijām, jo skatu garums atduras pret esošo labas krastmalas stāvkrastu. Stāvkrasts ainavu telpas posmā veido vizuāli pievilcīgu telpu, apaugums iekļaujas esošajā ainavā. Bauskas viduslaiku pils parkā veicama esošo kokaugu inventarizācija un jaunu stādījumu ierīkošana, atbilstoši vēsturiska parka stādījumu principiem.

AT2-b ainavu telpas posms vērtējams kā augstvērtīgs, jo no dažādiem skatu punktiem iespējams redzēt Bauskas viduslaiku pili un tās teritoriju, kā arī abas upes – Mūsu un Mēmeli. Ainavu telpas posmā dominē plašas un tālas skatu līnijas, kas atsevišķās vietās jāparedz uzlabot. Vizuālo piesārņojumu ainavu telpas posmā veido Mūsas upes kreisās krastmalas apaugums. Krastmalai raksturīgs dabisks un mākslīgi veidots apaugums. Dabiski veidojies apaugums ir ainavisks, jo tas sasauca ar kopējo krastmalas lineāro ainavu. Mākslīgo apaugumu veido esošās privātās teritorijas, kur no Bauskas viduslaiku pils puses uztverams kā vizuāls piesārņojums ar dažādiem regulāru formu un līniju dzīvžogiem, kas neiekļaujas kopējā ainavas telpā. Esošais apaugums Ķirbaksalā saglabājams. Salā aiz Ķirbaksalas (pēdējā sala Mūsas un Mēmeles satecē) veicama krūmu izzāģēšana, lai veidotu atvērtus un plašus skatus uz Lielupi, degradējošs elements uz šīs salas esošie augstsprieguma tīkli, plānot to izbūvi pazemē, lai saglabātu un paaugstinātu Lielupes ainavas kvalitāti.

AT2-c ainavu telpas posmam raksturīgas tuvas un šauras skatu līnijas. Skatu līnijas garumu un platumu nosaka upes līkums un apaugums. Mēmeles upes līkums no labās krastmalas definējams kā augstvērtīgs ar pievilcīgiem elementiem. Degradējošs elements ir Mēmeles upes kreisajā krastmalā esošais Lejas dzirnavu komplekss (Padomju laikos etiķa un konfekšu rūpnīca). Esošās situācijas vērtējums ir apkopots 10.3.2.2. un 10.3.2.3. tabulā. Lai sasniegtu 10.3.2.2.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir jārealizē 12.2.1.nodaļā aprakstītās rīcības.

10.3.2.2. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējums – AT2

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējums
Atvērta ainava un skatu līnijas	<ul style="list-style-type: none"> nozīmīgas atvērtas dabas ainavas un kultūrvēsturiski nozīmīgas ainavas un skatu līnijas.
Skatu ainavas	<ul style="list-style-type: none"> neapzinātas nozīmīgas skatu vietas un perspektīvas dabas ainavām (Ķirbaksala, sala aiz Ķirbaksalas); spēcīga ainaviskā struktūra.
Pievilcīgi ainavu elementi	<ul style="list-style-type: none"> esošie grāvji starp Ķirbaksalu un parka teritoriju, starp parku un Bauskas viduslaiku pili; Dabas daudzveidība (Karbonātisko pamatiežu atsegumi, Mēmeles upes labās krastmalas stāvkrasts, dabas parks „Bauska” – dabas pieminekļi); Kultūrvēsturiski elementi (Bauskas viduslaiku pils un parks un ar to saistītie elementi).
Vizuālais piesārņojums	<ul style="list-style-type: none"> labās krastmalas dzīvojamās apbūves teritorijas norobežojošie apstādījumi (tūju dzīvžogi, lapu krūmu dzīvžogi un grupas); gaisa elektrolīnu pārvadi starp upēm; Mēmeles upes labās krastmalas privātā teritorija pretī Bauskas viduslaiku pilij.
Degradējošie elementi	<ul style="list-style-type: none"> gaisa elektrolīnu pārvadi; Lejas dzirnavu kompleksa teritorija; atsevišķu privāto teritoriju nesakoptība (Mūsas kreisā krastmala).

10.3.2.3. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums – AT2

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Atvērta ainava un skatu līnijas	
Skatu ainavas	
Pievilcīgi ainavu elementi	
Vizuālais piesārņojums	
Degradējošie elementi	

Piezīmes:

Ainavas kvalitāšu indikatora vērtējums	Vērtības nav	Ļoti zema vērtība	Zema vērtība	Vidēja vērtība	Augsta vērtība	Ļoti augsta vērtība

Upes un piekrastes dabiskā funkcionalitāte

Upes funkcionalitāti integrēti raksturo tās ekoloģiskā kvalitāte, kuru vērtē pēc piesārņojuma slodzēm un hidromoloģiskajiem pārveidojumiem. AT2 teritorijas upju ekoloģiskā kvalitāte ir vērtējama kā vidēja. Tajās ilgstošas palielinātas augu barības vielu noteces dēļ upēs ir akumulējušies lieli biogēno elementu (N, P savienojumi) krājumi, kas veicina pastiprinātu ūdensaugu attīstību. Pārmēra aizauguma dēļ ir kavēta ūdens notecē, samazinās vimbām un nēģiem piemērotas nārsta un mazuļu dzīves vietas, izzūd sugas u.c., skatīt 10.3.2.4. un 10.3.2.5. tabulas

Zemes lietojums AT2 attīstības teritorijā ir tuvu optimālajam – lielu teritorijas daļu aizņem dabas parks “Bauska”, kurā ir noteikti saimnieciskās darbības ierobežojumi, upju krastmalas teritorijas lielākajā to daļā veido krūmiem neapaugušas kopta zālāja teritorijas, kuras spēj akumulēt palu ūdeņus un kalpot par migrācijas koridoru sauszemes dzīvniekiem. Esošās situācijas vērtējums ir apkopots 10.3.2.4. un 10.3.2.5. tabulā. Lai sasniegtu 10.3.2.1.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir jārealizē 12.2.2.nodaļā aprakstītās rīcības.

10.3.2.4. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējums – AT2

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējums
Upes nepārtrauktība	Nav kavēta
Piekrastes nepārtrauktība	Ir apgrūtināta tilta šķērsojuma vietā
Netraucēta ūdens notecē ārpus palu periodiem	Noteci apgrūtina pārmēra aizaugums
Upes tipam atbilstoša gultnes struktūra	Aizaugums veicina: <ul style="list-style-type: none"> • sedimentu uzkrāšanos; • pastiprinātu krasta eroziju; • gultnes paplašināšanos.
Upes tipam atbilstošs ūdeņu sugu sastāvs	<ul style="list-style-type: none"> • izzūd straujtecēm raksturīgās divvāku gliemenes <i>Unio spp.</i>, • izzūd citas reofilo bezmugurkaulnieku sugas; • samazinās iegremdēto un peldlapu augu sugas.
Upes tipam atbilstošs piekrastes ūdensaugu sastāvs	<ul style="list-style-type: none"> • samazinās no ūdensaugiem brīvas piekrastes; • piekrastē ir vienlaidus virsūdens augu josla.
Upes un piekrastes tipam atbilstoši biotopi	<ul style="list-style-type: none"> • samazinās vimbām un nēģiem piemērotas nārsta un mazuļu dzīves vietas; • samazinās ar iegremdētajiem un peldlapu augiem aizņemtās platības; • izzūd akmeņainie upju biotopi.

10.3.2.5. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums – AT2

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Upes nepārtrauktība	
Piekrastes nepārtrauktība	
Netraucēta ūdens notecē ārpus palu periodiem	
Upes tipam atbilstoša gultnes struktūra	
Upes tipam atbilstošs ūdeņu sugu sastāvs	

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Upes tipam atbilstošs piekrastes ūdensaugu sastāvs	
Upes un piekrastes tipam atbilstoši biotopi	

Piezīmes:

Ainavas kvalitāšu indikatora vērtējums	Vērtības nav	Ļoti zema vērtība	Zema vērtība	Vidēja vērtība	Augsta vērtība	Ļoti augsta vērtība

Ainavas multifunkcionalitāte

Multifunkcionāla ainava veidojas, ja tajā esošie tūrisma un rekreācijas objekti (tūristu un iedzīvotāju galamērķi ir labi pieejami sasniedzamības ziņā (atbilstoša ceļu infrastruktūra) un fiziskas piekļuves ziņā (pieejamība vecākiem ar bērnu ratiem, invalīdi ratiņkrēslos u.c.). Ainavu telpas galveno funkcionālo sasaisti veido Brīvības bulvāris – transportlīdzekļu tilts pāri Mūsas upei. Esošās situācijas vērtējums ir apkopots 10.3.2.6. un 10.3.2.7. tabulā. Lai sasniegtu 10.3.2.6.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir jārealizē 12.2.1.nodaļā aprakstītās rīcības.

10.3.2.6. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējums – AT2

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējums
Fiziskā savienojamība, sasaiste un pieejamība, tai skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.	<ul style="list-style-type: none"> nav nodrošināta vides pieejamība piekrastei un krastmalai; nav nodrošināta krastmalas ērta, droša, estētiska un plānveidīga ceļu (gājēju takas, koka laipas) infrastruktūras sasaiste un pieejamība. Augstā kvalitātē attīstīts dabas parka „Bauska” koka laipas un gājēju taku infrastruktūra.
Vizuālā savienojamība, sasaiste un pieejamība	<ul style="list-style-type: none"> vizuālā robežšķirtne un sasaiste (transportlīdzekļu tilts, tiltiņi pāri grāvjiem); teritorijā nav risināta vizuālā sasaiste.

10.3.2.7. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums – AT2

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Fiziskā savienojamība, sasaiste un pieejamība, tai skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.	
Vizuālā savienojamība, sasaiste un pieejamība	

Piezīmes:

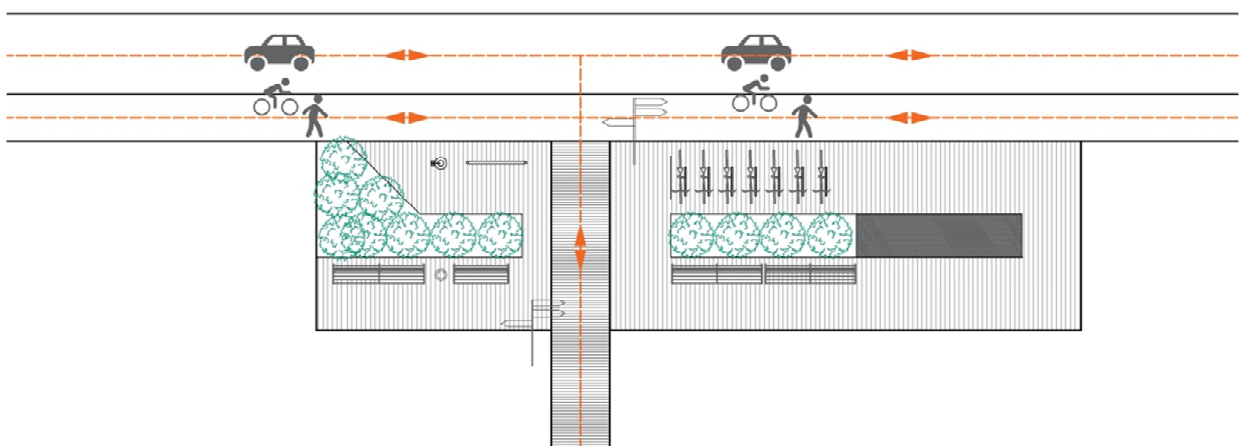
Ainavas kvalitāšu indikatora vērtējums	Vērtības nav	Ļoti zema vērtība	Zema vērtība	Vidēja vērtība	Augsta vērtība	Ļoti augsta vērtība

Lai sasniegtu 10.3.2.1.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, pārvietošanos teritorijā paredzēt pa irdenā seguma celiņiem un celiņiem esošā zemesdzē, regulāri paredzot seguma atjaunošanas un pļaušanas darbus attiecīgi tematisko ainavu telpu posmu funkcionālajiem un tematiskajiem risinājumiem. Savienojumos starp salām paredzēt no koka tiltiem un koka seguma moduļveida platformām.

Ņemot vērā esošos pieejas ceļus, kas ir kā pirmā pieejamības robežšķirtne krastmalai, un kurās ir iespējams veikt labiekārtošanas darbus, pamatojoties uz izstrādātajiem scenārijiem, izstrādāti pārvietošanās ceļu un krastmalas saduras vietu tipveida risinājumi. Galvenās ainavu telpas saduras vietas veidojamas Bauskas viduslaiku pils teritorijā, Ķirbaksalas un pēdējās salas aiz Ķirbaksalas rietumu daļā, kā arī pie dabas parka “Bauska” robežas. Saduras vietu tipveida risinājumi paredz veidot vienotu krastmalas kopējo kompozicionālo risinājumu, un plānveidīgi strukturēt nepieciešamās infrastruktūras un labiekārtojuma elementu funkcionāli ērtu lietojumu, kā arī estētiski pievilcīgu un atpazīstamu vietas tēlu. Fizisku piekļuvi infrastruktūras objektiem nodrošinās, paredzot universālā dizaina principu ievērošanu. Tas nozīmē, veidojot produktu vai vides dizainu, kuru var izmantot visi cilvēki visplašākajā mērā un bez nepieciešamības to īpaši pielāgot, kas ir pieejams, drošs un humāns vides veidošanas risinājums, kurā komfortabli jūtas ikviens cilvēks, neskatoties uz iespējamām uztveres vai veselības problēmām (Guidelines for Use of the Principles of Universal Design, 1999; Beķere I., 2009).

Krastmalas saduras vietu ainavtelpiskās kompozīcijas priekšlikumus risināt ar mobilo labiekārtojuma elementu izvietojumu, lineāru kompozīciju, izvietojot uz esošā ceļa ass. Atkarībā no saduras vietas plānotās noslogotības un nozīmes krastmalas attīstībā, risināt labiekārtojuma aprīkojuma grupas. Aprīkojuma grupai jāietver atbilstoši elementi, kas ir nozīmīgi krastmalas lietojumam.

Krastmalas saduras vietu izbūvē paredzēt: soliņus bez atzveltnes, dalīta tipa atkritumu urnas, velonovietnes, norādes zīmes, informācijas standus un elementus, kas nodrošina apgaismojumu, skatīt 10.3.2.1. attēlu un 10.3.2.1.-10.3.2.3. nodaļas un pielikumu Nr.20.

10.3.2.1. attēls. Saduras vietu pamataprīkojuma kompozicionālais priekšlikums

Rekreācijas iespējas

Rekreācijas daudzveidība veidojas plānojot labiekārtojuma priekšlikumus, norādot uz vajadzībām un elementiem, kas jāiekļauj ainavu telpas rekreācijas attīstībā, lai nodrošinātu kvalitatīvu un drošu vides izmantošanu. Esošās situācijas vērtējums ir apkopots 10.3.2.8. un 10.3.2.9. tabulā. Lai sasniegtu 10.3.2.8.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir jārealizē 12.2.1.nodaļā aprakstītās rīcības.

10.3.2.8. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējums – AT2

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējums
Tūrisma objektu izvietojums un blīvums	<ul style="list-style-type: none"> • ūdenstūrisms (katamarāni, laivošana); • makšķerēšana; • kultūras tūrisms (Bauskas viduslaiku pils un parks); • dabas tūrisms (dabas parks „Bauska”);
Rekreācijas infrastruktūras daudzveidība	<ul style="list-style-type: none"> • daudzveidīgs rekreācijas infrastruktūras klāsts.
Daba kā vides izglītības resurss	<ul style="list-style-type: none"> • tiek izmantota tikai „Vimbu svētku” laikā; • teritorijā nav speciālas šim mērķim izmantojamas infrastruktūras.

10.3.2.9. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums – AT2

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Tūrisma objektu izvietojums un blīvums	
Rekreācijas infrastruktūras daudzveidība	
Daba kā vides izglītības resurss	

Piezīmes:

Ainavas kvalitāšu indikatora vērtējums	Vērtības nav	Ļoti zema vērtība	Zema vērtība	Vidēja vērtība	Augsta vērtība	Ļoti augsta vērtība

Rekreācijas vietas plānot abās Mūsas un Mēmeles upes krastmalās, iespēju robežās apzināt Mēmeles upes labo krastmalu. Rekreācijas tūrisma ainavu telpā plānot kā AT1 ainavu telpas tūrisma veidu, akcentējot to kā *zaļo* tūrismu. Atbilstoši esošajam ainavu rakstura profilam, paredzēt rekreācijas tūrismu, kas saistīts ir ar dabas, kultūrvēsturisko, sporta un ūdens tūrismu. Dabas tūrisma forma var tikt īstenojama kā pārgājieni – īsi vai gari, vienas dienas vai vairāku dienu, pārgājienu maršruti, kas plānotajā ainavu telpā var tikt veidojami kā apļveida. Pārgājienu organizēt individuāli (vienatnē), grupās vai gidu pavadībā, pārgājienu plānot kombinēt ar citiem aktīvā tūrisma un atpūtas veidiem, piemēram, ūdens tūrismu. Dabas pārgājienu organizēt vienotā formā kopā ar dabas parku “Bauska”. Sporta tūrisma forma var tikt īstenojama kā nūjošana un skriešana pa plānotajām zemsedzes takām, piemērojot dažādus elementus, kas atrodas infrastruktūras tuvumā. Ūdenstūrisma plānot atbilstoši ainavu telpas tematikai, tā piemērojama kā dabas izzināšana, ietverot dažāda lieluma grupu vai individuālus izbraucienus. Paredzēt pārveidošanos ar kanoe laivām, piepūšamajām laivām, mazizmēra plošiem, kajakiem u.c.

Ūdenstūrisms Mēmeles upē var tikt attīstīts kā aktīvais tūrisms, nodrošinot organizētas aktivitātes uz upju straujteču posmiem. Organizētai rekreācijas tūrisma attīstībai jānodrošina informācijas infrastruktūras daudzveidība, paredzot dažāda veida norādes zīmes, informācijas standus, plānus un citus informējošus un izglītojošus elementus.

Dabas resursu multifunkcionalitāti palielina ar atbilstošas infrastruktūras izveidi. AT3-b posmā, kur jau šobrīd notiek dažādas vides izglītības aktivitātes, plānot informācijas infrastruktūras elementu attīstību (informācijas stendi, norādes plāksnes, vides elementi) norādot informāciju par bioloģisko daudzveidību un aizsargājamiem objektiem ainavu telpā. AT2-c posmā plānot vides izziņas infrastruktūru – *brīvdabas klase* – neliela mēroga pasākumiem, kā arī izzinošas mācību takas, aprīkojot tās ar speciāliem labiekārtojuma elementiem, skatīt 10.3.2.1.-10.3.2.3. nodaļas.

10.3.2.1. AT2 attīstības priekšlikumi AT2-a posmā

Ainavu telpas posmu funkcionālais un tematiskais plānojums

Ainavu telpu posmu telpiskās robežas ir no Rīgas un Rūpniecības ielu krustojuma līdz Mēmeles pagriezienam virzienā uz Bauskas viduslaiku pili. Ainavu telpu posmu tematika balstīta uz vietas ainavisko potenciālu, izvietojoties Bauskas viduslaiku pils priekšplānā skatam no Mēmeles puses. Tematiski ainavu telpu posmam piešķirts nosaukums *Krāces*, atsaucoties uz Mēmeles upes raksturu šajā vietā un uz perspektīvām aktivitātēm, kas atdzīvinātu šo apkaimi un kā magnēts piesaistītu jaunus interesentus. Ainavu telpas posma plānojums balstīts uz jauna publiska rakstura objekta ierīkošanu esošas degradētas būves vietā un īpašas noskaņas pie upes pilsētvidē baudīšanu. Ņemot vērā ainavu telpas posmu dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 10.3.2.1.1. tabulu un grafiskās daļas AA-12 lapu.

10.3.2.1.1. tabula. AT2 - a ainavu telpas posmu tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Bauskas viduslaiku pils priekšplāns - Krāces	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Ēdināšana Nakšņošana (viesnīca) Relaksācija (SPA, skaistuma procedūras, joga, meditācija)
Fiziskās aktivitātes	Skriešana, pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem Nūjošana Riteņbraukšana
Kultūras pasākumi	Ūdens - gaismas projekcijas

Ņemot vērā ainavu telpas novietojumu Bauskas identitāti veidojošo kultūrvēsturisko objektu kontekstā, teritorijā plānots attīstīt publiska rakstura būvi ar relaksācijas, ēdināšanas un nakšņošanas pakalpojumu piedāvājumu. TMP ietvaros ainavu telpu posmā plānot sekojošu būvprojektu izstrādi:

- Publiska rakstura būve un teritorijas labiekārtojuma risinājumi.
- Ūdens - gaismas projekcijas Mēmeles upē.

Plānotās infrastruktūras raksturojums**A - Pieejamības infrastruktūra**

Cietā seguma ietves un laukumus (A1-1) paredzēt perspektīvā attīstāmās publiskās būves teritorijā Mēmeles kreisajā krastmalā. Tie ir atpūtas laukumi, ietves un noejas līdz irdenā seguma celiņam gar upi. Pie attīstāmās publiskās būves plānot cietā seguma stāvlaukumu (A3-2). Cieto segumu koncepcija risināma kopā ar ēkas arhitektonisko plānojumu. Mēmeles labajā krastmalā plānots cietā seguma brauktuve (A3-3) virzienā uz Bauskas viduslaiku pili, kas noslēdzas ar skatu platformu. Cietā seguma koncepciju saskaņot ar izbūvētajiem Mēmeles promenādes segumiem un Bauskas viduslaiku pils un parka vēsturiskās ainavas prasībām. Irdenā seguma celiņus un laukumus (A1-2) plānot gar Mēmeles kreiso krastmalu, veidojot vienotu maršrutu gar upi pilsētas robežās un plānotās publiskās būves teritorijā, tai līdzās esošo zaļo zonu attīstīt kā pastaīgu parku. Koka seguma laipas, platformas un skatu platformas (A1-4) plānot pamīšus līdzās irdenā seguma celiņam. Izvietojumu balstīt uz Bauskas viduslaiku pili vērsto skatu punktu vietās. Sezonālas lietošanas peldošu platformu (A4-1) izvietot perspektīvās publiskās ēkas tuvumā, uz kuras nodrošināt āra kafējnīcas un saviesīgu pasākumu funkcijas. Peldošās platformas garāko malu novietot paralēli upes krastmalai. Nodrošināt sezonālo lietošanas platformu ērtu un drošu apsaimniekošanu. Paredzēt platformu novietošanas vietas nesezonas apstākļos, iespēju robežās iespējams uzglabāt nomas punktus. Pieejamības infrastruktūras izveidei izmantot universālā dizaina principus, tā nodrošinot, ka jaunveidotā infrastruktūra būs izmantojama un pieejamība zilās infrastruktūras elementiem būs nodrošināta arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (cilvēkiem ratiņkrēslos).

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B1-1), atkritumu urnas (B1-3) un velonovietnes (B1-6) plānot ritmiski novietotās atpūtas vietās irdenā seguma celiņos. Atpūtas vietu paplašinājumos paredzēt izvietot soliņus ar atzveltnēm. Neparedzēt brīvu soliņu novietošanu. Soliņus bez atzveltnes paredzēt izvietot pie stāvlaukuma vai citiem objektiem, kur nepieciešams nodrošināt īslaicīgu uzturēšanos. Atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) kombinēt kopā ar sadzīves atkritumu urnām, kas izvietojas atpūtas laukumos. Atkritumu konteinerus slēgta tipa nojumēs (B1-5) plānot līdzās attīstāmai publiska rakstura būvei. Vietas noskaņas objektu (B5-3) plānot Mēmeles upē Bauskas viduslaiku pils priekšplānā kā kreatīvu, periodisku gaismas - ūdens - skaņas performanci.

C - Informācijas infrastruktūra

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādēm uz vecpilsētu, Bauskas pili un citiem nozīmīgiem objektiem upes krastmalā ieteicams izvietot pie attīstāmās publiska rakstura būves. Mazais informācijas stends (C2-2) ar informāciju par Bauskas pili un citiem objektiem. Interaktīvā informācijas stendā (C2-3) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību, pilsētas mērogā nozīmīgiem objektiem, velomaršrutiem un citiem nozīmīgiem objektiem, pilsētas attīstību u.t.t. Interaktīvā informācijas stenda informāciju nepārtraukti nepieciešams aktualizēt, stendu izvietot pie attīstāmās publiska rakstura būves. Plānojot norādes un stendus, ņemot vērā teritorijas lokālo un reģionālo raksturu, izvērtēt nepieciešamību informāciju sniegt arī redzes invalīdiem (Braila rakstā).

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) un dekoratīvo apgaismojumu (D2-1) paredzēt attīstāmās publiskās būves teritorijā.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Kokus (E1-1) paredzēt plānotajā publiskās būves teritorijā, nepieciešamības gadījumā saglabāt vai izcirst esošos apstādījumus. Krūmus (E1-2) paredzēt plānotajā publiskās būves teritorijā un nogāzēs, lai nodrošinātu nogāžu papildus stiprināšanu. Daudzgadīgus lakstaugus un sīpolpuķes (E1-3) paredzēt kombinēt kopā ar krūmu grupu stādījumiem plānotajā publiskās būves teritorijā. Paredzēt to stādīšanu lielos laukumos vai veidojot *miksu*, atkarībā no kopējā apstādījumu kompozicionālā risinājuma. Vasaras puķes toveros (E2-2) paredzēt izvietot publiskās būves teritorijā, kur nav iespējams stādīt zemsedzē, piemēram, plašos cietā seguma laukumos. Puķu toverus paredzēt izvietot stāvlaukumā. Puķu plostus (E3-1) kombinēt kopā ar sezonālas lietošanas peldošajām platformām.

F - Būvobjektu infrastruktūra

Tirdzniecības / izklaides paviljonu (stacionārs) (F1-1) integrējams publiskās būves apjomā, tajā paredzot kafejnīcas, tējas un kafijas punkta, suvenīru, eko-pārtikas un amatniecības veikaliņa funkcijas. Paredzēt nomas punktu (F1-3) inventāra (velosipēdi, skrejriteņi, skrituļslidas u.c.) nomai. Izvietojami pārvietojami tirdzniecības ratiņi (F1-6) izmantošanai upes krastmalā un otrā stāva līmenī (izmantojami sezonāli). Par rekreācijas būvi (F2-1) paredzēts attīstīt upes krastmalā esošo būvi vai aizstāt to ar jaunu, kurā pieejami dažādi relaksācijas pakalpojumi (SPA, skaistuma procedūras, joga, meditācija), kā arī kā ēdināšanas pakalpojumi.

10.3.2.2. AT2 attīstības priekšlikumi AT2-b posmā*Ainavu telpu posma funkcionālais un tematiskais plānojums*

Ainavu telpas posmi telpiski aptver Bauskas viduslaiku pils un pils parka teritoriju. Ainavu telpas posma tematika balstīta uz esošo kultūrvēsturisko mantojumu, tādējādi to dēvējot par 15.-16. gadsimta atspulgu. Šeit no Mēmeles upes krastiem izvietojas viena no Bausku raksturojošām skatu līnijām - skats no Mēmeles krastmalas uz Bauskas viduslaiku pili. Ainavu telpu posmu plānojums paredz respektēt kultūrvēsturiskas vietas ainavu un to informatīvi bagātināt, atklājot informāciju par Bauskas pilsētas pirmsākumiem šajā vietā un skaidrojot karbonātisko pamatiežu atsegumu nozīmību. Ņemot vērā ainavu telpas posmu dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 10.3.2.2.1. tabulu un grafiskās daļas AA-12 lapu.

10.3.2.2.1. tabula. AT2 - b ainavu telpas posmu tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Bauskas viduslaiku pils un parks - 15. un 16. gadsimta atspulgs	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Ēdināšana Dabas iepazīšana caur interaktīvām aktivitātēm Putnu vērošana
Fiziskās aktivitātes	Pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem, skriešana Krokets
Kultūras pasākumi	Ekskursijas pa Bauskas pili un parku (vēsturiskas tematikas maršruts), uz dolomītu atsegumiem Tematiskie festivāli pils parka estrādē

Ņemot vērā plānoto un atļauto teritorijas izmantošanu, esošā infrastruktūras un dabas resursus, TMP ietvaros teritorijai plānots jauns pievadceļš parka estrādē organizētu pasākumu apkalpošanai, lai novērstu kravu autotransporta pārvietošanos gar Bauskas viduslaiku pili un cauri parka teritorijai. Aiz estrādes ieteicams organizēt transporta apgrīšanās / izkraušanas zonu.

TMP ietvaros ainavu telpas posmus, plānot sekojošu būvprojektu izstrādi un/vai realizāciju:

- Piegādes transporta infrastruktūras izbūve.
- Interaktīvas informācijas infrastruktūras uzstādīšana Bauskas viduslaiku pils parkā.
- Koka laipas uz balstiem izbūve.
- Pils parka vienota apstādījuma plāna izstrāde.

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Cietā seguma ietves un laukumus (A1-1) paredzēt, lai aizstātu esošo asfalta seguma celiņu pret vēsturiskai videi atbilstošu cieto segumu virzienā no Bauskas viduslaiku pils uz estrādi. Irdenā seguma celiņus (A1-2) paredzēt Bauskas viduslaiku pils parkā kā dažāda garuma pastaigu celiņus. Koka seguma laipas, platformas un skatu platformas (A1-4) paredzēt pie Bauskas viduslaiku pils Mēmeles pusē, nogāzes lejasdaļā. Paredzot laipas izbūvi nodrošināt karbonātisko pamatiežu atsegumu aizsardzību. Cietā seguma brauktuve (A3-3) kopā ar transporta apgrīšanās un objektu izkraušanas laukumu izbūvējama estrādes aizmugurē, rast risinājumu iespējami harmonisku un iederīgu pils parkā. Pieejamības infrastruktūras izveidei izmantot universālā dizaina principus, tā nodrošinot, ka jaunveidotā infrastruktūra būs izmantojama un pieejama zilās infrastruktūras elementiem būs nodrošināta arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (cilvēkiem ratiņkrēslos).

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B 1-1) plānot ritmiski novietotās vietās gar irdenā seguma celiņu atbilstoši pils parka vēsturiskiem plānošanas principiem. Soliņiem izvēlēties vēsturiskam parkam atbilstošu dizainu. Atkritumu urnas (B1-3) izvietot pie ieejas teritorijā un irdenā seguma celiņu krustpunktos. Sadzīves atkritumu urnas iespējams kombinēt ar atkritumu urnām mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4). Velonovietni (B1-6) izvietot pie ieejas teritorijā pils tuvumā. Atkritumu konteineri slēgta tipa nojumē (B1-5) izvietojami pils saimnieciskajā zonā. Nojumes dizains pieskaņojams atbilstošs vēsturiskai videi. Neparedzēt brīvu soliņu novietošanu. Putnu un apkārtnes vērošanai ieteicams uzstādīt stacionāru binokli (B1-8). Parka teritorija izmantojama mākslas objektu, instalāciju (pārvietojamu) (B5-1) eksponēšanai. Teritorijā ieteicams izvietot vides elementus tūrisma (B5-2) interaktīvu aktivitāšu formātā (bez plašas vizuāli uzkrītošas telpiskas infrastruktūras), kas nodrošina informācijas izziņāšanu par pili, parku un dolomīta atsegumiem. Infrastruktūru ieteicams organizēt tematiska maršruta formātā, piemēram, vēsturiskais maršruts.

C - Informācijas infrastruktūra

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādēm uz Bauskas viduslaiku pili, Mūsas un Mēmeles sateci un citiem nozīmīgiem objektiem ieteicams izvietot pie irdenā seguma celiņa karbonātisko pamatiežu atsegumu tuvumā un pils parkā pie pils un celiņu krustojumos. Mazo informācijas stendu (C2-2) izvietot dolomīta atsegumu tuvumā, norādot būtiskāko informāciju par objektu un norādes par citiem tuvumā esošiem nozīmīgiem objektiem. Interaktīvā informācijas stendā (C2-3) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību, pilsētas mērogā nozīmīgiem objektiem, velomaršrutiem

un citiem nozīmīgiem objektiem, pilsētas attīstību u.t.t. Interaktīvā informācijas stenda informāciju nepārtraukti nepieciešams aktualizēt, stendu izvietot pie galvenās ieejas pilī. Plānojot norādes un standus, ņemot vērā teritorijas lokālo un reģionālo raksturu, izvērtēt nepieciešamību informāciju sniegt arī redzes invalīdiem (Braila rakstā).

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) paredzēt celiņiem nokļūšanai līdz pilij un estrādei. Paredzēt iespēju pieslēgt dekoratīvo apgaismojumu (D2-1) svētkos vai tematisku pasākumu laikā pils parkā.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Jaunus koku (E1-1) un krūmu (E1-2) stādījumus plānot pils parkā. Pirms tam nepieciešams veikt esošo kokaugu inventarizāciju. Izskatīt iespēju teritorijā ierīkot daudzgadīgu lakstaugu (E1-3) un sīpolpuķu (E2-2) stādījumus un izvietot vasaras puķes toveros. Teritorijai izvēlēties vēsturiskam parkam atbilstošu kokaugu, ziemciešu un vasaras puķu sortimentu. Plānojot jaunus stādījumus, balstīties uz esošo un plānoto skatu līniju novērtējumu. Izvēlēties raksturīgam klimatam piemērotas apstādījumu sugas. Izmantojot puķu stādījumus, veidot atsauces uz ūdeņiem kādreizējo aizsarggrāvju vietās.

F - Būvobjektu infrastruktūra

Teritorijā vai Bauskas viduslaiku pils telpās paredzēt nomas punkta (F1-3) izvietošānu (velorikšas, velosipēdi u.c.). Brīvdienās un svētku dienās paredzēt pārvietojamus tirdzniecības ratiņus (F1-6) tējas, kafijas, uz kodu vai suvenīru tirgošanai.

10.3.2.3. AT2 attīstības priekšlikumi AT2-c posmā*Ainavu telpas posma funkcionālais un tematiskais plānojums*

Ainavu telpas posma telpiskās robežas aptver Mūsas un Mēmeles sateces (pussala) galu, Ķirbaksalu un pēdējo salu aiz Ķirbaksalas. Teritorija izvietojas pie pilsētas administratīvās robežas rietumu pusē, tādēļ ainavu telpai piešķirta tematika ir *Saulriets*. Teritorijas labiekārtojuma elementi balstīti uz dabiskiem, ainavā harmonizējošiem risinājumiem. Ņemot vērā ainavu telpas posma dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 10.3.2.3.1. tabulu un grafiskās daļas AA-12 lapu.

10.3.2.3.1. tabula. AT2 - c ainavu telpas posma tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Salas - Saulriets	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Ēdināšana Nakšņošana (telšu vietas) Meditācija
Fiziskās aktivitātes	Skriešana, pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem Nūjošana Laivošana
Kultūras pasākumi	Tematiskās ekskursijas uz Lielupes izteku
Vides izglītība	Neliela mēroga pasākumi vides izglītībai skolēniem un tālākizglītībai pieaugušajiem, izmantojot “Brīvdabas klases” infrastruktūru un aprīkotas mācību takas

Ainavu telpas posma plānojums balstīts uz dabas atpūtniekiem, laivotājiem un ekskursiju grupām, lai nokļūtu pie Mūsas un Mēmeles satekas - Lielupes sākuma. TMP ietvaros ainavu telpas posmā plānot sekojošu būvprojektu izstrādi un/vai realizāciju:

- Atpūtas infrastruktūras izbūve uz salām (pastaigu celiņi, informācijas stendi un norādes, piknika un telšu vietas, tualete).

Plānotās infrastruktūras raksturojums***A - Pieejamības infrastruktūra***

Irdenā seguma celiņus un laukumus (A1-2) paredzēt uz pussalas un salām. Ķirbaksalā risināt celiņu tīklu ar lielo un mazo pastaigu loku. Nodrošināt pieeju līdz Mūsas un Mēmeles satecei. Paredzēt koka tilta (A5-1) izbūvi, kas nodrošina pieejamību no Ķirbaksalas un salu pirms Mūsas un Mēmeles sateces. Pussalas un Ķirbaksalas krastos paredzēt laivu piestātņu infrastruktūru - koka seguma platformas. Koka seguma modulveida laipas, platformas (sezonālas, pārvietojamas) (A1-5) nepieciešamības gadījumā izvietot zemākajās, mitrākajās vietās uz salas pirms Mūsas un Mēmeles sateces. Esošos zemsedzes celiņus un laukumus (A1-3) plānot iestaigāto kustību trajektorijās. Takas nepieciešams regulāri pļaut, lai veidotu trajektoriju. Taku pļaušanu veikt, tikai tad, kad nav novietotas modulveida laipas. Koka seguma laipas, platformas, skatu platformas (A1-4) plānots izvietot starp upē esošajām saliņām savienojot tās un veidojot iespēju uz tām nonākt, kā arī vērot apkārtni izmantojot skatu platformas. Pieejamības infrastruktūras izveidei izmantot universālā

dizaina principus, tā nodrošinot, ka jaunizveidotā infrastruktūra būs izmantojama un zilās infrastruktūras elementu pieejamība būs nodrošināta arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (cilvēkiem ratiņkrēslos).

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Masīvkoka soliņus ar un / vai bez atzveltnes (B1-2) paredzēt atpūtas laukumos pie irdenā seguma celiņiem. Atkritumu urnas (B1-3) novietot pie uzejām uz salām vai galveno celiņu krustojumos. Velonovietnes (B1-6) izvietojami laukumā Ķirbaksalas sākumā, veidojot vienotu infrastruktūras mezglu - velostatīvi, norāde, atkritumu urna u.tml. Teritorijā paredzēt piknika vietas - piknika galdus ar soliem (B6-1). Vides izziņas labiekārtojuma infrastruktūra – “*Brīvdabas klase*” –, kas atkarībā no izvēlēta tehniskā risinājuma ir pastāvīga vai sezonāla. Iespējamos risinājumus skatīt 15.pielikums; B5-6.

C - Informācijas infrastruktūra

Mazo norādes zīmi (gājējiem un velosipēdiem) (C1-2) paredzēt Ķirbaksalā ar norādi uz Mūsas un Mēmeles sateci, telšu vietām, pili, pils parku un citiem tuvumā esošiem nozīmīgiem objektiem. Mazo informācijas stendu (C2-2) uzstādīt salā pie Mūsas un Mēmeles sateces, kurā norādīt informāciju par Lielupi, tās raksturlielumiem nacionālā mērogā u.c. interesantiem faktiem. Tematiskās informācijas plāksnes (C3-1) vēlams izvietot telšu vietu laukumos. Plānojot norādes un stendus, ņemot vērā teritorijas lokālo un reģionālo raksturu, izvērtēt nepieciešamību informāciju sniegt arī redzes invalīdiem (Braila rakstā).

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Izskatīt iespējamību teritorijā telšu vietu un laivu piestātņu tuvumā uzstādīt laternas dabīgajam apgaismojumam (D3-1), kura nodrošina iespēju ielikt sveci, lai iegūtu gaismu.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Papildu koku (E1-1) un krūmu (E1-2) stādījumi var tikt paredzēti veidojot savstarpēji norobežotus telšu laukumus. Stādījumi organizējami plūdlīnijas formās veidojot dabisku stādījumu iespaidu. Regulāri izplaut lauces telšu vietās.

F - Būvobjektu infrastruktūra

Teritorijā neparedzēt jaunu lielo būvobjektu infrastruktūru, saglabājot vietas dabiskuma iespaidu un savvaļas raksturu. Pārvietojamus tirdzniecības ratiņus (F1-6) iespējams novietot pie paredzētajiem gājēju celiņiem. Tirdzniecības ratiņi ir pārvietojami, tā atrašanās vieta var būt jebkurā pieslēgumā pie gājēju celiņiem.

10.3.3. Mēmeles upes piekrastes un krastmalas ainavu telpa (AT3)***Ainavu telpas rakstura profils***

AT3 ainavu telpa aptver Mēmeles upi un krastmalu Bauskas pilsētas ziemeļu daļā. Upes garums ainavu telpas robežās ir apmēram 2,5 km. Mēmeles upes labajā krastmalā pamīšus izvietojas citas koptās zaļumvietas un ražošanas objekti un noliktavas. Mēmeles kreisajā krastmalā atrodas centra un publiskā apbūve - vecpilsēta. Teritorijā koncentrēta Bauskas pilsētas vēsturiskā apbūve. Vietas tematika saistīta ar kultūrvēsturisko mantojumu un Mēmeles ielas promenādi.

Ainavu telpā AT3 izdalīti sekojoši ainavu telpas posmi:

- AT3-a gar Mēmeles upes kreiso krastmalu vecpilsētā;
- AT3-b - gar Mēmeles upes kreiso krastmalu;
- AT3-c no gājēju tilta pār Mēmeles upei līdz pilsētas ziemeļaustrumu robežai.

Ar ainavu telpas AT3 risinājumiem ir jāpalielina zilās infrastruktūras sniegtos (1) apgādes jeb nodrošinājuma, (2) regulējošos un atbalsta, (3) kultūras jeb nemateriālos, kā arī zaļās infrastruktūras sniegtos kultūras jeb nemateriālos pakalpojumus, skatīt 10.3.3.1. tabulu. Ar plānotajām rīcībām tiks veikta ainavas multifunkcionalitātes palielināšana, ko panāk ar kultūras pakalpojumu integrēšanu zaļās un zilās infrastruktūras telpiskajās struktūrās.

10.3.3.1. tabula. Kopsavilkums par ekosistēmas pakalpojumu palielinājumu, ieviešot AT3 paredzētos risinājumus

Zemes izmantošana (ZI) / Ekosistēmu pakalpojums	Apgādes jeb nodrošinājuma				Regulējošie un atbalsta				Kultūras jeb nemateriālie			
	EP ₁	EP ₂	EP ₃	EP ₄	EP ₅	EP ₆	EP ₇	EP ₈	EP ₉	EP ₁₀	EP ₁₁	EP ₁₂
ZI ₁ upes	5	0	5	0	5	5	0	5	5	5	5	5
ZI ₂ īpašas nozīmes zaļumvietas	0	0	0	0	5	5	5	5	5	5	5	5
ZI ₃ īpašas nozīmes zaļumvietas (kapsētas)	0	0	0	0	5	4	4	4	4	5	3	1
ZI ₄ citas koptās zaļumvietas	0	0	0	1	5	4	5	5	5	5	5	5
ZI ₅ mazstāvu dzīvojamā apbūve	4	0	0	0	4	4	4	4	4	5	0	4
ZI ₆ vairākstāvu dzīvojamā apbūve	2	0	0	0	3	3	3	3	4	5	0	3
ZI ₇ publiskā apbūve	0	0	0	0	2	2	3	3	5	5	5	5
ZI ₈ ražošanas objekti un noliktavas	0	0	0	0	1	1	1	1	4	4	4	4
ZI ₉ tehniskā apbūve	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

Piezīmes: Iekrāsoti ir tie ekosistēmu pakalpojumi, kurus līdz šādai vērtībai var palielināt realizējot ar ainavu kvalitātes mērķiem noteiktos uzdevumus.

Ainavas estētika

AT3-a un AT3-b ainavu telpām raksturīgas plašas un tālas skatu līnijas uz Mēmeles upes labo krastmalu. AT3-a kreisās krastmalas puse ir grūti uztverama, jo nav nodrošināt pieejamība. Mēmeles kreisajai krastmalai raksturīgi otrā stāva līmeņa skati, jo esošā infrastruktūra un dabas pamatne nenodrošina ērtu pieeju pirmā stāva līmenim. Galvenā dominante un robežšķirtne abiem ainavu telpas posmiem ir transportlīdzekļu tilts pāri Mēmeles upei. No AT3-b ainavu telpas posma veidojas augstvērtīgs ainavu skats uz vecpilsētu un Bauskas viduslaiku pili. No Mēmeles ielas krastmalas galvenā dominante ir Bauskas Sv. Gara evaņģēliski luteriskā baznīca, Lodiņa alus brūzis un Kalna ielas tilts. Mēmeles ielas krasta promenādei ieteicams saglabāt esošo apaugumu, to papildinot ar jauniem stādījumiem, atbilstoši ainavu telpas posmu funkcionālajam plānojumam. Esošās situācijas vērtējums ir apkopots 10.3.3.2. un 10.3.3.3. tabulā. Lai sasniegtu 10.3.3.2.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir jārealizē 12.2.1.nodaļā aprakstītās rīcības.

10.3.3.2. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējums – AT3

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējums
Atvērta ainava un skatu līnijas	<ul style="list-style-type: none"> • nozīmīgas atvērtas dabas ainavas un kultūrvēsturiski nozīmīgas ainavas un skatu līnijas.
Skatu ainavas	<ul style="list-style-type: none"> • neapzinātas nozīmīgas skatu vietas un perspektīvas dabas un kultūrvēsturiski nozīmīgām ainavām; • spēcīga upes ainaviskā struktūra (upes ainava ar straujtecēm un stāvkrastiem) un kultūrainavas struktūra (Bauskas vecpilsētas panorāma, Lodiņu alus brūzis).
Pievilcīgi ainavu elementi	<ul style="list-style-type: none"> • koku alejas Mēmeles ielā un Rīgas ielā (pie gājēju tilta); • gājēju tilts pāri Mēmeles upei; • koku puduri; • grants ceļš Mēmeles upes labajā krastmalā (aiz transportlīdzekļu ceļa); • Dambja ielas laukums.
Vizuālais piesārņojums	<ul style="list-style-type: none"> • nekontrolēts apaugums kreisajā krastmalā pie privāto teritoriju apbūves; • upju ielejas atklāto nogāžu un virspalu terašu aizaugšana ar krūmiem.
Degradējošie elementi	<ul style="list-style-type: none"> • atsevišķu privāto teritoriju nesakoptība; • atsevišķas kreisās krastmalas apbūve (Rīgas ielas privāto teritoriju apbūve – garāžas, sadzīves atkritumi, neapdzīvotas būves, drupas, nelegālas atkritumu izgāztuves).

10.3.3.3. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums – AT3

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Atvērta ainava un skatu līnijas	
Skatu ainavas	

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Pievilcīgi ainavu elementi	
Vizuālais piesārņojums	
Degradējošie elementi	

Piezīmes:

Ainavas kvalitāšu indikatora vērtējums	Vērtības nav	Ļoti zema vērtība	Zema vērtība	Vidēja vērtība	Augsta vērtība	Ļoti augsta vērtība

Upes un piekrastes dabiskā funkcionalitāte

Upes funkcionalitāti integrēti raksturo tās ekoloģiskā kvalitāte, kuru vērtē pēc piesārņojuma slodzēm un hidromoloģiskajiem pārveidojumiem (Urtāns A.V. (red.), 2017). AT3 teritorijas upju ekoloģiskā kvalitāte ir vērtējama kā vidēja. Tajās ilgstošas palielinātas augu barības vielu noteces dēļ upēs ir akumulējušies lieli biogēno elementu (N, P savienojumi) krājumi, kas veicina pastiprinātu ūdensaugu attīstību. Pārmēra aizauguma dēļ ir kavēta ūdens notece, samazinās vimbām un nēģiem piemērotas nārsta un mazuļu dzīves vietas, izzūd sugas u.c., skatīt 10.3.3.4. un 10.3.3.5. tabulas.

Zemes lietojums AT3 attīstības teritorijā ir tuvu optimālajam – upju krastmalas teritorijas lielākajā to daļā veido krūmiem neapaugušas kopta zālāja teritorijas, kuras spēj akumulēt palu ūdeņus un kalpot par migrācijas koridoru sauszemes dzīvniekiem. Esošās situācijas vērtējums ir apkopots 10.3.3.4. un 10.3.3.5. tabulā. Lai sasniegtu 10.3.3.1.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir jārealizē 12.2.2.nodaļā aprakstītās rīcības.

10.3.3.4. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējums – AT3

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējums
Upes nepārtrauktība	Kavēta pie sliekšņiem Dambju ielas un Plosta kapu tuvumā.
Piekrastes nepārtrauktība	Kavēta krastu stiprinājumu vietās.
Netraucēta ūdens notece ārpus palu periodiem	Noteci apgrūtina pārmēra aizaugums
Upes tipam atbilstoša gultnes struktūra	Aizaugums veicina sedimentu uzkrāšanos.
Upes tipam atbilstošs ūdeņu sugu sastāvs	Samazinās iegremdēto un peldlapu augu sugas.
Upes tipam atbilstošs piekrastes ūdensaugu sastāvs	<ul style="list-style-type: none"> • samazinās no ūdensaugiem brīvas piekrastes; • piekrastē ir vienlaidus virsūdens augu josla.
Upes un piekrastes tipam atbilstoši biotopi	<ul style="list-style-type: none"> • samazinās vimbām un nēģiem piemērotas nārsta un mazuļu dzīves vietas; • samazinās ar iegremdētajiem un peldlapu augiem aizņemtās platības.

10.3.3.5. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums – AT3

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Upes nepārtrauktība	
Piekrastes nepārtrauktība	
Netraucēta ūdens notece ārpus palu periodiem	
Upes tipam atbilstoša gultnes struktūra	
Upes tipam atbilstošs ūdeņu sugu sastāvs	
Upes tipam atbilstošs piekrastes ūdensaugu sastāvs	
Upes un piekrastes tipam atbilstoši biotopi	

Piezīmes:

Ainavas kvalitāšu indikatora vērtējums	Vērtības nav	Ļoti zema vērtība	Zema vērtība	Vidēja vērtība	Augsta vērtība	Ļoti augsta vērtība

Ainavas multifunkcionalitāte

Ainavu telpas galveno funkcionālo sasaisti ar krastmalu veido Dambja ielas laukums, atsevišķas pieejas no vecpilsētas pagalmiem, Rīgas ielas un Mēmeles ielas. Esošā infrastruktūra praktiski nodrošina pieeju krastmalām, attiecīgos posmos atbilstoši plānojumam, tiešu krastmalas pieejamību iespējams nodrošināt, paredzot pārvietojamas koka laipas, platformas uz gulšņiem un balstiem, kā arī pandusus un kāpnes upes krastmalās. Multifunkcionāla ainava veidojas, ja tajā esošie tūrisma un rekreācijas objekti (tūristu un iedzīvotāju galamērķi ir labi pieejami sasniedzamības ziņā (atbilstoša ceļu infrastruktūra) un fiziskas piekļuves ziņā (pieejamība vecākiem ar bērnu ratiem, invalīdi ratiņkrēslos u.c.). Esošās situācijas vērtējums ir apkopots 10.3.3.6. un 10.3.3.7. tabulā. Lai sasniegtu 10.3.3.6.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir jārealizē 12.2.1.nodaļā aprakstītās rīcības.

10.3.3.6. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējums – AT3

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējums
Fiziskā savienojamība, sasaiste un pieejamība, tai skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	<ul style="list-style-type: none"> nav nodrošināta vides pieejamība piekrastei un krastmalai no Rīgas ielas un Mēmeles ielas; nav nodrošināta upes kreisās krastmalas ērta, droša, estētiska un plānveidīga ceļu (gājēju takas, ietves, piebraucamie ceļi, koka laipas) infrastruktūras sasaiste un pieejamība.
Vizuālā savienojamība, sasaiste un pieejamība	<ul style="list-style-type: none"> vizuālā robežšķirtne un sasaiste (gājēju tilts, transportlīdzekļu tilts); teritorijā nav risināta vizuālā sasaiste.

10.3.3.7. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums – AT3

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Fiziskā savienojamība, sasaiste un pieejamība, tai skaitā cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	
Vizuālā savienojamība, sasaiste un pieejamība	

Piezīmes:

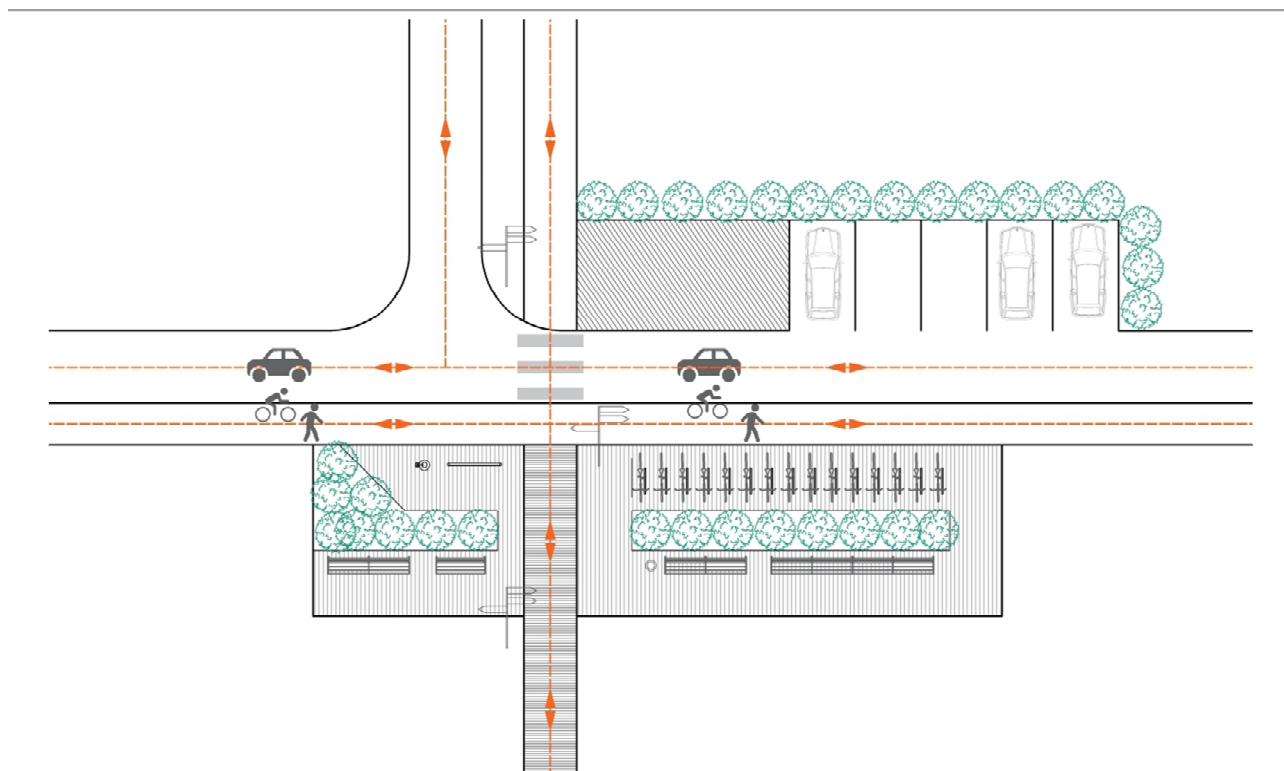
Ainavas kvalitāšu indikatora vērtējums	Vērtības nav	Ļoti zema vērtība	Zema vērtība	Vidēja vērtība	Augsta vērtība	Ļoti augsta vērtība
--	--------------	-------------------	--------------	----------------	----------------	---------------------

Ņemot vērā esošos pieejas ceļus, kas ir kā pirmā pieejamības robežšķirtne krastmalai, un kurās ir iespējams veikt labiekārtošanas darbus, pamatojoties uz scenārijiem, izstrādāti pārvietošanās ceļu un krastmalas saduras vietu tipveida risinājumi. Galvenās ainavu telpas saduras vietas veidojamas Strautnieku ielas galā, pie esošā zemes ceļa Mēmeles upes labajā krastmalā, Mēmeles ielas promenādē un Rīgas ielas galā pie pilsētas administratīvās robežas. Saduras vietu tipveida risinājumi paredz veidot vienotu krastmalas kopējo kompozicionālo risinājumu, un plānveidīgi strukturēt nepieciešamās infrastruktūras un labiekārtojuma elementu funkcionāli ērtu lietojumu, kā arī estētiski pievilcīgu un atpazīstamu vietas tēlu.

Fizisku piekļuvi infrastruktūras objektiem nodrošinās, paredzot universālā dizaina principu ievērošanu. Tas nozīmē, veidojot produktu vai vides dizainu, kuru var izmantot visi cilvēki visplašākajā mērā un bez nepieciešamības to īpaši pielāgot, kas ir pieejams, drošs un humāns vides veidošanas risinājums, kurā komfortabli jūtas ikviens cilvēks, neskatoties uz iespējamām uztveres vai veselības problēmām (Guidelines for Use of the Principles of Universal Design, 1999; Beķere I., 2009).

Krastmalas saduras vietu ainavtelpiskās kompozīcijas priekšlikumus risināt ar mobilo labiekārtojuma elementu izvietojumu, lineāru kompozīciju, izvietojot uz esošā ceļa ass. Atkarībā no saduras vietas plānotās noslogotības un nozīmes krastmalas attīstībā, risināt labiekārtojuma aprīkojuma grupas. Aprīkojuma grupai jāietver atbilstoši elementi, kas ir nozīmīgi krastmalas lietojumam.

Krastmalas saduras vietu izbūvē paredzēt: soliņus bez un ar atzveltnēm, dalīta tipa atkritumu urnas, velonovietnes, norādes zīmes, informācijas standus un elementus un apgaismojumu. Rīgas ielas saduras punktā papildus plānot ūdens pumpja novietojumu, komercobjektu un sanitāro objektu novietni, skatīt 10.3.3.1. attēlu un 10.3.3.1.-10.3.3.3. nodaļas. un pielikumu Nr.20.

10.3.3.1. attēls. Saduras vietu pamataprīkojuma kompozicionālais priekšlikums

Rekreācijas iespējas

Rekreācijas daudzveidība veidojas plānojot labiekārtojuma priekšlikumus, norādot uz vajadzībām un elementiem, kas jāiekļauj ainavu telpas rekreācijas attīstībā, lai nodrošinātu kvalitatīvu un drošu vides izmantošanu. Esošās situācijas vērtējums ir apkopots 10.3.3.8. un 10.3.3.9. tabulā. Lai sasniegtu 10.3.3.8.tabulā doto ekosistēmu pakalpojumu vērtību pieaugumu, ir jārealizē 12.2.1.nodaļā aprakstītās rīcības.

10.3.3.8. tabula. Esošās ainavas kvalitātes vērtējums – AT3

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējums
Tūrisma objektu izvietojums un blīvums	<ul style="list-style-type: none"> • ūdenstūrisms (katamarāni, laivošana); • makšķerēšana; • kultūras tūrisms (vecpilsēta).
Rekreācijas infrastruktūras daudzveidība	<ul style="list-style-type: none"> • Mēmeles ielas promenāde; • Dambja ielas laukums; • peldvieta pie pilsētas kapiem; • mazvērtīga rekreācijas infrastruktūra.
Daba kā vides izglītības resurss	<ul style="list-style-type: none"> • tiek izmantota tikai „Vimbu svētku” laikā; • teritorijā nav speciālas šim mērķim izmantojamas infrastruktūras.

10.3.3.9. tabula. Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums – AT3

Ainavu kvalitātes indikators	Ainavas kvalitātes vērtējuma kopsavilkums
Tūrisma objektu izvietojums un blīvums	
Rekreācijas infrastruktūras daudzveidība	
Daba kā vides izglītības resurss	

Piezīmes:

Ainavas kvalitāšu indikatora vērtējums	Vērtības nav	Ļoti zema vērtība	Zema vērtība	Vidēja vērtība	Augsta vērtība	Ļoti augsta vērtība
--	--------------	-------------------	--------------	----------------	----------------	---------------------

Rekreācijas vietas plānot abās Mūsas un Mēmeles upes krastmalās, iespēju robežās apzināt Mēmeles upes labo krastmalu pretī Bauskas viduslaiku pili. Rekreācijas tūrisma ainavu telpā plānot kā AT1 un AT2 ainavu telpas tūrisma veidu, akcentējot to kā zaļo tūrismu. Atbilstoši esošajam ainavu rakstura profilam, paredzēt rekreācijas tūrismu, kas saistīts ir ar dabas, kultūrvēsturisko, sporta un ūdenstūrismu. Dabas tūrisma forma var tikt īstenojama kā pārgājieni – īsi vai gari, vienas dienas vai vairāku dienu. Pārgājēju maršruti plānotajā ainavu telpā var tikt veidojami kā apļveida, jo plānotā infrastruktūras attīstība ļauj tādai norītēt. Pārgājienus var organizēt individuāli (vienatnē), grupās vai gidu pavadībā, pārgājienus plānot kombinējot ar citiem aktīvā tūrisma un atpūtas veidiem. Dabas pārgājienus organizēt vienotā formā kopā ar dabas parku “Bauska”, organizējot to no ainavu telpas AT1 pa ainavu telpas posmiem AT3-a un AT3-b. Sporta tūrisma forma var tikt īstenojama kā nūjošana, velobraukšana skriešana un citi sporta viedi, piemērojot dažādus elementus, kas atrodas infrastruktūras tuvumā. Kultūrvēsturisko tūrismu plānot organizējot to pa AT3-a ainavu telpas posmu savienojot ar AT2 ainavu telpu. Ūdenstūrismu plānot atbilstoši ainavu telpas tematikai, tā piemērojama kā dabas izzināšana, ietverot dažāda lieluma grupu vai individuālus izbraucienus. Paredzēt pārveidošanos ar kanoe laivām, piepūšamajām laivām, mazizmēra plostim, kajakiem u.c. Ūdenstūrisms Mēmeles upē var tikt attīstīts kā aktīvais tūrisms, nodrošinot organizētas aktivitātes uz upju straujteču posmiem. Ūdenstūrisma galveno bāzēšanās infrastruktūru paredzēt Mēmeles upes labajā krastmalā pie pilsētas administratīvās robežas. Organizētai rekreācijas tūrisma attīstībai jānodrošina informācijas infrastruktūras daudzveidība, paredzot dažāda veida norādes zīmes, informācijas standus, plānus un citus informējošus un izglītojošus elementus. Dabas resursu multifunkcionalitāti palielina ar atbilstošas infrastruktūras izveidi (informācijas stendi, norādes plāksnes, vides elementi) norādot informāciju par bioloģisko daudzveidību ainavu telpā, skatīt 10.3.3.1.-10.3.3.3. nodaļas. Infrastruktūras izveidei izmantot universālā dizaina principus, tā nodrošinot, ka jaunizveidotā infrastruktūra būs izmantojama visām cilvēku grupām, neatkarīgi no tā vecuma un veselības stāvokļa.

10.3.3.1. AT3 attīstības priekšlikumi AT3-a posmā*Ainavu telpas posma funkcionālais un tematiskais plānojums*

Ainavu telpu posma telpiskās robežas ir Mēmeles kreisā krastmala no Dambja ielas laukuma līdz gājēju tiltam pāri Mēmeles upei. Ainavu telpas posma tematika balstīta uz ideju par 16.-17. gadsimta atspulgiem, spoguļošanos Mēmeles ūdeņos, ņemot vērā vecpilsētas izvietojumu Mēmeles krastmalā un šī ainava uz upi un vecpilsētu ir viena no pilsētas vizītkartēm. Ainavu telpas posma plānojums ir balstīts uz upes krastmalā fizisko sasniedzamību, vecpilsētas iepazīšanu un aktivitātēm Bauskas pilsētas *sirdī*. Ņemot vērā ainavu telpas posma dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 10.3.3.1.1. tabulu un grafiskās daļas AA-13 lapu.

10.3.3.1.1. tabula. AT3 - a ainavu telpas posma tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Vecpilsēta - 16.-17. gadsimta atspulgs	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Ēdināšana Nakšņošana (viesnīcas, kemperi) Radošās darbnīcas, arodu apgūšana
Fiziskās aktivitātes	Skriešana, pastaigas, pastaigas virs ūdens, pastaigas ar mājdzīvniekiem Tematiskā orientēšanās Laivošana, koka baļķu plostu parāde
Kultūras pasākumi	Vides objektu instalācijas, mākslas objektu ekspozīcijas Tematiskie festivāli (<i>Vecpilsētas svētki, alus svētki, dzejas dienas, katamarānu svētki, amatnieku darbnīcas, Mēmeles tilta svētki, plostošana</i>). Upes svētki pa sezonām (<i>ledus iešana, vasaras veldze, rudens krāsu atspulgi, sniega svētki</i>)

Ņemot vērā plānoto un atļauto teritorijas izmantošanu, esošo infrastruktūras un dabas resursus, perspektīvā atdzīvināma vecpilsētas ainavu telpa, organizējot vienotu gājēju un velosipēdistu kustības maršrutu pa Rīgas ielu, kur esošos maršrutus papildinot ar jauniem maršrutiem un pieejām pie upes un integrējot jaunas aktivitātes esošās vēsturiskās būvēs. Rīgas ielas rekonstrukcija ir pamats tās attīstības turpinājumam. Ar jaunu funkciju iedzīvināšanu vecpilsētā, īpaši Rīgas ielā un Mēmeles krastmalā, pieaugs Rīgas ielas savienojamības nozīme. Nepieciešams izskatīt iespēju ceļa A7 (Kalna iela) un Rīgas ielas krustojumā izvietot ar luksofora pogu regulējamu gājēju pāreju.

Veidojot atsauci uz baļķu ragatām, ko līdz 20. gadsimta 60. gadiem izvietoja upēs kā aizsprostus, kokmateriālu pludināšanas vietās un iedzīvotāju atmiņām par upes šķērsošanas vietām, izskatīt iespēju veidot alternatīvus pastaigu maršrutus piedāvājot iespēju šķērsot upi, pa esošo upes gultni.

TMP ietvaros ainavu telpas posmā plānot sekojošu būvprojektu (un vadlīniju) izstrādi un/vai realizāciju:

- Pastaigu taku izbūve Mēmeles kreisajā krastmalā no Dambja ielas laukuma līdz Saules ielai, t.sk. taku savienojumi ar Rīgas ielu.
- Ar luksofora pogu regulējamas gājēju pārejas izbūve.
- Interaktīvu aktivitāšu, foto orientēšanās infrastruktūras uzstādīšana dabā.

- Ikgadējs radošais pilsētvides mākslas objektu simpozījs.
- Lodiņa alus darītavas pārbūve par publisku radošo kvartālu - Lodiņa radošais kvartāls.
- Konceptuālu vadlīniju izstrāde vecpilsētas apbūves detaļām.
- Upes šķērsojumu izveide kājāmgājējiem.

Plānotās infrastruktūras raksturojums

A - Pieejamības infrastruktūra

Cietā seguma ietves un laukumus A1-1 paredzēt kā vecpilsētas Rīgas ielas savienojumus ar upes krastmalu. Plānotās ietves un laukumi nodrošina upes krastmalas savienojamību ar vecpilsētu kopumā un tādiem kultūrvēsturiskiem un publiska rakstura objektiem kā baznīca, rātslaukums ar tam līdzas pastāvošo infrastruktūru, perspektīvo radošo kvartālu Lodiņa alus brūža ēkā un Saules dārzu. Cietā seguma laukums izbūvējams tiešā gājēju tilta tuvumā attiecīgi labiekārtojuma, informācijas un būvobjektu infrastruktūras uzstādīšanai. Upes krastmalas savienojumos ar Rīgas ielu reljefa pārvarēšanai paredzēt betona kāpnes (A1-6) ar pandusu. Kāpņu konstrukciju veidot harmoniski iederīgu apkārtējā ainavā. Irdenā seguma celiņi un laukumi (A1-2) veidojami gar Mēmeles upes kreiso krastmalu no Dambja ielas laukuma līdz savienojumam ar Saules ielu. Plānotais maršruts paredz piekļuvi Mēmelei, veidojot garāku pastaigu maršrutu tieši gar upi, nodrošina pieejas upes šķērsošanas vietām pāri dabiska rakstura objektiem, klātesamību kādreizējās kokzāgētavas un Lodiņa alus brūža vietās un nodrošina gājēju nokļūšanu no ainavu telpas AT2 uz Rātslaukumu, izvairoties no ceļa A7 (Kalna iela) šķērsošanas (pa tilta apakšu). Koka seguma laipas, platformas un skatu platformas (A1-4) paredzēt, nodrošinot pastaigu iespēju, uzturēšanos virs ūdens un jaunus skatu punktus uz upi, piem., pie Lodiņa radošā kvartāla un skatu platformas pie gājēju tilta upē organizēto publisko aktivitāšu vērošanai. Sezonālas lietošanas peldošas platformas (A4-1) nodrošinās iespēju Bauskas pilsētas viesiem un vecpilsētas apmeklētājiem 5-10min kājāmgājiena attālumā no nozīmīgākajiem vecpilsētas objektiem nokļūt un pavadīt laiku pie upes. Šajā vietā izskatīt iespēju izvietot sezonāla rakstura vai patstāvīgu kafejnīcu upes krastā. Infrastruktūras izveidei izmantot universālā dizaina principus, tā nodrošinot, ka jaunizveidotā infrastruktūra būs izmantojama visām cilvēku grupām, neatkarīgi no tā vecuma un veselības stāvokļa.

B- Labiekārtojuma infrastruktūra

Soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B1-1), atkritumu urnas (B1-3) un velonovietnes (B1-6) paredzēt pie mīkstā seguma gājēju celiņa gar Mēmeli, paredzot ritmiski novietotas atpūtas vietas. Papildus atpūtas vietas paredzēt pie Mēmeles šķērsošanas vietām, ja šāda teritorijas attīstības virziens tiks realizēts pēc ūdeņu eksperta atzinuma saņemšanas. Atpūtas vietu paplašinājumos paredzēt izvietot soliņus ar atzveltnēm, atkritumu urnas un velosipēdistu statīvus. Neparedzēt brīvu soliņu novietošanu gar celiņiem. Soliņus novietot nostiprinātus aiz paredzētā irdenā seguma celiņa. Velonovietnes izvietot upes krastmalā pēc nepieciešamības. Uz sezonālas lietošanas peldošas platformas pie Lodiņa radošā kvartāla paredzēt mobilu galdu un solu izvietojumu ēdināšanas nodrošināšanai. Atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) paredzēt irdenā seguma gājēju celiņam gar Mēmeli. Atkritumu urnas (B1-3) kombinēt kopā ar sadzīves atkritumu urnām, kas izvietojas atpūtas laukumos. Atkritumu konteinerus slēgta tipa nojumē (B1-5) izvietot pie kempingu laukuma un laivu piestātnes. Nodrošināt iespēju atkritumus šķirot. Ūdens ņemšanas vietas, dzeramā ūdens strūklas (B3-4) paredzēt pie kempingu laukuma un laivu piestātnes un Lodiņa radošā kvartālā, nodrošinot dzeramā ūdens pieslēgumu. Mākslas objektus, instalācijas (pārvietojamas) (B5-1) piesaistīt no dažādām ceļojošām ārtelpas mākslas ekspozīcijām un iespēju robežās veidot dažādas tematikas ikgadējus mākslas simpozījus, kuru rezultātu atspoguļot vecpilsētā. Vecpilsētu

ieteicams izmantot kā pilsētu reprezentējošu vidi, kurā mākslas objektu ekspozīcijas piesaistītu papildu interesi. Vides elementi tūrismam (B5-2) paredzēti, lai nodrošinātu vecpilsētas un Bauskas upju iepazīšanu, pilsētvidē izvietojot integrētu, neuzkrītošu infrastruktūru, kas iepazīstina un palīdz orientēties tās lietotājam (arhitektūrā, labiekārtojuma elementos, segumos iestrādāti simboli, vadlīnijas, norādes). Mākslas objektus, instalācijas (pārvietojamas) un vides elementus tūrismam izvietot Rīgas ielā un pie nozīmīgākajiem vecpilsētas objektiem. Izskatīt iespēju nodrošināt upes šķērsošanu (B5-4) seklākajās vietās, veidojot alternatīvus piedzīvojumu maršrutus, piemēram, pārgājieniem gar upi. Saglabāt laivu kustību pa Mēmeles upi. Pirms šādas aktivitātes plānošanas ir nepieciešams saņemt ūdeņu eksperta atzinumu, lai līdzsvarotu iegūtos ekosistēmas pakalpojumus un to radīto ietekmi uz ūdeņu organismiem, kā arī, lai viena ekosistēmu pakalpojuma vērtības palielināšana, nesamazinātu cita, daudz vērtīgāka ekosistēmu pakalpojuma, vērtību. Saglabāt laivu kustību pa Mēmeles upi. Infrastruktūras izveidei izmantot universālā dizaina principus, tā nodrošinot, ka jaunizveidotā infrastruktūra būs izmantojama visām cilvēku grupām, neatkarīgi no tā vecuma un veselības stāvokļa.

C - Informācijas infrastruktūra

Lielās norādes zīmi (automašīnu vadītājiem) (C1-1) ar norādi uz upes krastmalu un tās infrastruktūras objektiem un citiem nozīmīgiem objektiem (Rātslaukums, kafejnīcas, Lodiņa radošais kvartāls) ieteicams izvietot pie Dambja un Rūpniecības ielas krustojuma uz un no centra puses un uz Rīgas ielas krustojumā ar Saules vai Pasta ielām. Lielo norādes zīmi uz attīstāmu publisko būvi ainavu telpā AT2-a izvietot pirms Kalna un Rīgas ielas krustojuma. Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādi uz upi un citiem nozīmīgiem objektiem upes krastmalā (piemēram, kemperu vieta, kafejnīca tualetes un citi nozīmīgi esošie un plānotie objekti, uz V. Plūdoņa muzeju) izvietot ietvju, taciņu krustojumos, esošo un plānoto telpisko šķēršļu krustojumos (tilts, gājēju tilts) un konkrētā attālumā, lai norādītu objektus, kurus vēlams būtu apmeklēt. Uz mazajām norādes zīmēm iespējams norādīt attālumu līdz kādam objektam, piemēram, attālums līdz tualetēm, kafejnīcai un citiem nozīmīgiem objektiem. Mazajos informācijas standos (C2-2) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību un citu svarīgu un nozīmīgu informāciju. Stendus paredzēts novietot ainavu telpas posmu ietvaros, tādejādi veidojot netiešas ainavu telpas posmu telpiskās robežšķirtnes. Interaktīvajā informācijas stendā (C2-3) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, esošo īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību, pilsētas mērogā nozīmīgiem objektiem, velomaršrutiem un citiem nozīmīgiem objektiem, pilsētas attīstību u.t.t. Interaktīvā informācijas stenda informāciju nepārtraukti nepieciešams aktualizēt, stendu izvietot Dambja ielas laukumā un Lodiņa radošā kvartālā. Tematisko informācija plāksni (C3-1) izvietot pie Mēmeles šķērsošanas vietām, norādot informatīvas atsauces uz upju aizsprostiem (ragatām) un iespējamību pāriet upi. Norādīt iespējamo turpmāko pastaigu maršrutu garumus, ja izvēle tiek veikta par labu upes šķērsošanai. Plānojot norādes un stendus, ņemot vērā teritorijas lokālo un reģionālo raksturu, izvērtēt nepieciešamību informāciju sniegt arī redzes invalīdiem (Braila rakstā).

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) paredzēt plānotajā Lodiņa radošajā kvartālā. Paredzēt dekoratīvā apgaismojuma (D2-1) pieslēgšanu svētkos vai tematisku pasākumu laikā uz gājēju tilta. Izskatīt iespējamību pieslēgt dekoratīvo apgaismojumu puķu plostiem, veidojot izgaismojošus akcentus upes ainavā diennakts tumšajā laikā.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Kokus (E1-1) paredzēt gar plānoto irdenā seguma ceļiņu gar Mēmeli. Nepieciešamības gadījumā saglabāt vai izcirst esošos apstādījumus. Krūmus (E1-2) paredzēt stādīt nogāzēs, lai nodrošinātu nogāžu papildus stiprināšanu. Apstādījumiem, kurus paredzēts veidot nogāzēs, piešķirt ģeometrisku formu kompozīciju, piemēram, vilnis, tādejādi radot vizuāli un estētiski pievilcīgu nogāzi, kas ir vērojama dažādos līmeņos un no dažādām pilsētas vietām, piemēram, Mēmeles labais krasts. Daudzgadīgus lakstaugus un sīpolpuķes (E1-3) paredzēt kombinēt kopā ar krūmu grupu stādījumiem. Paredzēt to stādīšanu lielos laukumos vai veidojot *miksu*, atkarībā no kopējā apstādījumu kompozicionālā risinājuma. Vasaras puķes toveros (E2-2) paredzēt izvietot teritorijās, kur nav iespējams stādīt zemsedzē, piemēram, cietā seguma laukumos Lodiņa radošā kvartālā. Izskatīt iespēju izvietot vasaras puķes toveros (uz apgaismojuma balstiem, puķu kastes pie palodzēm, puķu podi) pēc vienotas apstādījumu koncepcijas Rīgas ielā līdz gājēju tiltam, bagātinot ielas telpu ar apstādījumiem. Izskatīt iespēju Mēmeles upē kādreizējās kokzāģētavas apkaimē izvietot sezonālus puķu plostus (E3-1), veidojot atsauci uz baļķu pludināšanu pa upi 20. gadsimtā.

F- Būvobjektu infrastruktūra

Tirdzniecības / izklaides paviljonu (stacionārs) (F1-2) paredzēt Lodiņa radošā kvartālā. Pārvietojamus tirdzniecības ratiņus (F1-6) izvietojami svētkos vai brīvdienās Dambja ielas laukumā, Rātslaukumā vai Saules dārzā. Lodiņa alus brūža apbūvi attīstīt kā rekreācijas būves (F2-1) - radošo kvartālu, kas ērti sasniedzams no pilsētas centra un tam paredzēts nodrošināt piekļuvi no Mēmeles upes krastmalas.

10.3.3.2.AT3 attīstības priekšlikumi AT3-b posmā*Ainavu telpas posma funkcionālais un tematiskais plānojums*

Ainavu telpas posma AT3-b izvietojas paralēli ainavu telpas posmam AT3-a, aptverot Mēmeles labo krastmalu pretī Dambja ielas laukumam līdz gājēju tiltam pāri Mēmeles upei. Ainavu telpas posma tematikas pamatā ir Mēmeles ielas promenāde, kuras turpinājums TMP ietvaros paredzēts arī otrpus transportlīdzekļu tiltam pāri Mēmeles upei, organizējot vienotu, plūstošu pastaigu maršrutu gar Mēmeles upi, ainavu telpas posmam attiecīgi piedēvējot tematiku - plūdums. Teritorijas plānojuma pamatā ir Mēmeles ielas promenādes turpinājums, skatu punktu ierīkošana, ņemot vērā vēsturiskās skatu līnijas, un mierīgas atpūtas vietu, piknīka vietu izveide. Ņemot vērā ainavu telpas posma dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 10.3.3.2.1. tabulu un grafiskās daļas AA-13 lapu.

10.3.3.2.1. tabula. AT3 - b ainavu telpas posma tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Mēmeles promenāde - plūdums	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Zīmēšana un gleznošana
Fiziskās aktivitātes	Skriešana, nūjošana, pastaigas, pastaigas virs ūdens, pārgājieni, pastaigas ar mājdzīvniekiem Skrituļošana Laivošana, koka baļķu plostu parāde Riteņbraukšana
Kultūras pasākumi	Tematiskie festivāli (<i>katamarānu svētki</i>) Upes svētki pa sezonām (<i>ledus iešana, vasaras veldze, rudens krāsu atspulgi, sniega svētki</i>) Radošie plenēri

Nodrošinot Mēmeles promenādes abu pušu savienojamību, izskatīt iespēju gājēju un velosipēdistu kustības plūsmu organizēt zem Kalna ielas tilta. TMP ietvaros ainavu telpas posmā plānot sekojošu būvprojektu izstrādi:

- Mēmeles promenādes turpinājuma priekšlikums Kalna ielas tilta otrā pusē, t.sk. savienojums zem tilta.
- Vides objekts - Molberti.
- Upes šķērsojumu izveide kājāmgājējiem.
- Stāvlaukuma izveide ar papildu infrastruktūru (tualetes, dzeramā ūdens punkti).

Plānotās infrastruktūras raksturojums***A - Pieejamības infrastruktūra***

Cietā seguma ietves un laukumus (A1-1), irdenā seguma ietves un laukumus (A1-2) paredzēt Mēmeles ielas promenādes turpinājumā, nodrošinot gājēju un velosipēdistu kustību. Cietā seguma laukums izbūvējams tiešā gājēju tilta tuvumā attiecīgi labiekārtojuma, informācijas un būvobjektu infrastruktūras uzstādīšanai. Cietā seguma brauktuve (A3-3) plānota Mēmeles ielas promenādes turpinājumā, lai nodrošinātu pils parka estrādē organizētu pasākumu apkalpošanu. Cieto segumu materiālu un dizainu pieskaņot jaunizbūvētajai Mēmeles ielas promenādei. Irdenā seguma celiņu

(A1-2) paredzēt paralēli Mēmeles upei, virzot gājēju un velosipēdistu kustību zem tilta. Papildu irdenā seguma celiņu plānot veidojot jaunizbūvētās Mēmeles ielas promenādes savienojumu ar gājēju tiltu. Noejām pie upes paredzēt koka kāpnes (A1-7), kas veiksmīgi iekļausies dabiska rakstura ainavā. Lai no plānotās promenādes nokļūtu uz eju tilta apakšā, pirms Kalna ielas tilta paredzēt betona kāpņu izbūvi (A1-6). Koka seguma laipas, platformas (A1-4) plānot pontonu tipa Mēmeles upē zem Kalna ielas tilta veidos irdeno seguma celiņu savienojamību promenādes abās pusēs. Koka seguma laipu, platformu materiālu un dizainu veidot vienā stilistikā ar Mēmeles ielas promenādē jaunizbūvējamām koka laipām un platformām. Nepieciešamības gadījumā paredzēt koka seguma laipas un platformas (A1-4) jaunajā irdenā seguma celiņa savienojumā ar gājēju tiltu. Cietā seguma stāvvietas (A3-1) paredzētas perspektīvā Mēmeles promenādē, nodrošinot atpūtnieku autotransporta novietošanu. Sezonālas lietošanas peldošo platformu (A4-1) izvietot atbilstoši ainavu telpas posma plānotajai funkcijai. Platformas iespējams arī izmantot, kā skatu un atpūtas vietas. Nodrošināt sezonālo lietošanas platformu ērtu un drošu apsaimniekošanu. Paredzēt platformu novietošanas vietas nesezonas apstākļos, iespēju robežās iespējams uzglabāt nomas punktus. Infrastruktūras izveidei izmantot universālā dizaina principus, tā nodrošinot, ka jaunizveidotā infrastruktūra būs izmantojama visām cilvēku grupām, neatkarīgi no tā vecuma un veselības stāvokļa.

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Perspektīvā Mēmeles ielas promenādē labiekārtojuma dizainu ieturēt izbūvētās Mēmeles ielas promenādes stilistikā, veidojot vienotu Mēmeles promenādes vizuālo tēlu. Soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B1-1) paredzēt atpūtas laukumos gar perspektīvo Mēmeles ielas promenādi. Brīvi stāvošus masīvkoka soliņus ar un/vai bez atzveltņiem (B1-2) plānot līdzās piknika (ugunskura) vietām. Atpūtas laukumu un piknika vietu labiekārtojums papildināms ar atkritumu urnām (B1-3). Atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) kombinēt kopā ar sadzīves atkritumu urnām, kas izvietojas atpūtas laukumos. Velostatīvus (B1-6) pēc nepieciešamības uzstādīt atpūtas laukumos cietajā segumā. Ugunskura vietas (B2-1) plānots izvietot pamīšus Mēmeles krastmalā perspektīvajā Mēmeles ielas promenādē. Līdzās ugunskura vietām izvietojamas informatīvas zīmes par ugunsdrošību un ugunskura vietas aprīkojuma izmantošanu. Publiskās tualetes (mobilas) (B3-1) paredzēt pie cietā seguma stāvvietām, kopā ar ūdens ņemšanas vietu, dzeramā ūdens strūklu (B3-4) veidojot vienotu infrastruktūru. Nodrošināt vietai dzeramā ūdens padevi. Jaunizbūvētās Mēmeles ielas promenādes atpūtas laukumus papildināt ar vides objektiem - molbertiem (B5-6), to novietojumu orientējot skatu līniju virzienā uz vecpilsētu. Izskatīt iespēju nodrošināt upes šķērsošanu (B5-4) seklākajās vietās, veidojot alternatīvus piedzīvojumu maršrutus, piem., pārgājieniem gar upi. Saglabāt laivu kustību pa Mēmeles upi, ja šāda teritorijas attīstības virziens tiks realizēts pēc ūdeņu eksperta atzinuma saņemšanas. Saglabāt laivu kustību pa Mēmeles upi. Infrastruktūras izveidei izmantot universālā dizaina principus, tā nodrošinot, ka jaunizveidotā infrastruktūra būs izmantojama visām cilvēku grupām, neatkarīgi no tā vecuma un veselības stāvokļa.

C - Informācijas infrastruktūra

Lielās norādes zīmi (automašīnu vadītājiem) (C1-1) ar norādi uz upes krastmalu un tās infrastruktūras objektiem un citiem nozīmīgiem objektiem (promenāde, piknika vietas, gājēju tilts, stāvlaukums) ieteicams izvietot Mēmeles un Kalna ielu krustojumā. Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādi uz upi un citiem nozīmīgiem objektiem upes krastmalā. Mazās norādes zīmes izvietot ietvju, taciņu krustojumos, esošo un plānoto telpisko šķēršļu krustojumos

(tilts, gājēju tilts) un konkrētā attālumā, lai norādītu objektus, kurus vēlams būtu apmeklēt. Uz mazajā norādes zīmēm iespējams norādīt attālumu līdz kādam objektam, piemēram, attālums līdz tualetēm, kafejnīcai un citiem nozīmīgiem objektiem. Mazajos informācijas standos (C2-2) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upes infrastruktūras klāstu un citu svarīgu un nozīmīgu informāciju. Stendus paredzēts novietot ainavu telpu posma ietvaros, tādejādi veidojot netiešas ainavu telpu posma telpiskās robežšķirtnes. Interaktīvajā informācijas stendā (C2-3) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upju infrastruktūras klāstu, pilsētas mērogā nozīmīgiem objektiem, velomaršrutiem un citiem nozīmīgiem objektiem, pilsētas attīstību u.t.t. Interaktīvā informācijas stenda informāciju nepārtraukti nepieciešams aktualizēt, stendu izvietot jaunizbūvētās Mēmeles ielas promenādes skatu laukuma tuvumā. Tematiskās informācijas plāksnes (C3-1) plānot ievietot dažādiem āra labiekārtošanas elementiem, kurus paredzēts izmantot, nodrošinot izzinošu, pamācošu informāciju. Rekreatīvās informācijas plāksnes (C3-2) izvietot pie piknika (ugunskura) vietām norādot informāciju par piknika vietu izmantošanas nosacījumiem un lietošanas instrukciju. Rekreatīvās informācijas plāksnes paredzēt pie Mēmeles šķērsošanas vietām, norādot informatīvas atsauces uz upju aizsprostiem (ragatām) un iespējamību pāriet upi. Norādīt iespējamo turpmāko pastaigu maršrutu garumus, ja izvēle tiek veikta par labu upes šķērsošanai. Plānojot norādes un stendus, ņemot vērā teritorijas lokālo un reģionālo raksturu, izvērtēt nepieciešamību informāciju sniegt arī redzes invalīdiem (Braila rakstā).

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) paredzēt gar perspektīvo Mēmeles ielas promenādi. Apgaismojuma risinājumus saskaņot ar jaunizbūvētās Mēmeles ielas promenādes apgaismojuma risinājumiem. Paredzēt dekoratīvā apgaismojuma (D2-1) pieslēgšanu svētkos vai tematisku pasākumu laikā uz gājēju tilta. Izskatīt iespējamību pieslēgt dekoratīvo apgaismojumu puķu plostiem, veidojot izgaismojošus akcentus upes ainavā diennakts tumšajā laikā.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Plānojot apstādījumus perspektīvā Mēmeles ielas promenādē, ņemt vērā un risinājumus saskaņot ar apstādījumu koncepciju izbūvētās Mēmeles ielas promenādē.

Kokus (E1-1) paredzēt gar plānoto irdenā seguma celiņu gar Mēmeli. Nepieciešamības gadījumā saglabāt vai izcirst esošos apstādījumus. Krūmus (E1-2) paredzēt stādīt nogāzēs, kur tas nepieciešams nogāžu papildus stiprināšanai. Apstādījumiem, kurus paredzēts veidot nogāzēs, piešķirt ģeometrisku formu kompozīciju, piemēram, vilnis, tādejādi radot vizuāli un estētiski pievilcīgu stādījumu kompozīciju, kas ir vērojama dažādos no dažādām pilsētas vietām, piemēram, Mēmeles kreisais krasts. Veidot daudzgadīgu lakstaugu un sīpolpuķu (E1-3) stādījumus, kombinējot tos kopā ar krūmu grupu stādījumiem. Izskatīt iespēju Mēmeles upē kādreizējās kokzāģētavas apkaimē izvietot sezonālus puķu plostus (E3-1), veidojot atsauci uz baļķu pludināšanu pa upi 20. gadsimtā.

F- Būvobjektu infrastruktūra

Pārvietojami tirdzniecības ratiņi (F1-6) izvietojami svētkos vai brīvdienās izbūvētajā Mēmeles ielas promenādē pie nozīmīgu celiņu krustpunktiem vai gājēju tilta tiešā tuvumā.

10.3.3.3. AT3 attīstības priekšlikumi AT3-c posmā*Ainavu telpas posma funkcionālais un tematiskais plānojums*

Ainavu telpas posms AT3-c izvietojas Mēmeles upes krastmalās no gājēju tilta līdz Rīgas ielas pagriezienam (tālāk Biržu ielai). Tās tematika balstīta uz ainavu telpas posma novietojumu pilsētas un upes kontekstā, dabas pamatni Mēmeles līkločos - attiecīgi piešķirot nosaukumu *Mēmeles loki* un tematiku *saullēkts*. Šim ainavu telpas posmam raksturīgi ainaviski, gleznaini skati uz Mēmeles upi. Ņemot vērā teritorijas pašreizējo izmantošanu un tās novietojumu pilsētas kontekstā, teritorijas plānojuma pamatā ir rekreācijas funkcijas - peldēšanās vieta, piknika vieta, bērnu rotaļu laukums. Ņemot vērā ainavu telpu posma dabas pamatni un esošo funkcionālo izmantošanu, izdalītas tematiskās aktivitātes, skatīt 10.3.3.3.1. tabulu un grafiskās daļas AA-13 lapu.

10.3.3.3.1. tabula. AT3 - c ainavu telpas posma tematiskās aktivitātes

Tematika	Aktivitātes
Mēmeles loki - saullēkts	
Individuālās aktivitātes	Piknikošana Nakšņošana (kemperi) Sauļošanās
Fiziskās aktivitātes	Peldēšana Laivošana Skriešana, nūjošana, pastaigas, pastaigas ar mājdzīvniekiem Riteņbraukšana Bērnu rotaļas
Bērnu rotaļu zona	3-6 gadu vecumu grupas rotaļu atrakcijas 7-12 gadu vecumu grupas rotaļu atrakcijas
Kultūras pasākumi	Tematiskie festivāli (<i>katamarānu svētki</i>) Upes svētki pa sezonām (<i>ledus iešana, vasaras veldze, rudens krāsu atspulgi, sniega svētki</i>)

Ņemot vērā teritorijas pašreizējo raksturu, nepieciešams teritoriju atdzīvināt un izgaismot, paplašinot esošus atpūtas laukumus un likvidējot lieko apaugumu, kas kopumā veido nomācošu vietas raksturu. Ar tematiku *Saullēkts* (reprezentējot zonas novietojumu pilsētas austrumu daļā, kas ir viena no publiski pieejamām vietām, kur vērot saullēktu) plānots ainavu telpas posmā panākt vairāk gaišuma, jau esošo rekreācijas infrastruktūru papildināt ar jaunām funkcijām.

TMP ietvaros ainavu telpas posmā plānot sekojošu būvprojektu izstrādi:

- Bērnu rotaļu laukuma izveide, nodrošinot rotaļu iekārtas dažādām vecuma grupām.
- Autostāvvietu izbūve.
- Kemperu vieta ar tam nepieciešamo aprīkojumu (tualetes, dzeramā ūdens punkts).
- Piknika vietu izbūve.

Plānotās infrastruktūras raksturojums***A - Pieejamības infrastruktūra***

Cietā seguma celiņus un laukumus (A1-1) plānot pastaigu celiņam un laukumiem gājēju tilta galos un cietā seguma brauktuves un laukumus (A3-3) autotransportam un kemperu laukumā. Irdenā

seguma laukumus (A1-2) plānot kā piknika laukumus, kuros izvietot piknikam atbilstošu infrastruktūru. Koka seguma laipas, platformas un skatu platformas (A1-4) paredzēt Mēmeles krastmalā, veidojot atpūtas laukumus virs ūdens. Līdzās brauktuvei plānot cietā seguma stāvvietas (A3-1). Infrastruktūras izveidei izmantot universālā dizaina principus, tā nodrošinot, ka jaunizveidotā infrastruktūra būs izmantojama visām cilvēku grupām, neatkarīgi no tā vecuma un veselības stāvokļa.

B - Labiekārtojuma infrastruktūra

Peldēšanās zonā pamīšus izvietot brīvi stāvošus masīvkoka soliņus ar un / vai bez atzveltnēm (B1-2). Atkritumu urnas (B1-3) izvietojamas peldēšanās zonā, pie piknika vietām, kemperu laukumā un pie automašīnu stāvvietām. Atkritumu konteinerus slēgta tipa nojumēs plānot kemperu laukumā. Nodrošināt iespēju atkritumus šķirot. Velonovietne (B1-6) pēc nepieciešamības izvietojama peldēšanās zonā un piknika laukumu tuvumā. Peldēšanās vietā izvietojamas ģērbtuves (B2-2), tualetes (B3-2), publiskās dušas (B3-5) un uz koka seguma platformām izvietojamas peldēšanās vietas mēbeles (zviļņi) (B2-1) un izsaukuma (SOS) punkts (A4-1). Tādus labiekārtojuma elementus, kā tualetes, publiskās dušas, iespējams apvienot vienā infrastruktūras mezglā, kas izmantojams arī kemperu laukuma izmantotājiem. Ūdens ņemšanas vietu, dzeramā ūdens strūklu (B3-4) izvietot peldēšanās vietā. Atkritumu urnas mājdzīvnieku ekskrementiem (B1-4) kombinēt kopā ar sadzīves atkritumu urnām, kas izvietojas peldēšanās zonā. Piknika vietā izvietot nostiprinātus stabilus, vandāldrošus piknika galdus un solus (B6-1). Infrastruktūras izveidei izmantot universālā dizaina principus, tā nodrošinot, ka jaunizveidotā infrastruktūra būs izmantojama visām cilvēku grupām, neatkarīgi no tā vecuma un veselības stāvokļa.

C - Informācijas infrastruktūra

Mazo norādes zīmi (gājējiem, riteņbraucējiem) (C1-2) ar norādi uz upi un citiem nozīmīgiem objektiem izvietojama upes krastmalā. Mazās norādes zīmes izvietot ietvju krustojumos, esošo un plānoto telpisko šķēršļu krustojumos (gājēju tilts) un konkrētā attālumā, lai norādītu objektus, kurus vēlams būtu apmeklēt. Uz mazajām norādes zīmēm iespējams norādīt attālumu līdz kādam objektam, piemēram, attālums līdz Rātsnamam, kafejnīcai, Saules dārzam un citiem nozīmīgiem objektiem. Mazajos informācijas stendos (C2-2) norādīt informāciju, kas saistīta ir ar pieejamo upes infrastruktūras klāstu un citu svarīgu un nozīmīgu informāciju. Stendus paredzēts novietot ainavu telpas posmu ietvaros, tādējādi veidojot netiešas ainavu telpas posmu telpiskās robežšķirtnes. Tematiskās informācijas plāksnes (C3-1) izvietot pie rotaļu zonas, norādot informāciju par rotaļu iekārtu izmantošanu un to piemērotību dažādām vecuma grupām. Uz stenda jābūt norādītai informācijai, kam zvanīt par konstatētu rotaļu iekārtu bojājumu vai nelaimes gadījumā. Rekreatīvās informācijas plāksnes (C3-2) izvietot pie piknika vietām norādot informāciju par piknika vietu izmantošanas nosacījumiem un lietošanas instrukciju. Plānojot norādes un stendus, ņemot vērā teritorijas lokālo un reģionālo raksturu, izvērtēt nepieciešamību informāciju sniegt arī redzes invalīdiem (Braila rakstā).

D - Apgaismojuma infrastruktūra

Funkcionālo apgaismojumu (LED) (D1-1) paredzēt gar Mēmeles ielu. Apgaismojuma risinājumus saskaņot ar esošiem apgaismojuma risinājumiem vecpilsētā, tādējādi paturpinot vecpilsētai raksturīgo auru. Paredzēt dekoratīvā apgaismojuma (D2-1) pieslēgšanu svētkos vai tematisku pasākumu laikā uz gājēju tilta. Gaismas bojas (D2-2) paredzēt upes daļā, lai nodrošinātu vizuāli

pievīlcīgu skatu no blakus esošā tilta, kā arī ikdienā pastaigājoties, vai arī, lai radītu noskaņu tematiskajos festivālos.

E - Apstādījumu infrastruktūra

Saglabāt esošo koku aleju pirms gājēju tilta Mēmeles upes kreisajā krastmalā. Kokus (E1-1) plānot gar ielu Mēmeles pusē. Nepieciešamības gadījumā saglabāt vai izcirst esošos apstādījumus, lai veidotu gaišāku ainavas telpu pie peldvietas, piknika vietām un kemperu laukumā. Krūmus (E1-2) paredzēt izmantot kā zonas atdalošus stādījumus, piem., atdalot bērnu rotaļu laukumu no brauktuves vai piknika laukumus savā starpā.

F- Būvobjektu infrastruktūra

Pārvietojami tirdzniecības ratiņi (F1-6) izvietojami svētkos vai brīvdienās. Paredzētajā Mēmeles ielas promenādē pie nozīmīgu celiņu krustpunktiem vai gājēju tilta tiešā tuvumā. Bērnu rotaļu un jauniešu aktivitāšu laukumi un ierīces (2-16 gadu vecumu grupām) (F2-2) nodrošinot rotaļu zonu blakus sauļošanās, piknika, nakšņošanas un dažādām citām blakus paredzētajām atpūtas zonām.

11. AINAVAS KVALITĀTES MĒRĶI UN REKOMENDĀCIJAS UPES AINAVAS ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBAI

Balstoties uz izstrādātā ainavu kvalitātes mērķu novērtējuma, kur tika identificēti un novērtēti četri kvalitātes parametri - ainavas estētika, upes un tās piekrastes dabiskā funkcionalitāte, ainavas multifunkcionalitāte un rekreācijas iespējas, sniedz ainavu kvalitātes mērķus, rekomendācijas ainavu kvalitātes mērķu sasniegšanai un rīcību priekšlikumus ainavu kvalitāšu mērķu sasniegšanai.

Ainavu kvalitātes mērķi:

AKM 1 - sekmēt ekosistēmu pakalpojumu integrēšanu zaļās infrastruktūras telpiskajā struktūrā

Rekomendācijas ainavu kvalitātes mērķu sasniegšanai:

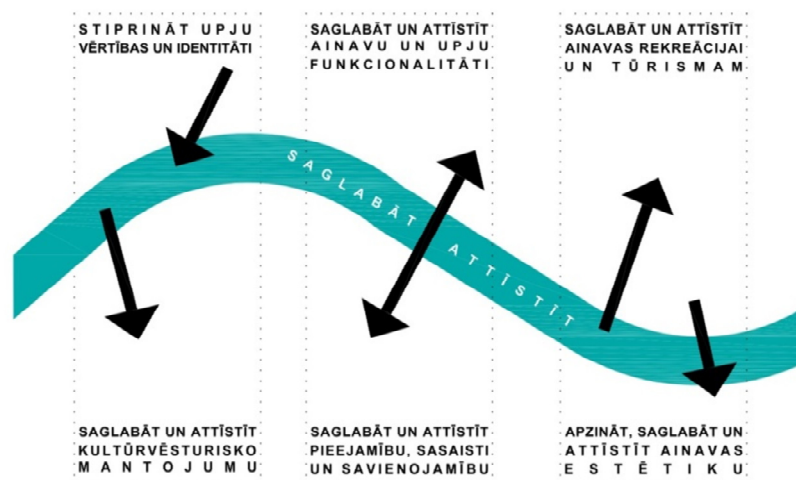
- saglabāt un attīstīt nozīmīgas kultūrvēsturiskā mantojuma vietas un ainavas;
- veidot jaunas fiziskās saiknes ar apkārtnējam teritorijām;
- saglabāt un attīstīt ainavas daudzveidību kā resursu tūrismam un citiem rekreācijas veidiem;
- uzturēt augstvērtīgas ainavas kvalitāti izmantojot atpazīstamu ainavas tēlu un identitāti.

AKM 2 - uzlabot zilās infrastruktūras telpisko struktūru un to dabisko funkcionalitāti

Rekomendācijas ainavu kvalitātes mērķu sasniegšanai:

- nodrošināt dabisko ainavas elementu saglabāšanu atbilstoši to multifunkcionalitātes prasībām;
- sekmēt vizuālo ainavas kvalitāšu veidošanu un uzturēšanu;
- veikt monitoringu upju ainavas un zaļās infrastruktūras uzlabošanas pasākumu efektivitātes novērtējumam;
- veicināt dabas, ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzību.

Definētās rekomendācijas ainavu kvalitātes mērķu sasniegšanai nosaka saglabāt un attīstīt ainavu un upju funkcionalitāti, ainavas rekreāciju un tūrismu, kultūrvēsturisko mantojumu, pieejamību, saisti un savienojamību ar piekrasti un krastmalu, apzināt, saglabāt un attīstīt ainavas estētiku kā arī stiprināt upju vērtības un identitāti, skatīt 11.1. attēlu.

11.1 attēls. Ainavu kvalitātes mērķu saglabāšana un attīstība

12.VADLĪNIJAS UPJU AINAVAS UN ZAĻĀS INFRASTRUKTŪRAS PĀRVALDĪBAI UN APSAIMNIEKOŠANAI VIETĒJĀ MĒROGĀ

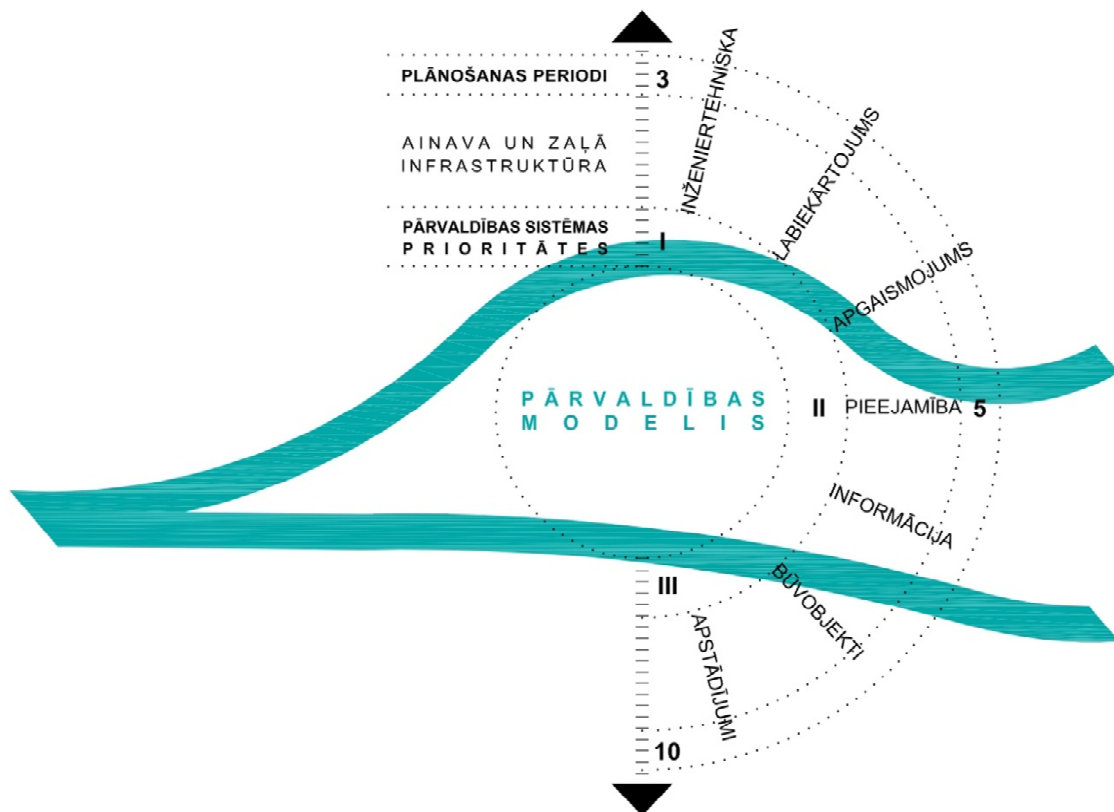
12.1. Pašreizējā pārvaldība

Pārvaldību vietējā līmenī nodrošina pašvaldība, sabiedriskās organizācijas vai atsevišķi entuziasti, īstenojot dažādas aktivitātes ainavu kopšanā gan publiskā telpā, gan privātā teritorijā un veidojot tiesisko ietvaru caur dažādām ainavu ietekmējošām rīcībām (Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam).

Ainavu un zaļās infrastruktūras pārvaldībai jānodrošina izvirzīto mērķu sasniegšana, koordinējot procesus pašvaldības līmenī. Pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldība īstenojama saskaņā ar (1) esošajiem plānošanas dokumentiem – *Bauskas novada teritorijas plānojumu 2012.-2023. gadam*, tā teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem, (2) rekomendējošiem plānošanas dokumentiem – *Lielupes baseina apgabala apsaimniekošanas plānu 2016.-2021.gadam*, *Dabas parka “Bauska” dabas aizsardzības plāns 2007.–2019.gadam* (pagarināts līdz 31.12.2024), kā arī teritorijai saistošo normatīvo regulējumu, tai skaitā – MK noteikumiem Nr. 827 “*Dabas parka “Bauska” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*”.

12.2. Pārvaldība ieviešot tematisko plānojumu

Vietēja mēroga pilsētas ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldība modelēta trīs pārvaldības līmeņu prioritātēs un ir saistīta ar plānošanas periodiem. Pārvaldības modelis norāda uz plānveidīgu darbību realizāciju, lai sasniegtu izvirzītos ainavu kvalitātes mērķus. Pārvaldības vadlīnijas ir izstrādātas atbilstoši izvirzītajiem ainavu kvalitātes mērķiem, skatīt 12.2.1. attēlu.

12.2.1. attēls. Vietēja mēroga pilsētas ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldības modelis.

12.2.1. AKM 1 - Ekosistēmas pakalpojumu integrēšana zaļās infrastruktūras telpiskajā struktūrā

Atbilstoši ainavas un zaļās infrastruktūras kvalitātēm un ainavas kvalitāšu mērķiem, pilsētas ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldības sistēmai vietējā mērogā tiek piešķirtas prioritātes no 1 līdz 3, kur tās norāda secīgu darbību pārskatāmību un plānveida realizāciju atbilstoši plānošanas periodiem, kur TMP plānošanas periodus nosaka:

- īstermiņa plānošanas periods (3 gadi);
- vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi);
- ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi).

Trīs gadu plānošanas periodam tiek attiecināma 1.prioritāte (I), kas sākotnējā pārvaldības attīstības procesā ir vissvarīgākā un prasa lielu ieguldījumu publiskās ārtelpas, vides kvalitātes, inženiertehniskās infrastruktūras un publiskās pieejamības rīcību attīstībai. Piecu gadu plānošanas periodam tiek attiecināma 2.prioritāte (II), kas ir svarīga, lai pastāvētu pirmās prioritātes (I) attīstības rezultāti un secīgi tiktu attīstīti II prioritātes rīcību virzieni, papildinot ainavu telpu ar tematiskā plānojuma priekšlikumiem. Desmit gadu plānošanas periodam tiek attiecināma 3.prioritāte (III), kas sniedz ainavu telpai attīstības priekšlikumus pilnīgai ainavas un zaļās infrastruktūras telpiskajai attīstībai.

1.prioritāte (I) - raksturo nepieciešamo ainavu telpu (AT1, AT2, AT3) rīcības virzienu attīstību, kur sākotnēji veicamie darbi veido bāzi turpmāko attīstības posmu secīgai norisei. Atbilstoši ainavu telpu posmu attīstības priekšlikumiem, sākotnējie attīstības rīcības virzieni ir:

- upes krastmalas dabiskās funkcionalitātes uzlabošana;
- pilsētas mērogā augstvērtīgu un reprezentatīvu skatu saglabāšana, uzlabošana un attīstība;
- fiziskā un vizuālā sasniedzamība, gājēju un velosatiksmes infrastruktūras savienojumi un pieejas pie upes piekrastes;
- ainavu telpu veicinoši objekti (ievērojami objekti, kas būs ainavu telpu attīstības pamatā un impulss ainavu telpu posmu attīstībai).

2.prioritāte (II) - raksturo secīgi turpmākos darbus ainavu telpu posmu attīstībai, kas balstīti uz 1.prioritātē definēto infrastruktūru un papildina to. Ainavu telpu posmu attīstība veicinās upju piekrastes un krastmalas izmantojamību, nodrošinot pieeju teritorijām un aktivitātes iedzīvotājiem no jebkuras upei līdzās esošās apkaimes. Atbilstoši ainavu telpu posmu attīstības priekšlikumiem, sākotnējie attīstības rīcības virzieni ir:

- ainavu telpu posmu raksturīgo skatu saglabāšana, uzlabošana un attīstība;
- fiziskā un vizuālā sasniedzamība, lokāla mēroga savienojumi starp ainavu telpu posmiem;
- objekti ainavu telpu posmos, kas turpina un papildina sākotnēji nodrošināto infrastruktūru.

3.prioritāte (III) - raksturo atsevišķus būvobjektus, kuri papildina esošo vai jaunizbūvēto infrastruktūru, un netraucē pamatfunkciju darbībai. 3.prioritāte papildina pamatfunkcijas un nodrošina maksimālu attīstības līmeni. Atbilstoši ainavu telpu posmu attīstības priekšlikumiem, sākotnējie attīstības rīcības virzieni ir:

- atsevišķu individuālu objektu un stādījumu (koki, krūmi, puķes) realizācija;
- vides pieejamības (laipas, kāpnes, platformas, pandusi) attīstība;
- nelieli, no pārējās infrastruktūras neatkarīgi objekti.

Atbilstoši izvirzītajiem ainavu kvalitātes mērķiem, sniegtas pārvaldības prioritātes ainavu telpu un to posmu attīstības kvalitātēm un priekšlikumiem, skatīt 12.2.1.1., 12.2.1.3. un 12.2.1.5. tabulas.

12.2.1.1. tabulā. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu prioritēšana – AT1

Rīcības virziens	Pārvaldības rīcības nosaukums	Prioritātes		
		I	II	III
Inženiertehniskā infrastruktūra	Ainavu telpu posmos AT1-a, AT1-b elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija. Ainavu telpu posmā AT1-c elektroapgāde, lietus ūdens kanalizācija	X		
Pieejamības infrastruktūra	Nodrošina galveno gājēju, velosipēdistu un autotransporta kustību promenādes 2. stāva līmenī no Brīvības bulvāra līdz Upmalas ielai, noejas un savienojumi ar promenādes 1. stāva līmeni	X		
	Promenādes 1. stāva līmenī - irdenā seguma gājēju celiņi		X	
	Gājēju celiņi esošā zemsedzē un gājēju pastaigu takas, platformas virs ūdens			X
Labiekārtojuma infrastruktūra	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums ainavu telpu mezglu punktu (galveno aktivitāšu) funkcionēšanai (<i>pludmales</i> mēbeles, ģērbtuves, tualetes, minimālais labiekārtojuma punktu nodrošinājums)	X		
	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums ainavu telpu posmu aktivitātēm		X	
	Papildu labiekārtojuma elementi teritorijas daudzfunkcionalitātes paspīlgtināšanai un ērtai izmantošanai			X
Informācijas infrastruktūra	Lielās norādes zīmes	X		
	Mazās norādes zīmes un informatīvi stendi, atkarībā no labiekārtojuma pakāpes		X	
Apgaismojuma infrastruktūra	Funkcionālais apgaismojums	X		
	Dekoratīvais apgaismojums, gaismas bojas			X
Apstādījumu infrastruktūra	Krastmalas skatu līniju atsegšana un uzlabošana.	X		
	Jaunu kokaugu un puķu stādījumu ierīkošana, atkarībā no labiekārtojuma pakāpes			X
Būvobjektu infrastruktūra	Pamata būvobjektu nodrošinājums mezglu punktu (galveno aktivitāšu) funkcionēšanai	X		
	Pamata būvobjektu nodrošinājums ainavu telpu posmu aktivitātēm (bērnu rotaļu un aktivitāšu laukumi, sporta laukumi, upes skatu tornis)		X	
	Papildu būvobjekti teritorijas daudzfunkcionalitātes paspīlgtināšanai un ērtai izmantošanai (tirdzniecības/izklaides paviljoni, pārvietojami tirdzniecības ratiņi, piepūšamās ūdens atrakcijas u.c.)			X

Atbilstoši plānošanas periodu secīgai ieviešanai (īstermiņa plānošanas periods - 3 gadi, vidēja termiņa plānošanas periods - 5 gadi un ilgtermiņa plānošanas periods - 10 gadi) atbilstoši izvirzītajām prioritātēm, noteikti rīcību virzieni, kas atspoguļojas rezultatīvajos rādītājos. Analizējot prioritārā kārtā veicamos rīcību virzienus un izsverot šo rīcību savstarpējo ietekmi, izveidotas prioritāri veicamo rīcību *kāpnes*, kurās kā visvērtīgākais izcelts *zemākais pakāpiens*, balstot pārējās darbības uz sasniedzamo AKM 1 mērķi, skatīt 12.2.1.2. 12.2.1.4. un 12.2.1.6. tabulu.

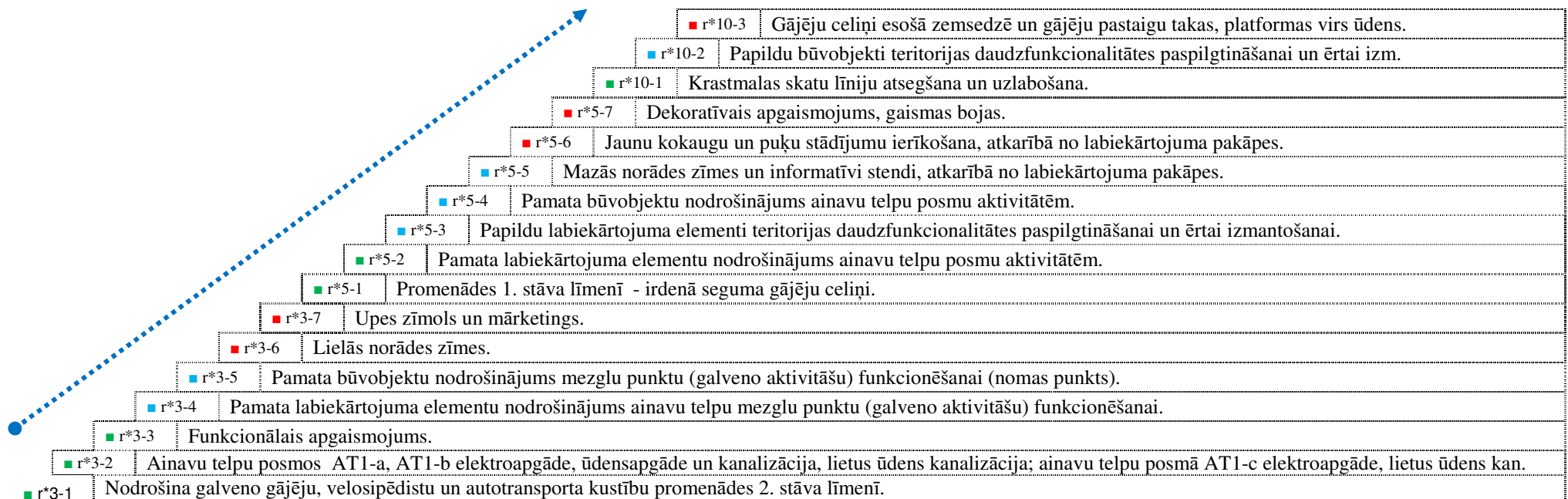
12.2.1.2. tabula. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu raksturojums – AT1

Ainavu telpa	Ainavu telpa AT1 - Mūsa		
Plānošanas periods	Īstermiņa plānošanas periods (3 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Inženiertehniskā infrastruktūra	r*3-2 ■	Ainavu telpu posmos AT1-a, AT1-b elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija; ainavu telpu posmā AT1-c elektroapgāde, lietus ūdens kanalizācija.	Inženiertīklu izbūve upes tuvumā, nodrošināta dzīves kvalitātes paaugstināšanās un upes pieejamība un izmantošana. Būvprojektu izstrāde un organizēta kopējā inženiertīklu sistēmas attīstība.
Pieejamības infrastruktūra	r*3-1 ■	Nodrošina galveno gājēju, velosipēdistu un autotransporta kustību promenādes 2. stāva līmenī no Brīvības bulvāra līdz Upmalas ielai, noejas un savienojumi ar promenādes 1. stāva līmeni.	Pieejamības infrastruktūras nodrošināšana atbilstoši normatīviem, kas nodrošina upes pieejamību un izmantošanu.
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*3-4 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums ainavu telpu posmu mezglu punktu (galveno aktivitāšu) funkcionēšanai ("pludmales" mēbeles, gērbtuves, tualetes, minimālais labiekārtojuma punktu nodrošinājums - soliņi, atkritumu urnas, velostatīvi un velonovietnes, publiskās tualetes).	Paaugstināta pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitātes attīstība un upes izmantošana un pieejamība. Organizēts atpūtas vietu izkārtojums.
Informācijas infrastruktūra	r*3-6 ■	Lielās norādes zīmes.	Izveidota organizēta kultūras jeb nemateriālā ekosistēmas pakalpojumu attīstība, kas informēs pilsētas iedzīvotājus un viesus par atpūtas, garīgās un fiziskās veselības iespējām.

Informācijas infrastruktūra	r*3-7 ■	Upes zīmols un mārketingus.	Atpazīstama un moderna pašvaldība, kas sekmē upes identitātes veidošanu un atpazīstamību.
Apgaismojuma infrastruktūra	r*3-3 ■	Funkcionālais apgaismojums.	Apgaismota un diennakts tumšajā laikā pieejama upes krastmala, paaugstināts kopējais pilsētas drošības līmenis.
Būvobjekti	r*3-5 ■	Pamata būvobjektu nodrošinājums mezglu punktu (galveno aktivitāšu) funkcionēšanai (nomas punkts).	Piedāvāts nomas punkts galveno aktivitāšu funkcionēšanai, paaugstināta upes krastmalas izmantošana atbilstoši piedāvātajām aktivitātēm un nomas punktu inventāram.
Plānošanas periods	Vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Pieejamības infrastruktūra	r*5-1 ■	Promenādes 1. stāva līmenī - irdenā seguma gājēju celiņi.	Organizēta antropogēnās slodzes samazināšana, sekmēta kopējā upes krastmalas vienota sasaiste ar kādu no ainavu telpu posmu pakalpojumiem.
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*5-2 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums ainavu telpu posmu aktivitātēm (solīņi, atkritumu urnas, t.sk. mājdzīvnieku ekskrementiem, piknika galdi ar soliem un ugunsкура vietas).	Paaugstināta pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitātes attīstība, upes izmantošana un pieejamība. Organizēts atpūtas vietu izkārtojums.
	r*5-3 ■	Papildu labiekārtojuma elementi teritorijas daudzfunkcionalitātes paspīlgtināšanai un ērtai izmantošanai (ūdens ņemšanas vietas un dzeramā ūdens strūklas, mākslas objekti un instalācijas).	Ērta, daudzveidīga un organizēta izmantošana.
Informācijas infrastruktūra	r*5-5 ■	Mazās norādes zīmes un informatīvi stendi, atkarībā no labiekārtojuma pakāpes.	Organizēta upes krastmalas pārvietošanās ar informācijas daudzveidību atbilstoši ainavu telpu posmu pamata aprīkojuma elementu izvietojumam. Izglītota un aktīva sabiedrība, kam nodrošināta daudzveidīga un augstas kvalitātes attīstība.

Apgaismojuma infrastruktūra	r*5-7 ■	Dekoratīvais apgaismojums, gaismas bojas.	Pievilcīga vide pilsētas iedzīvotājiem un apmeklētājiem, instalācijas, kas veicina upes identitātes attīstību.
Apstādījumu infrastruktūra	r*5-6 ■	Jaunu kokaugu un puķu stādījumu ierīkošana, atkarībā no labiekārtojuma pakāpes.	Paaugstināta kopējā zaļās infrastruktūras attīstība pilsētas mērogā un organizēta upes ainavas attīstība atbilstoši kopējai koncepcijai.
Būvobjekti	r*5-4 ■	Pamata būvobjektu nodrošinājums ainavu telpu posmu aktivitātēm (bērnu rotaļu un aktivitāšu laukumi, sporta laukumi, upes skatu tornis).	Kopējās pilsētas atpūtas laukumu skaita paaugstināšanās. Mūsdienīgs, jauns un kvalitatīvs inventārs. Aktīvas sabiedrība, kur iedzīvotāji un viesi ir fiziski aktīvi, daudz sporto un ir veseli.
Plānošanas periods	Ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Pieejamības infrastruktūra	r*10-3 ■	Gājēju celiņi esošā zemsedzē un gājēju pastaigu takas, platformas virs ūdens.	Pieejama, daudzveidīga un organizēta upes un tās krastmalas izmantošana. Dzīvībai un veselībai droša infrastruktūra, paaugstināta dzīves kvalitāte.
Apstādījumu infrastruktūra	r*10-1 ■	Krastmalas skatu līniju atsegšana un uzlabošana.	Upes ekosistēmas paaugstināšanās un izmantošana. Upes ainavas plānveidīga attīstība.
Būvobjekti	r*10-2 ■	Papildu būvobjekti teritorijas daudzfunkcionalitātes papilgtināšanai un ērtai izmantošanai (tirdzniecības/izklaides paviljoni, pārvietojami tirdzniecības ratiņi, piepūšamās ūdens atrakcijas)	Labvēlīga uzņēmējdarbības vides attīstība.

AKM 1 atbilstošo ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu rīcības kāpnes – AT1

Piezīme:

Visvērtīgākais izcelts zemākais pakāpiens, balstot plānveidīgi un secīgi pārējās darbības uz sasniedzamo AKM 1 mērķi.

Rīcības kodu skaidrojums: r*3/5/10 - plānošanas periods, -1-..., ■; 2-... ■; 3-... ■ - prioritāri attīstāmās rīcības.

12.2.1.3. tabula. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu prioritēšana – AT2

Rīcības virziens	Pārvaldības rīcības nosaukums	Prioritāte		
		I	II	III
Inženiertehniskā infrastruktūra	Ainavu telpu posmu AT2-a elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija; ainavu telpu posmā AT2-b elektroapgāde, lietus ūdens kanalizācija	X		
Pieejamības infrastruktūra	Nodrošina galveno gājēju kustību Bauskas viduslaiku pils parkā, Ķirbaksalā un uz pēdējās salas Mūsas un Mēmeles satecē. Gājēju tiltiņu, savienojošo laipu izbūve. Gājēju celiņi un autotransporta kustības infrastruktūra ainavu telpu posmā AT2-a līdzās plānotai publiska rakstura apbūvei	X		
	Nodrošina atpūtas iespējas ūdens tuvumā (pastaigu laipas, stacionāras un peldošas platformas)		X	
Labiekārtojuma infrastruktūra	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums galvenajām ainavu telpas aktivitāšu norisēm (vides elementi tūrismam, piknika galdi ar soliņiem, vietas noskaņas objekts, soliņi un atkritumu urnas galvenajos skatu punktos, publiskās tualetes)	X		
	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums ainavu telpu posmos (soliņi, atkritumu urnas, atkritumu konteineri slēgta tipa nojumēs, velosipēdu statīvi)		X	
Informācijas infrastruktūra	Galvenās norādes zīmes (gājējiem, riteņbraucējiem) teritorijas apmeklētāju plūsmas organizēšanai	X		
	Informācijas stendu izvietošana		X	
Apgaismojuma infrastruktūra	Funkcionālais apgaismojums	X		
	Dekoratīvais apgaismojums kā arī labiekārtojums dabīgā apgaismojuma uzstādīšanai			X
Apstādījumu infrastruktūra	Ainavas projektēšana Mēmeles un Mūsas upes krastos pretī Bauskas pilij, skatu līniju atsegšana uz Bauskas pili no dabas takas uz Brīvības bulvāri. Upes gultnes un krastu tīrīšana. Kokaugu un puķu stādījumi Bauskas viduslaiku pils parkā. Puķu stādījumi ar atsauci uz ūdeni kādreizējo pils aizsarggrāvju vietās	X		
	Puķu ploti ūdenī			X
Būvobjektu infrastruktūra	Pamata būvobjektu nodrošinājums ainavu telpas galvenajām aktivitātēm (rekreācijas būve, nomas punkts)	X		
	Papildu būvobjekti rekreācijas daudzveidošanai ainavu telpu posmos (tirdzniecības / izklaides paviljoni, pārvietojami tirdzniecības ratiņi)			X

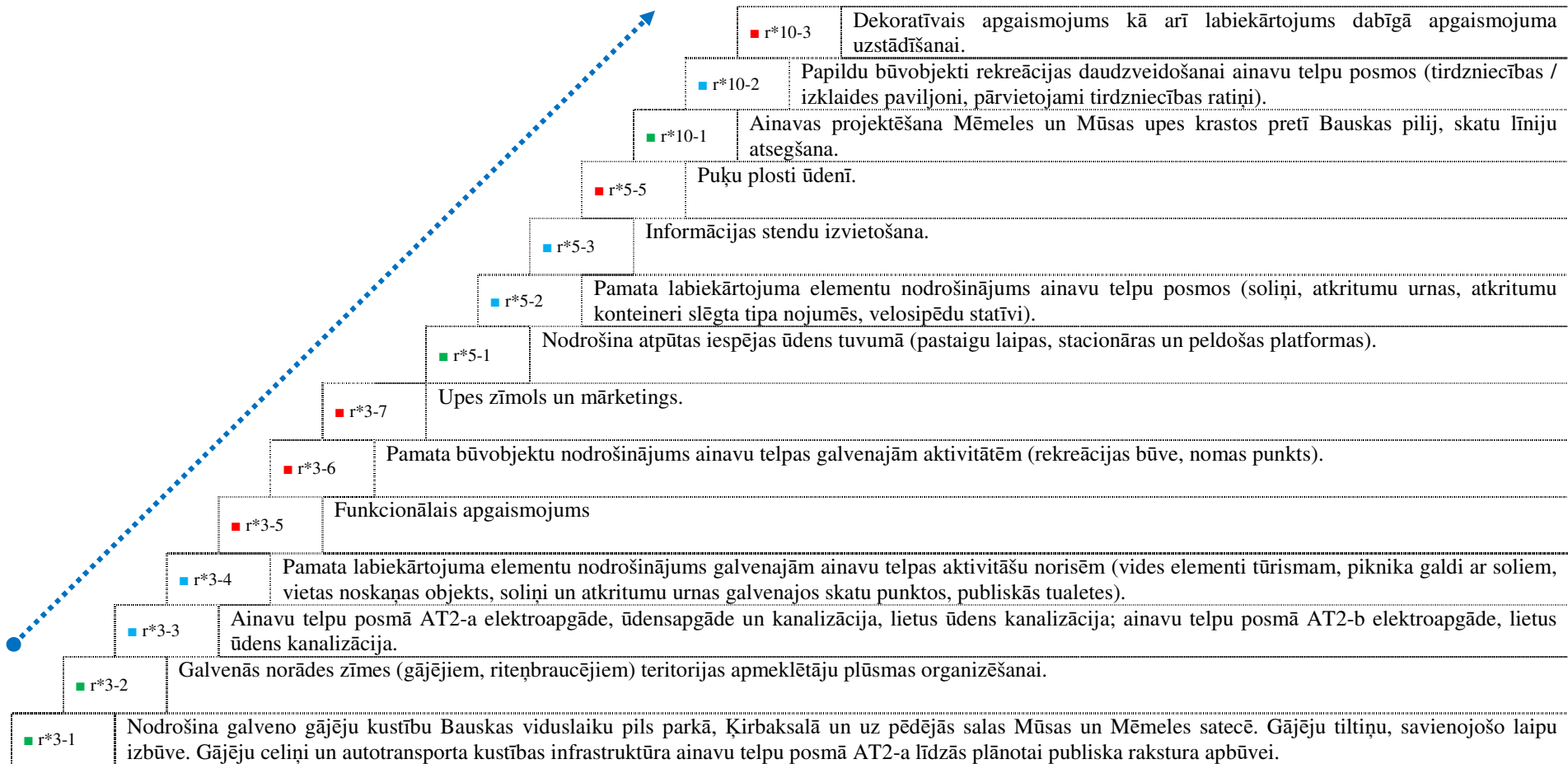
12.2.1.4. tabula. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu raksturojums – AT2

Ainavu telpa	Ainavu telpa AT2 – Mūsas un Mēmeles satece		
Plānošanas periods	Īstermiņa plānošanas periods (3 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Inženiertehniskā infrastruktūra	r*3-3 ■	Ainavu telpu posmā AT2-a elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija; ainavu telpu posmā AT2-b elektroapgāde, lietus ūdens kanalizācija.	Inženiertīklu izbūve upes tuvumā, nodrošināta dzīves kvalitātes paaugstināšanās un upes pieejamība un izmantošana. Būvprojektu izstrāde un organizēta kopējā inženiertīklu sistēmas attīstība.
Pieejamības infrastruktūra	r*3-1 ■	Nodrošina galveno gājēju kustību Bauskas viduslaiku pils parkā, Ķirbaksalā un uz pēdējās salas Mūsas un Mēmeles satecē. Gājēju tiltiņu, savienojšo laipu izbūve. Gājēju celiņi un autotransporta kustības infrastruktūra ainavu telpu posmā AT2-a līdzās plānotai publiska rakstura apbūvei.	Pieejama, daudzveidīga un organizēta upes un tās krastmalas izmantošana. Dzīvībai un veselībai droša infrastruktūra, paaugstināta dzīves kvalitāte.
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*3-4 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums galvenajām ainavu telpas aktivitāšu norisēm	Paaugstināta pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitātes attīstība un upes izmantošana un pieejamība.
Informācijas infrastruktūra	r*3-2 ■	Galvenās norādes zīmes (gājējiem, riteņbraucējiem) teritorijas apmeklētāju plūsmas organizēšanai.	Organizēta upes krastmalas pārvietošanās ar informācijas daudzveidību atbilstoši ainavu telpu pamataprīkojuma elementu izvietojumam.
Informācijas infrastruktūra	r*3-7 ■	Upes zīmols un mārketingas.	Atpazīstama un moderna pašvaldība, kas sekmē upes identitātes veidošanu un atpazīstamību.
Apgaismojuma infrastruktūra	r*3-5 ■	Funkcionālais apgaismojums.	Apgaismota un diennakts tumšajā laikā pieejama upes krastmala, paaugstināts kopējais pilsētas drošības līmenis.
Būvobjekti	r*3-6 ■	Pamata būvobjektu nodrošinājums ainavu telpas galvenajām aktivitātēm (rekreācijas būve, nomas punkts).	Ērta un pieejama vide, kas ietver universālu labiekārtojuma elementu izmantošanu.

Plānošanas periods	Vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Pieejamības infrastruktūra	r*5-1 ■	Nodrošina atpūtas iespējas ūdens tuvumā (pastaigu laipas, stacionāras un peldošas platformas).	Organizēta upes krastmalas pārvietošanās ar dažāda veida rekreācijas elementiem ,paaugstināta pilsētas iedzīvotāju un apmeklētāju dzīves kvalitāte.
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*5-2 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums ainavu telpu posmos (solīni, atkritumu urnas, atkritumu konteineri slēgta tipa nojumēs, velosipēdu statīvi).	Ērta un pieejama vide, kas ietver universālu labiekārtojuma elementu izmantošanu.
Informācijas infrastruktūra	r*5-3 ■	Informācijas stendu izvietošana.	Organizēta upes krastmalas pārvietošanās ar informācijas daudzveidību atbilstoši ainavu telpu posmu pamataprīkojuma elementu izvietojumam. Izglītota un aktīva sabiedrība, kam nodrošināta daudzveidīga un augstas kvalitātes attīstība.
Apgaismojuma infrastruktūra	r*5-4 ■	Puķu plosti ūdenī.	Harmoniska vide, kas identificē konkrētu vietu un sekmē atpazīstamību ar vides instalāciju attīstību.
Plānošanas periods	Ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Apgaismojuma infrastruktūra	r*10-2 ■	Dekoratīvais apgaismojums kā arī labiekārtojums dabīgā apgaismojuma uzstādīšanai.	Pievilcīga vide pilsētas iedzīvotājiem un apmeklētājiem, instalācijas, kas veicina upes identitātes attīstību.
Apstādījumu infrastruktūra	r*10-1 ■	Ainavas projektēšana Mēmeles un Mūsas upes krastos pretī Bauskas pilij, skatu līniju atsegšana uz Bauskas pili no dabas takas uz Brīvības bulvāri. Upes gultnes un krastu tīrīšana. Kokaugu un puķu stādījumi Bauskas	Ērta un sasniedzama vide, sniedzot dažāda veida rekreācijas objektus, kas ir konkurētspējīgi un atpazīstami pilsētas un ārpus tās mēroga. Zaļās infrastruktūras organizēta attīstība. Upes ekosistēmas paaugstināšanās un izmantošana. Upes

		viduslaiku pils parkā. Puķu stādījumi ar atsauci uz ūdeni kādreizējo pils aizsarggrāvju vietās.	ainavas plānveidīga attīstība.
Būvobjekti	r*10-2 ■	Papildu būvobjekti rekreācijas daudzveidošanai ainavu telpu posmos (tirdzniecības / izklaides paviljoni, pārvietojami tirdzniecības ratiņi).	Labvēlīga uzņēmējdarbības vides attīstība.

AKM 1 atbilstošo ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu rīcības kāpnes – AT2

Piezīme:

Visvērtīgākais izcelts zemākais pakāpiens, balstot plānveidīgi un secīgi pārējās darbības uz sasniedzamo AKM 1 mērķi.

Rīcības kodu skaidrojums: r*3/5/10 - plānošanas periods, -1-... ■; 2-... ■; 3-... ■ - prioritāri attīstāmās rīcības.

12.2.1.5. tabula. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu prioritēšana – AT3

Rīcības virziens	Pārvaldības rīcības nosaukums	Prioritāte		
		I	II	III
Inženiertehniskā infrastruktūra	Elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija	X		
Pieejamības infrastruktūra	Nodrošina galveno gājēju un velosipēdistu kustības plūsmu gar Mēmeles upi; iespēja šķērsot Kalna ielu caur tilta apakšu abos Mēmeles krastos; koka seguma laipas, platformas pieejamības nodrošināšanai. Ainavu telpu posmos AT3a un AT3-b gājēju tiltiņš pāri Mēmelei	X		
	Papildu noejas, pieklūšanas vietas upes piekrastei no Rīgas ielas		X	
	Rekreācijas iespēju papildinoši objekti - skatu un rekreācijas platformas, pastaigu laipas			X
Labiekārtojuma infrastruktūra	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums zonu mezglu punktu (galveno aktivitāšu) funkcionēšanai (vides elementi tūrismam, peldēšanās vietas mēbeles un ģērbtuves, soliņi, atkritumu urnas un velostatīvi un velonovietnes, publiskās tualetes)	X		
	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums ainavu telpu posmu aktivitātēm (soliņi, atkritumu urnas, t.sk. mājdzīvnieku ekskrementiem, ugunsкура vietas)		X	
	Papildu labiekārtojuma elementi teritorijas daudzfunkcionalitātes paspīlgtināšanai un ērtai izmantošanai (ūdens ņemšanas vietas un dzeramā ūdens strūklas, mākslas objekti un instalācijas, objekti upes šķērsošanai)			X
Informācijas infrastruktūra	Lielās norādes zīmes	X		
	Mazās norādes zīmes un informācijas stendi, tematiskās un rekreatīvo vietu informācijas plāksnes		X	
Apgaismojuma infrastruktūra	Funkcionālais apgaismojums	X		
	Dekoratīvais apgaismojums un gaismas bojas			X
Apstādījumu infrastruktūra	Krastmalas skatu līniju atsegšana un uzlabošana, kokaugu un puķu stādījumi	X		
	Puķu plosti			X
Būvobjektu infrastruktūra	Pamata būvobjektu nodrošinājums ainavu telpu posmi galvenajām aktivitātēm (rekreācijas būve)	X		
	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums ainavu telpu posmu aktivitātēm (bērnu rotaļu un jauniešu aktivitāšu laukumi un ierīces)		X	
	Papildu būvobjekti rekreācijas daudzveidošanai ainavu telpu posmos (tirdzniecības / izklaides paviljoni, pārvietojami tirdzniecības ratiņi)			X

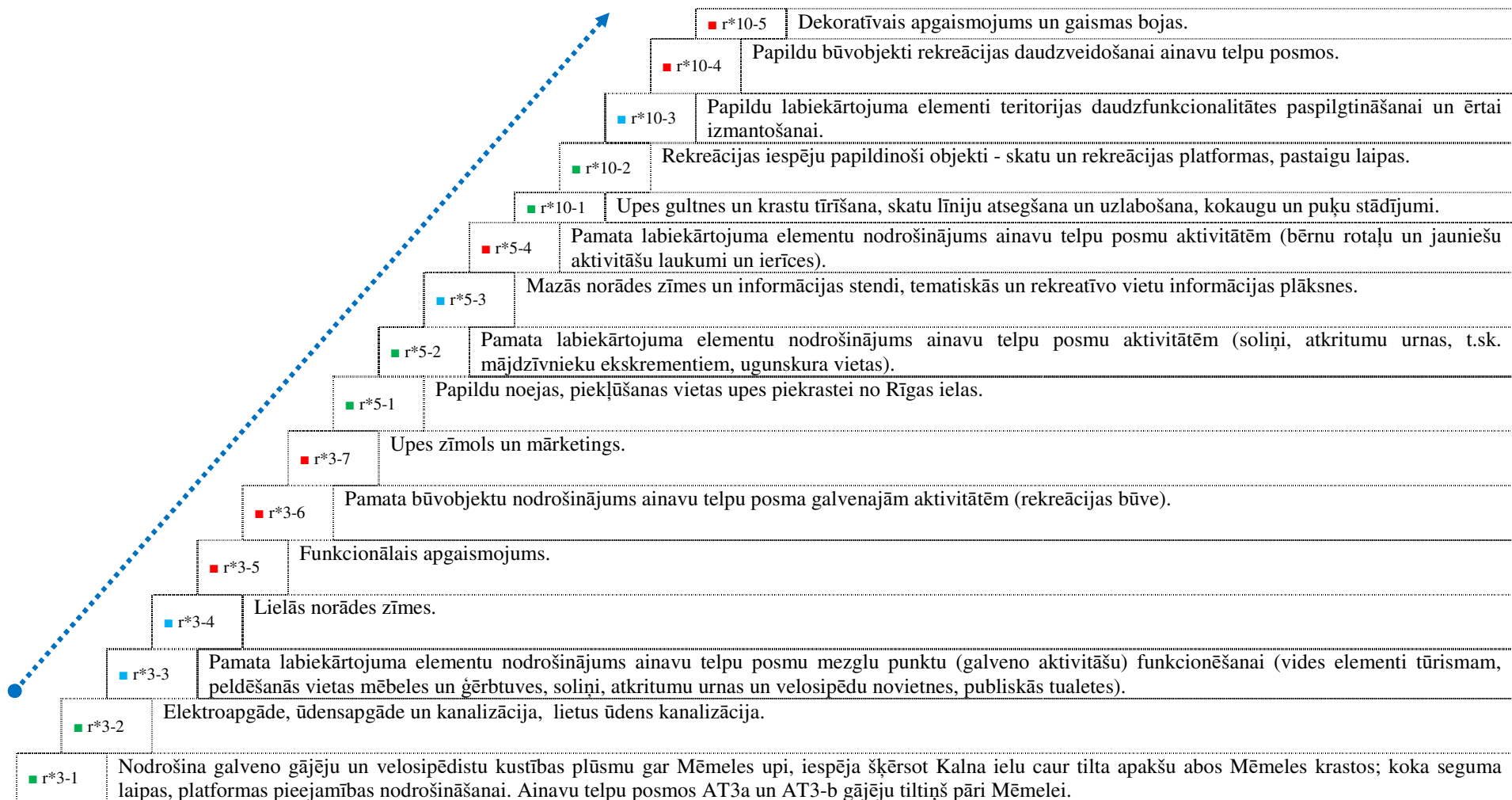
12.2.1.6. tabula. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu raksturojums – AT3

Ainavu telpa	Ainavu telpa AT3 - Mēmele		
Plānošanas periods	Īstermiņa plānošanas periods (3 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Inženiertehniskā infrastruktūra	r*3-2 ■	Elektroapgāde, ūdensapgāde un kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija.	Inženiertīklu izbūve upes tuvumā, nodrošināta dzīves kvalitātes paaugstināšanās un upes pieejamība un izmantošana. Būvprojektu izstrāde un organizēta kopējā inženiertīklu sistēmas attīstība.
Pieejamības infrastruktūra	r*3-1 ■	Nodrošina galveno gājēju un velosipēdistu kustības plūsmu gar Mēmeles upi, iespēja šķērsot Kalna ielu caur tilta apakšu abos Mēmeles krastos; koka seguma laipas, platformas pieejamības nodrošināšanai. Ainavu telpu posmos AT3a un AT3-b gājēju tiltiņš pāri Mēmelei.	Pieejama, daudzveidīga un organizēta upes un tās krastmalas izmantošana. Dzīvībai un veselībai droša infrastruktūra, paaugstināta dzīves kvalitāte.
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*3-3 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums ainavu telpu mezglu punktu (galveno aktivitāšu) funkcionēšanai (vides elementi tūrismam, peldēšanās vietas mēbeles un ģērbtuves, soliņi, atkritumu urnas un velostatīvi un velonovietnes, publiskās tualetes).	Paaugstināta pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitātes attīstība un upes izmantošana un pieejamība. Organizēts atpūtas vietu izkārtojums.
Informācijas infrastruktūra	r*3-4 ■	Lielās norādes zīmes.	Organizēta upes krastmalas pārvietošanās ar informācijas daudzveidību atbilstoši ainavu telpu posmu pamataprīkojuma elementu izvietojumam. Izglītota un aktīva sabiedrība, kam nodrošināta daudzveidīga un augstas kvalitātes attīstība.
Informācijas infrastruktūra	r*3-7 ■	Upes zīmols un mārketingas.	Atpazīstama un moderna pašvaldība, kas sekmē upes identitātes veidošanu un atpazīstamību.

Apgaismojuma infrastruktūra	r*3-5 ■	Funkcionālais apgaismojums.	Apgaismota un diennakts tumšajā laikā pieejama upes krastmala, paaugstināts kopējais pilsētas drošības līmenis.
Būvobjekti	r*3-6 ■	Pamata būvobjektu nodrošinājums ainavu telpas galvenajām aktivitātēm (rekreācijas būve).	Ērta un pieejama vide, kas ietver universālu labiekārtojuma elementu izmantošanu.
Plānošanas periods	Vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Pieejamības infrastruktūra	r*5-1 ■	Papildu noejas, piekļūšanas vietas upes piekrastei no Rīgas ielas.	Pieejama, daudzveidīga un organizēta upes un tās krastmalas izmantošana. Dzīvībai un veselībai droša infrastruktūra, paaugstināta dzīves kvalitāte.
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*5-2 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums ainavu telpu posmu aktivitātēm (solīņi, atkritumu urnas, t.sk. mājdzīvnieku ekskrementiem, ugunsкура vietas).	Paaugstināta pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitātes attīstība un upes izmantošana un pieejamība. Organizēts atpūtas vietu izkārtojums.
Informācijas infrastruktūra	r*5-3 ■	Mazās norādes zīmes un informācijas stendi, tematiskās un rekreatīvo vietu informācijas plāksnes.	Organizēta upes krastmalas pārvietošanās ar informācijas daudzveidību atbilstoši ainavu telpu posmu pamataprīkojuma elementu izvietojumam.
Būvobjekti	r*5-4 ■	Pamata labiekārtojuma elementu nodrošinājums ainavu telpu posmu aktivitātēm (bērnu rotaļu un jauniešu aktivitāšu laukumi un ierīces).	Kopējās pilsētas atpūtas laukumu skaita paaugstināšanās. Mūsdienīgs, jauns un kvalitatīvs inventārs. Aktīvas sabiedrība, kur iedzīvotāji un viesi ir fiziski aktīvi, daudz sporto un ir veseli.

Plānošanas periods	Ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Pieejamības infrastruktūra	r*10-2 ■	Rekreācijas iespēju papildinoši objekti - skatu un rekreācijas platformas, pastaigu laipas.	Ērta un sasniedzama vide, sniedzot dažāda veida rekreācijas objektus, kas ir konkurētspējīgi un atpazīstami pilsētas un ārpus tās mēroga.
Labiekārtojuma infrastruktūra	r*10-3 ■	Papildu labiekārtojuma elementi teritorijas daudzfunkcionalitātes paspīlgtināšanai un ērtai izmantošanai (ūdens ņemšanas vietas un dzeramā ūdens strūklas, mākslas objekti un instalācijas).	Paaugstināta pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitātes attīstība un upes izmantošana un pieejamība. Organizēts atpūtas vietu izkārtojums.
Apgaismojuma infrastruktūra	r*10-5 ■	Dekoratīvais apgaismojums un gaismas bojas.	Pievilcīga vide pilsētas iedzīvotājiem un apmeklētājiem, instalācijas, kas veicina upes identitātes attīstību.
Apstādījumu infrastruktūra	r*10-1 ■	Upes gultnes un krastu tīrīšana, skatu līniju atsegšana un uzlabošana, kokaugu un puķu stādījumi.	Upes ekosistēmas paaugstināšanās un izmantošana. Upes ainavas plānveidīga attīstība.
Būvobjekti	r*10-4 ■	Papildu būvobjekti rekreācijas daudzveidošanai ainavu telpu posmos.	Labvēlīga uzņēmējdarbības vides attīstība.

AKM 1 atbilstošo ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu rīcības kāpnes – AT3

Piezīme:

Visvērtīgākais izcelts zemākais pakāpiens, balstot plānveidīgi un secīgi pārējās darbības uz sasniedzamo AKM 1 mērķi.

Rīcības kodu skaidrojums: r*3/5/10 - plānošanas periods, -1-..., ■; 3-... ■; 4-... ■ - prioritāri attīstāmās rīcības.

12.2.2. AKM 2 – Zilās infrastruktūras telpiskā struktūra un to dabiskā funkcionalitāte

Bauskas upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības plāns ir izstrādāts 10 gadu periodam. Lai varētu veikt identificēto pārvaldības rīcību prioritēšanu ir noteikti trīs plānošanas periodi: īstermiņa plānošanas periods (3 gadi), vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi) un ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi).

12.2.2.1. tabula. Ainavas un zilās infrastruktūras attīstības rīcību prioritēšana – AT1

Rīcības virziens	Pārvaldības rīcības nosaukums	Prioritāte		
		I	II	III
AT1 ainavu telpu posms – Mūsa				
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Ūdensaugu pļaušana upē Mūsas kreisajā krastā (AT1-a), Mūsas abos krastos (AT1-c)	X		
	Upes pļaušanas rezultātu uzturēšana Mūsas labajā krastā (AT1-a), Mūsas abos krastos (AT1-b, AT1-c)		X	X
	Nārsta vietu atjaunošana (AT1-a, AT1-b, AT1-c)	X		
	Nārsta vietu uzturēšana (AT1-a, AT1-b, AT1-c)		X	X
Piekrastes funkcionalitātes uzlabošana	Ūdensaugu izvākšana piekrastē Mūsas labajā krastā (AT1-c)	X		
	Piekrastes apsaimniekošanas rezultātu uzturēšana Mūsas labajā krastā (AT1-a, AT1-c), Mūsas abos krastos (AT1-b)		X	X
AT2 ainavu telpa – Mūsas un Mēmeles satece				
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Dabiskās caurteces atjaunošana Mūsas posmā pie un lejpus Bauskas pils (AT2-b, AT2-c)	X		
	Nārsta vietu atjaunošana Mūsā (AT2-a, AT2-b, AT2-c)	X		
	Nārsta vietu uzturēšana Mūsā (AT2-a, AT2-b, AT2-c)		X	X
Piekrastes funkcionalitātes uzlabošana	Krūmu apauguma likvidēšana Mūsas kreisā krasta uzskalotajā daļā (AT2-b, AT2-c)	X		
	Pļaušana bioloģiskās daudzveidības palielināšanai Mūsas kreisajā krastā (AT2-b, AT2-c)		X	
Apsaimniekošanas nepieciešamības noteikšana	Mēmeles apsekojums, lai identificētu nepieciešamās papildus rīcības (AT2-a, AT2-b, AT2-c)		X	

Rīcības virziens	Pārvaldības rīcības nosaukums	Prioritāte		
		I	II	III
AT3 ainavu telpa – Mēmele				
AT3-a				
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Ūdensaugu pļaušana upē Mēmeles abos krastos (AT3-a, AT3-b)	X		
	Pļaušanas rezultātu uzturēšana Mēmeles abos krastos (AT3-a, AT3-b, AT3-c)		X	X
	Nārsta vietu atjaunošana (AT3-a)	X		
	Nārsta vietu uzturēšana (AT3-a)		X	X
Piekraustes funkcionalitātes uzlabošana	Ūdensaugu izvākšana piekrastē kreisajā krastā lejpus gājēju tilta (AT3-b)	X		
	Piekraustes apsaimniekošanas rezultātu uzturēšana kreisajā krastā (AT3-c) lejpus gājēju tilta (AT3-b)		X	X

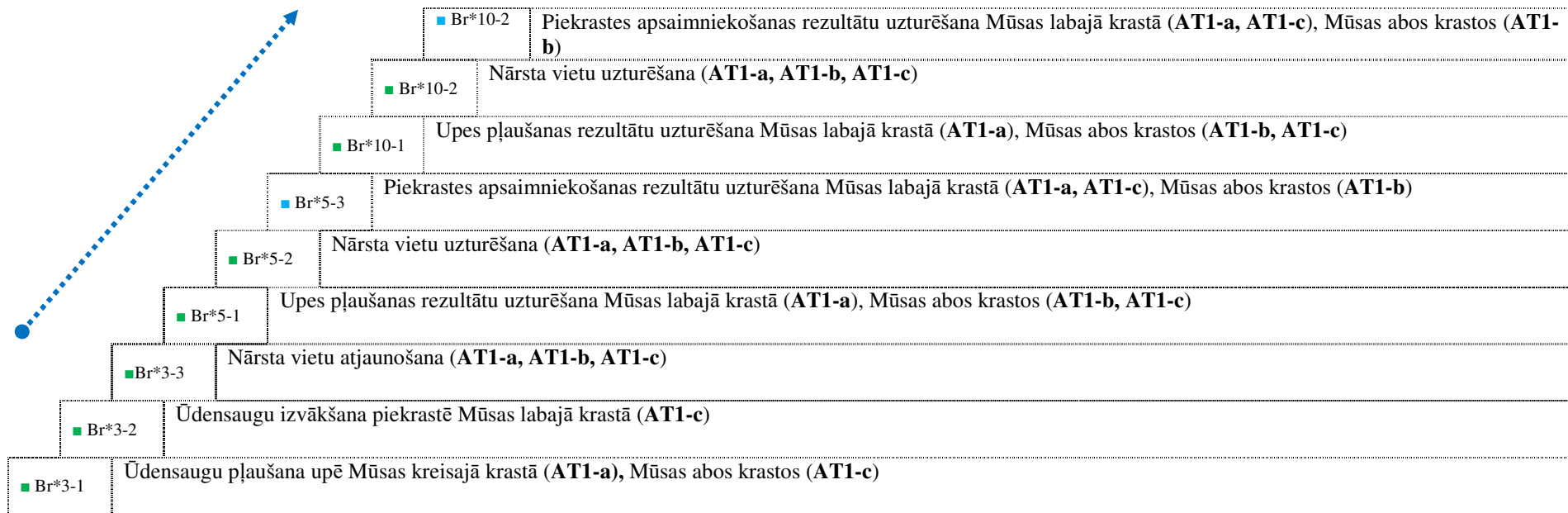
12.2.2.2. tabula. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu raksturojums – AT1

Ainavu telpa	Ainavu telpa AT1 - Mūsa		
Plānošanas periods	Īstermiņa plānošanas periods (3 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas nosacījumi / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*3-1 ■	Ūdensaugu pļaušana upē Mūsas kreisajā krastā (AT1-a), Mūsas abos krastos (AT1-c)	<p><u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums tiek veikts ar pašvaldības īpašumā esošo multifunkcionālo iekārtu – amfībija Truxor 5045 –, paredzot atkārtotu (līdz 3 reizes) pļaušanu 1 veģetācijas sezonā.</p> <p><u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> aizaugums ar ūdensaugiem ir <20% no upes spoguļvirsmas, kas atbilst labas ekoloģiskās kvalitātes rādītājam.</p>
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*3-2 ■	Ūdensaugu izvākšana piekrastē Mūsas labajā krastā (AT1-c)	<p><u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums tiek veikts ar pašvaldības īpašumā esošo multifunkcionālo iekārtu – amfībija Truxor 5045 –, paredzot atkārtotu (līdz 3 reizes) pļaušanu 1 veģetācijas sezonā.</p> <p><u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> aizaugums ar ūdensaugiem ir <20% no upes spoguļvirsmas, kas atbilst labas ekoloģiskās kvalitātes rādītājam.</p>
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*3-3 ■	Nārsta vietu atjaunošana (AT1-a, AT1-b, AT1-c)	<p><u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz sākotnēju atklātas gultnes laukumu veidošanu, izvācot tur iesakņojušos ūdensaugus.</p> <p><u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> upes gultnes struktūra atbilst vimbu un nēģu nārsta, kā arī to dzīves un barošanās apstākļu prasībām.</p>

Plānošanas periods	Vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas nosacījumi / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*5-1 ■	Upes pļaušanas rezultātu uzturēšana Mūsas labajā krastā (AT1-a), Mūsas abos krastos (AT1-b, AT1-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi</u> : Pasākums tiek veikts ar pašvaldības īpašumā esošo multifunkcionālo iekārtu – amfībija Truxor 5045. Pļauj 1 reizi nākošajā gadā pēc sākotnējās izpļaušanas un turpmāk, ja nepieciešams, ik pēc 3 gadiem. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs</u> : aizaugums ar ūdensaugiem ir <20% no upes spoguļvirsmas, kas atbilst labas ekoloģiskās kvalitātes rādītājam.
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*5-2 ■	Nārsta vietu uzturēšana (AT1-a, AT1-b, AT1-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi</u> : Pasākums paredz atjaunoto nārsta vietu atkārtotu pārtīrīšanu, ja tajās ir ieviesušies ūdensaugi. Pārtīrīšanu veic nākošajā gadā pēc atjaunošanas un turpmāk, ja nepieciešams, ik pēc 3 gadiem. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs</u> : upes gultnes struktūra atbilst vimbu un nēģu nārsta, kā arī to dzīves un barošanās apstākļu prasībām.
Piekrastes funkcionalitātes uzlabošana	Br*5-3 ■	Piekrastes apsaimniekošanas rezultātu uzturēšana Mūsas labajā krastā (AT1-a, AT1-c), Mūsas abos krastos (AT1-b)	<u>Ieviešanas nosacījumi</u> : Pasākums paredz virsūdens augāja (niedres, vilkvālītes, ezerosmeldri, ežgalvītes) pļaušanu. Pļauj ar trimmeri vairākas reizes vasarā vienlaicīgi ar krastmalā esošā zālāja uzturēšanu. Virsūdens augāju pļauj sektoros. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs</u> : Upes piekrastē ir 20–30 m gari upes piekrastes posmi ar virsūdens augāju. Tie mijas ar 70–80 m gariem no apauguma brīviem upes piekrastes posmiem.

Plānošanas periods	Ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas nosacījumi / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*10-1 ■	Upes pļaušanas rezultātu uzturēšana Mūsas labajā krastā (AT1-a), Mūsas abos krastos (AT1-b, AT1-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums tiek veikts ar pašvaldības īpašumā esošo multifunkcionālo iekārtu – amfībija Truxor 5045. Pļauj 1 reizi nākošajā gadā pēc sākotnējās izpļaušanas un turpmāk, ja nepieciešams, ik pēc 3 gadiem. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> aizaugums ar ūdensaugiem ir <20% no upes spoguļvirsmas, kas atbilst labas ekoloģiskās kvalitātes rādītājam.
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*10-2 ■	Nārsta vietu uzturēšana (AT1-a, AT1-b, AT1-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz atjaunoto nārsta vietu atkārtotu pārtīrīšanu, ja tajās ir ieviesušies ūdensaugi. Pārtīrīšanu veic nākošajā gadā pēc atjaunošanas un turpmāk, ja nepieciešams, ik pēc 3 gadiem. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> upes gultnes struktūra atbilst vimbu un nēģu nārsta, kā arī to dzīves un barošanās apstākļu prasībām.
Piekrastes funkcionalitātes uzlabošana	Br*10-3 ■	Piekrastes apsaimniekošanas rezultātu uzturēšana Mūsas labajā krastā (AT1-a, AT1-c), Mūsas abos krastos (AT1-b)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz virsūdens augāja (niedres, vilkvālītes, ezerosmeldri, ežgalvītes) pļaušanu. Pļauj ar trimmeri vairākas reizes vasarā vienlaicīgi ar krastmalā esošā zālāja uzturēšanu. Virsūdens augāju pļauj sektoros. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> Upes piekrastē ir 20–30 m gari upes piekrastes posmi ar virsūdens augāju. Tie mijas ar 70–80 m gariem no apauguma brīviem upes piekrastes posmiem.

AKM 2 atbilstošo ainavas un zilās infrastruktūras attīstības priekšlikumu rīcības kāpnes – AT1

Piezīme:

Visvērtīgākais izcelts zemākais pakāpiens, balstot plānveidīgi un secīgi pārējās darbības uz sasniedzamo AKM 2 mērķi.

Piezīmes: Rīcības kodu skaidrojums: Br*3/5/10 - plānošanas periods, -1-2, ■; -3- ■ - prioritāri attīstāmās rīcības.

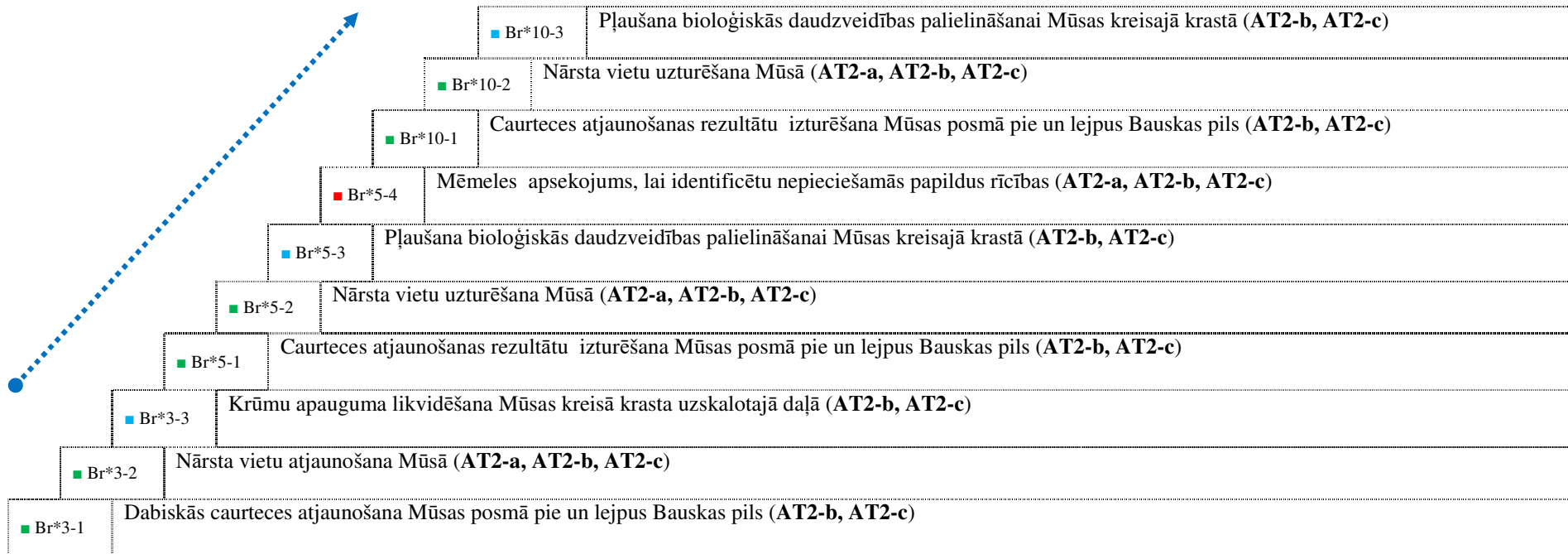
12.2.2.3. tabula. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu raksturojums – AT2

Ainavu telpa		Ainavu telpa AT2 – Mūsas un Mēmeles satece	
Plānošanas periods		Īstermiņa plānošanas periods (3 gadi)	
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas nosacījumi / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*3-1 ■	Dabiskās caurteces atjaunošana Mūsas posmā pie un lejpus Bauskas pils (AT2-b, AT2-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz ūdensaugu un to sakņu sistēmas izvākšanu, tā lai ūdens caurtece atjaunotos visā gultnes platumā. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> ūdens notece notiek visā upes platumā, aizaugums ar ūdensaugiem ir <20% no upes spoguļvirsmas, kas atbilst labas ekoloģiskās kvalitātes rādītājam.
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*3-2 ■	Nārsta vietu atjaunošana Mūsā (AT2-a, AT2-b, AT2-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz sākotnēju atklātas gultnes laukumu veidošanu, izvācot tur iesakņojušos ūdensaugus. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> upes gultnes struktūra atbilst vimbu un nēģu nārsta, kā arī to dzīves un barošanās apstākļu prasībām.
Piekrastes funkcionalitātes uzlabošana	Br*3-3 ■	Krūmu apauguma likvidēšana Mūsas kreisā krasta uzskalotajā daļā (AT2-b, AT2-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Krūmus izcērt atstājot atsevišķus ainaviskus krūmu pudurus. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> Upes palienes daļā nav krūmu apauguma, tā spēj akumulēt palu ūdeņus.
Plānošanas periods		Vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi)	
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas nosacījumi / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Upes	Br*5-1	Caurteces atjaunošanas rezultātu izturēšana Mūsas	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums tiek veikts ar pašvaldības

funkcionalitātes uzlabošana	■	posmā pie un lejpus Bauskas pils (AT2-b, AT2-c)	īpašumā esošo multi-funkcionālo iekārtu – amfībija Truxor 5045. Pļauj 1 reizi nākošajā gadā pēc sākotnējās izpļaušanas un turpmāk, ja nepieciešams, ik pēc 3 gadiem. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> aizaugums ar ūdensaugiem ir <20% no upes spoguļvirsmas, kas atbilst labas ekoloģiskās kvalitātes rādītājam.
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*5-2 ■	Nārsta vietu uzturēšana Mūsā (AT2-a, AT2-b, AT2-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz atjaunoto nārsta vietu atkārtotu pārtīrīšanu, ja tajās ir ieviesušies ūdensaugi. Pārtīrīšanu veic nākošajā gadā pēc atjaunošanas un turpmāk, ja nepieciešams, ik pēc 3 gadiem. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> upes gultnes struktūra atbilst vimbu un nēģu nārsta, kā arī to dzīves un barošanās apstākļu prasībām.
Piekrastes funkcionalitātes uzlabošana	Br*5-3 ■	Pļaušana bioloģiskās daudzveidības palielināšanai Mūsas kreisajā krastā (AT2-b, AT2-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Sākotnēji pļaušanu neveic uzreiz visā zālāju visā platībā, bet vietām atstāt arī augstāku veģetāciju. Nopļautā zāle jāsmalcina vai jāizvāc. Pļāvās, kur augājs ir kļuvis vienvēidīgs, piemēram, dominē vīgrieze, sugu daudzveidības palielināšanai ieteicams to pļaut divas reizes sezonā – pirmo reizi pirms ziedēšanas, lai iznestu maksimāli daudz barības vielu, un nopļautais noteikti jāizvāc. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> Upes palienes daļā ir izveidojusies palu zālājs, atsevišķiem krūmu puduriem ir ainavas daudzveidošanas loma, palienes platībā tie nekavē palu ūdeņu akumulēšanu.
Apsaimniekošanas nepieciešamības noteikšana	Br*5-4 ■	Mēmeles apsekojums, lai identificētu nepieciešamās papildus rīcības (AT2-a, AT2-b, AT2-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz ekspertu veiktu teritorijas apsekojumu, kura gaitā tiek noteiktas apsaimniekojamās teritorijas paltības un identificēti

			nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> Pēc eksperta apsekojuma ir noteiktas teritorijas un identificētas rīcības (apsaimniekošanas pasākumi), kādi veicami, lai palielinātu upes un tās piekrastes funkcionalitāti.
Plānošanas periods	Ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas nosacījumi / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*10-1 ■	Caurteces atjaunošanas rezultātu izturēšana Mūsas posmā pie un lejpus Bauskas pils (AT2-b, AT2-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums tiek veikts ar pašvaldības īpašumā esošo multi-funkcionālo iekārtu – amfībija Truxor 5045. Pļauj 1 reizi nākošajā gadā pēc sākotnējās izpļaušanas un turpmāk, ja nepieciešams, ik pēc 3 gadiem. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> aizaugums ar ūdensaugiem ir <20% no upes spoguļvirsmas, kas atbilst labas ekoloģiskās kvalitātes rādītājam.
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*10-2 ■	Nārsta vietu uzturēšana Mūsā (AT2-a, AT2-b, AT2-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz atjaunoto nārsta vietu atkārtotu pārtīrīšanu, ja tajās ir ieviesušies ūdensaugi. Pārtīrīšanu veic nākošajā gadā pēc atjaunošanas un turpmāk, ja nepieciešams, ik pēc 3 gadiem. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> upes gultnes struktūra atbilst vimbu un nēģu nārsta, kā arī to dzīves un barošanās apstākļu prasībām.
Piekrastes funkcionalitātes uzlabošana	Br*10-3 ■	Pļaušana bioloģiskās daudzveidības palielināšanai Mūsas kreisajā krastā (AT2-b, AT2-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> pļauj vieni reizi vasaras sezonā. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> Upes palienes daļā ir izveidojusies palu zālājs, atsevišķiem krūmu puduriem ir ainavas daudzveidošanas loma, palienes platībā tie nekavē palu ūdeņu akumulēšanu.

AKM 2 atbilstošo ainavas un zilās infrastruktūras attīstības priekšlikumu rīcības kāpnes – AT2

Piezīme:

Visvērtīgākais izcelts zemākais pakāpiens, balstot plānveidīgi un secīgi pārējās darbības uz sasniedzamo AKM 2 mērķi.

Rīcības kodu skaidrojums: Br*3/5/10 - plānošanas periods, -1-2, ■; -3- ■; 4- ■ - prioritāri attīstāmās rīcības.

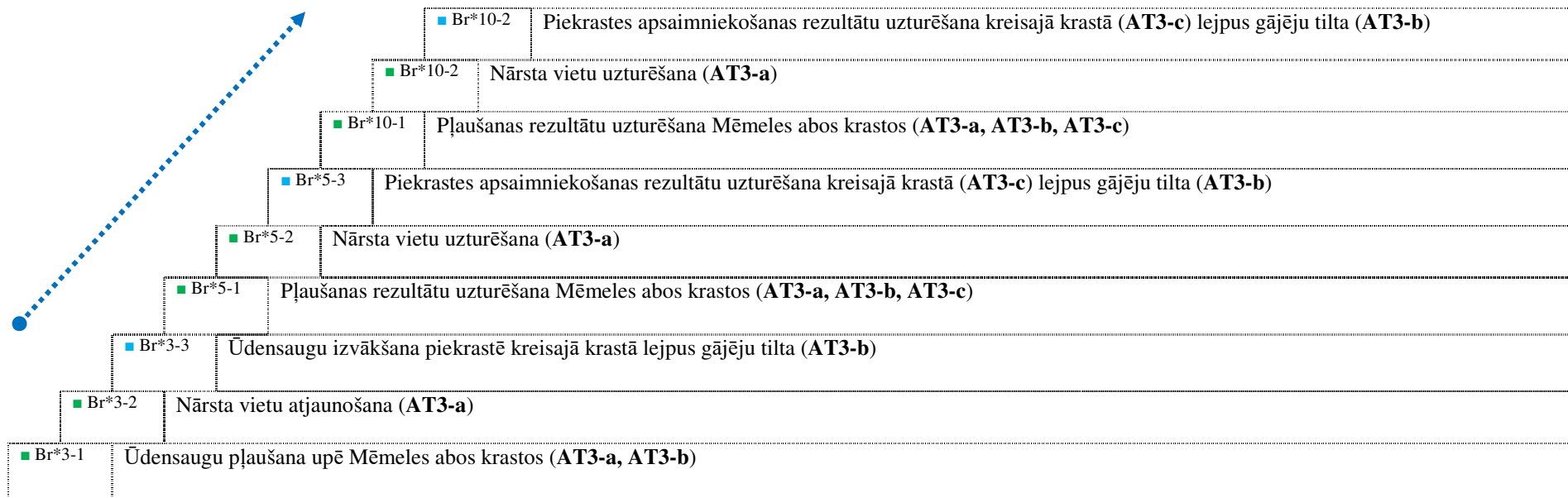
12.2.2.4. tabula. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu raksturojums – AT3

Ainavu telpa	Ainavu telpa AT3 - Mēmele		
Plānošanas periods	Īstermiņa plānošanas periods (3 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas nosacījumi / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*3-1 ■	Ūdensaugu pļaušana upē Mēmeles abos krastos (AT3-a, AT3-b)	<p><u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums tiek veikts ar pašvaldības īpašumā esošo multi-funkcionālo iekārtu – amfībija Truxor 5045 –, paredzot atkārtotu (līdz 3 reizes) pļaušanu 1 veģetācijas sezonā.</p> <p><u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> aizaugums ar ūdensaugiem ir <20% no upes spoguļvirsmas, kas atbilst labas ekoloģiskās kvalitātes rādītājam.</p>
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*3-2 ■	Nārsta vietu atjaunošana (AT3-a)	<p><u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz sākotnēju atklātas gultnes laukumu veidošanu, izvēcot tur iesakņojušos ūdensaugus.</p> <p><u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> upes gultnes struktūra atbilst vimbu un nēģu nārsta, kā arī to dzīves un barošanās apstākļu prasībām.</p>
Piekrastes funkcionalitātes uzlabošana	Br*3-3 ■	Ūdensaugu izvākšana piekrastē kreisajā krastā lejpus gājēju tilta (AT3-b)	<p><u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Virsūdens augāja izvākšanu veic ar ekskavatoru no krasta vai ja nepieciešams atrodoties upē. Izvāktu sakņu masu izlīdzina un noblietē upes krastā, vietās, kur tas nepieciešams, iespēju robežās veic gultnes sasaurināšanu.</p>

Plānošanas periods	Vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas nosacījumi / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*5-1 ■	Pļaušanas rezultātu uzturēšana Mēmeles abos krastos (AT3-a, AT3-b, AT3-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums tiek veikts ar pašvaldības īpašumā esošo multi-funkcionālo iekārtu – amfībija Truxor 5045. Pļauj 1 reizi nākošajā gadā pēc sākotnējās izpļaušanas un turpmāk, ja nepieciešams, ik pēc 3 gadiem. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> aizaugums ar ūdensaugiem ir <20% no upes spoguļvirsmas, kas atbilst labas ekoloģiskās kvalitātes rādītājam.
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*5-2 ■	Nārsta vietu uzturēšana (AT3-a)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz atjaunoto nārsta vietu atkārtotu pārtīrīšanu, ja tajās ir ieviesušies ūdensaugi. Pārtīrīšanu veic nākošajā gadā pēc atjaunošanas un turpmāk, ja nepieciešams, ik pēc 3 gadiem. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> upes gultnes struktūra atbilst vimbu un nēģu nārsta, kā arī to dzīves un barošanās apstākļu prasībām.
Piekrastes funkcionalitātes uzlabošana	Br*5-3 ■	Piekrastes apsaimniekošanas rezultātu uzturēšana kreisajā krastā (AT3-c) lejpus gājēju tilta (AT3-b)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz virsūdens augāja (niedres, vilkvālītes, ezeroseldri, ežgalvītes) pļaušanu. Pļauj ar trimmeri vairākas reizes vasarā vienlaicīgi ar krastmalā esošā zālāja uzturēšanu. Virsūdens augāju pļauj sektoros. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> Upes piekrastē ir 20–30 m gari upes piekrastes posmi ar virsūdens augāju. Tie mijas ar 70–80 m gariem no apauguma brīviem upes piekrastes posmiem.

Plānošanas periods	Ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi)		
Rīcības virziens	Rīcības kods	Rīcība	Ieviešanas nosacījumi / iznākuma rezultatīvais rādītājs
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*10-1 ■	Pļaušanas rezultātu uzturēšana Mēmeles abos krastos (AT3-a, AT3-b, AT3-c)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums tiek veikts ar pašvaldības īpašumā esošo multi-funkcionālo iekārtu – amfībija Truxor 5045. Pļauj 1 reizi nākošajā gadā pēc sākotnējās izpļaušanas un turpmāk, ja nepieciešams, ik pēc 3 gadiem. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> aizaugums ar ūdensaugiem ir <20% no upes spoguļvirsmas, kas atbilst labas ekoloģiskās kvalitātes rādītājam.
Upes funkcionalitātes uzlabošana	Br*10-2 ■	Nārsta vietu uzturēšana (AT3-a)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz atjaunoto nārsta vietu atkārtotu pārtīrīšanu, ja tajās ir ieviesušies ūdensaugi. Pārtīrīšanu veic nākošajā gadā pēc atjaunošanas un turpmāk, ja nepieciešams, ik pēc 3 gadiem. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> upes gultnes struktūra atbilst vimbu un nēģu nārsta, kā arī to dzīves un barošanās apstākļu prasībām.
Piekrastes funkcionalitātes uzlabošana	Br*10-3 ■	Piekrastes apsaimniekošanas rezultātu uzturēšana kreisajā krastā (AT3-c) lejpus gājēju tilta (AT3-b)	<u>Ieviešanas nosacījumi:</u> Pasākums paredz virsūdens augāja (niedres, vilkvālītes, ezermeldri, ežgalvītes) pļaušanu. Pļauj ar trimmeri vairākas reizes vasarā vienlaicīgi ar krastmalā esošā zālāja uzturēšanu. Virsūdens augāju pļauj sektoros. <u>Iznākuma rezultatīvais rādītājs:</u> Upes piekrastē ir 20–30 m gari upes piekrastes posmi ar virsūdens augāju. Tie mijas ar 70–80 m gariem no apauguma brīviem upes piekrastes posmiem.

AKM 2 atbilstošo ainavas un zilās infrastruktūras attīstības priekšlikumu rīcības kāpnes – AT3

Piezīme:

Visvērtīgākais izcelts zemākais pakāpiens, balstot plānveidīgi un secīgi pārējās darbības uz sasniedzamo AKM 2 mērķi.

Piezīmes: Rīcības kodu skaidrojums: Br*3/5/10 - plānošanas periods, -1-2 ■; -3- ■ - prioritāri attīstāmās rīcības.

12.3. Upju ainavas un zaļās infrastruktūras apsaimniekošana

Vadlīnijas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras apsaimniekošanai ietver pasākumus, kādi veicami, lai uzturētu ar iepriekšējās nodaļās aprakstītajām rīcībām sasniegtos rezultātus. Ņemot vērā, ka TMP teritorijas ūdeņos ilgstoši ir novadīti lieli piesārņojuma apjomi, kas ir akumulējošies ūdeņu ekosistēmā, tās ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanu nevar sasniegt ar vienreizējiem pasākumiem. Tāpēc identificējot nepieciešamās uz TMP teritoriju attiecināmās rīcības, upju apsaimniekošanas rezultātu uzturēšana tika izdalīta kā noteiktas rīcības, kas šajā apakšnodaļā netiek aprakstītas.

12.3.1. Zilās infrastruktūras

Uz zilajām infrastruktūrām attiecināmo rīcību izpildes plānošanas posmā ir jāsaņem atļaujas no atbildīgajām valsts institūcijām, pašvaldības, zemes īpašnieka. Šie saskaņojumi ir atkarīgi ne tikai no plānotās apsaimniekošanas rakstura, bet arī no tā, vai apsaimniekojamais biotops atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikroliegumā, kā arī no tā īpašuma formas. Caurteces uzlabošanas pasākumiem (AT2-b, AT2-c) būs nepieciešams arī sertificēta ūdeņu biotopu un zālāju eksperta atzinums.

Visas TMP rīcības ir jāsaņemas ar zemes īpašnieku vai tās tiesisko valdītāju, saņemot viņu rakstisku piekrišanu.

Apsaimniekošanas pasākumiem, kas klasificējami kā virszemes ūdeņu tīrīšana, bez zemes īpašnieka (valdītāja) saskaņojuma ir nepieciešams saņemt arī Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes tehniskos noteikumus. Tehniskie noteikumi nav nepieciešami, ja:

- biotopa apsaimniekošanu veic īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, kurai ir izstrādāts un noteiktā kārtībā apstiprināts dabas aizsardzības plāns un apsaimniekošanu veic saskaņā ar šo plānu;
- ūdensaugu pļaušana notiek privātās ūdenstecēs vai ūdenstilpēs un darbība tiek īstenota no 1. jūlija 31. martam.

Lai novērstu iespējamus pārpratumus, par tām rīcībām, kas tiek realizētas dabas parka "Bauska" teritorijā un ir minētas tās dabas aizsardzības plānā, vajadzētu informēt attiecīgo vides reģionālo pārvaldi (RVP), lai tām būtu iespēja uzstādīt prasību par tehnisko noteikumu saņemšanu.

Atbilstoši spēkā esošajam normatīvajam regulējumam (2006.gada 13.jūnija noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība") tie ūdensaugu pļaušanas darbi, kurus paredzēts īstenot laika posmā no 1. jūlija, saskaņojums ar RVP nav nepieciešams. Ņemot vērā lielo upes aizauguma līmeni, labi apsaimniekošanas rezultāti būs sasniedzami tikai ar 3 reizēju pļaušanu vienā veģetācijas sezonā. Tāpēc ūdensaugu pļaušanu vajadzētu uzsākt jau jūnija vidū, to iepriekš saskaņojot ar attiecīgo RVP.

Tā kā vairumu no ALM2 rīcībām praktiski realizēs ar tehniku, kuras vadītājs nav ūdeņu speciālists, to īstenošanu vajadzētu veikt ūdeņu eksperta uzraudzībā. Attiecībā uz sasniegto rezultātu uzturēšanas pasākumiem, 5 gadu periodā nepieciešams veikt monitoringu, lai noteiktu turpmāko uzturēšanas pasākumu biežumu.

12.3.2. Zaļā infrastruktūra

Apsaimniekošanas darbi paredzēti pilsētas zaļā tīkla kontekstā. Lai pilnveidotu pilsētas ekoloģiskā tīkla savienojamību un uzlabotu mikroklimata kvalitāti, ieteicams papildināt esošās un veidot jaunas *zaļās artērijas* savienojumus. Perspektīvā plānot jaunu parku līdzās Zaļai un Mazai salātu ielai. Ik gadu pilsētas publiskā ārtelpa papildināma ar jauniem kokaugu stādījumiem, sezonālām apstādījumu kompozīcijām.

Apsaimniekošanas darbi paredzēti pilsētas zaļā tīkla kontekstā. Lai pilnveidotu pilsētas ekoloģiskā tīkla savienojamību un uzlabotu mikroklimata kvalitāti, ieteicams papildināt esošās un veidot jaunas *zaļās artērijas* savienojumus. Perspektīvā plānot jaunu parku līdzās Zaļai un Mazai salātu ielai. Ik gadu pilsētas publiskā ārtelpa papildināma ar jauniem kokaugu stādījumiem, sezonālām apstādījumu kompozīcijām. Zālāju biotopiem galvenais uzturēšanas pasākums ir regulāra ganīšana un/vai pļaušana, nopļauto zāli savācot.

Biotopam 6210 *Sausi zālāji kalķainās augsnēs* piemērotākā uzturēšana ir ekstensīva ganīšana ar aitām vai liellopiem, ganību slodzi izvēloties atkarībā no zālāja ražības, kas atkarībā no mitruma apstākļiem katru gadu var mainīties, bet orientējoties 0,1-0,3 LielV ha⁻¹ (1-2 aitas/ha). Šādos zālajos ražība parasti ir ļoti zema un lielākā daļa augu biomasas parasti koncentrēta 5-10 cm augstumā virs zemes. Tādēļ ganīšana ir efektīvāks biotopa uzturēšanas veids, jo ar pļaušanu liela daļa no zāles biomasas netiek nopļauta, kas laika gaitā noved pie zālāja eutrofikācijas un samazinātas sugu daudzveidības. Ja apsaimniekošana notiek pļaujot, to ieteicams darīt 1 reizi sezonā, laikā no jūnija vidus līdz jūlija vidum, sienu savācot (Rūsiņa, S., Auniņš, A., Spuņģis, V., 2017).

Biotopam 6270 *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas* piemērotākā uzturēšana ir brīva vai regulēta ekstensīva ganīšana. Par optimālu uzskatāma tāda ganību slodze, kuras ietekmē veģetācijā veidojas mozaīka no zemu noēstas, daļēji noēstas un nenoēstas zāles, orientējoties 0,5 LielV ha⁻¹ (3 aitas/ha). Ja nav iespējams nodrošināt ganīšanu, iespējama pļaušana 1-2 reizes sezonā, atkarībā no zālāja ražības, savācot sienu. Pļaušana veicama vasaras sausākajā laikā. Biotopa tipiskais un mitrais variants šādā gadījumā pārveidosies par biotopu 6510 *Mēreni mitras pļavas* (Rūsiņa S. (red.) 2017).

Biotopam 6430 *Eitrofas augsto lakstaugu audzes* piemērotākā uzturēšana, atkarībā no biotopa stāvokļa būtu neiejaukšanās vai ekstensīva ganīšana/pļaušana, zāli savācot, 1 reizi 2-3 gados. Nav pieļaujama intensīva ganīšana vai pļaušana. Dabiskos upju posmos lielākā problēma ir eutrofikācijas ietekme uz biotopu, kā ietekmē samazinās sugu daudzveidība un palielinās ekspansīvo sugu daudzums, kā arī invazīvo sugu ieviešanās un izplatīšanās. Biotopa uzturēšanai labā stāvoklī svarīgi samazināt upju piesārņojumu (Rūsiņa, S., Auniņš, A., Spuņģis, V., 2017).

Biotopam 6510 *Mēreni mitras pļavas* piemērotākā uzturēšana ir ekstensīva pļaušana, 1-2 reizes sezonā, no jūnija beigām līdz jūlija vidum. Sienu savākt, lai novērstu aizaugšanu ar krūmiem, biezas kūlas veidošanos un palielinātu augu sugu daudzveidību (Rūsiņa S. (red.) 2017).

Viena no svarīgākajām dabas vērtībām Mūsas un Mēmeles sateces teritorijā ir Latvijā reti sastopamais biotops 8210 *Karbonātiski pamatiežu atsegumi*. Tie nodrošina specifisku dzīves vidi daudzām sūnu, ķērpju un aļģu, arī vaskulāro augu sugām. Atsegumus apdraud cilvēku radīti iežu bojājumi un traucējumi apkārtējos biotopos. Uz tiem mītošās sugu sabiedrības apdraud eutrofikācija un invazīvo sugu izplatīšanās. Biotopam piemērotākā uzturēšana ir neiejaukšanās un apkārtējo biotopu saglabāšana. Nepieciešamības gadījumā jānovērš antropogēnās slodzes ietekme (Čakare I. (red.), 2017).

Ja biotops ir labvēlīgā aizsardzības stāvoklī, tad atjaunošana nav nepieciešama, bet vajadzīga tikai pareiza uzturēšana. Pirms uzsākt biotopa atjaunošanu vai kopšanu, vai teritorijas labiekārtošanu, nepieciešams veikt detalizētu teritorijas izpēti, piesaistot DAP sertificētus ekspertus, lai noskaidrotu tur esošās dabas vērtības, izstrādātu detalizētus un vispiemērotākos labiekārtošanas un apsaimniekošanas risinājumus, kā arī jāizstrādā apsaimniekošanas plāns, ņemot vērā biotopu apsaimniekošanas tiesisko regulējumu, skatīt 12.3.2.1 tabulu.

12.3.2.1. tabula. Zaļās infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Paredzēt jaunu koku stādījumus pilsētas ekoloģiskā tīkla <i>caurumos</i> .	1	
Pilsētas mēroga skatu līniju apsekošana un nepieciešamo uzturēšanas darbu noteikšana	1	
Sezonas stādījumu uzstādīšana publiskā ārtelpā, to apsaimniekošana un demontāža sezonas beigās.	1	
Pārskatīt iespēju papildināt zaļos rekreācijas koridorus ar labiekārtotiem atpūtas laukumiem un apstādījumiem.	1	
Biotops 6210 <i>Sausi zālāji kaļķainās augsnēs</i>	1 reizi sezonā	Ganīšana un/vai pļaušana, no jūnija vidus līdz jūlija vidum.
Biotops 6270 <i>Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas</i>	1-2 reizes sezonā	Ganīšana, ganīšanas un pļaušanas kombinēšana vai pļaušana. Ja tikai pļaušana, tā veicama vasaras sausākajā laikā.
Biotops 6430 <i>Eitrofas augsto lakstaugu audzes</i>	1 reizi 2-3 gados	Ekstensīva ganīšana vai reta pļaušana.
Biotops 6510 <i>Mēreni mitrās pļavas</i>	1-2 reizes sezonā	Pļaušana, no jūnija beigām līdz jūlija vidum.
Biotops 8310 <i>Karbonātisku pamatiežu atsegumi</i>	–	Ieteicama neiejaukšanās, apkārtējo biotopu saglabāšana un antropogēnās slodzes novēršana.

Pieejamības infrastruktūra

Apsaimniekošanas darbi paredzēti, lai nodrošinātu ērtu un drošu pārvietošanos pa dažāda seguma materiāliem visās sezonās. Plānota sezonālu modulveida laipu un platformu izvietošana, nodrošinot objektu savienojamības rekreācijas iespējas, skatīt 12.3.1.3. tabulu.

12.3.1.3. tabula. Pieejamības infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Celiņu un laukumu seguma virsmas bojājumu (nodilums, izskalojumi u.c.) novēršana atbilstoši seguma konstrukcijai un plānotai noslodzei.	1	
Celiņu, laukumu un kāpņu tīrīšana no plūdu radītiem sanesumiem.	Pēc nepieciešamības	Pavasārī pēc plūdu atkāpšanās, vasaras un rudens sezonā pēc ilgstošām lietusgāzēm
Irdenā seguma celiņu, laukumu un to malu atbrīvošana no apauguma (nezālēm).	1	
Lapu grābšana no celiņiem, laukumiem un kāpnēm.	Pēc nepieciešamības	Nodrošināt regulāru lapu grābšanu no galvenās kustības celiņiem un laukumiem
Sniega tīrīšana no celiņiem, laukumiem un kāpnēm, apledošanas gadījumā smilts nokaisīšana.	Pēc nepieciešamības	Nodrošināt regulāru sniega tīrīšanu no galvenās kustības celiņiem un laukumiem
Kāpņu konstrukcijas, margu drošības pārbaude un labošana.	1	Veicams ikgadējs fiziskā stāvokļa novērtējums un labošana pēc nepieciešamības
Koka / metāla seguma modulveida laipu, platformu (sezonālas, pārvietojamas) transportēšana un montāža.	1	Pavasārī
Koka / metāla seguma modulveida laipu, platformu (sezonālas, pārvietojamas) demontāža un transportēšana.	1	Rudenī
Koka / metāla seguma modulveida laipu, platformu (sezonālas, pārvietojamas) tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana, atjaunošana.	Vismaz 3	Fiziskā stāvokļa novērtējums veicams ik gadu pavasarī, kā arī pirms un pēc lokālas un nacionālas nozīmes publisku pasākumu norises. Labošana pēc nepieciešamības.
Koka / metāla seguma laipu, platformu un skatu platformu	Vismaz 3	Fiziskā stāvokļa novērtējums veicams ik gadu pavasarī, kā arī pirms un pēc lokālas

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.		un nacionālas nozīmes publisku pasākumu norises. Labošana pēc nepieciešamības.

Labiekārtojuma infrastruktūra

Apsaimniekošanas darbi vērsti uz labiekārtojuma elementu fiziskā un vizuālā stāvokļa kontroli un to uzturēšanu labā tehniskā stāvoklī. Nodrošināt iespēju pilsētas iedzīvotājiem ziņot atbildīgajiem pārstāvjiem par nepieciešamajiem uzlabojumiem, skatīt 12.3.1.4. tabulu.

12.3.1.4. tabula. Labiekārtojuma infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Labiekārtojuma elementu (soliņi, atkritumu urnas, velosipēdu statīvi, piknika galdi ar soliņiem, izsaukuma (SOS) punkti, ūdens ņemšanas vietas) tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	Pēc nepieciešamības	
Atkritumu urnu un konteineru iztukšošana un izvešana.	Pēc nepieciešamības	Iztukšošanas biežums atkarīgs no sezonas un objekta, pie kura tā novietota, popularitātes.
Nojumju (velosipēdu, atkritumu), ģērbtuvju tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	Pēc nepieciešamības	
Mobilu peldēšanās vietas <i>mēbeļu</i> , publisko tualetu transportēšana un montāža.	1	
Mobilu peldēšanās vietas <i>mēbeļu</i> , publisko tualetu demontāža un transportēšana.	1	
Publisko tualetu apsaimniekošana (tīrīšana, iztukšošana).	Reizi 2 dienās	
Ūdens padeves pieslēgšana ūdens ņemšanas vietām, dzeramā ūdens strūklām, publiskām dušām.	1	Vasaras sākumā
Ūdens padeves noslēgšana ūdens ņemšanas vietām, dzeramā ūdens strūklām, publiskām dušām.	1	Vasaras beigās
Ugunsкура vietu tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	Pēc nepieciešamības	
Objektu upes šķērsošanai,	1	

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
ietekmes uz upes ekosistēmu novērtējums, tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.		
Sezonālas vides objektu, instalāciju, noskaņas objektu izstādes ārtelpā.	Vismaz 3 reizes	Nodrošināt pa vides objektam katrā no ainavu telpām

Informācijas infrastruktūra

Apsaimniekošana vērsta uz elementu tehniskā stāvokļa nodrošināšanu un informācijas aktualizēšanu, skatīt 12.3.1.5. tabulu.

12.3.1.5. tabula. Informācijas infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Norādes zīmju, informācijas stendu, tematisko informācijas plākšņu un rekreatīvo vietu informācijas plākšņu tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	1	
Interaktīvā informācijas stenda tehniskā apsekošana un labošana.	1	
Norādes zīmju un informācijas stendu informācijas aktualizēšana.	Pēc nepieciešamības	Uz atsevišķiem plaša mēroga pasākumiem iespējams paredzēt papildu norādes zīmes vai informācijas stendus.

Apgaismojuma infrastruktūra

Apsaimniekošana vērsta uz regulāru pārbaužu un nepieciešamo aktivitāšu veikšanu teritorijas apgaismojuma funkcionēšanai, skatīt 12.3.1.6. tabulu.

12.3.1.6. tabula. Apgaismojuma infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Funkcionālā un dekoratīvā apgaismojuma tehniskā stāvokļa pārbaude, labošana un apsekošana.	1	
Gaismas boju tehniskā stāvokļa pārbaude, labošana, transportēšana un montāža.	1	Peldsezonas sākumā
Gaismas boju demontāža un	1	Peldsezonas beigās

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
transportēšana uzglabāšanai ziemas sezonā.		
Laternu dabīgajam apgaismojumam tehniskā stāvokļa pārbaude un labošana.	Pēc nepieciešamības	

Apstādījumu infrastruktūra

Apsaimniekošanas darbi vērsti uz apstādījumu ierīkošanu un kopšanu. Aizsargājamo biotopu teritorijas apsaimniekot atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes vadlīnijām “Vadlīnijas ES nozīmes aizsargājamo zālāju biotopu apsaimniekošanai un atjaunošanai”, skatīt 12.3.1.7. tabulu.

12.3.1.7. tabula. Apstādījumu infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Zāles pļaušana un savākšana 2m platā joslā uz katru pusi celiņam, laukumiem.	4	No jūnija līdz septembrim
Zāles pļaušana un savākšana pārējās vietās, laukumos.	2	Pirmo reizi pēc Jāņiem, otro - augusta beigās
Bīstamo koku zaru izzāģēšana vai koku izciršana (vietās, kur uzturas cilvēki).	1	
Jauno stādījumu ravēšana.	2	
Jauno stādījumu atjaunošana.	1	Aprīlis, maijs
Apstādījumu atbrīvošana no pašsīzējas kokiem. Atvašu, sējeņu izgriešana un savākšana.	1	Jūlijs, augusts
Zaru savākšana no celiņiem, laukumiem un transportēšana.	Pēc nepieciešamības	Pēc lielākiem vējiem vai vētrām

Būvobjektu infrastruktūra

Apsaimniekošanas darbi vērsti uz to tehniskā stāvokļa apsekošanu un uzturēšanu, skatīt 12.3.1.8. tabulu.

12.3.1.8. tabula. Būvobjektu infrastruktūras apsaimniekošanas darbi

Darbu veids	Ieteicamais biežums (reizes gadā)	Piezīmes
Stacionāru tirdzniecības / izklaides paviljonu, nomas punktu tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	1	
Sporta laukumu, bērnu rotaļu laukumu un jauniešu aktivitāšu laukumu tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	Reizi nedēļā	
Interaktīvo un prāta spēļu tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	Reizi nedēļā	
Piepūšamo ūdens atrakciju transportēšana, montāža.	1	Peldsezonas sākumā
Piepūšamo ūdens atrakciju tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	Vismaz reizi dienā	
Piepūšamo ūdens atrakciju demontāža un transportēšana.	1	Peldsezonas beigās
Mobilu tirdzniecības / izklaides nojumju, nomas punktu, amatniecības paviljonu, tirdzniecības ratiņu montāža uz publiskiem pasākumiem un demontāža.	Pēc nepieciešamības	
Vietzīmes tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	1	
Upes skatu torņa tehniskā stāvokļa apsekošana un labošana.	1	

13. UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA

Attīstības plānošanas procesa būtisks elements ir uzraudzības kārtības izveide, ar kuras palīdzību iespējams izmērīt teritorijas attīstību, tematiskā plānojuma īstenošanas rezultātus un tiešos iznākumus, kā arī novērtēt rezultātu ietekmi ilgākā laika posmā.

Uzraudzības kārtība kalpo sekojošu uzdevumu izpildei:

- Nodrošināt pašvaldības novērtēšanas iespējas, identificējot pārmaiņas pašvaldības situācijā kopumā un pa jomām.
- Identificēt, vai tematiskā plānojuma rādītāju sasniegšana norit kā plānots.
- Identificēt rādītāju darbības progresu un sasniegumus.
- Nodrošināt ar informāciju par tematiskā plānojuma dokumenta īstenošanas sasniegumiem sabiedrību, politiķus un citas ieinteresētās puses.

Tematiskā plānojuma īstenošana

Par tematiskā plānojuma īstenošanu ir atbildīga Bauskas novada pašvaldības Attīstības un plānošanas nodaļa, iesaistot citas Bauskas novada pašvaldības struktūrvienības, institūcijas un ekspertus. Tematiskajā plānojumā definētas plānoto būvobjektu un veicamo darbu prioritātes 10 gadu ilgam termiņam.

Tematiskā plānojuma uzraudzība

Tematiskā plānojuma uzraudzības process norisinās četros veidos:

- Ikgadējais novērtējums.
- Novērtējums reizi trīs gados (īstermiņa plānošanas periods).
- Novērtējums reizi piecos gados (vidēja termiņa plānošanas periods).
- Novērtējums reizi desmit gados (ilgtermiņa plānošanas periods).

Uzraudzības ziņojums tiek izstrādāts reizi trīs gados, reizi piecos gados un reizi desmit gados.

Ikgadējais novērtējums

Vienlaicīgi ar Bauskas novada pašvaldības publiskā pārskata izstrādi, pārskatā tiek iekļauts "Pārskats par Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras tematiskā plānojuma izstrādes īstenošanu" ik gadu par katru iepriekšējo gadu, vienu reizi trīs gados par trīs gadu periodu, vienu reizi piecos gados par piecu gadu periodu un vienu reizi desmit gados par desmit gadu periodu.

Tematiskā plānojuma uzraudzības kārtības procesa ikgadējā ziņojuma struktūra:

- Datu apkopošana par īstenotajām rīcībām, saskaņā ar rīcību priekšlikumu uzraudzības kārtību.
- Datu apkopošana par teritorijas attīstības rādītāju datiem.
- Datu apkopošana par darbību rezultatīvajiem rādītājiem.

Izrietot no augstāk minētās ikgadējā ziņojuma struktūras, izstrādāt ikgadējo uzraudzības ziņojumu par tematiskā plānojuma ieviešanu, kur ietvertas darbības uzdevumu izpildes sasniegšanas virzienu, noteikto darbības rezultātu rādītāju izpildes tendenci, konstatētās novirzes no plānotā un skaidrojumi, secinājumi un ieteikumi attīstības uzlabošanai.

Novērtējums reizi trīs, piecos un desmit gados

Papildus ikgadēji veicamajām darbībām uzraudzības kārtības procesa ietvaros, īstenojot Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras tematiskā plānojuma uzraudzības kārtību reizi trīs, piecos un desmit gados, veicot sekojošas darbības:

- Veikt iedzīvotāju aptauju par apmierinātību ar dzīves vidi, kas saistīti ar upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstību.
- Aktualitātes konkrētajā laika periodā vai specifiski kādā atsevišķā jomā.
- Uzlabojumi, grozījumi un precizējumi, pamatojoties uz tematiskā plānojuma ikgadējiem novērtējumiem.

Lai noteiktu iedzīvotāju apmierinātību ar dzīves vidi, kas saistīta ar upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstību veikt iedzīvotāju aptauju, kur iedzīvotāji kartē pakalpojumu un jomu pieejamību un kvalitāti, kā arī vispārējās attīstības tendences un būtiskākās problēmas.

Izrietot no šīm darbībām, izstrādāt trīs, piecu un desmit gadu uzraudzības kārtības ziņojumu par tematiskā plānojuma ieviešanu, kur ietver veikt darbības uzdevumu izpildes sasniegšanai, konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojums, izvērtējums par atbilstību tematiskā plānojuma uzstādījumiem, secinājumi un ieteikumi darbības uzlabošanai.

Priekšlikums uzraudzības ziņojuma struktūrai

Uzraudzības ziņojumu veido trīs daļas:

- Ievads
- Tematiskā plānojuma ieviešanas izvērtējums
- Secinājumi un priekšlikumi

Skatīt 13.1. tabulu.

13.1.tabula. Uzraudzības ziņojuma struktūra

<p>1. Ievads</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzraudzības ziņojuma sagatavošanas mērķis. • Laika periods, par kādu uzraudzības ziņojums sagatavots. • Uzraudzības ziņojuma struktūra un sagatavošanā iesaistītie.
<p>1. Ieviešanas izvērtējums</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ieviešanas process un sadarbība ar sociālajiem partneriem. • Izvērtējums par izvirzīto prioritāšu, rīcības virzienu, rīcību un ieviešanas, iznākuma rezultatīvajiem rādītājiem. • Rezultatīvo rādītāju izvērtējums un ietekme uz Bauskas novada pašvaldības attīstību. • Investīciju plāna ieviešana un izvērtējums, kas ietver pārskatu par finanšu piesaisti, izlietojumu un prognozes sasaistē ar pašvaldības budžetu. • Uzraudzības kārtas plāna un piesaistīto investīciju īstenošanas izvērtējums, kas ietver, kā tiek īstenoti rezultatīvie rādītāji atbilstoši tematiskā plānojuma izvirzītajiem mērķiem un kvalitātēm.
<p>2. Secinājumi un priekšlikumi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Galvenās problēmas un iespējas turpmākai attīstībai. • Secinājumi par nepieciešamo problēmu risināšanu vai padziļinātu izpēti. • Rekomendācijas tematiskajam plānojumam aktualizācijai. • Priekšlikumi tematiskā plānojumam aktualizācijai.

Uzraudzības rādītāji

Lai iegūtu salīdzināmus datus pašvaldības attīstības novērtēšanai, kas saistīta ir ar upes ainavas un zaļās infrastruktūras attīstību, plānot izmantot uzraudzības rādītājus:

- *Teritorijas attīstības rādītāji* - nozīmīgākie teritoriju attīstību raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji (piemēram, pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas, pilsētas apmeklētāju (tūristi) īpatsvars, teritorijas attīstības indekss u.c.). Teritorijas attīstības rādītāji novērtējami analizējot vismaz divus iepriekšējos gadus, norādot vēlamo tendenci īstermiņa, vidējā termiņa un ilgtermiņa gadiem, kā arī norādot datu avotu, kur saņemta informācija.
- *Darbības rezultātu rādītājs* - veikto darbību novērtējuma kvantitatīvie rādītāji, saskaņā ar kuriem tiek mērīta pašvaldības administrācijas efektivitāte tematiskā plānojuma īstenošanā (piemēram, izbūvēto ielu īpatsvars, upes tīrīšanas īpatsvars, kultūras pasākumu skaits, sporta pasākumu skaits u.c.). Darbības rezultātu rādītāji novērtējami, analizējot bāzes gadu, turpmākos īstermiņa, vidējā termiņa un ilgtermiņa gadus, tendences salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu un plānotos attīstības virzienus trīs, pieciem un desmit gadiem, kā arī norādot datu avotu, kur saņemta informācija.
- *Politikas rezultātu rādītāji* - veikto darbību novērtējuma kvalitatīvie rādītāji, kas tiek iegūti veicot iedzīvotāju un uzņēmēju aptauju, kur saskaņā ar tiem tiek novērtēta pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte tematiskā plānojuma īstenošanā (piemēram, apmierinātība ar upju pieejamības infrastruktūras uzlabojumiem, inženierkomunikāciju pakalpojumu pieejamība un kvalitātes novērtējums u.c.). Politikas rezultātu rādītāji novērtējami, analizējot pozitīvā vērtējuma rādītājus bāzes gadā, pozitīvā vērtējuma rādītājus turpmākajos īstermiņa, vidējā termiņa un ilgtermiņa gados, tendences salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu, plānotais attīstības virziens vidēja un ilgtermiņa gados.

Rīcību priekšlikumi uzraudzības kārtībai

Uzraudzības kārtības priekšlikumos definētajām rīcībām specificēti rezultatīvie rādītāji un sniegts detalizēts ieskats rīcības paredzamajā saturā. Visas rīcības izvērtētas no efektivitātes un iespējamības redzespunkta, veicot atzīmi pie katras rīcības apzīmējuma.

Rīcību priekšlikumi analizēti atbilstoši plānošanas periodiem:

- Īstermiņa plānošanas periods (3 gadi).
- Vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi).
- Ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi).

Analizējot prioritārā kārtā veicamās rīcības un izsverot šo rīcību savstarpējo ietekmi, izveidotas prioritāri veicamo rīcību *kāpnes*, kurās kā visvērtīgākais izcelts *zemākais pakāpiens*, balstot citas idejas virzienā uz sasniedzamo mērķi, skatīt 12.2.1. un 12.2.2. nodaļas.

14. UPJU AINAVAS ZĪMOLA PRIEKŠLIKUMS

Mūsdienās bez spēcīga zīmola nav iedomājama veiksmīga pastāvēšana, un, lai pašvaldība varētu konkurēt patērētāja pasaulē ar produktiem un pakalpojumiem, tai nepieciešams oriģināls identitātes zīmols, kura ieviešanā un īstenošanā veiksmīga komunikācija jāveicina ar mērķauditoriju. Tematiskā plānojuma ietvaros upju ainavas zīmola vērtība ir meklējama caur emocionālo saistību, ko plānots veidot caur Bauskas pilsētas upēm. Upju ainavas zīmola priekšlikums izceļ upju nozīmi Bauskas pilsētā un integrē upju ainavas kā rekreācijas teritorijas kopējā pilsētas publiskā ārtelpā. Zīmols ataino pilsētas vērtības - upes piekrasti un tās krastmalu. Zīmola vizuālais un emocionālais tēls sevī ietver tādus elementus kā logo, krāsu paleti, burtu fontu un informācijas vizualizācijas elementus. Kvalitatīva zīmola pamatā ir dizains, kas:

- atšķiras un izceļas no citiem pilsētā izmantotiem zīmolliem;
- identificē vietas oriģinalitāti;
- veido vairāku elementu attiecības atpazīstamību;
- intuitīvi viegli uztverams gan vietējā, gan starptautiskā mērogā;
- ir attīstāms un elastīgs līdzī laikam;
- ir kompozicionāli vienots un vienkārši izmantojams dažādos komunikācijas materiālos.

Zīmols izstrādāts balstoties uz četriem Bauskas upes identitātes veidojošiem procesiem – veidols, personība, kultūra un attiecības. Zīmols definē mērķauditoriju, personību, raksturu, principus kādus pārstāv un veido atpazīstamu identitātes tēlu sabiedrībai.

Zīmola veidols - nozīmīgas fiziskās īpašības, kuras saskata mērķauditorija, tādas kā krāsa, forma, logo vai jebkas, kas varētu atsaukt tēlu patērētāja prātā, domājot vai runājot par zīmolu. Zīmola personība - definē zīmola personību vai raksturu, kā arī zīmols tiek personificēts, un tā pazīmes tiek uztvertas ar mērķauditorijas acīm. Zīmola kultūra - raksturo vērtības un principus kādus pārstāv zīmols, piemēram, zīmols ar moto „Esiet zaļi”, kas būs ekoloģiski draudzīgs visos aspektos. Zīmola attiecības - attiecības, kādas zīmolam ir ar mērķauditoriju un veids kādā komunikācija vērsta uz to.

Bauskas upju ainavas zīmola priekšlikums balstīts uz upju ainavas telpisko raksturu. Zīmola vizuālais tēls skaidri asociējams ar upju teritoriju dabiskumu, līkumotām formām, kas raksturīgas pilsētas robežās plūstošām upēm – Mūsa, Mēmele un Lielupe. Ūdens plūdums saistāms ar enerģiju, nemitīgu mainību un dinamiku. Nosaukto īpašību atspoguļošanai un izcelšanai izmantots abām upēm acīmredzami kopīgais - upju nosaukuma sākuma burts “M”, to simboliski izmantojot kā plūstošas upes vai viļņus.

Grafiski zīmols sastāv no divām daļām:

- 1) Pamata forma, kas caur burtu “M” simboliski attēlo abas pilsētas upes.
- 2) Paplašinātā forma, kurā upju simbolus papildina upju nosaukumi.

Zīmola paplašinātajā formā nosaukumu garumzīmes veidojas no “M” burtu (viļņu) pagarinājuma - simboliskām ūdens šļakatām. Izmantotais šrifts *Marthin Slant* (avots: www.dafont.com). Zīmola izmantoti 2 pamattoni - zilganzaļš (RAL 5810), kas atspoguļo upju ainavas zilo un zaļo infrastruktūru, un melns (RAL 9005). Zīmola grafiskais risinājums izstrādāts 3 variantos, skatīt 14.1.-14.6. attēlus un pielikumu Nr.2, Nr.3, Nr.4.

1.variants

Upju nosaukumu burti “M” sinhroni izvietoti viens virs otra ar atšķirīgu nobeigumu. Augšējā burta pagarinājumu - “ē” burta garumzīmi veido atsevišķs elements, simbolizējot ūdens šļakatu. Burta “ū” garumzīmi veido apakšējā burta pagarinājums. Zīmola paplašinātā formā abu upju nosaukumi beidzas līdz ar vienu vertikāli iedomātu līniju burtu beigās. Burtu “M” elementi izcelti atšķirīgā tonī no pamatteksta, skatīt 14. 1. un 14.2. attēlu un pielikumu Nr.2.

14.1.attēls.
Zīmola pamatforma

14.2.attēls. Zīmola paplašinātā forma

2.variants

Upju nosaukumu burti “M” sinhroni izvietoti viens virs otra ar atšķirīgiem, taču nepārtrauktiem pagarinājumiem, kas ir arī burtu “ē” un “ū” garumzīmes. Katram no “M” burtiem jeb viļņiem piešķirta atšķirīga krāsa, tādējādi identificējot katru no upēm ar savu, atšķirīgu un individuālu dominējošo toni. Papildu tonis augšējam vilnim ir noteikts RAL 5024, skatīt 14.3. un 14.4. attēlu un pielikumu Nr.3.

14.3.attēls.
Zīmola pamatforma

14.4.attēls. Zīmola paplašinātā forma

3.variants

Risinājumā savienoti abi viļņi, atspoguļojot Mūsas un Mēmeles sateces posmu un Lielupi. Upju satece ir viens no Bauskas atpazīstamību veidojošiem elementiem. Zīmola pamatformai savienojums simboliski veidots "L" burta formā, kas apzīmē Lielupes sākumu. Zīmola paplašinātā formā savienojums veidots klasiskā stilā, pagarinot abu "M" burtu sākumus, skatīt 14.5. un 14.6. attēlu un pielikumu Nr.4

14.5.attēls.
Zīmola pamatforma

14.6.attēls. Zīmola paplašinātā forma

Lai izceltu zīmola identitāti, plānot izstrādāt saskaņotu un pārdomātu komunikācijas materiālu, kur zīmola vizuālajām detaļām ir jāveido vienots zīmola vēstījums. Atbilstoši attīstības priekšlikumiem, upju ainavas zīmolu paredzēts attīstīt visā bāzes teritorijā, un ārpus tās, lai veidotu kopēju upju ainavas zīmola identitātes atpazīstamības tīklojumu. Ainavas zīmols izmantojams informatīvos komunikāciju materiālos (bukletos, afišās, norādēs, informācijas stendos u.tml.), sabiedrisko mediju publikācijās, publisku pasākumu izdales materiālos un noformējumā. Plānot zīmola simbola pamatformu attēlot dažādos labiekārtojuma elementos, kas iedzīvināms dizaina un labiekārtojuma elementos, radot spēcīgas asociācijas pilsētas iedzīvotājiem un viesiem starp upju ainavas simbolu un pašu upes ainavu telpu. Papildus iespējams iedzīvināt zīmola identitāti dažāda veida produktos, kuri no vienas puses reprezentē upes, bet no otras puses tiek arī atrasta vieta zīmola būtībai, piemēram, suvenīri, baloni, vizītkartes u.tml.

Pēc vajadzības izmantojama zīmola pamatforma vai paplašinātā forma. Ainavas zīmolu grafiskos risinājumus un izmantojumu uz melna fona skatīt pielikumā Nr.2, Nr.3, Nr.4.

KOPSAVILKUMS

Tematiskā plānojuma (TMP) ietvaros attīstāmā teritorija ir Bauskas pilsētas administratīvajā teritorijā ietilpstošās upes – Mūsa (3,2 km), Mēmele (3,8 km), Lielupes satece un tās piekrastes teritorijas. Izstrādājot TMP ir veikta (1) ainavu telpu (AT) izdalīšana, (2) AT nozīmes novērtējums, (3) AT raksturojums, (4) identificēti ainavas kvalitātes mērķi – AKM1 un AKM2, (5) katram no identificētajiem AKM formulētas vietā balstītas rīcības. Teritorijas attīstībai ir izmantota zaļo infrastruktūru pieeja, kas ļauj dabas likumsakarības izmantot dabas kapitāla vairošanai. To esošās vērtības, kā arī teritoriju attīstot iegūstamās – ir raksturotas ar ekosistēmas pakalpojumu vērtībām.

Tematiskā plānojuma ietvaros perspektīvā attīstāmo teritoriju ietvarā ietilpst koptās zaļumvietas un īpašas nozīmes zaļumvietas, neizslēdzot arī teritorijas ar citu izmantošanas veidu un ņemot vērā to īpašumpiederību. Ainavu ekoloģiskā izzināšanā zemes seguma / zemes lietojuma veids ir pamata ietvars plānojuma veikšanai, kur zemes segums ir zemes virsmas bio – fizikālais segums, proti, faktiskais zemes virsmas materiāls, zemes lietojuma veids ir veids kā cilvēks izmanto konkrēto zemes virsmu. Lai noteiktu ainavu ekoloģisko raksturojumu plānotās teritorijas robežās, tematiskā plānojumā definēti galvenie zemes seguma lietojuma veidi – antropo-ekosistēmas (upju struktūra ar pārtraukumiem, rūpniecības vai tirdzniecības elementi, infrastruktūra un ar to saistītās (palīg-) zemes, derīgo izrakteņu ieguves vietas, zaļās zonas, sporta un atpūtas būves, laukumi) un dabiskās ekosistēmas (ūdensteces, dabiskās pļavas, augsne, audzes, dabiski upju posmi, ģeoloģija).

Tematiskā plānojuma izstrādes procesā veikta upju teritoriju un krastmalu apsekošana ar kājām un automašīnu. Apsekotas piekrastes un gājēju takas piekrastēs, peldvietas, makšķerēšanas vietas, labiekārtotas atpūtas vietas, parks, Dambja ielas laukums un Mēmeles kreisais krasts no vecpilsētas puses. Vērtētas piekļuves iespējas upēm un piekrastes infrastruktūrai. Apsekošanas laikā veiktas fotofiksācijas un ievākta informācija par dažādu upes piekrastei raksturīgu infrastruktūras objektu izvietojumu - gājēju celiņi, informācijas stendi, atpūtas vietu labiekārtojums (soliņi, atkritumu urnas), peldvietu aprīkojums (laipas, ģērbtuves), autotransporta un gājēju tilti, kāpnes, pandusi, aktivitāšu laukumi (volejbols) un vides objekti.

Upes un tās piekrastes ir galvenā pilsētas zaļās infrastruktūras sastāvdaļa, kas nodrošina sugu pārvietošanos. Pilsētai svarīgas arī tādas līnijveida un laukumu veida zaļās struktūras, kā ielu apstādījumi, zaļās salas, parki, skvēri un citas zaļās zonas. Pilsētas zaļajām struktūrām pieskaitāmi arī privātmāju dārzi, kas arī nodrošina sugu dzīvotnes un pārvietošanos, taču tās ir privātas, mazāk ietekmējamas un/vai prognozējamas struktūras. Ekoloģiskā savienojamība skatāma plašākā mērogā ārpus pilsētas robežām, apkārtējo dabas liegumu un mikroliegumu kontekstā. Nozīmīgākās dabas parka vērtības ir Mūsas, Mēmeles un Lielupes upes posmi, upju ieleju ainavu daudzveidība, dolomīta atsegumi, īpaši aizsargājami biotopi, augu un dzīvnieku sugu daudzveidība, nēģu un zivju nārsta vietas.

Tematiskā plānojuma ietvaros, strādājot pie upju piekrastu un krastmalas ainavas un zaļās infrastruktūras, vistiešākā ietekme paredzama tādiem ekosistēmu pakalpojumiem kā atpūta, fiziskā un garīgā veselība, tūrisms, estētiskā iedvesma, bioloģiskā daudzveidība, ģenētiskās daudzveidības uzturēšana. Netieša ietekme paredzama uz sekojošiem ekosistēmu pakalpojumiem - klimats un gaisa kvalitāte, dabisko draudu novēršana, erozija un augsnes auglība.

Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras tematiskais plānojums izstrādāts atbilstoši vietējās pašvaldības plānošanas līmenim. Tematiskajam plānojumam ir vietēja mēroga raksturs, kas iekļauj priekšlikumus Bauskas pilsētas upju ainavas vizuālās identitātes un zīmola veidošanai, kā arī detalizētus ainavas elementu dizaina risinājumus.

Bauskas upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības vīzija ir – teritorija ar pilsētai raksturīgo kultūrvidi un ainavu, kur veidojot dabas, sociālo un kultūrvēsturisko infrastruktūras tīklojumu ir saglabāts līdzsvars starp cilvēku un vidi, attīstību un veidošanu. Balstoties uz četriem ainavas kvalitātes parametriem – (1) ainavas estētika, (2) upes un tās piekrastes dabiskā funkcionalitāte, (3) ainavas multifunkcionalitāte un (4) rekreācijas iespējas – tika identificēti sekojoši ainavas kvalitātes mērķi: AKM 1 – sekmēt ekosistēmu pakalpojumu integrēšanu zaļās infrastruktūras telpiskajā struktūrā un AKM 2 – uzlabot zilās infrastruktūras telpisko struktūru un to dabisko funkcionalitāti.

Bauskas upju ainavas kvalitātes mērķi (AKM) formulēti apzinot ainavas attīstības tendences, izvērtējot ietekmes uz ainavām un ainavu ietekmi uz dzīves kvalitāti, kā arī sabiedrības vēlmes attiecībā uz apkārtējo upju ainavu kvalitātēm jeb raksturiezīmēm. Tematiskā plānojuma Bauskas upju ainavas kvalitātes raksturiezīmes ir ainavas estētika, upes un piekrastes dabiskā funkcionalitāte, ainavas multifunkcionalitāte un rekreācijas iespējas. Ainavas un zaļās infrastruktūras kvalitātes raksturo ainavas indikatori, kas ļauj spriest par dabas apstākļu kopumu un ļauj iztēloties ainavas vizuālo veidolu.

Tematiskajā plānojumā izvirzīti upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības scenāriji pilsētas, apkaimju un aktivitāšu centru mērogā. Katrs no attīstības scenāriju mērogiem apzina un apraksta vīziju, ainavas estētiku, funkcionālo savienojamību, upes un piekrastes dabisko funkcionalitāti un rekreācijas infrastruktūru. Ainavas plānošanas instrumenti pilsētas scenārija mērogā, plāno attīstības priekšlikumus gan Bauskas pilsētas administratīvās teritorijas robežās, gan ārpus pilsētas robežām, ietverot visaptverošu plānošanas tīklojuma mērogu. Plānojot pilsētas mēroga scenāriju iespējams aptveroši paredzēt pilsētas zaļās infrastruktūras attīstību sasaistē ar pilsētbūvniecisko raksturu, funkcijām, pakalpojumiem, un noteikt ieguvumus un vērtības. Ainavas plānošanas instrumenti apkaimju scenārija mērogā, plāno attīstības priekšlikumus pilsētas un upju daļas impulsīvākajos punktos. Apkaimju galvenie mezglu punkti ir stratēģiski svarīgi gan pilsētas mērogā, gan ārpus pilsētas mēroga. Esošie pilsētas apkaimju mezglu punkti, plānoti kā galvenie Mūsas, Mēmeles un sateces mezglu punkti, kas savstarpējā mijiedarbībā veicinās pastiprinātu saikni starp ekosistēmu un sabiedrības ieguvumu. Esošie un plānotie elementi un procesi nodrošinās dažādas funkcijas, kas veidos pamatu jaunu pakalpojumu klāstam. Ainavas plānošanas instrumenti aktivitāšu centra scenārija mērogā, plāno attīstības priekšlikumus Mūsai, Mēmelei un satecei (Mūsas un Mēmeles sateces daļa) Bauskas pilsētas administratīvajās robežās. Sniegtie zaļās infrastruktūras priekšlikumi sniedz Bauskas pilsētai efektīvu plānojumu, kas ir tālredzīgs instruments plānveida attīstībai. Zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumi aktivitāšu centra mērogā paredz vairot dabas kapitālu, ekonomisko un sociālo labklājību, kā arī atjauno savstarpējo saikni starp esošajām dabiskajām teritorijām un uzlabot pilsētas vides vispārējo ekoloģisko kvalitāti. Upju ainavas un zaļās infrastruktūras priekšlikumi paredz saglabāt esošās ekosistēmas, lai tās varētu turpināt sniegt vērtīgus pakalpojumus sabiedrībai.

Tematiskais plānojums sniedz priekšlikumus upju ainavas zīmolam, kas izceļ upju nozīmi Bauskas viduslaiku pilsētā un integrē upju ainavas kā rekreācijas teritorijas kopējā pilsētas publiskā ārtelpā, jo mūsdienās bez spēcīga zīmola nav iedomājama veiksmīga vietas pastāvēšana, lai tā varētu

konkurēt ar esošiem lokāliem, reģionāliem un starptautiskiem objektiem. Atbilstoši attīstības priekšlikumiem, upju ainavas zīmolu paredzēts attīstīt visā bāzes teritorijā, un ārpus tās, lai veidotu kopēju zīmola identitātes tīklojumu. Zīmols izstrādāts balstoties uz četriem Bauskas upes identitātes veidojošiem procesiem – veidols, personība, kultūra un attiecības. Zīmols definē mērķauditoriju, personību, raksturu, principus kādus pārstāv un veido atpazīstamu identitātes tēlu sabiedrībai.

Tematiskā plānojuma ietvaros izstrādāti priekšlikumi ainavas un zaļās infrastruktūras attīstībai, kur pēc ainavu plānošanas būtības balstās uz ainavu plānojuma vienībām – ainavu telpām. Lokāla mēroga ainavu telpas izdala, raksturo un novērtē Bauskas upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstību plānojuma teritorijā. Izdalot ainavu telpas plānošanas procesā, tās palīdz apzināt un plānot saskaņotību ainavas telpas ietvaros, veidojot savstarpējās saiknes starp dažādiem ainavas elementiem, kā arī balsta plānošanu ne tikai uz atsevišķiem objektiem, bet attiecina uz visu ainavas telpu kopumā. Ainavu telpu izdalīšana un raksturošanas pieeja piešķir teritorijām identitāti, kas balstīta uz specifiskām īpašībām un vērtībām, kas plānojuma ietvaros ir stiprinātas un manītas. Tematiskā plānojuma ietvaros Bauskas pilsētas upju teritorijas iedalītas trīs ainavu telpās, balstoties uz teritoriju raksturu, dabas pamatni, kultūrvēsturisko mantojumu un to novietojumu pilsētas kontekstā: AT1 ainavu telpa Mūsas upes krastos, AT2 ainavu telpa Mūsas un Mēmeles satecē, AT3 ainavu telpa Mēmeles krastos. Katrai ainavu telpai izdalīti trīs savstarpēji saistīti ainavu telpu posmi – AT1-a, AT1-b, AT1-c, AT2-a, AT2-b, AT2-c, AT3-a, AT3-b, AT3-c. Ainavu telpu posmus vienu no otra atšķir funkcionālais plānojums un nosaukums, kas, atbilstoši plānojumam, tematiski sasaistāms ar ūdens īpašībām. Funkcionālais risinājums piešķir konkrētajam ainavu telpu posmam attīstības funkciju, tematiskais risinājums piešķir funkcionālajam ainavu telpas posmam aktivitātes īpašības. Tematiskā plānojuma piedāvātie ainavu telpu raksturojums un novērtējums Bauskas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras telpiskai attīstībai iezīmē tālāko pozitīvo attīstību teritorijā.

Ainavu telpa –AT1 raksturo Mūsas upes piekrasti. Telpas raksturu un noskaņu nosaka Mūsas upes ielejas esošais uzbūves profils ir plašs, pārskatāms un sasniedzams. Tematiskais plānojums ainavu telpu iedala ainavu telpu posmos, funkcijā un tematiskajā nosaukumā - AT1-a – Svētki-Atvars, AT1-b-Veselība-Veldze, AT1-c-Atpūta dabā-Viļņi. Ainavu telpa –AT2 raksturo Mēmeles un Mūsas upju satece. Telpas raksturu un noskaņu nosaka Bauskas viduslaiku pils un pils parks un dabas parks “Bauska”. Mēmeles un Mūsas upes esošais uzbūves profils ir gan šaurs, gan plašs, nepārskatāms un daļēji sasniedzams. Tematiskais plānojums ainavu telpu iedala ainavu telpu posmos, funkcijā un tematiskajā nosaukumā – AT2-a – Bauskas viduslaiku pils priekšplāns - Krāces, AT2-b- Bauskas viduslaiku pils un parks -15.-16.gs. atspulgs, AT1-c- Salas - Saulriets. Ainavu telpa –AT3 raksturo Mēmeles upes piekrasti. Telpas raksturu un noskaņu nosaka Vecpilsētas apbūve Mēmeles kreisajā krastā. Mēmeles upes esošais uzbūves profils ir šaurs, pārskatāms un nesasniedzams Tematiskais plānojums ainavu telpu iedala ainavu telpu posmos, funkcijā un tematiskajā nosaukumā – AT3-a – Vecpilsēta - 16.-17.gs. atspulgs, AT3-b- Mēmeles promenāde - Plūdums, AT3-c- Mēmeles loks - Saullēkts.

Ainavu telpu posmi tematiskā plānojuma ietvaros identificē funkcionālo un tematisko plānojumu un aktivitātes. Funkcionālais plānojums ietver attīstāmās infrastruktūras raksturojumu – pieejamības infrastruktūra, labiekārtojuma infrastruktūra, informācijas infrastruktūra, apgaismojuma infrastruktūra, apstādījumu infrastruktūra un būvobjektu infrastruktūra. Katra no plānotajām

infrastruktūrām sniedz dizaina vadlīnijas, kas norāda labiekārtojuma plānoto atrašanās vietu, nosaukumu, konstruktīvos risinājumus, tehniskos parametrus un īpašos nosacījumus.

Viens no svarīgākajiem upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības veiksmes faktoriem ir pēc iespējas lielāka uzņēmēju, sadarbības partneru un ieinteresēto skaita apzināšana un iesaistīšana vietas attīstībā. Iedzīvotāju aktivizēšana, kultūrvēsturiskā un dabas mantojuma popularizēšana ir viens no būtiskākajiem mērķiem visā attīstības procesā. Pozitīvas upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības gadījumā, būs pieaugusi iedzīvotāju un lietotāju aktivitāte, kā arī pieaugusi to izpratne un zināšanas par dabas daudzveidības un kultūrvēsturiskajam vērtībām sev apkārt. Iedzīvotāji un upju piekrastes lietotāji varēs sevi identificēt tieši ar Bauskas upju piekrasti un ikdienā būs sava aktivitāšu centra vēstneši un popularizētāji.

Jauniešiem atvērta un konkurētspējīga uzņēmējdarbības attīstība ir meklējama vispārējā ekonomiskajā situācijā, tomēr nenoliedzami, veiksmes garants ir radošums un domāšana ilgtermiņā, kā arī publiskā un privātā sektora motivācijas spēja domāt un darīt radoši. Publisko partneru sadarbības princips var kalpot par galveno virzītājspēku veiksmīgai ekonomiskai attīstībai. Pozitīvas teritorijas attīstības gadījumā Bauskas upju piekraste var kļūt par radošās uzņēmējdarbības inkubatoru un mūsdienīgu un starptautiski atpazīstamu tūrisma produktu.

Veselīgas dzīves, darba un brīvā laika pavadīšanas vides radīšanai, saglabāšanai, aizsardzībai un atjaunošanai ir svarīgi gan pieejamie resursi, gan pareizi un elastīgi veidots partnerības princips, bet tikpat būtiski ir pilsētībnieciskās kategorijās izprast, kas upju ainavā ir lieks, vērtīgs un saglabājams un ko nepieciešams attīstīt vai radīt no jauna. Pozitīvas teritorijas attīstības gadījumā, kad Mēmeles ainavu telpas vēsturiskā centra ēkas tiks rekonstruētas, būs iespēja turpināt pārējās teritorijas attīstību, iekļaujot mūsdienu arhitektūras ienākšanu pilsētvidē, kas vienlaicīgi respektēs gan vides raksturu, gan mērogu un harmoniski iekļausies kultūrvēsturiskajā telpā. Jaunu ēku būvniecība vai publiskās ārtelpas labiekārtošana zaudētās apbūves vietā, būtu veselīgs stimuls teritorijas un pilsētas ekonomiskai attīstībai.

Sociālās daudzveidības attīstības aspekts garantēs ne tikai drošu vidi un teritorijas ilgtspēju, bet saglabās dabas daudzveidības, kultūras un sociālās daudzšķautņainības raksturu, un piešķirs identitāti un vietizjūtas piederību. Pozitīvas attīstības gadījumā teritorijā būs vienlīdzīgi pārstāvētas un iekļautas visas paudzes, bet tūristu un apmeklētāju aktivizēšana pilsētvidi nemitīgi atjaunos un padarīs vitālu.

Piedāvātie attīstības priekšlikumi, kas balstīti uz izvirzītajiem ainavu kvalitātes mērķiem no dažādiem aspektiem, proti, analizējot ainavas estētiku un dabas daudzveidību, funkcionālās īpašības un izstrādājot attīstības priekšlikumus ainavu telpu posmu tematisko plānojumu var pārtapt konkrētā ainavu telpu posmu attīstības modelī, kur plānošanas struktūra kalpo par attīstības scenārija modeli citām upju ainavas un zaļās infrastruktūras teritorijām pilsētas, reģiona un valsts mērogā.

Pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldību vietējā līmenī nodrošina pašvaldība, sabiedriskās organizācijas vai atsevišķi entuziasti, īstenojot dažādas aktivitātes ainavu kopšanā gan publiskā telpā, gan privātā teritorijā un veidojot tiesisko ietvaru caur dažādām ainavu ietekmējošām rīcībām (Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam). Vietēja mēroga pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras pārvaldība modelēta trīs pārvaldības līmeņos, kas norāda uz plānveidīgu darbību realizāciju. Atbilstoši ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības

priekšlikumiem, pārvaldības sistēmai vietējā mērogā tiek piešķirtas prioritātes no 1 līdz 3, kur tās norāda secīgu darbību pārskatāmību un plānveida realizāciju. Prioritātēm definēti pārvaldības instrumenti, lai sasniegtu izvirzītos ainavas un zaļās infrastruktūras kvalitātes mērķus - ainavas estētika, dabas daudzveidība, funkcionālā īpašība, rekreācijas iespējas. Katru no kvalitātēm raksturo indikatori, kas norāda uz vienotu plānveida koordinēšanu. Atbilstoši upes ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumiem, sniegtas pārvaldības prioritātes un to izvirzīto kvalitātes kritēriju risinājumi. Veicamie pārvaldības darbi norāda attīstības priekšlikumus ainavu telpas posmu tematisko aktivitāšu plānotajām infrastruktūrām.

Atbilstoši ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības priekšlikumu pārvaldības risinājumiem noteikti plānošanas periodi - īstermiņa plānošanas periods (3 gadi), vidēja termiņa plānošanas periods (5 gadi), ilgtermiņa plānošanas periods (10 gadi). Plānošanas periodu secīgai ieviešanai, noteikti rīcību priekšlikumi, kas rezultējas tendencēs, rīcības virzienos un rezultatīvajos rādītājos.

Vadlīnijas pilsētas upju ainavas un zaļās infrastruktūras apsaimniekošanai ietver pasākumus, kas vērsti uz dabas un kultūrvides vērtību saglabāšanu, upju dabiskās ekosistēmas atjaunošanu un publiskās ārtelpas ilgtspējīgu attīstību. Tematiskā plānojuma ietvaros sniegti ikgadēji aktuāli darbi upju ainavas un zaļās infrastruktūras attīstībai kopumā un katrai no attīstāmām infrastruktūrām atsevišķi, norādot ieteicamo darbu veikšanas biežumu (reizes gadā). Upju ainavu apsaimniekošanas darbi vērsti uz upju ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanu, ar regulāru pasākumu palīdzību tuvināt upes to dabiskajam stāvoklim, kāds tas bijis pirms piesārņojuma.

Attīstības plānošanas procesa būtisks elements ir uzraudzības kārtības izveide, ar kuras palīdzību iespējams izmērīt teritorijas attīstību, tematiskā plānojuma īstenošanas rezultātus un tiešos iznākumus, kā arī novērtēt rezultātu ietekmi ilgākā laika posmā. Par tematiskā plānojuma īstenošanu ir atbildīga Bauskas novada pašvaldības Attīstības un plānošanas nodaļa, iesaistot citas Bauskas novada pašvaldības struktūrvienības, institūcijas un ekspertus. Tematiskajā plānojumā definētas plānoto būvobjektu un veicamo darbu prioritātes 10 gadu ilgam termiņam. Tematiskā plānojuma uzraudzības procesam definēti četri novērtēšanas veidi - ikgadējais novērtējums, novērtējums reizi trīs gados (īstermiņa plānošanas periods), novērtējums reizi piecos gados (vidēja termiņa plānošanas periods), novērtējums reizi desmit gados (ilgtermiņa plānošanas periods).

SUMMARY

The basis of the thematic plan consists of the rivers within the administrative territory of Bauska town – Mūsa (3,2km), Mēmele (3,8km), the confluence of Lielupe and the territories along its banks. In the thematic plan (1) territory have been divided into three scenery spaces (AT), (2) the significance of scenery spaces have been assessed and (3) characterised, (4) goals of Bauska's rivers' scenery quality have been formulated and (5) applicable actions for each of the goals have been described. Green infrastructure approach has been used for the development of the territory, which allows using the regularities of nature to increase natural capital. The present values and those that can be gained by developing territory are described by values of ecosystem services.

In the scope of the thematic plan, the perspective territories to be developed include maintained green spaces and green spaces of special importance, not excluding territories with different use and respecting their ownership. During landscape ecological studies the ground cover / land usage type is the basic scope for developing the plan where the ground cover is the bio-physical cover of the ground, e.g. the actual ground cover material and the land usage type is how the specific land plot is being used. To identify the landscape ecological description in the planned territory, the thematic plan defines the main types of land usage – anthropo-ecosystems (river structure with interruptions, elements of industry or trade, infrastructure and its associated land plots, sites of extraction of the natural resources, green spaces, sports and recreational buildings and areas) and natural ecosystems (watercourses, natural meadows, soil, groves, natural segments of rivers, geology).

Survey of the river territories and their banks on foot and by car was carried out during the development of the thematic plan. River banks and pedestrian paths on them, swimming spots, fishing spots, recreation areas, park, Dambis street square and the left bank of Mēmele from the side of the Old Town were inspected. River and their banks' infrastructure accessibility was evaluated. During the inspection photographs were taken and information about the arrangement of different objects of infrastructure – walking paths, information stands, recreational area equipment (benches, trash cans), swimming area equipment (plank ways, changing booths), vehicle and foot bridges, stairs, ramps, activity areas (volleyball) and public objects – was gathered.

The rivers and their banks are the main part of the town's green infrastructure that ensure the mobility of species. Line-type and area-type green structures, such as street plantings, green islands, parks, squares and other green zones are important for the town. Private gardens that also provide the living space and ensure mobility of species are also a part of the town's green structures but they are private, less influential and / or predictable structures. Ecological compatibility is to be viewed in broader scope, outside the town's border, in context of the surrounding natural reserves and micro-reserves. The most important values of the nature park are parts of the banks of rivers Mūsa, Mēmele and Lielupe, the diversity of the river valley scenery, dolomite outcrops, especially protected biotopes, the diversity of flora and fauna, breeding grounds of fish and lampreys.

In the scope of the thematic plan, while working on the scenery of rivers and territories along their banks and the green infrastructure, ecosystem services such as recreation, physical and mental health, tourism, aesthetic inspiration, biological diversity, sustaining of genetic diversity are to experience the biggest impact. There will be indirect effect on the following ecosystem services – climate and the quality of air, prevention of the natural threats, erosion and fertility of soil.

The thematic plan of the Bauska town river scenery and green infrastructure is designed according to the local municipality's level of planning. The thematic plan is of medium level nature that includes proposals for the development of Bauska town's rivers' visual identity and brand, as well as detailed solutions for the design of landscape elements.

Vision of Bauska's river scenery and green infrastructure development is territory with city specific cultural environment and landscape, where by ensuring natural, social and cultural-historical infrastructure a balance between human and nature, development and creating is maintained. Based on the four parameters of scenery quality – (1) scenery aesthetics, (2) natural functionality of rivers' and its' territories along their bank, (3) scenery multifunctionality and (4) recreation opportunities – scenery quality goals have been identified: (1) to promote the integration of ecosystem services into the spatial structure of green infrastructure and (2) to improve the spatial structure of the blue infrastructure and its natural functionality.

The goals of Bauska's rivers' scenery quality are formulated by studying the tendencies of scenery development, evaluating the effect on the scenery and the influence of the scenery on the quality of life as well as society's demands regarding the qualities of the nearby rivers' scenery. The key qualities of the thematic plan's Bauska's rivers' scenery are scenery aesthetics, functionality of rivers and territories along its banks, scenery multifunctionality and recreation. The qualities of scenery and green infrastructure are characterized by scenery indicators that allow to evaluate the whole of natural conditions and to imagine the visual form of the scenery.

The thematic plan proposes scenarios for the development of river scenery and green infrastructure in the scopes of the town, the outskirts and the activity centers. Each of the development scenario scopes studies and illustrates the proposed vision, scenery aesthetics, functional connectivity, natural functionality of the rivers and territories along its banks and recreation. The planning instruments of scenery in the scope of the town's scenario look at development proposals both inside the Bauska town's municipality and in the outskirts of the town, including the scope of all-inclusive planning grid. It is possible to predict the development of the town's green infrastructure in accord with the nature of urban development, functions, services and to identify gains and values. The scenery planning instruments in the scope of the outskirts scenario plan the development proposals for the most impulsive spots of the town and the rivers. The main nodes of the outskirts are of strategic importance both in the scope of the town and outside of it. The existing nodes of the outskirts are planned as the main nodes of Mūsa, Mēmele and their confluence and their interactions will stimulate an enhanced bond between the ecosystem and society's gain. The existing and planned elements and processes will enable multiple functions that will become the basis for a new range of services. The scenery planning instruments in the scope of the activity center plan the proposals for the development of Mūsa, Mēmele and their confluence in the administrative territory of Bauska town's municipality. The green infrastructure proposals provide the Bauska town with an effective design which is a forward-looking instrument for planned development. The proposals for the development of the green infrastructure in the scope of activity center envision increasing the natural capital, economical and social wellbeing, regenerate the link between the existing natural territories and increasing the general ecological quality of the urban space. The proposals of river scenery and green infrastructure entail preservation of the existing ecosystems so that they could continue providing valuable services to the society.

The thematic plan gives suggestions for the brand image of the river scenery that highlights the importance of rivers in the Bauska town and integrates river scenery as recreational territories in the town's public exterior space because nowadays it is hard to imagine a successful locality without a strong brand image to compete with existing local, regional and international objects. According to proposals for development the river scenery brand image is to be developed in all of the base territory and outside of it, to create a unified brand identity network. The brand image is based on four processes that shape the Bauska rivers' identity – face, personality, culture and relationships. The brand defines its target audience, personality, represented principles and creates a brand image recognizable to the society.

In the scope of the thematic plan proposals for the development of the scenery and green infrastructure have been created where scenery space have been chosen as the unit of scenery planning. Scenery spaces of local scale identify, characterize and evaluate the development of Bauska town's river scenery and green infrastructure in the planning territory. By distinguishing the scenery spaces during the planning process they help with identifying and planning of unified scenery space by tying together different scenery elements and base the planning not only on separate objects but also applies it to the scenery space as a whole. Distinguishing and characterization of scenery spaces gives the territories an identity that is based on specific properties and values that have been strengthened and changed during the planning process. In the scope of the thematic plan Bauska town's river territories have been divided into three scenery spaces, based on the character, natural base, cultural-historical heritage and their location within the context of the town: zone AT1 along the banks of Mūsa river, zone AT2 around the confluence of rivers Mūsa and Mēmele, zone AT3 along the banks of Mēmele river. Each scenery space is further classified into three interconnected scenery space segments – AT1-a, AT1-b, AT1-c, AT2-a, AT2-b, AT2-c, AT3-a, AT3-b, AT3-c. The scenery space segments are distinguished by their functional plan and name which, according to the plan, is thematically related to properties of water. The functional solution assigns the function of development to the scenery space in question, the thematic solution gives the functional scenery space segment its activity properties. The characteristics and evaluation of the scenery spaces for the development of Bauska town's river scenery and green infrastructure proposed by the thematic plan mark further positive growth in the area.

The scenery space AT1 characterizes the banks of the Mūsa river. Its character and mood is governed by the existing profile of the Mūsa river valley which is wide and accessible. The thematic plan divides the scenery space into segments by function and thematic name – AT1a: Festival-Whirlpool, AT1-b: Health-Refreshment, AT1-c: Recreation in nature-Waves. Scenery space AT2 characterizes the confluence of rivers Mūsa and Mēmele. The character and mood of the space is governed by the Bauska castle, its park and the nature park "Bauska". The existing profile of the Mūsa and Mēmele rivers is both wide and narrow, hard to oversee and partially accessible. The thematic plan divides the scenery space into segments by function and thematic name – AT2-a: Front of Bauska castle-Rapids, AT2-b: Bauska castle and park-Reflection of 15th and 16th centuries, AT2-c: Islands-Sunset. The scenery space AT3 characterizes the banks of the river Mēmele. Its character and mood is governed by the buildings of the Old Town on the left bank of the river Mēmele. The existing profile of the Mēmele river is narrow, easy to oversee and inaccessible. The thematic plan divides the scenery space into segments by function and thematic name – AT3-a: Old Town-

Reflection of 16th and 17th centuries, AT3-b: The promenade of Mēmele-Flow, AT3-c: The arch of Mēmele-Sunrise.

The scenery space segments in the scope of the thematic plan identify the functional and thematic plan and activities. The functional plan includes the characterization of the infrastructure to be developed – infrastructures of accessibility, facilities, information, lighting, plantings and construction. Each of the planned infrastructures provide guidelines for design which indicate the planned location, name, constructive solutions, technical parameters and special rules for the facility.

One of the most important factors of success in the development of the river scenery and green infrastructure is identifying and engaging in the development of the area the largest possible number of entrepreneurs, partners and concerned people. Engaging the citizens, popularization of the cultural-historical heritage is one of the main goals of the whole development process. In the case of positive development of the river scenery and green infrastructure the activity level of citizens and users will have risen and awareness and knowledge about the diversity of nature and cultural-historical values around them will be increased. The inhabitants and users of the river banks will be able to identify themselves with the area along the rivers of Bauska and will be the ambassadors of their activity center.

The development of open-to-innovations and competitive business environment is closely connected to the overall economical situation but it cannot be denied that the guarantee of success lies within creativity and long-term planning as well as in the motivation of the public and private sectors to think and act creatively. The cooperation principle of public partners can become the main driving force towards successful economical growth. In the scenario of a positive territory development the area among the banks of Bauska's rivers has the potential to become an incubator for creative entrepreneurship and a modern and internationally known tourism product.

The available resources and correctly and flexibly created partnership principle are important for creating, preserving, protecting and regeneration of environment for spending a healthy life, work and leisure time, but it is equally important to understand what in the river scenery is redundant, valuable and preservable and what should be developed or created anew. In the scenario of positive development of the territory when the buildings of Mēmele's scenery space's historical center would be reconstructed it will be possible to continue the development of the rest of the territory by acknowledging the inclusion of modern architecture in the urban space that will respect the spirit and scale of the space and will blend in harmonically with the cultural-historical space. The construction of new buildings or the development of public outdoor spaces in places of lost constructions would be a healthy stimulus for the economical growth of the territory and the town.

Development dimension for social diversity will guarantee not only safe environment and territorial sustainability, but will maintain natural diversity, cultural and social quality of multifaceted and add identity and sense of local belonging. In case of positive development the territory will have all generations equally represented and included, but activization of tourists and visitors will restore and make the town vital.

Suggested development proposals, based on set scenery quality objectives from different perspectives, namely, analyzing scenery aesthetics and natural diversity, functional qualities and

making proposals for scenery space thematic plan could become a specific scenery space development model where planning structure is used as a development scenario rivers' scenery and green infrastructure model in other in towns, regionally and country-wide.

Management of the town's rivers' scenery and green infrastructure on the mid-level is ensured by municipality, social organizations or separate enthusiasts, implementing different activities for maintenance of scenery on the both – public and private territories and construct legal framework by the means of behaviors that influence the scenery (Guidelines for landscape politics for years 2013-2019). Local town rivers' scenery and green infrastructures management is built on three levels, which points to planned operation implementations. According to scenery and green infrastructure development proposals, management system has priorities from 1 to 3, where they state successive operational transparency and planned realization. Priorities have defined management instruments so they could reach stated scenery and green infrastructure goals – aesthetics of the scenery, natural diversity, functional quality recreational possibilities. Each one of activities is characterized by indicators that point to joint planning coordination. Management priorities and quality criteria solutions were provided according to scenery and green infrastructure development proposals. Management work to be done states development proposals for planned infrastructures for scenery space thematic activities.

According to scenery and green infrastructure proposal management solutions, there are set planning periods – short-term period (3 years), mid-term period (5 years), long-term period (10 years). There are presented proposals for successive implementing which results in tendencies, right directions and performances.

Guidelines for town's rivers' scenery and green infrastructure management include measures for maintenance of nature and cultural values, rivers' natural ecosystem restoration and sustainable development for public exterior space. The scope of thematic plan includes annual priority of works for general development of rivers' scenery and green infrastructure as well as for development for each infrastructure separately, indicating recommended frequency (times per year). Rivers' scenery maintenance works are targeted at improvement of rivers' ecological status with regular works to help rivers to get back to their natural state as it was before pollution.

Essential element of development planning process is the creation of monitoring regulations, which can be used to evaluate territorial development, results and direct consequences of thematic plan implementation as well as evaluate influence of results on longer period of time. Bauska town municipality is responsible for implementation of thematic plan, including other Bauska regional municipality departments, institutions and authorities. On the thematic plan there are defined constructions and priorities of works for a 10 year period. There are four types of evaluation defined for the process of thematic plan monitoring – annual evaluation, evaluation once every three years (short planning period), evaluation once every five years (medium-term planning), evaluation once every ten years (long-term planning).

LITERATŪRAS SARAKSTS

Publikācijas un iespaiddarbi

Rivers and lakes in European cities. Past and future challenges. (2016).

Pieejams:

<https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:JpLGXVc15sAJ:https://www.eea.europa.eu/publications/rivers-and-lakes-in-cities/download+&cd=1&hl=lv&ct=clnk&gl=lv>

Ceļvedis ūdenstūrismam. (2009). Lauku ceļotājs, karšu izdevniecība “Jāņa sēta”

Iekustini Lielupi. Informācijas ceļvedis laivotājiem. 5 laivošanas maršruti. (2020). Lauku partnerība “Lielupe” un karšu apgāds “Jāņa sēta”.

Pieejams arī: https://www.bauska.lv/allfiles/files/Jaunumu%20pdf/web_Karte_Lielupe.pdf

Ābelnieks R., Urtāns A. Bauska – pilsēta, kurā satiekas. Bauskas muzejs. 247 lpp.

Urtāns A.V. (red.) (2017). Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. II, Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda, 128.-130., 139., 154-157., 159-162. lpp.

Pieejams arī:

https://www.daba.gov.lv/upload/File/Publikācijas_b_vadlinijas/GRAM_17_biotopu_vadlinijas_2_u_pes_ezeri.pdf

Čakare I. (red.) 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 5. sējums. Iežu atsegumi un alas. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda.

Pieejams arī:

https://www.daba.gov.lv/upload/File/Publikācijas_b_vadlinijas/GRAM_17_biotopu_vadlinijas_5_a_tsegumi_alas.pdf

Rūsiņa S. (red.) 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 3. sējums. Dabiskās pļavas un ganības. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda

Pieejams arī:

https://www.daba.gov.lv/upload/File/Publikācijas_b_vadlinijas/GRAM_17_biotopu_vadlinijas_3_dabiskas_plavas_ganibas_1d.pdf

Rūsiņa, S., Auniņš, A., Spuņģis, V. (2017). 6210 Sausi zālāji kaļķainās augsnēs. Grām.: Rūsiņa, S. (red.) Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 3. sējums. Dabiskās pļavas un ganības. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda, 138-148.

Rūsiņa, S., Auniņš, A., Spuņģis, V. (2017). 6430 Eitrofas augsto lakstaugu audzes. Grām.: Rūsiņa, S. (red.) Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 3. sējums. Dabiskās pļavas un ganības. Dabas aizsardzības pārvalde, Sigulda, 185-191.

Ikauniece S., Pikšena I., Priede A. (red.), 2017. Natura 2000 teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programma 2018.-2030. gadam. Sigulda: Dabas aizsardzības pārvalde.

Pieejams arī:

https://www.daba.gov.lv/upload/File/Publikācijas_b_vadlinijas/N2000_nac_aizsardz_apsaimn_programma_4_DP.pdf

Urtāne, L. (red.) 2012. Ūdensceļi un ūdensmalas. Vadlīnijas ūdenstilpju un ūdensteču izmantošanas un apsaimniekošanas plānošanai. Vidzemes plānošanas reģiona administrācija, Rīga.

Pieejams arī:

<http://www.vidzeme.lv/lv/vadlinijas-udenu-un-to-piekrastes-izmantosanas-planosana/>

Guidelines for Use of the Principles of Universal Design. (1999. revised 2002). The Center for Universal Design, North Carolina State University.

Pieejams: <https://projects.ncsu.edu/ncsu/design/cud/>

Beķere I. (2009). Universālais dizains gājējiem Rīgas pilsētvidē. Maģistra darbs. Latvijas Universitāte. Vides zinātne.

Plānošanas dokumenti

Dabas parka "Bauska" dabas aizsardzības plāns 2007.–2019.gadam. (2007). BEF. Rīga.

Pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/iadt/dabas_parki/bauska/

Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam. (2015). Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Rīga.

Pieejams:

https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/Ud_apsaimn/UBA%20plani/Lielupes_upju_baseinu_apgabala_apsaimniekosanas_plans_2016-2021_g_final2.pdf

Lielupes upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam. (2015). Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Rīga.

Pieejams: <https://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-apsaimniekosana-/upju-baseinu-apgabalu-apsaimniekosanas-plani-/upju-baseinu-apgabalu-apsaimniekosanas-plani-un-pludu-riska-parvaldiba?id=1107&nid=424>

Pārskats par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli 2018.gadā. (2019). Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Rīga.

Pieejams:

<https://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-kvalitate/udens-kvalitate?id=1100&nid=433>

Zemgales reģionālais ainavu un zaļās infrastruktūras plāns, 2020.-2027. gadam.

Pieejams:

https://latlit.eu/wp-content/uploads/2018/06/Zemgales-reg-ain-un-ZI-plans_2020-2027_apstiprinats.pdf

Bauskas teritorijas plānojuma 2012.-2023.gadam. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.

Pieejams:

https://www.bauska.lv/allfiles/files/Dokumenti/teritorijas%20planojums/saistosa%20dala/Teritorijas_izmantosanas_apbuves_noteikumi.pdf

Paskaidrojuma raksts.

Pieejams:

https://www.bauska.lv/allfiles/files/Dokumenti/teritorijas%20planojums/paskaidrojosa%20dala/Paskaidrojuma_raksts_saist_not.pdf

Bauskas pilsētas esošā izmantošana.

Pieejams:

https://www.bauska.lv/allfiles/files/Dokumenti/teritorijas%20planojums/saistosa%20dala/Bauskas_pilsetas_esosa_izmantosana.pdf

Bauskas pilsētas plānotā izmantošana.

Pieejams:

https://www.bauska.lv/allfiles/files/Dokumenti/teritorijas%20planojums/saistosa%20dala/Bauskas_pilsetas_planota_izmantosana.pdf

Bauskas novada attīstības programma līdz 2020.gadam. (2018).

Pieejams: https://www.bauska.lv/allfiles/files/Jaunumu%20pdf/programma%201_%20dala-merged.pdf

Bauskas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012.-2030.gadam (2012).

Pieejams:

https://www.bauska.lv/allfiles/files/Dokumenti/Bauskas_novada_strategija_2030_26_04.pdf

Bauskas novada kultūras attīstības stratēģija 2016.-2022.gadam.

Pieejams: https://www.bauska.lv/allfiles/files/10_2_Kulturas_Strategija_2016_2022_dome1.pdf

Bauskas novada zīmola attīstības stratēģija. Pētnieciskā daļa. (2016).

Pieejams:

https://www.bauska.lv/allfiles/files/Dokumenti/Bauska_novada_zimola_petijums_galaRed.pdf

Bauskas rajona vietējās attīstības stratēģija 2015.-2020.gadam. (2015).

Pieejams:

http://www.bauskaspartneriba.lv/content/files/Strat%C4%93%C4%A3ija%20Bauska_02_02_2017_1.pdf

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2015-2020. Stratēģiskā daļa.

Pieejams:

<https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:OtWRuigfvzMJ:https://www.zemgale.lv/attistibas-planosana/planosanas-dokumenti/category/35-zpr-attistibas-programma-2015-2020%3Fdownload%3D265:attistibas-programma-2015-2020-strategiska-dala+&cd=1&hl=lv&ct=clnk&gl=lv>

Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015-2030.

Pieejams:

<https://www.zemgale.lv/attistibas-planosana/planosanas-dokumenti/category/34-zpr-ilgtspejigas-attistibas-strategija-2015-2030>

Elektroniskās informācijas avoti un datu bāzes

Vadlīnijas iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldībai pašvaldībās. (2015).

Pieejams: http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/udenu_parvaldiba/metodiskie_materiali/

Liepiņš, A. (2019. gada 21. 11). Pieejams: <http://www.upes.lv/informacija/lielupes-baseins/>

Veselības inspekcija. (2019). Peldūdus monitorings. Rīga. Ielādēts 2019. gada 21. novembrī.

Pieejams: <http://www.vi.gov.lv/lv/vides-veselibiba/peldudens/peldudens-monitorings>

OZOLS. (Bez dat.) Pieejams: <https://ozols.gov.lv/pub>

CSP datu bāze. (Bez dat.). Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novadu pilsētās un novados.

Pieejams: https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/iedz/iedz_iedzskaits_ikgad/ISG020.px

LZA Terminoloģijas komisijas Akadēmiskā datu bāze.

Pieejams: <http://termini.lza.lv/term.php>

Latvijas ainavu dārgumi. (2017)

Pieejams: <https://ainavudargumi.lv/musas-un-memeles-sateka-un-bauskas-pils/>

Vēsture. Bauskas novada mājas lapa.

Pieejams: <https://www.bauska.lv/lv/novads/vesture-un-simbolika/vesture>

Ainavu politikas pamatnostādnes.

Pieejams: <https://www.bauska.lv/lv/novads/vesture-un-simbolika/vesture>

Projektu materiāli

Ekosistēmu pakalpojumi. (2015). Life+ programmas “Vides politika un pārvaldība” projekta ENV/LV/000839 mājas lapa.

Pieejams:

https://ekosistemas.daba.gov.lv/public/lat/ekosistemu_pakalpojumi11/ekosistemu_pakalpojumi1/

Methodology for Regional Landscape and Green Infrastructure Planning in Lowland areas. (2018). Deliverable T1.2 of ENGRAVE project. Baltic Environmental Forum-Latvia.

Pieejams:

https://www.bef.lv/wp-content/uploads/2019/02/Deliverable_T.1.2.1_Methodology_for_Regional_and_Local_landscape.pdf

Uzraudzības pakalpojuma veikšana upju aizaugumu tīrīšanas un upju gultnes atjaunošanas darbiem. (2019). ENGRAVE projekta atskaite. Rīgā. Biedrība “Ūdensaina”.

Normatīvie akti

Starptautiskā likumdošana

Eiropas ainavu konvencija. (2000).

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1265>

Padomes Direktīva 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti (12.12.1991)

Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:31991L0676>

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (23.10.2000)

Pieejams: <http://eurlex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32000L0060>

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/7/EK par peldvietu ūdens kvalitātes pārvaldību un Direktīvas 76/160/EEK atcelšanu, ar ko nosaka prasības oficiālām peldvietām (15.02.2006)

Pieejams: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:064:0037:0051:LV:PDF>

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/60/EK (2007.gada 23.oktobris) „Par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību”

Pieejams: <http://eurlex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32007L0060>

Padomes Direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (21.05.1992.)

Pieejams: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0043:LV:HTML>

Latvijas likumdošana

Civillikums. (1992. gada 01. 09). I PIELIKUMS Publisko ezeru un upju saraksts.

Pieejams: https://likumi.lv/doc.php?id=90219&version_date=01.09.1992

Aizsargjoslu likums. Latvijas Vēstnesis, 56/57, 25.02.1997.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/42348>

Ūdens apsaimniekošanas likums. Latvijas Vēstnesis, 140, 01.10.2002.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/66885>

Zvejniecības likums. Latvijas Vēstnesis, 66, 28.04.1995. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/34871>

MK noteikumi Nr.418 “Noteikumi par riska ūdensobjektiem” (31.05.2011.)

Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=231084>

MK noteikumi Nr.475 „Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība” (13.06.2006.). Pieejams: www.likumi.lv/doc.php?id=138363

Ministru kabineta 2011. gada 31. maija noteikumi Nr. 418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem". Latvijas Vēstnesis, 86, 02.06.2011. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/231084>

Ministru kabineta 2008. gada 6. oktobra noteikumi Nr. 827 "Dabas parka “Bauska” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi". Latvijas Vēstnesis, 158, 10.10.2008.

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/182196>

Ministru kabineta 2004. gada 19. oktobra noteikumi Nr. 858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību".

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/95432>

Ministru kabineta 2017.gada 28.novembra noteikumi Nr. 692 “Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība”.

LVS EN 1177:2008 “Triecienus slāpējošā spēļu laukumu virsmas. Kritiskā krišanas augstuma noteikšana” Spēkā no 16.10.2008.

LVS EN 1176:2008 “Spēļu laukumu aprīkojums un pārklājums”. Spēkā no 16.10.2008.

Pašvaldības saistošie noteikumi

Saistošie noteikumi Nr.4 “Saistošie noteikumi par licencēto makšķerēšanu Bauskas novada administratīvajā teritorijā Lielupē, Mūsā un Mēmelē”; 28.02.2019.